ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
ZUŠ KAROLA PÁDIVÉHO TRENČÍN

Vzdelávací program:	primárne umelecké vzdelanie nižšie sekundárne umelecké vzdelanie
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B ISCED 2B
Dĺžka štúdia:	4 + 4 roky/5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Názov školy:	Základná umelecká škola Karola Pádivého Trenčín
Adresa:	Nám. SNP 2, 911 89 Trenčín
Platnosť ŠkVP:	od 01.08.2026
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Eugen Finkei, zástupca riaditeľky školy

ÚVOD

Základné umelecké školy (ďalej ZUŠ) v Slovenskej republike (ďalej SR) zabezpečujú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania prevažne pre žiakov základných škôl (ďalej ZŠ) nevylučujúc organizovať aj štúdium pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl (ďalej SŠ) a dospelých. Poskytujú základné umelecké vzdelanie v zmysle Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej školský zákon), pripravujú na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania v stredných školách a v konzervatóriách; pripravujú aj na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním.

Vzdelávací program je podľa v súčasnosti platného školského zákona definovaný ako štátny a školský a jeho schválenie má súvislosť práve s prijatím tohto normatívneho právneho aktu Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej NR SR). Je tvorený na základe participatívneho demokratického prístupu štátu (štátny program) a miestneho regiónu (školský program) k vzdelávaniu.

Školské vzdelávacie programy (ďalej ŠkVP) tvorené jednotlivými ZUŠ musia vychádzať z hlavných princípov a cieľov vzdelávacej politiky štátu zadefinovaných v Štátnom vzdelávacom programe (ďalej ŠVP) ZUŠ v SR, ktorý schvaľuje a vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej MŠ SR). Hlavným cieľom zavedenia dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov bolo posilniť samostatnosť a zodpovednosť škôl a budovať vzdelávanie založené na rozvíjaní kľúčových kompetencií detí. Bližšej klasifikácii vzdelávania, organizácii a metódam výučby, hodnoteniu žiakov a kvality profilu absolventov sa venujeme v druhej kapitole ŠkVP.

Využívame opis vstupných determinantov vyučovacieho procesu ako napr. charakteristika žiakov (úroveň ich schopností, postojov, vedomostí, zručností, osobnostné vlastnosti, zdravotný stav, rodinné zázemie a pod.), priestorové a materiálno – technické podmienky, pedagogickí zamestnanci, kooperácia s rodičmi, dlhodobé projekty, medzinárodná spolupráca a pod.

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Všeobecná charakteristika – vlastné zameranie školy je obsahom komplexného ŠkVP ZUŠ K. Pádivého Trenčín. ZUŠ K. Pádivého Trenčín je mestskou organizáciou plne rešpektujúcou príslušné princípy výchovy a vzdelávania uvedené v platnom školskom zákone, ktorá poskytuje základy umeleckého odborného vzdelania v oblasti múzických, literárno-dramatických, tanečných, výtvarných a audiovizuálnych umení. Ako súčasť siete štátnych ZUŠ má nezastupiteľné miesto pri výchove a vzdelávaní mladých umelcov. Rovnako má dôležitý význam pri vytváraní kultúrno-spoločenského života v meste, ktoré sa uskutočňuje formou početných verejných vystúpení, koncertov, výstav a prezentácií.

2. CHARAKTERISTIKA ŠkVP

Výchova a vzdelávanie v školách sa v zmysle školského zákona uskutočňuje podľa výchovno-vzdelávacích programov pre školy (ďalej vzdelávací program). Vzdelávací program definujeme ako ŠVP a ŠkVP.
ŠVP je záväzný dokument stanovujúci všeobecné ciele vzdelávania a kľúčové kompetencie, ku ktorým má vzdelávanie smerovať. Ciele vzdelávania sú postavené tak, aby sa zabezpečil vyvážený rozvoj osobnosti žiakov. Vymedzuje aj rámcový obsah vzdelávania. Je východiskom pre tvorbu ŠkVP, v ktorom sa zohľadňujú aj špecifické podmienky a potreby regiónu. Vydáva a zverejňuje ho pre jednotlivé stupne vzdelania MŠ SR.

Hlavnou myšlienkou ŠVP je:

podporovať celostný osobnostný rozvoj dieťaťa,
aktivizovať a motivovať rozvoj psychomotoriky, poznania, emocionality a sociability,
rozvíjať tvorivosť a predstavy v každodenných aktivitách,
pomôcť dieťaťu formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie.

Východiská pre tvorbu ŠkVP:

- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŠ SR č. 324/2008 Z. z. o ZUŠ v znení neskorších predpisov (Vyhláška č. 324/2008 Z. z.),
- Metodický pokyn č. 21/2009-R z 22. decembra 2009 na klasifikáciu a hodnotenie žiakov ZUŠ (Metodický pokyn č. 21/2009-R),
- Vyhláška MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (Vyhláška č. 437/2009 Z. z.),
- Vyhláška MŠ SR č. 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (Vyhláška č. 445/2009 Z. z.),
- Vyhláška MŠ SR č. 291/2004 Z. z. ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení (Vyhláška č. 291/2004 Z. z.),
- ŠVP ZUŠ v SR, ISCED 1B – Primárne umelecké vzdelanie,
- ŠVP ZUŠ v SR, ISCED 2B – Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie,
- Metodika tvorby ŠkVP,
- Metodické usmernenie: Tvorba ŠkVP,
- Učebné plány pre ZUŠ,
- Učebné osnovy pre ZUŠ,
- odborná literatúra z oblasti výchovy a vzdelávania.

ŠVP ZUŠ v SR je podľa školského zákona základný, hierarchicky najvyšší cieľovo programový projekt vzdelania (najvyšší platný kurikulárny dokument), od ktorého sa odvíjajú ŠkVP hudobného odboru, výtvarného odboru, tanečného odboru a literárno-dramatického odboru ZUŠ. Predstavuje prvú, rámcovú úroveň dvojúrovňového participatívneho modelu riadenia škôl. Druhú úroveň predstavuje práve ŠkVP. Zavedením dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov sa posilňuje samostatnosť a zodpovednosť škôl, buduje sa vzdelávanie založené na rozvíjaní kľúčových kompetencií detí.

2.1 ŠkVP v podmienkach ZUŠ

Systém starostlivosti o talenty je v SR rozpracovaný v rámci škôl rôznych stupňov, na ktorých je venovaná osobitná starostlivosť každému žiakovi, jeho zameraniu a individuálnym schopnostiam a kde vzdelávací proces je charakterizovaný vysokým stupňom individuálnej starostlivosti. Umožňujú to najmä variabilné študijné programy a alternatívne metódy práce. Tento výchovný princíp sa uplatňuje na všetkých stupňoch a typoch umeleckých škôl, kde najvýznamnejším spoločným cieľom je výchova žiaka ako samostatnej osobnosti, čo podporuje aj ich horizontálna a vertikálna prepojenosť.

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu výchovy a vzdelávania, ktorá poskytuje mladej generácii možnosť rozvíjať svoje nadanie v niektorej z tvorivých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú uspôsobené tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania. ZUŠ v SR pôsobia na najširšej základni a v systéme umeleckého vzdelávania predstavujú základný článok. Svojim výtvarným, hudobným, tanečným a literárno-dramatickým odborom predstavujú školu, ktorá sa venuje špecializovanej odbornej výchove žiakov so zvýšeným záujmom a predpokladmi pre umeleckú tvorbu.
Dôvodom pre vytvorenie ŠkVP sú predovšetkým legislatívne podmienky na zavedenie dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov. ZUŠ v SR dostávajú možnosť slobodne formulovať predstavy o najvhodnejšej podobe základného umeleckého vzdelávania, vytvára sa im príležitosť spojiť skúsenosti jednotlivých pedagógov pri realizácii požiadaviek ŠVP v konkrétnej ZUŠ a pri ich plnení, pričom majú možnosť tímovej práce pri tvorbe spoločného obsahu výchovy a vzdelávania.

2.2 Stupne vzdelávania

ZUŠ K. Pádivého Trenčín poskytuje v zmysle školského zákona základné umelecké vzdelanie, pripravuje na štúdium odborov vzdelávania umeleckého vzdelávania v stredných školách a v konzervatóriách; pripravuje aj na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním. Zabezpečuje umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávanie prevažne pre žiakov ZŠ, organizuje štúdium pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl a dospelých. Z uvedeného vyplývajú nasledovné stupne vzdelávania vo výtvarnom odbore:

Základné umelecké vzdelanie prvého stupňa sa podľa ISCED-u člení na dve časti:

a) Primárne umelecké vzdelanie (ISCED 1B), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ. Nadväzuje na prípravné štúdium trvajúce jeden až dva roky a je v rozsahu najviac štvorročného štúdia. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

b) Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (ISCED 2B), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ. Nadväzuje na prvú časť prvého stupňa základného štúdia (primárne umelecké vzdelanie ISCED 1B) a je v rozsahu najviac päťročného

štúdia. Je zavŕšením celého prvého stupňa základného štúdia, ktoré má najviac deväť ročníkov. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Rozšírené štúdium je určené pre žiakov (6. až 9. ročníka prvého stupňa a 1. – 4. ročníka druhého stupňa), ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky a majú zvlášť intenzívny záujem o výtvarnú tvorbu, prípadne sa pripravujú na štúdium na výtvarnej škole vyššieho stupňa. Návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá triedny učiteľ riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia. V súčasnosti ZUŠ K. Pádivého Trenčín uvedený druh štúdia neorganizuje.

Skrátené umožňuje žiakom prípravu na štúdium na SŠ, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania. V súčasnosti ZUŠ K. Pádivého Trenčín uvedený druh štúdia neorganizuje.

Štúdium pre dospelých je určené pre uchádzačov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie. Vytvára možnosti zamerané predovšetkým na prax, tak aby spĺňalo príslušnú úroveň jednotlivca podľa jeho záujmu, ambície a spôsobilosti. Má najviac štyri ročníky.

2.3 Ciele vzdelávania

Hlavným cieľom umeleckého školstva ako výchovno-vzdelávacej práce na všetkých stupňoch vzdelania je upriamiť prácu celého pedagogického kolektívu pri plnení učebných plánov a osnov tak, aby bol dosiahnutý jeho zmysel, t.j. výchova umením (formovanie osobnosti, jej správneho hodnotového systému podloženého morálnym cítením vedúcim k vyšším duchovným hodnotám a empatickému správaniu), k umeniu (rozvoj osobnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť).
Hlavným zámerom vzdelávania je vychovať všestrannú harmonickú, umelecky cítiacu a mysliacu osobnosť, ktorá bude ďalej šíriť umenie tým, že na podnety spoločnosti dokáže účinne reagovať a ponúknuť jej svoj pohľad a jedinečnosť. Zároveň dokáže chrániť hlavné kultúrne hodnoty a sprostredkovať ich každému občanovi.

Ciele primárneho vzdelávania
ZUŠ K. Pádivého Trenčín svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. Vytvára podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite. V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností a postojov osobnosti. Potreba ich koordinácie počas psychického a somatického vývoja jedinca je dôležitá pri rozvíjaní schopností, zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Tieto procesy, vyžadujúce si rovnomerný rozvoj, koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladenie činnosti mnohých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku. V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už nie je vo väčšine prípadov možné efektívne rozvíjať. Odporúčaný vek na prijatie do ZUŠ je z uvedeného dôvodu uvedený aj v platných učebných plánoch podľa jednotlivých umeleckých odborov.

Z vyššie uvedeného vyplývajú nasledovné ciele:

- rozvíjať kreatívne myslenie,
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,

- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji výtvarných umení,
- viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí,
- úzka spolupráca ZUŠ nielen so ZŠ v mieste pôsobenia, ale i s mestom, kultúrnymi centrami či galériami v mieste školy i mimo nej a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ľudskej,
- využívať systém projektového vyučovania.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania

ZUŠ K. Pádivého Trenčín patrí do sústavy škôl SR, ktorá poskytuje mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v tvorivých umeleckých disciplínach. V rámci výtvarného odboru pripravuje žiakov na štúdium výtvarného umenia na vyššom stupni (stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a umožňuje im postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon umeleckého povolania, alebo sa stať umeleckým amatérom.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania kontinuálne nadväzujú na ciele primárneho vzdelávania:

- upevňovať kreatívne myslenie,
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji výtvarného umenia,
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so ZŠ v mieste pôsobenia, ale i s mestom, kultúrnymi centrami či galériami v mieste školy i mimo nej a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ľudskej,
- využívať systém projektového vyučovania,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti, vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem o potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA HUDOBNÉHO ODBORU

Vzdelávací program pre hudobný odbor je programom rôznych hudobných činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, hudobných kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov hudobného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacích predmetov jednotlivých študijných zameraní. Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ hudobného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nakoľko jeden výkon preukazuje viaceré aspekty učebného obsahu a obsah sa prejavuje vo viacerých výkonoch. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku. Žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky, je určené rozšírené štúdium.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a hudobných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie, napr. v notovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové zručnosti, poznatky a postoje na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

Hudobný odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev, tvorba) a kolektívnych aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, hra v orchestri, komorný a zborový spev, hudobnodramatické projekty a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Hudba je významným prostriedkom harmonizácie osobnosti, rozvíja schopnosť empatie, vnímania, prežívania, tolerancie a spolupráce. Podmienkou na prijatie je základná orientácia v časopriestore hudby. V hudobnom odbore sa výrazne prejavuje dvojaká koncepčná línia základnej umeleckej školy: na jednej strane pripravuje žiakov na štúdium na konzervatóriách, na vysokoškolské štúdium hudby na učiteľských fakultách a na vysokých školách umeleckého zamerania a na druhej strane vychováva prostredníctvom hudby deti v prípravnom štúdiu, žiakov (študentov) v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a v II. stupni základného štúdia ako i dospelých. Nevyhnutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení na živú hudobnú štruktúru.

CIELE ODBORU

Žiaci

- orientujú sa v hudobnej kultúre a svete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
- demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,

- uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia v sústave a v medzipredmetových vzťahoch,
- čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),
- vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem o hudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA A HUDOBNÁ NÁUKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV a HN sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahkoovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehlbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

Profil absolventa

Po absolvovaní prípravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si

seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.
Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.
Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

ROZSAH VYUČOVANIA

Vyučovanie predmetu „prípravná hudobná výchova“, ktoré spadá pod prípravné štúdium B prebieha kolektívnou formou, a to jedenkrát týždenne v rozsahu jednej vyučovacej hodiny v skupine s počtom 5 - 8 žiakov. Vyučovacia hodina trvá 45 minút. Do tejto formy vzdelávania sú zaradené deti vo veku 6 - 7 rokov, ktoré navštevujú prvý ročník na ZŠ.
Vyučovanie predmetu „hudobná náuka“, ktorý je povinným predmetom v hudobnom odbore pre štúdium 1. – 4. ročníka prvej časti prvého stupňa a 1. – 3. ročníka druhej časti prvého stupňa, prebieha kolektívnou formou, a to jedenkrát týždenne v rozsahu jednej vyučovacej hodiny v skupine s počtom 8 - 15 žiakov.

VÝCHOVNO – VZDELÁVACIE CIELE

Prípravná hudobná výchova (PHV)
Kognitívne ciele :

- Identifikácia zvukových vlastností: Žiak dokáže na základe sluchového vnemu rozlíšiť základné vlastnosti tónu (vysoko – nízko, dlho – krátko, silno – slabo) a pomenovať ich kontrastné rozdiely.
- Rozpoznávanie tóniny a nálady: Žiak vie sluchom identifikovať výraznú zmenu nálady v hudobnej ukážke (veselá/smutná, resp. elementárny kontrast dur/mol).
- Elementárna notácia: Žiak vie priradiť vizuálny symbol (napr. obrázkový zápis, grafickú schému alebo základný tvar noty) k dĺžke alebo výške zvuku.

Psychomotorické ciele:

- Rytmická koordinácia: Žiak dokáže tlieskaním, hrou na telo alebo na ľahko ovládateľné nástroje, udržať pravidelnú metrickú pulzáciu v predvedenej piesni.
- Intonačná čistota: Žiak vie interpretovať jednoduché riekanky a detské piesne v primeranom hlasovom rozsahu so správnym nasadením tónu a prirodzeným dýchaním.
- Hudobno-pohybová reakcia: Žiak dokáže pohybom tela okamžite reagovať na zmeny v tempe (zrýchľovanie/spomaľovanie) a dynamike (stíšenie/zosilnenie) znejúcej hudby

Afektívne ciele:

- Rozvoj vnímavosti a koncentrácie: Žiak dokáže sústredene a v tichosti vypočuť krátku hudobnú rozprávku alebo skladbu.
- Prejav radosti z tvorby: Žiak sa aktívne a bez strachu zapája do spoločných hudobných hier, improvizácií a pohybových aktivít v skupine.

Hudobná náuka (HN)
Kognitívne ciele:

- Aplikácia hudobnej gramotnosti: Žiak ovláda pravidlá zápisu nôt v husľovom a basového kľúča, pozná základné rytmické hodnoty vrátane pomlčiek a taktov (2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8).
- Pochopenie štruktúry: Žiak dokáže vysvetliť princíp stavby durových a molových stupníc, základných intervalov a hlavných harmonických akordov (T, S, D).
- Kontextualizácia vypočutého: Žiak vie pomenovať základné hudobné formy (napr. malá dvojdielna forma, rondo,..) a priradiť ukážku k hlavným štýlovým obdobiam na základe typických znakov.

Psychomotorické ciele:

- Čítanie a solfeggio: Žiak dokáže intonačne čisto zaspievať z listu jednoduchý notový zápis s použitím taktovania alebo rytmického gesta.
- Sluchová analýza: Žiak dokáže na základe diktátu zapísať jednoduchý 2- až 4-taktový rytmický model a sluchom rozlíšiť stúpajúci/klesajúci smer melódie a základné intervaly.
- Kreatívna improvizácia: Žiak vie samostatne vytvoriť rytmický sprievod k piesni, dokončiť začatú hudobnú frázu (hudobný dialóg) alebo vytvoriť krátku melodickú tému na zadaný text.

Afektívne ciele:

- Prepojenie teórie s praxou: Žiak vedome využíva teoretické poznatky pri nácviku skladieb vo svojom hlavnom odbore (hra na nástroji / spev).
- Kritická reflexia: Žiak dokáže verbálne vyjadriť svoj dojem z vypočutej skladby, rešpektuje výkony spolužiakov a kultivovane formuluje svoj estetický názor.

Obsah vyučovania

Prípravné štúdium – variant B:

Interpretačné činnosti

Výkonový štandard

- interpretujú jednoduché piesne,
- reprodukujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostinátnej sprievody)

Obsahový štandard

- Jednoduché piesne v rozsahu oktávy
- $c^1 – c^2$.
- Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry.
- Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard

- rozlišujú diferencované výrazové polohy,
- rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy,
- orientujú sa v časopriestore hudby,
- vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich,
- rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom,
- rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom.

Obsahový štandard

- Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.).
- Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský).
- Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre.
- Krátke vokálne a inštrumentálne skladby.
- Párny a nepárny takt.
- Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby,
- ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrťová, pomlčky, husľový a basový kľúč),
- reagujú na zmeny tempa a metra,
- rozlišujú základné výrazové polohy hudby.

Obsahový štandard

- Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c^1 - c^2), basový kľúč (informatívne).
- Nota celá, polová, štvrťová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko.
- Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať.
- Pochod, tanec, uspávanka.

Odporúčaná hudobná literatúra:
T. Boroš: Hudba ako čin
T. Boroš: Numbers, Months
Tralazošit
G. Badinová: Krajina Hudba a jej obyvatelia
C. Kubiš: Hudební hry
Spielen mit Music 1
pracovný zošit podľa výberu pedagóga

Odporúčané skladby na počúvanie:
E. H. Grieg: Nórsky tanec, II. časť
S. V. Rachmaninov: Talianska polka
L. Delibes: Pizzicato
J. Brahms: Uhorský tanec č. 5
P. I. Čajkovskij: Luskáčik – pochod, tanec Cukrovej víly
W. A. Mozart : Turecký pochod, Malá nočná hudba
C. Sain-Saens: Karneval zvierat (Slon, Kukučka, Akvárium, Labuť)
G. Bizet: Pochod toreádorov z opery Carmen

Odporúčané piesne na interpretáciu:
Notová osnova
Začíname
Kohútik jarabý a ďalšie jednoduché detské piesne (Prší, prší, Maličká som ...)
Bliká, bliká hviezdička
Fašiangy, Turíce
Pokapala na salaši
Kačička divoká
Ja mám auto plechové, Slnko stráži deň alebo iné piesne v pentatonickej stupnici
Po valašsky od zeme

1. ročník 1. časti I. stupňa:
Interpretačné činnosti

Výkonový štandard

- intonujú jednoduché durové a molové melódie,
- interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvučnej doby,
- vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch,
- vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šestnástinových, osminových nôt, štvrťovej, štvrťovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrťových a osminových taktoch a s udávaním základného metra.

Obsahový štandard

- Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov.
- Rytmické a rytmicko-melodické hry.
- Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu.
- Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.

percepčné činnosti

Výkonový štandard

- vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich,
- rozlišujú charakter dur a mol,
- zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty,
- transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne).

Obsahový štandard

- Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady.
- Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina).
- Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovej podoby.
- Transpozícia.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- ovládajú notopis husľového kľúča (c^1 -g^2),
- ovládajú notopis basového kľúča (c -c^1),
- rozpoznajú stupnicu dur a mol,
- poznajú trojzvuk,
- ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandard.

Obsahový štandard

- Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko.
- Noty c^1 -$g^{2..}$
- Posuvky (krížik, béčko, odrážka).
- Durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón.
- 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 takt.
- Stupnica, legato, staccato.
- Dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo.
- Tempové značenie - moderato, allegro.
- Abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.

-
-

Odporúčaná literatúra:

T. Boroš: Hudba ako čin,
T. Boroš: Numbers, Months, Numbers,
G. Badinová - Krajina Hudba 2

Slujková,V.,Fisla. R., Korcová, E. :Hudobná náuka pre 1. ročník základných umeleckých škôl
Pracovný zošit pre 1. ročník (podľa výberu pedagóga)
I. Hurník: Umění poslouchat hudbu, Co umí hudba,
D. Hevier/ J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú.

Odporučané skladby na počúvanie:
E. Suchoň: Maličká som – 1. cyklus z cyklu Obrázky zo Slovenska
M. Schneider-Trnavský: Ružičky
L. Anderson : The Waltzing Cat
J. Letňan: Zázračná muzika (husle, kontrabas)
V. Trojan: Kuriatko a slon (flauta, fagot)
J. S. Bach - Badinerie - BWV 1067 Suite
J.S. Bach: Gajdy
M. Schneider-Trnavský: Oráč
S. Prokofiev: Peter a vlk
C. Sain- Saens: Karneval zvierat (Slon, Lev, Klokan, Finále)
L. Anderson: Jazz pizzicato
J. Letňan: Zázračná muzika

Odporúčané piesne na iterpretáciu:
Koledy – výber
Kuckuck, Little Bo Peep, Din, don
Sur le pont, Obkročák, Srbské kolo
Janíčko maličký, Na tej našej

2. ročník 1. časti I. stupňa:

Interpretačné A percepčné činnosti

Výkonový štandard

- rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev,
- intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktávou,
- vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou,
- ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy,
- identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti,
- transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne),
- rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy,
- rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín.

Obsahový štandard

- Interpretácia jenohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon.
- Intonácia.
- Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby).
- Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov.
- Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia.
- Transpozícia.
- Intervaly, kvintakord a obraty – identifikácia.
- Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 3b,

Obsahový štandard

- Orientácia v durových stupniciach do

Výkonový štandard

- ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu.

Obsahový štandard

- 3 # a 3 b.
- Dynamické označenia: pp, ff.
- Tempové označenia: allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.

Odporúčaná literatúra:
T. Boroš: Hudba ako čin,
T. Boroš: Numbers, Months, Numbers,
J.Hatrík: Záhadné pesničky,
I.Hurnik: Umění poslouchat hudbu,
Slujková,V.,Fisla. R., Korcová, E. :Hudobná náuka pre 2. ročník základných umeleckých škôl
M. Vozár: Hudobná náuka 2.

Odporúčané skladby na počúvanie:
J. S. Bach: Air,
W. A. Mozart: Divertimento,
H. Purcel: Ronoau from Abdelazer,
A. Vivaldi: Zima,
A. Vivaldi: Jar,
P. I. Čajkovskij: Škovránok,
P. I. Čajkovskij: Október,
R. Schumann: Poľovnícka,
R. Schumann: Divoký jazdec,
D. Kardoš: Bagately,
C. Saint – Saens: Labuť,
B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom,
C. Debussy: Cakewalk
P. Nagy: Mandarinka Darinka

Odporúčané piesne na iterpretáciu:
Koledy – výber
Ej padá padá rosička, V širom poli, Limbora, limbora,
Trávnice – napr. Bola som na hubách,
Na Trenčianskom moste, Z brezového dreva.

3. ročník 1. časti I. stupňa:

- INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

- Výkonový štandard
- reprodukujú jednoduchý rytmicko-melodický útvar,
- ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone,
- analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom,
- transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy,
- rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky,
- vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizačného charakteru,
- aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach.

- Obsahový štandard
- Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom.
- Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu.
- Transpozícia.
- Počúvanie skladieb, aktívna percepcia.
- Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu.
- Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia,
- ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní,
- ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu,
- rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra.

Obsahový štandard

- Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktáva a ich kvalita.
- Durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné.
- Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma. Stupnice.
- Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.

Odporúčaná literatúra:
T. Boroš: Hudba ako čin,
Slujková,V.,Fisla. R., Korcová, E. :Hudobná náuka pre 3. ročník základných umeleckých škôl
Pracovný zošit pre 3. ročník (podľa výberu pedagóga)
I. Hurník: Umění poslouchat hudbu, Co umí hudba,
D. Hevier/ J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú.

Odporúčané skladby na počúvanie:
B. Smetana: Vyšehrad,
E. Suchoň: Horalská suita; Aká si mi krásna,
M. Sch.-Trnavský: Hoj, vlasť moja,
A. Dvořák: Largo,
D. Kardoš: Bagatela,
G. Bizet: Detské hry,
C. Saint-Saëns: Skameneliny,
L. van Beethoven: Symf. č. 9 – 3. časť,
L. Janáček: Lašské tance,

F. Chopin: Mazúrka gis mol,
M. Praetorius: Jubilate Deo,
J. S. Bach: Invencia č. 2,
J. Haydn: Škovránčie kvarteto – Finále,
J. Ibert: Tri malé skladby,
F. Poulenc: Sexteto,
L. van Beethoven: Okteto,
G. Bizet: Karneval
- prípadne iné hudobné ukážky podobného charakteru

Odporúčané piesne na interpretáciu:
Polka, polka, Ej padá, padá
Búvajže len, Ide verbunk,
Bodaj by vás
Nesiem vám, Jak si krásne, Veselé vianočné hody
Sadla muška na konárček, Stratil žebrák kabelu

4. ročník 1. časti I. stupňa:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard

- demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov,
- aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní,
- sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií,
- ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu,
- demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia,
- orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia,
- rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu.

Obsahový štandard

- Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty.
- Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov.
- Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov).
- Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia.
- Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukľudnenia v hudbe.
- Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec.
- Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený,
- ovládajú stupnice dur, mol, lydická,
- určujú základné melodické ozdoby,
- rozlišujú základný harmonický priestor.

Obsahový štandard

- Intervaly, kvintakordy a ich obraty.
- Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu.
- Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica.
- Melodické ozdoby.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

- Hlavné harmonické funkcie.

Odporúčaná literatúra:
T. Boroš: Hudba ako čin,
Slujková,V., Fisla. R., Korcová, E. :Hudobná náuka pre 4.ročník základných umeleckých škôl
Pracovný zošit pre 4. ročník (podľa výberu pedagóga)
I. Hurník: Umění poslouchat hudbu,
Co umí hudba,
D. Hevier/ J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú.

Odporúčané skladby na počúvanie:
E. Suchoň: Páslo, dievča pávy; Spievanky
S. Stračina: Slovanské tance
Brazileira, Jamaica de rumba,
S. Joplin: Maple leaf rag
J. Strauss: Na krásnom modrom Dunaji
P. I. Čajkovskij, L. Delibes, S. Prokofiev
- prípadne iné hudobné ukážky podobného charakteru

Odporúčané piesne na interpretáciu:
E. Suchoň – Páslo dievča pávy, Spievanky
Tichá noc
P. Lipa – Ráno
Hospodi, Bol teplý máj
F. Schubert – Pstruh

Podmienky ukončenia štvrtého ročníka prvej časti prvého stupňa:

Žiak úspešne ukončení štúdium prvej časti prvého stupňa, tým že na minimálne 50 % napíše absolventský test zo všeobecného prehľadu oblasti hudobnej náuky v rozsahu učiva 1. – 4. ročníka.

1. ročník 2. časti I. stupňa:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard

- verbalizujú zážitok z hudby,
- identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tváre a dráma hudby),
- rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb,
- rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba,
- rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné mody (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórska,

Obsahový štandard

Tematické okruhy:
Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom).
Od baroka ku klasicizmu a romantizmu.
Gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe.
Vývoj populárnej hudby.
Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie).
Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.

Výkonový štandard

- vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov

Obsahový štandard

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený,
- orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu,

Obsahový štandard

- Kvintakord zväčšený, zmenšený modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická.
- Pieseň, opera, opereta, muzikál, melodráma, pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša.

Odporúčaná literatúra:
Slujková V., Fisla R.: Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ
J. Bukovinská: Malá encyklopédia hudby 1. – 4. diel
M. Vozár: Hudobná náuka 5.

Odporúčané skladby na počúvanie:
Kalenda Maya (trubadúri) Gr. chorál: Dies Irae, Kyrie G. P. da Palestrina: Missa Paae Marcelli O. di Lasso: Matona mia cara C. Jannequin: Spev vtákov A. Vivaldi: Credo e-minor (RV 591) J. S. Bach: Omša h – mol (BHW 232)
J. S. Bach: Vianočné oratórium
J. S. Bach:Kantáta č. 140 (Wachet auf, ruft uns die Stimme)
G. F. Handel: Mesiáš
G. F. Handel: Xerxes
J. Haydn: Štvoro ročných období
W. A. Mozart: Requiem
W. A. Mozart: Čarovná flauta
W. A. Mozart: Don Giovanni
Amadeus – film M. Formana
G. Verdi: La Traviata
G. Verdi: Nabucco
G. Bizer: Carmen
R. Wagner: Prsteň nibelungov
G. Puccini: Madam Butterfly
G. Puccini: Turandot
G. Offenbach: Hoffmanove poviedky

J. Strauss ml.: Netopier
F. Lehár: Cigánsky barón
L. Bernstein: West Side Story
P. Hammel – M. Varga: Cyrano z predmestia
- staršie i aktuálne muzikály (My Fair Lady, Dracula a i.)
C. Debussy: Pelléas a Mélisanda
M. Ravel: Šeherezáda, tri poémy pre spev a orchester.

2. ročník 2. časti I. stupňa:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard

- charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus),
- verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah),
- analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku,
- rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V (+ II, VI).

Obsahový štandard

- Tematický okruh Vzťah obsahu a formy:
- Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela.
- Hudba a obraz vo filme.
- Percepčná analýza programovej hudby.
- Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname).
- Analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II., VI.).

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.

Obsahový štandard

- Cyklická skladba, interpretácia, opus,
- tónorod.
- Sonáta, sonatína, suita.
- Concerto grosso, koncert, kadencia,
- symfónia, symfonická báseň.
- Piesňová forma, fúga, variácie, rondo,
- sonátová forma.
- Formy a žánre populárnej hudby
- podľa výberu učiteľa a žiakov.

Odporúčaná literatúra:
Slujková V., Fisla R.: Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ
J. Bukovinská: Malá encyklopédia hudby 1. - 4.diel
M. Vozár: Hudobná Náuka 6

Odporúčané skladby na počúvanie:
G. F. Handel: Suite D minor, HWV 448
G. F. Handel: Mesiáš
J. S. Bach: Brandenburg Concerto No.1 in F major, BWV 1046
J. S. Bach: Air on the G string
J. S. Bach: Prelúdium a fuga C dur, BWV 846
J. S. Bach: Koncert pre klavír a orchester č. 1 d mol, BWV 1052
P. Breiner: Beatles go Baroque (výber)
W. A. Mozart: Sonáta C dur, KV 545, 1. časť
W. A. Mozart: Symfónia č. 40 g mol, KV 550, 1. časť
L.van Beethoven: Sonáta č. 8 C moll, op. 13 „Pathétique“, 1. časť - Adagio cantabile
L.van Beethoven: Symfónia č. 5 c mol, op. 67 (výber úsekov)
F. Chopin: Nocturno op. 9 č. 2 E dur
F. Chopin: Mazurka op. 7 č. 1 F dur
R. Schumann: „Träumerei“ z Krásneho mesta, op. 15 č. 7
J. Brahms: Intermezzo op. 118 č. 2 A dur
I. Stravinskij: „Svätý tanec“ z baletu Svätá jar (Le Sacre du printemps)
C. Debussy: „Clair de lune“ zo Suite bergamasque
C. Debussy: „La Mer“
B. Bartók: „Polka“ z Mikrokosmos

3. ročník 2. časti I. stupňa:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard

- identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku
- a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby),
- rozpoznávajú typické znaky štýlových období,
- usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky,
- poznajú sociálnu funkciu hudby,
- identifikujú významné osobnosti hudobného života,
- ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia,
- vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo v skupine.

Obsahový štandard

- Tematické okruhy:
- Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti
- a súčasnosti.
- Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby.
- Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb.
- Harmonické cítenie nadväzne na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie.
- Komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu.
- Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia.
- Prieniky medzi hudobnými druhmi
- a žánrami.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.

Obsahový štandard

- Motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda.
- Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

- Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe.
- Periodizácia dejín hudby.
- Doplnenie o: renesancia, neofolklorizmus.
- Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov
- v hudbe 20. a 21. storočia.

Odporúčaná literatúra:
Slujková V., Fisla R.: Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ
J. Bukovinská: Malá encyklopédia hudby 1. - 4.diel
M. Vozar: Hudobná Náuka 7

Odporúčané skladby na počúvanie:
J.S.Bach: Prelúdium a fuga C dur, BWV 846
A.Vivaldi: Leto“ z Štyroch ročných období, RV 315 (1. časť)
G.F.Händel: „Water Music“ (výber)
W.A.Mozart: Sonáta C dur, KV 545
J.Haydn: Symfónia „Prekvapenie“ (Surprise Symphony)
L.v.Beethoven: Sonáta č. 8 „Pathétique“, op. 13 (1. časť)
F.Chopin: Nocturno op. 9 č. 2
R.Schumann: „Träumerei“ z Krásneho mesta, op. 15 č. 7
J. Brahms: Intermezzo op. 118 č. 2
A. Dvořák: Humoreska op. 101 č. 7
I. Stravinskij: „Svätý tanec“ z baletu Svätenie jari
C. Debussy: „Clair de lune“ z Suite bergamasque
B. Bartók: Rumunské tance (výber)
I. Zeljenka: Musica slovaka
G. Gershwin – Rhapsody in Blue

Podmienky ukončenia tretieho ročníka druhej časti prvého stupňa:

Žiak úspešne ukončí ročník, tým že v prvom polroku odprezentuje projekt na zvolenú tému z oblasti hudobnej náuky a v druhom polroku úspešne absolvuje test, zo všeobecného prehľadu zo všetkých oblastí predmetu HN (t.j. hudobnej teórie, dejín hudby a sluchovej analýzy) minimálne na 50 %.

HRA NA KLAVÍRI

Názov predmetu	HRA NA KLAVÍRI
Časový rozsah výučby	0,5 / 1,5 hodín týždenne
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého, Nám. SNP č.2, 911 89 Trenčín
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	PŠ, 1./1./I. - 4./1./I., 1./2./I. - 4./2./I., 1./II. - 4./II.
Stupeň vzdelania	ISCED 1B-primárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B
Dĺžka štúdia	9 rokov a 4 roky
Forma štúdia	Denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	Slovenský
Vypracovala	Mgr. Natália Čepová
Schválené PK dňa	18. 6. 2026

HRA KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ, ICH DĹŽKA, FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Klávesové nástroje patria v súčasnosti k najpopulárnejším vyučovacím hudobným disciplínam základných umeleckých škôl pre široké možnosti svojho využitia. Skupina študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch sa vyučuje nielen v klasickej, akustickej forme, ale aj v širokej ponuke rôznych elektronických variantov, čo predurčuje aj spôsoby ich využitia ako nástroja sólového, sprievodného pre účely komornej a orchestrálnej hry. Klávesové nástroje sú nástrojmi klasickej, folklórnej, ale aj modernej či jazzovej hudby. Toto široké uplatnenie sa premieta do relatívne širokej charakteristiky výučby aj v medzipredmetových vzťahoch. V rámci integrovaného vyučovania umožňuje pestovať návyky spoločného muzicírovania s inými žiakmi, ktorí študujú hru na inom nástroji, alebo sólový spev. Počas štúdia v študijnom zameraní hra na klavíri žiak absolvuje nasledovné povinné predmety: hra na nástroji, hra z listu; štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná hra a hudobná náuka. Len absolvovaním všetkých povinných predmetov sa docieli kompletná výchova a vzdelanie hudobníka.

Popri štúdiu povinných predmetov je možnosť absolvovania voliteľných predmetov podľa učebných plánov, štúdium ktorých ešte viac prispieva k výchove a vzdelaniu hudobníka. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Pre talentované detí a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania je možnosť absolvovania rozšíreného štúdia študijného zamerania hra na klavíri, počas ktorého sa prehlbujú jeho vedomosti a technické a interpretačné kompetencie. Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak len po splnení podmienok na jeho zaradenie. Pre žiakov, ktorí absolvovali I. a II. stupeň základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch je možnosť pokračovať v štúdiu pre dospelých, počas ktorého si prehĺbi a rozvine svoje nástrojové a teoretické kompetencie. Štúdium pre dospelých je určené aj pre začiatočníkov. Vo výchovno-vzdelávacom procese vyučovania povinných predmetov študijného zamerania Hra na klavíri - hra na nástroji, hra z listu; štvorručná hra, sprievod alebo komorná hra sa používajú rôzne metódy a formy edukácie a praktickej výučby zamerané na docielenie všetkých cieľov výchovy a vzdelávania.

Predmet štvorručná hra, sprievod alebo komorná hra sa vyučuje podľa vzdelávacích štandardov študijného zamerania Hra na klavíri.

V priebehu celého štúdia ďalej rozvíjame už nadobudnuté znalosti a snažíme sa pochopiť systém, vďaka ktorému vieme zahrať „správne noty na správnom mieste". Pilierom tohto systému je vzájomný vzťah medzi stupnicami (melódiou) a akordmi (harmóniou). Pochopenie tohto vzťahu je nutné pre kompozíciu, aranžovanie a improvizáciu, ktorá sa uplatňuje v džeze, rocku a v modernej populárnej hudbe. Toto štúdium bude pre interpretov veľmi prospešné, lebo sa budú môcť lepšie orientovať v diele, keď pochopia jeho štruktúru.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

Žiaci:
sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
aplikujú nadobudnuté kompetencie v skupine študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch v praxi,
preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B) základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I.
stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom odbore.

Získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov príslušného odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia ZUŠ skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách hudobného a pedagogického zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako člen komorných zoskupení vážnej i populárnej hudby, ako korepetítor, tiež ako sólista, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch, vie analyzovať hudobné diela a túto analýzu zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na štúdium na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Súbor vedomostí a zručností, nadobudnutý pri tejto forme štúdia vytvára hlavne podmienky pre ďalšie štúdium na hudobnom konzervatóriu. Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovní, ako pri bežnej forme štúdia, nakoľko práve v tejto oblasti počas štúdia rozširuje a prehlbuje svoje vedomosti a praktické zručnosti. Je pripravený na profesionálnu dráhu. Absolvent rozšíreného vyučovania prvého stupňa základného štúdia má vytvorený a navzájom prepojený komplex vedomosti, zručnosti a návykov. K ďalším nemenej dôležitým znakom absolventa patrí schopnosť praktického využívania získaných poznatkov, vedomostí a zručností v ďalšej fáze života, či už v profesionálnej sfére, alebo v amatérskej hudobnej sfére. Absolvent je kultivovaným poslucháčom koncertných siení, pokračuje vo svojom osobnom a rodinnom živote pestovať a šíriť pozitívny vzťah k hudbe a obohacovať tak kultúru národa. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

PRÍPRAVA KU HRE NA KLAVÍRI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
aplikujú pri hre na klavíri správne sedenie a postavenie ruky, predvedú uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, orientujú sa na klávesnici, aplikujú správne elementárne prvky improvizácie na úrovní tvorivých hudobno-didaktických hier, rozlíšia sluchom silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, zahrajú správnym spôsobom elementárne prstové cvičenia non legato, interpretujú jednoduché krátke melodické fragmenty jednou rukou, striedaním rúk rozpoznajú noty v husľovom a basovom kľúči v súvislom notovom texte, rozpoznajú náladu, tempo, dynamiku skladieb, rytmizujú jednoduché riekanky, používajú základné hodnoty nôt,	Hrací aparát. Klaviatúra. Tvorivo-hudobné schopnosti. Percepčné návyky. Základy techniky hry na klavír. Základné hudobno-teoretické poznatky. Základné hudobno-výrazové prostriedky. Rytmické kompetencie.

pomlčiek, používajú spôsoby hry non legato, portamento, legato zahrajú jednoduché ľudové piesne so sprievodom a prednesové skladbičky primeranej náročnosti podľa notového zápisu rozpoznajú sluchovo v elementárnej forme durový a molový tónorod (veselý – smutný), rozpoznajú v elementárnej forme jednoduchú dvojdielnu hudobnú formu (sloha – refrén, pomalá časť – rýchla časť, veselá časť – smutná časť), dokážu hrať na klavíri spamäti.	Základy klavírnej interpretácie. Základy elementárneho sluchovo-harmonického cítenia. Základné hudobné formy. Základy hry spamäti.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, sólová hra spamäti

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, orientujú sa na klaviatúre vizuálne v rozsahu teoretických vedomostí a sluchovo – výška tónu, definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovanej skladbe, rozoznajú označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovom texte, vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v rozsahu študovaných skladieb, rozlišujú časti jednoduchej dvojdielnej hudobnej formy: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca),	Základné interpretačné návyky, klaviatúra. Notopis (v husľovom kľúči: g – g2, v basovom: c – g1), hodnoty nôt a pomlčiek. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: p, f, mf, mp, diminuendo, crescendo, tempo: moderato, allegro, hudobná fráza. Hudobná terminológia: hudobný nástroj, tón, klaviatúra, kladivková mechanika, skladba, charakter, nálada. Základné poznatky o hudobných formách, žánroch, štýloch, obdobiach a skladateľoch v súlade so študovanými skladbami. Technické cvičenia: uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, vhodné prstové cvičenia

reprodukujú technické cvičenia a stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, zvládnu interpretačne klavírne spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, aplikujú poznatky z oblasti frázovania, používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, diminuendo, crescendo, interpretujú skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, realizujú primeranými prostriedkami zámer skladateľa: charakter, náladu a obsah hudby, interpretujú klavírne skladby: ľudovú pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie, interpretujú vybrané skladby spamäti, použijú správne súčasný pedál (podľa individuálnych možností žiaka), zvládnu spôsoby hrynon legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v obidvoch rukách, zahrajú spamäti ľudové piesne podľa sluchu s jednoduchým sprievodom gajdošskej kvinty, zvládnu správne frázovanie jednoduchých aj melodických útvarov, rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, diminuendo, crescendo,	Technické etudy: výber skladieb zodpovedajúcich technickým prvkom z klavírnych škôl. Stupnice: hra durových stupníc C, G, D, A, E zvlášť, spolu a v protipohybe cez dve oktávy, kvintakord melodický a harmonický zvlášť. Spôsoby hry a úderová gramotnosť (non legato, legato, tenuto, portamento, staccato, dvojhmaty, odťahy, skupinky dvoch, troch, štyroch, piatich tónov), plynulosť hry, tvorba a kvalita tónu. Klavírne skladby: ľudová pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie: hra melodického partu striedavo ľavou a pravou rukou. Súčasný pedál v jednoduchej forme. Spôsoby hry. Hudobná pamäť. Praktické zvládnutie hudobno-výrazových prostriedkov. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby.

interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. realizujú prakticky základy hry z listu, počúvajú sa pri vlastnej interpretácii, aplikujú pri interpretácii základné rytmické útvary, aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu, zahrajú z listu skladby nižšej náročnosti, zahrajú jednoduché ľudové skladby so sprievodom gajdošskej kvinty.	Percepcia, sluchová kontrola pri hre na klavíri, hra podľa sluchu. Rytmus a metrum. Rytmizácia textu, melodizácia textu. Základy hry z listu. Sprievod vo forme gajdošskej kvinty: T– D.

Účasť na triednych koncertoch a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:

používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk, rozoznávajú základné tempové označenia v notovom zápise, zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, zvládnu hru molových stupníc harmonických a, e, h mol a d, g, c mol, zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato, rozpoznajú základné dynamické znamienka, pracujú správne s kantilénou v obidvoch rukách, pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane danému ročníku, zvládnu prvky klavírnej techniky pri hre akordov a skladieb etudového charakteru, zvládnu tvorbu tónu, kantilény a správneho frázovania, preukážu prakticky ovládanie hudobno-výrazových prostriedkov pri hre technických cvičení a klavírnych skladieb, dokážu frázovať dlhšie melodické celky, používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe,	Interpretačné návyky. Notopis, hodnoty nôt, pomlčky: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a študovanými skladbami. Teoretická znalosť durových a molových stupníc, T 5, obraty: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a požiadavkami na tento ročník. Zvládnutie paralelných stupníc do dvoch predznamenaní. Molová stupnica harmonická. Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť. Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov. Klavírna technika. Prstoklad. Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky.

ovládajú techniku základného používania súčasného pedálu, zvládnu hru skladieb v 2/4, 3/4, 4/4 a 3/8 takte, interpretujú vybrané skladby spamäti, hrajú z listu, interpretujú ľudové piesne v úprave a klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, rozpoznajú sluchom melodické fragmenty, výšku tónu, molovú stupnicu, rozlíšia sluchom molový a durový tónorod, dokážu rytmizovať riekanky, vytlieskať hodnoty nôt, rozpoznajú sluchom a v notovom texte základné metrické formácie – trojdobé, dvojdobé metrum, triola, bodkovaný rytmus, transponujú krátke melodické útvary do jednoduchých tónin, aplikujú základné návyky pri verejných vystúpeniach, dokážu samostatne nacvičiť skladbu z literatúry nižšieho ročníka.	Kantiléna, práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite, správnosť frázovania dlhších melodických celkov, súčasný pedál. Hudobno-výrazové prostriedky: artikulácia jednoduchých melodických ozdob: príraz, nátril, obal, a základy súčasnej synkopickej pedalizácie, vyjadrovanie nálady, charakteru a obsahu hudby. Klavírneskladby: ľudové piesne v úprave, základy polyfónie vo forme jednoduchých skladieb, prednesové skladby rôzneho štýlu a charakteru, skladby v husľovom i basovom kľúči. Návyky samostatného štúdia jednoduchých skladieb. Hudobná pamäť, vôľa, disciplína, trpezlivosť, systematickosť pri domácej príprave: rozvíjanie návykov. Hra z listu: klavírna literatúra z nižšieho ročníka.

Účasť na triednych koncertoch a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:

zvládnu hru legato a staccato v tempe, zvládnu techniku jednoduchých skokov, ovládajú súčasný a synkopický pedál, využívajú percepciu a kantilénu vo svojej hre, rozlišujú kantilénu v pravej a ľavej ruke, dokážu s ňou samostatne pracovať, využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii, ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe podľa svojich schopností, vytvárajú a hrajú tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, dokážu naštudovať v priebehu roka niekoľko etúd primeranej náročnosti, rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, rozlišujú charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia,	Legato v tempe, technika staccato. Technika jednoduchých skokov, akordická hra. Synkopický pedál. Kantiléna v pravej a ľavej ruke: rozlišovanie, samostatná práca s ňou. Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady. Základy polyfónnej hry. Pasážová technika: zdokonaľovanie s dôrazom na legato, presná a zrozumiteľná artikulácia tónov, plynulé podkladanie a nadkladanie prstov, plynulá hra rozkladov. Paralelné stupnice do troch predznamenaní. Durové stupnice v kombinovanom pohybe, T5,v plynulom tempe, primeranom individuálnym možnostiam žiaka, obraty (tenuto, staccato, rozložene). Molové stupnice (melodické) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka. Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách. Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných

dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu, dokážu plynule podkladať a nadkladať prsty, plynule hrať rozklady, zvládnu hru jednoduchých melodických ozdôb, interpretujú skladby rôznych štýlových období, zahrajú z listu skladby z klavírnej literatúry nižšieho ročníka, rozlíšia sluchom vybrané štýlové obdobia, transponujú jednoduché melódie, rozpoznajú základné harmonické funkcie, použijú T, D pri hre jednoduchých ľudových piesní.	skladieb. Schopnosť rozlíšiť štýlové obdobia: budovanie. Práca s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou. Frázovanie dlhších melodických útvarov a správnosť obsahového stvárnenia skladieb. Koordinácia rúk a nôh pri používaní pedálu. Melodické ozdoby: plynulá hra. Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby (tance, menuety, fughetty a pod.), prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu. Hra z listu. Vybrané štýlové obdobia: percepčné vnímanie. Transponovanie. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T, D.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

ovládajú cvičenia na rozširovanie rozpätia rúk hraním štvorzvuku zvlášť,	Cvičenia pre zväčšovanie rozpätia ruky, rytmické cvičenia.
zvládnu hru všetkých molových melodických aj harmonických, durových stupníc kombinovaným spôsobom cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v primeranom tempe,	Molové stupnice melodické a harmonické, durové stupnice.
ovládajú hru tonického kvintakordu s obratmi a malý rozklad spolu,	Tonický kvintakord s obratmi a malý rozklad spolu, štvorzvuk: príprava hraním zmenšeného septakordu.
dokážu naštudovať etudy rôzneho technického zamerania,	Etudy – rôzneho technického a tempového zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách.
dokážu dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb,	Farebnosť tónu a dynamická škála.
dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka,	Hra v rýchlom tempe zodpovedajúcemu úrovni daného ročníka.
pracujú správne s hudobnou frázou skladby, ktorú dokážu sami diferencovať,	Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického.
zvládnu hru zložitejších melodických ozdôb,	Kantiléna v obidvoch rukách (použiť polyfonické prvky): rozvíjanie. Práca s hudobnou frázou skladby, samostatná diferencia frázy.
zahrajú naštudované skladby v rýchlejšom tempe,	Melodické ozdoby - príraz, nátril, obal.
používajú samostatne pedál v jednoduchých skladbách,	Hra v rýchlom tempe. Samostatné používanie pedálu.
rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,	

rozpoznajú presnú artikuláciu skladieb z hľadiska umeleckého a technického, zvládnu interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, aplikujú základy tvorby sprievodu pri hre ľudových piesní.	Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období. Polyfonické skladby s prihliadnutím na obsah a náročnosť; prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné. Hra z listu z klavírnej literatúry nižších ročníkov. Harmonické cítenie - základné harmonické funkcie, analýza. Transponovanie jednoduchých melódií, ľudové piesne: hra podľa sluchu s použitím T, D.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Záverečná skúška:
3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice, zdokonaľujú pasážovú techniku, akordovú techniku, hrajú v plynulom tempe všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi (tenuto, staccato, rozložene), dokážu zvládnuť veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, reprodukujú chromatickú stupnicu, hrajú etudy rôzneho technického zamerania a zdokonaľujú pedálovú techniku, venujú pozornosť rozvoju rytmického cítenia, ovládajú správne návyky hudobno-interpretačných prostriedkov, interpretujú skladby z obdobia romantizmu,	Durová, molová, chromatická stupnica: uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. Pasážová technika, akordová technika: zdokonaľovanie. Durové a molové stupnice. Harmonické cítenie - základné harmonické funkcie, analýza. Štvorhlasný akord podľa fyziologických možností žiaka – zvlášť, rozložene. Veľký rozklad. Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky, pedalizácia

polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu,	Štýlová interpretácia po technickej a výrazovej stránke. Hudobno-interpretačné prostriedky: trilok, glissando, chromatika - návyky a zdokonaľovanie hry.

aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek, zahrajú z listu skladby z literatúry nižších ročníkov, transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, vytvárajú vlastné hudobné skladbičky, hrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T, D, zvládnu tvorbu sprievodu podľa základných akordických značiek.	Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu, zamerať sa na skladbu z obdobia romantizmu, moderné – u žiakov, ktorí inklinujú k modernej hudbe zaraďujeme klavírne úpravy skladieb pop. Hudby zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. Hra z listu. Transponovanie. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T, D. Tvorba sprievodu.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, zdokonaľujú poznatky o väčších hudobných formách, venujú pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách, uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice	Poznatky a pochopenie väčších hudobných foriem: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby. Dejiny hudby v súlade s predmetom hudobná náuka a preberanými skladbami. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: rozširovanie rozsahu vedomostí.

zdokonaľujú akordickú, pasážovú, oktávovú techniku, hrajú všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, zvládnu hru veľkého rozkladu – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, reprodukujú chromatickú stupnicu, interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu, zvládnu zložitejšie melodické ozdoby,	Durová, molová, chromatická stupnica – uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, ich aplikácia v prednesovej literatúre. Akordická, pasážová, oktávová technika: zdokonaľovanie zručností. Durové a molové stupnice: hra v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene). Štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. Veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť. Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, zdokonaľujú poznatky o väčších hudobných formách, venujú pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách, uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice zdokonaľujú akordickú, pasážovú, oktávovú techniku, hrajú všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, zvládnu hru veľkého rozkladu – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, reprodukujú chromatickú stupnicu,	Zložitejšie melodické ozdoby. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov. Hra z listu. Sluchovo-motorické zručnosti. Počúvanie sa pri hre, sluchová kontrola. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov, Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka.

interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu, zvládnu zložitejšie melodické ozdoby, interpretujú klavírne skladby: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, prednesové skladby rôznych štýlov - klasické a moderné, zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník,	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
preukážu návyky verejnej prezentácie, zahrajú z listu, venujú pozornosť rozvoju sluchovo-motorických zručností, kontrolujú sa sluchovo, počúvajú sa pri hre, transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, preukážu základy improvizácie, tvoria vlastné skladbičky, zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií, navrhujú riešenie technického a výrazového problému, tvoria sprievod podľa akordických značiek.	Zložitejšie melodické ozdoby. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov. Hra z listu. Sluchovo-motorické zručnosti. Počúvanie sa pri hre, sluchová kontrola. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov, Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S a D. Schopnosť navrhnúť riešenie technického a výrazového problému. Tvorba sprievodu podľa zvládnutých akordických značiek.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
aplikujú poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii, aplikujú vedomosti o harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách pri tvorbe sprievodu, používajú vedomosti o stupniciach pri ich výskyte (alebo ich úryvkoch) v klavírnej literatúre, zdokonaľujú pasážovú techniku, oktávovú techniku, zahrajú etudy zamerané na vybrané technické problémy, reprodukujú všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické, zvládnu hru štvorhlasného akordu s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi, venujú pozornosť zvládnutiu samostatnej práce so skladbou, zdokonaľujú farebnosť tónu a rozširujú dynamickú škálu, používajú chromatiku, glisandá, aleatoriku, zložitejšie melodické ozdoby,	Väčšie hudobné formy: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby: prehĺbenie poznatkov a pochopenie. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: prehĺbenie vedomostí. Stupnice: prehĺbenie vedomostí, rozdiel medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. Pasážová technika na väčších plochách, oktávová technika. Technické etudy. Všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické. Štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi. Chromatika, glisandá, aleatorika, zložitejšie melodické ozdoby. Štýlovosť, charakter a nálada interpretovaných skladieb: väčšie nároky na ich vyjadrenie. Vnímanie, pochopenie a reprodukcia väčších cyklických foriem. Tón: zdokonaľovanie farebnosti a dynamickej škály.
Výkonový štandard	Obsahový štandard

interpretujú zložitejšie polyfónne skladby, interpretujú skladby rôznych období, štýlov a žánrov, chápu väčšie cyklické formy, venujú pozornosť väčším nárokom na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb, preukážu návyky sluchovej predstavy, hrajú z listu skladby primeranej náročnosti, zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T, S, D a ich príbuzných akordov, používajú základy tvorby kadencie, docielia prehĺbenie rytmického cítenia, dokážu samostatne transponovať jednoduché melodické útvary, tvoria sprievod podľa akordických značiek.	Hudobno-výrazové prostriedky. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, skladby rôznych štýlov a období - klasické, moderné zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. Rozbor skladieb. Sledovanie a rozvíjanie sluchovej predstavy skladby. Hra z listu. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, základy tvorby kadencie. Základy improvizácie. Rytmická sféra. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
systematizujú komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v klavírnej hre, definujú tóninu, samostatne určujú tóninu, definujú intervaly, akordy, ich tvorbu, akordické značky, definujú a rozlišujú základné znaky hudobných štýlov, foriem,	Tónina – samostatné určovanie tóniny, - orientácia v intervaloch, v akordoch, v ich tvorbe, v akordických značkách. Základné znaky hudobných štýlov, foriem: výklad, pochopenie a ich rozpoznanie. Hudobná, klavírna terminológia v pôvodnom znení. Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu

používajú hudobnú, klavírnu terminológiu v pôvodnom znení, reprodukujú všetky durové a molové stupnice a akordy v súlade s obsahovými štandardmi, interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, oktávovú techniku, venujú pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu, dokážu zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby, interpretujú skladby: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov,	(tenuto, staccato, rozložene), štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. Veľký rozklad – rozložene. D7, zm7 malý rozložený akord spolu. Oktávové techniky: rozvíjanie zaradením technických oktávových cvičení. Etudy rôzneho technického zamerania. Kultivovaný hudobno-interpretačný prejav: rozvíjanie. Zložitejšie melodické ozdoby.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ďalšie klavírne skladby: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír podľa technických a interpretačných požiadaviek na daný ročník, zahrajú z listu, venujú pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia, použijú správne cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke, transponujú samostatne melodické fragmenty, aplikujú základy improvizácie, venujú pozornosť vlastnej tvorbe, zahrajú ľudové piesne podľa sluchu so sprievodom, navrhujú riešenia technického a výrazového problému, vytvoria sprievod podľa akordických značiek.	Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, klavírne skladby rôznych štýlov, žánrov a období: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír. Hra z listu. Metro - rytmické cítenie. Sluchovo-hudobná predstavivosť Cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke (duoly – trioly a ďalšie podľa študovaných skladieb). Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, tvorba kadencie. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Samostatné návrhy riešenia technického a výrazového problému.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Záverečná skúška:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť tak emocionálny, ako i racionálny prístup k nim, definujú pojmy z oblasti hudobných IKT technológií, zdokonaľujú hru paralelných stupníc, interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, vyberajú cvičenia, stupnice a akordy zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, interpretujú skladby rôznych foriem, období, štýlov, žánrov, charakteru, prezentujú verejne naštudované skladby, aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach,	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim . Poznatky z oblasti hudobných IKT technológií. Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy, zamerané na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav,	Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, barokova skladba, prednesová

kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii, preukážu návyky korepetície, vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam, aplikujú teoretické základy hudobnej kompozície pri vlastnej tvorbe.	skladba z obdobia romantizmu, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. Uvedomelá interpretácia skladieb. Verejná interpretácia. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návyky korepetície. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek, základy hudobnej kompozície.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky: - 3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, analyzujú hudobné formy, definujú pojmy z oblasti IKT technológií zdokonaľujú hru paralelných stupníc, vyberajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, vytvárajú samostatný prístup k nácviku skladieb, interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu	Hudobné formy a ich analýza. Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými programami, nástrojmi. Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a študovanými skladbami.

a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi,	Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Interpretačné zvládnutie skladieb. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvojhlasné invencie, prednesová

zdokonaľujú návyky verejnej prezentácie, aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, preukážu návyky korepetície, analyzujú počutý hudobný prejav, analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T, S, D, vytvárajú návyky tvorivej interpretácie skladieb, vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam, zdokonaľujú návyky improvizácie.	skladba z obdobia romantizmu, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír, zodpovedajúce požiadavkám na daný ročník. Návyky verejnej prezentácie. Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, pedalizácia. Návyky kolektívnej hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Návyky korepetície. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a spôsobov interpretácie. Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T,S,D. Tvorivý potenciál interpreta: rozvíjanie.

	Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Návyky improvizácie: rozvíjanie.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim , definujú pojmy z oblasti IKT technológií, zdokonaľujú hru paralelných stupníc, vyberajú cvičenia a stupnice, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, diskutujú o vlastnej a vypočutej interpretácii,	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými programami a nástrojmi. Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. Nácvik skladieb: rozvíjanie samostatného prístupu.

Výkonový štandard	Obsahový štandard

preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, podieľajú sa na budovaní komplexného osobného repertoáru, interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, interpretujú skladby s uvedomením, prezentujú verejne výsledky svojho štúdia, dokážu poskytnúť spätnú väzbu o interpretácii, zdokonaľujú kompetencie kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, zdokonaľujú návyky korepetície,	Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvoj - trojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo moderny, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír v súlade s technickými a interpretačnými požiadavkami na daný ročník. Verejná prezentácia. Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Rozvíjanie predpokladov na štúdium na učiteľských a hudobných fakultách vysokých škôl. Intenzívna práca so študentmi, ktorí sa pripravujú na ďalšie profesijné štúdium na učiteľských a hudobných fakultách. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých interpretácií. Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T, S a D.
Výkonový štandard	Obsahový štandard
analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T, S a D, vytvárajú vlastný tvorivý potenciál interpreta a poslucháča, tvoria hudobný sprievod, zdokonaľujú návyky improvizácie, vedia zložiť jednoduchú skladbu	Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Návyky improvizácie: rozvíjanie. Základy hudobnej kompozície.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a klavírnych seminároch.

Ročníkové prehrávky:

3 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti, hra spamäti

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, používajú jednoduché IKT technológie v oblasti hudby, zdokonaľujú hru paralelných stupníc,	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými nástrojmi, notografickým programom (napr. Sibelius, Finale) a nástrojmi.
reprodukujú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, interpretujú technické a koncertné etudy na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, budujú komplexný osobný repertoár, zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, diskutujú o interpretácii, interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, prezentujú verejne výsledky práce, interpretujú skladby s uvedomením, hodnotia vlastný výkon, používajú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, zdokonaľujú hru z listu, analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, tvoria sprievod, preukážu návyky improvizácie.	Paralelne stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Samostatný vyber a budovanie osobne ho repertoáru. Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. Repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, skladba z obdobia baroka alebo klasicizmu, zložitejšia polyfonická skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo inštruktívna skladba, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. Verejná prezentácia.

	Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu.

	Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Základy hudobnej improvizácie a kompozície.

Účasť na triednych a verejných koncertoch, súťažiach a seminároch.

Záverečná skúška:
3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti, hra spamäti.

UČEBNÉ ZDROJE pre začiatočníkov

Školy – etudy – technické cvičenia

M. KURTEVA: Klavírna škola pre začiatočníkov – I.-II. diel, H plus 1991
Z. JANŽUROVÁ, M. BOROVÁ: Klavírna školička, Panton 1975
Z. JANŹUROÁ, M. BOROVÁ: Nová klavírní škola, H plus
F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band I., Schott
J. MAŠINKA: Klavírna čítanka, OPUS
J. CHAPUIS: Premieres Lecture, Pro musicca 1994
W. STARR: Practical Piano Skill Brown Publishers Debuque, Iowa
RESCHOFSKY: Zongoraiskola
J. THOMPSON: The modern course of piano
L. FLETCHER: Klavírna škola, Buffalo, USA
G. KURTÁG: Játékok I, Musica Budapest 1979
Ľ. ŠIMKOVÁ: Klavírní prvouka, Supraphon Praha 1990
J. DOSTAL: Klavírní čítanka pro 1. a 2. roč. ZUŠ
B. BARTÓK: Mikrokozmos I.
M. MORHANQUE – MOTCHANE: La petit Clavier – škola pre začiatočníkov M. MORHANQUE – MOTCHANE: Principes élémentaires de la technique pianistique d´aprés la méthode A. Cortôt (Salabert, Paris)
B. BARTÓK: Erste Zeit am Klavier, Schott
T. MATTHAY: First Lights
A. NIKOLAJEV: Škola hry na klavíri
Z. BÖHMOVÁ, A. GRÜNFELDOVÁ, A. SARAUER: Klavírní škola pro začátečníky
W.MARKIEWICZÓWNA: Do, re, mi, fa, sol
B. MILIČ: Malenkomu pianistu – Muzyčna Ukrajiny, Kyjev 1977 E. CZÖVEK: Maďarská klavírna škola I. a II. diel
E. CZÖVEK: Klavírna škola pre začiatočníkov I.

KÁLMÁN-MOLNÁR-SENN: Klavírna škola pre začiatočníkov I. diel
M. MOYZES, M. VILEC: Klavírna škola I. diel
SOKOLOV: Sovremennij pianist, Moskva 1976
KLEINOVÁ-LAUDOVÁ: Klavírna škola pre SPŠ, Supraphon
S. BRRIS: Das grosse Spielbuch
SUZUKY: Klavírna škola
KLEINOVÁ, FIŠEROVÁ, MÜLLEROVÁ: Album etud I.
E. GNESINA: Malé etudy pre začínajúcich
Etudy dľa fortepiano naraznyje vidy techniky – I. klasss, Kyjev 1976
J. BLATNÝ: První etudy op. 23
L. SCHÜTTE: 25 malinkich etud op. 108
G. BERENS: 50 malých klavírnych skladieb bez oktáv pre začiatočníkov op. 70 č. 1-30, Kyjev 1956
Chrestomatija: Etudy I. diel
M. SCABBOG: Škola pre začiatočníkov I., II., III. zošit
M. AARON: Škola I., II. III. zošit
Sbornik fortepiannych pies i etudov dľa načinajuščich, Muzgiz 1955
E. GNESINA: Fortepiannaja azbuka
E. GNESINA: Prípravné cvičenie
M. IGLO: 200 8 taktových cvičení pro najmenší klaviristy, Panton
A. GRÜNFELDOVÁ, Z. BÖHMOVÁ: Technická úhozová cvičení pri nižší a střední stupeň
F. EMONTS: Spiel mit fünf Tönen, Schott Mainz 1992
D. HIRSCHBERG: Technic is fun (Technika je veselá)
Der Neue Czerny, Peters Leipzig
Der gerade Weg, Kurt Herrmann Band I., Leipzig

Skladby s polyfonickými prvkami

F. EMONTS: Polyfónna hra I., Schott
Ľahká klavírna tvorba baroka, Schott
Progresivní klavír Baroko O, Kvinta Praha 1991
Progresivní klavír Baroko I, Kvinta Praha 1991
J. S. Bach: Knižočka skladieb pre A. M. Bachovú, výber
D. G. TÜRK: 60 skladieb
KÁLMÁN, MOLNÁR, SENN: Maďarská klav. Škola pre 1. roč.
Polyfónne skladby sovietskych skladateľov – Moskva 1968
Š. NÉMETH-ŠAMORINSKÝ: Dorická tónina – Album pre mládež II. (Pappová)
B. BARTÓK: Mikrokozmos č. 10, 22, 23
SZÁVAI: Maďarská klav. Hudba č. 1 a 2
J. N. HUMMEL: První trojhlas (Masyryková: Moje první album)
D. KŘÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Prvá knižka polyf. Hry, Supraphon
Z. KODÁLY: 24 kis kánon a fekete billentyükon 1954
J. HATRÍK: 6 variácií na synovu tému (Števko a Jurinko)
N. FREY: 20 ľahkých polyf. kúskov op. 78
A. ROWLEY: Učiteľ z op. 37

Prednesové skladby a ľudové piesne

Z. BLAŽEK: Maličkosti I.
J. DOUBRAVA: Pro pět prstu
J. GARSCIA: Ulnione nutki op. 27
J. GARSCIA: Obrazky muzycne dla najmlodszych op.21
J. GARSCIA: Najľahšie skladby pre deti op. 3

J. GARSCIA: Lamiglowki PWM
J. GARSCIA: Miniatúry pre klavír op. 5 E. GEDIKE: 60 ľahkých skladieb op. 36 I. zoš.
J. HATRÍK: 6 variácií na synovu tému
J. HATRÍK: Krajinou šťastného princa
J. KOWALSKI: Mami zahrám ti na klavíri
H. MASARIKOVÁ: Moje první album I. a II. diel
A. OČENÁŠ: Na pódiu
A. PAPPOVÁ: Album pre mládež zoš. I.
S. PROSZYNSKI: Ľahké skladby
A. ROWLEY: Von Elfen und Feen – Ad.Peters
K. SLAVICKÝ: Na bílych a černých K. SLAVICKÝ: Drobné skladby 17. a 18. st.
K. SOROKIN: Deskij ugolok
T. ŠIMÁČEK: Detské album klav. Skladbičiek
J. TOMAN: Drobnosti
F. RYBICKI: Zaczynam grač op. 20, PWM
B. BARTÓK: Pre deti I. diel
J. CELBA: Kěmílek a Vochmürka u klavíru, Uher. Hradiště 1992
J. CEREMUGA: Hračky
E. SZÖVEK: Klavírne minietúry
E. DOUŠA: Miniatury, Panton
M. DLOUHÝ: Písničky z lesa Ŕáholce
P. EBEN: 100 lidových písní ve snadném slohu
P. EBEN: Lidové písně a koledy, Panton Praha 1987
V. FLÉGL: Koledový dáreček, SUPRAPHON Praha 1950
V. FRICKERT: Nová klav. Hudba pre deti
A. GRETCHANIONOFF op. 98 Kinderbuch, Schott s Leipzig
J. HANUŠ: O deseti bratrech
L. HERNÁDI: Könnyü zongoramuzsika a 10 száz.
J. HLUCHÁŇ: Zpívám si vesele
I. HURNÍK: Voršilská ulička, Panton 1978
T. CHRANIKOV: Album skladieb I. diel
K.JANEČEK: Žertem i vážně
D. KABALEVSKIJ: Op. 39
P. KÁROLYI: Klavírne skladby pre deti
J. KOZLOWSKI: Z tamtej strony jeziora
J. KRESÁNEK: Poľné kvietky 3 – Matica slovenská
Ľahká klavír. Tvorba romantizmus, Schott
M. MOYZES: Našim deťom
W. A. MOZART: 0 – 1 progressive piano, Kvinta Praha 1992
M. NOVÁK: Chvilky se zvířátky
V. NEUMANN: 1x5 prstů, Panton
A.OČENÁŠ: Poľné kvietky 2
S. RAUBE: Žabka i iné utwory, PWM
A. RESCHOFSKI: Drobné klavírne skladby na maďarské ľudové piesne
V. ŘÍHOVSKÝ: Dětským srdéčkem
T. SALJUTRINSKAJA: 6 národných piesní, Muzika Moskva
J. SNÍŽKOVÁ: Letisko
J: SNÍŽKOVÁ: Přístav, Supraphon, Praha 1990
Ľ. SĽUKA: Hrátky
M. SZÁVAI: Maďarská klavírna hudba, Budapešť
SZEGHYOVÁ: Pôjdeme do ZOO
W. SCHAUM: Rund um die Welt in alen Tonarten

D. ŠOSTAKOVIČ: Detský zošit
V. VOLKOV: Pjesi dľa detej, Moskva 1964
V. VOLKOV: 30 pjes dla fortepiano, Moskva 1959
B. URBANEC: Skladbičky pre klavír
J. WEBWR: Veneček slov. ľud. piesní pre mladých klaviristov (Závodský)
Zahrají vám pesničku, 170 písní pro klavír SUPRAPHON 1982

Štvorručné skladby

A. ALBRECHT: Malým umelcom
Z. BARTOŠ: Malý oznamovateľ č. 1
K. BENDL: Z detského sveta
A. DIABELLI: Melodické cvičení
DILLER – PAGE: the green duet book, New York
DILLER – PAGE: the grown duet book, New York
A.DILLER A E. QUAILE: First Duet Book
Z. FIBICH: Čtyřruční skladby
Z. FIBICH: Skladbičky a cvičení
V. FLÉGL: Čtyři ruce zmohou více
J. GARSCIA: Graj ze mna cztere ruce op. 37 PWM
J. GARCIA: Rytmizovaný svet pre klavír a bicie nástroje, PWM
GRUBER: ABC
J. HANUŠ: Lidové písně a tance
J. HANUS: Polní kvítí
J. HATRÍK: Štvoro pesničiek –herečiek, Hud. fond Bratislava, 1994
J. HATRÍK: Pätoro pesničiek - hračičiek
J. HATRÍK: Krajinou šťastného princa
J. HATRÍK: Búvaj dieťa krásne
M. HLAVÁČ: Detské obrázky, Supraphon, Praha 1985
J. HLUCHÁŇ: Národní písně a tance
J. HLUCHÁŇ: Zahrajme si čtyřručne
I. HOPP: Deťom pre radosť I. diel op 28
M. IGLO: Pro 30 prstů (Smes národ. Písní) 6 ručne, Supraphon
Knižka štvorručných skladieb pre najmenších, Schott
V. LEJSEK: Duettinka, Supraphon, Praha 1986
V. LICHNEROVÁ, A. V. LICHNEROVÁ: Eniky, Beniky, OPUS Bratislava 1984
S.MAJKAPAR: Prvé kroky op. 29 PWM
J. MÁSLO: Malým pro radost, Supraphon
M. MOYZES: Našim deťom
I. PARÍK: Pastierik z Drábska, Slov. hud. fond, Bratislava 1982
V.ŘÍNOVSKÝ: Pro cvičení i zábavu op. 83
M. ROHÁČ: Co se hraje, to se spívá
O. ŠÍN: Zpěvem a tancem
Štvorručné skladby I (výber pre 1. a 2. r. ZUŠ), H plus

Improvizačná hra

DIBÁK: Nebojme sa improvizácie
DOSTÁL: Hrej co chceš, Supraphon Praha 1976
F. EMONTS: Europäische Klavierschule I., II.
P. HEILBUT: Erstes, Zweites Vorspielbuch, Hug Zürich
Z. JANŽUROVÁ, BOROVÁ M.: Klavírna školička

V. LICHNEROVÁ: Zahraj mi pesničku
J. LUCIUK: Improvizacje dzieciece na fortepian, PWM
J. MRCOLOVÁ: Klavírní improvizace, Panton Praha 1983
Z: PRUŠOVÁ, Z: JANŽUROVÁ: S písničkou u klavíru, Supraphon Praha 1974

Hra z listu

E. ALBERG, Z. ROMASZKOVA: Na ctery rece
v. BETHOVEN: Tänze, Peters
IGLO: 200 osmitakt. Cvičení
E. KLEINOVÁ: Škola hry z listu, Supraphon Praha 1983
G. RÁNKI: Dudáš jaték – Muzsika Budapest
M. ROHÁČ: Co se hraje, to se spívá
A. RUTHARDT: Lahrer und Schüler, Peters
A. SEDLÁK: Rozprávky
S. VORLOVÁ: Veselé intervaly č. 1

UČEBNÉ ZDROJE pre 2./1./I. – 4./1./I.

Školy – etudy – technické cvičenia

KLEINOVÁ, FISCHEROVÁ, MÜLLEROVÁ: Album etud II., III.
CZERNY: op. 599, op. 261, op. 821 B. BARTÓK: Mikrokozmos zošit II., III.
J. B. DUVERNOY: op. 176,op. 120
H. LEMOINE: Detské etudy, op.37
V. KURZ: 78 elementárnych etud
B. MILIČ: Fortepiano – Kyjev 1978
B. GODÁR: Etudes enfantines op. 149
K. BERTINI: 25 etud op. 100
F. COUPPEY: 25 etud op. 20
40 klavírnych etud
L. SCHYTTE: 25 moderne Etuden op. 68 – Simrock
K. SLAVICKÝ: 12 malých etud – Supraphon
I. HURNÍK: Etudy
E. HRADECKÝ: Jazz Études – Ivo Žurek MUSIC 1993

Prednesová literatúra

ALBRECHT: Drobné skladby pre mládež, opus, Bva, 2-4 r.
Album pre mládež 1 (Pappová), 1. – 2. r. SHV
Album pre mládež 2 (Pappová), 2. – 3. r. SHV
Album pre mládež 3 (Pappová), 2. – 4. r. SHV
Album pre mládež 4 (Lackner), 2. – 6. r. SHV
Album pre mládež 5 (M. Strausz), Výber klavírnych skladieb sovietskych skladateľov, 2.- 6.r.SHV Album ruských klavírnych skladieb pre mládež, SNKLHU, 2.-6.r.
Album najmladších pianistů, Panton, 2.-3. r.
Album starých mistrů (Sarauer, Křížová), SHV 1960, 3.-4.r.
BARTÓK: Zongorázi ifjuság I, EMB Deťom I, 2.-6.r.
Deťom II, 2.-6.r.
Deťom III, 2.-7.r.
Mikrokozmos I, 2.-3.r.
Mikrokozmos II, 2.-4.r.

Mikrokozmos III, 2.-5.r.
B. BARTÓK: Desať ľahkých klavírnych skladieb, EMB
L. v. BETHOVEN: Leichte Klavierstücke (r. H. Steuer), Peters 3.-5.r., sonatina G - dur
BERGER: Invencie
V.BOKES: Detský cyklus, op. 13 (Riekanky)
V.BOKES: Detský cyklus I. Sonatina,3.-4.r.
V.BOKES: Vianočné koledy
J. BLOUBRAVA: Pro pět prstůPrvní polky, 2.-3.r.
J. BLATNÝ: Instruktivní skladbičky, zoš. 1,2, 2.-3.r.
J. BLATNÝ: Sonatínky, SHV 1956, 3.-4.r.
P. BLATNÝ: Sešit pro mládež, Supraphon, 4.-6.r.
Z. BLAŽEK: Maličkosti I, II, Panton, 2.-3.r.
Z. BLAŽEK: V zamyšlení, Žertem, Ed. ĽŠU, 3.r.
V. BLAŽEK: Čtvero instruktivních skladbiček, Panton, 4.-6.r.
F. BROŽ: Prostá hudba, 2.-3.r.
A.CASSELLA: 11 detských skladieb (r. Z. Slivňskij), výber
D. CIMAROSA: Vybrané sonáty, Muzgiz, 4.-7.r.
J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akvarely) 4.-7.r.
Classici boemici II
M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon 4.-6-r.
Collectio clavichrodium I – ľahké úpravy piesní a tancov z uchovaných pamiatok na Slovensku – Uhorská zbierka. Tabulatura Vietoris, Melodiarium A. Szirmay-Keczer atď.
Collectio clavichordium II – detto pre 4. ročník a vyššie
P. CÓN: Vianočné piesne (spev a klavír)
P. CÓN: Koledy (spev a klavír)
Czytanki muzyczne K (E. Alberg), PWM, 2.-4.r.
Czytanki muzyczne 2 (r. E. Alberg) PWM 3.-6.r.
Czatanki na fortepian 1,2, PWM, 3.-5.r.
P. I. Čajkovskij: Album pre mládež, op. 39,SHV, 2:-6.r.
B. ČAJKOVSKIJ: Osem detských skladieb, Moskva 1974, 4.r.
České sonatíny (Emingerová), Supraphon SHV, 3.-7.r.
Českí mistři, 18. st. SHV, 2.-7.r.
P. ČOTEK: Klavírní chvilky, Supraphon, 1973, 2.-4.r.
Dawny tance i melodie 1, PWM, 3.-5.r.
2, PWM, 3.-7.r.
3, PWM, 4.-7.r.
I. DIBÁK: Suity
I. DIBÁK: Čriepky
P. DESSAU: Zehn Kinderstücke für Klavier, Peters, 4.-5.r. Detský Mozart, EMB, 2.-4.r.
M. DLOUHÝ: Písničky z lesa Řáholce, 2.-3.r.
M. DLOUHÝ: Sonatina piccola, EdLŠU, 3.-4.r. Čtyři drobné skladby, 3.-4.r.
Ptám se, ptám se, pampeliško, 2.-5.r.
E. DOUŠA: Miniatury, Panton, Praha, 1.-2.r. Drobné skladby 17., 18. st., EdLŠU, 2.-4.r.
M. DROBNER: Ulica mistrzów zegarmistrzůw, PWM, 2.-3.r.
J. DZIELSKA: Kolorowe kamyki, PWM, 2.-3.r.
L. DUSÍK: Sonatíny, op. 20 (r. Kundera), 4.-6.r.
B. DVARIONAS: Malá suita (Valčík, Mlyn)
A.DVOŘÁK: Dvě perličky, 3.-4.r
P. EBEN: Svět malých (r. I. Hurník), SHV,2.-5. r.
P. EBEN: Lidové písne a koledy, Panton, 1.-4.r. 100 lidových písní, Panton, 1.-3.r.
V. FELIX: Letní den v pionýrském táboře, 4.-5.r.
P.FIALA: Dětem, Panton, 3.-č.r.

F. F.FINKE: Zehn Kindertücke für Klavier, Leipzig Für junge pianisten II, Lpzg. 1973, 4.-5.r. J. FLÉGL: Dětská suita, op. 17, 2.-3.r.
J.FLÉGL: Malá tanečná suita, op. 23, Supraphon 3.-4.r.
K. FLEK: V létě na louce, SNKLHVU 1960
T. FREŠO: V detskej izbičke, Opus 1961, 2.-3.r.
W. FRICKERT: Die ersten Sonatinen (r. W.E.), Pro Musica Leipzig 3.-5.r.
J. FRIED: Detskije piesi, Moskva 1968, 2.-5.r.
J. GARSCIA: Najlatwiejsze utwory dla dzieci op. 3, PWM 1.-3.r. Miniatury, op. 5, PWM, 2.-3.r.
Ulubione nutki na fortepian, op. 27, PWM 1978, 1.-2.r.
Obrazki muzyczne dla najmlodszych, op. 21, PWM, 1.-2.r. Zimowe igraski na fortepian, op. 25, PWM Snížek, Ed.
LŠU Bagatelly, op. 40, PWM 3.-4.r.
Rytmické hlavolamy (Lamiglowski), PWM 3.-4.r.
A. GEDIKE: 60 ľahkých klav. Skladieb, op.36, I. a II. d., Moskva, 2.-4r.
A.GEDIKE: 10 Miniatur, op. 8, 3.-5.r .
40 melodických etud pro začátečníky , op. 32 20 malých skladeb pro začátečníky, op. 6 č. 5,8,15,19, 3.-4r.
Op. 46 Téma s variáciami 2.-3.r.
60 ľahkých klav. skladieb pre začiatočníkov, op 36, II, GMI, Moskva 1957 (sonatína C - dur), 2.-4.r.
Prelúdiá, op. 58
A. GLIER: Zwölf Kinderstücke, op. 31, Peters, 4.-6.r.
E. GOLUBEV: Detský album pre klavír, 1. zoš. Muzius 1966, 3.-4.r.
E. GNESINA: Přípravná cvičení A. GREČANINOV: Šťastné shledání, op. 119 Dětský album, op. 98, 2.-4.r.
A. GREČANINOV: Sklenené pery, op. 123, 3.-4.r., Moskva 1957
A. GREČANINOV: Op. 109 (Rozbitá hračka)
Op. 118 (Východní melodie)
Výběr nejsnadnejších skladeb, op. 123, 3.-5.r.
C. GREGOR: Vyhrávanky (r. J. Dostál), Supraphon, 4.-7.r.
E.H.GRIEG: Lyrické skladby I, 4.-7.r.
C. GURLITT: První prědnes, Supraphon, 1.-4.r.
GYARHOSS: Phantasiestückchen, op. 18, Peters, 3.-5.r. A. HÁJEK: Pohádkový klavír, Panton, 1.-2.r.
A. HÁJEK: Bájky, Supraphon, 3.-5.r.
J. HANUŠ: Vteřiny v přírode, Praha 1956, 3.-5.r. O deseti bratrech, 2.-4.r.
J.HATRÍK: 3x3=9x1, Panton, Bratislava, 2.-7.r. Variácie na synovu tému, SHF, 2.-5.r.
Krajinou šťastného princa, Opus, 1.-3.r.
J.HATRÍK: Deväť malých prelúdií
J.HATRÍK: Malá suita
J.HATRÍK: Hniezdenie v strunách – pre klavír a prázdne gitarové struny
J.HATRÍK: Suita“ H CH-A“ zo spevohry Statočný cínový vojačik pre mladých klaviristov
J.HATRÍK: 3. rozprávka pre Barborku – Braček a sestrička
J.HATRÍK: 2. rozprávka pre Barborku – Žabí kráľ
J.HATRÍK: 1. rozprávka pre Barborku – O srnčekovi Parožtekovi
J.HATRÍK: O troch panáčikoch a zrkadle J. HAYDN: Kleine Tänze für Jugend
Neues Klavierbüchlein, Litolff,4.-6.r.
G.F. HÄNDEL: Zvölf leichte Klavierstücke, (Büllow, Teichmüller), Peters, 4.-6.r.
M. HLAVÁČ: Leporelo, 10 klav. skladeb pro děti (r. J. Uxová), Panton 1971, 2.-4.r.
Vstávanky a uspávanky
J. HLUCHÁŇ: Zpívám si vesele
L. HOLOUBEK: Detské hry a radosti
L. HOLOUBEK: Deti v prírode
J. HORÁČEK: Daleká plavba Tercie (Mladá Boleslav1994) Dobrá zpráva 2.-4.r.
E. HRADECKÝ: Detský karneval
Ivo Žurek Music 1993
Malé jazzové album

M. HUNDIAK: Cirkus – miniatúry na klavír pre deti, PWM, 3.-6.r.
J. HURNÍK: První melodie, 1958, 3.-4.r. Písničky pro klapky, Panton 1970 Motivy z dětství, Supraphon, 2.-5r. Kousky pro klavír v snadném slohu, 1965 Voršilská ulička, Panton, 1.-3.r.
I.HURNÍK: Džezík, Supraphon 1979, 4.-5.r.
A.CHAČATURJAN: Andantino (Kinderalbum für Klavier)
M. IGLO: Abeceda, 24 instrukt. miniatur (r. B. Kabeláčová), Panton 1969, 3.-6.r.
M. IGLO: 100 osmitaktových cvičení pro nejmenší klaviristy
L. JANÁČEK: Téma s variáciami (Zdenčiny variace) K. JANEČEK: Chlebové figúrky, Supraphon 1973, 4.-4r.
K. JANEČEK: Črty, Panton 1969, 4.-5.r.
V. JÍROVEC: Allegro moderato zo sonáty č. 2 Ed. LŠU
12 valčíků pro klavír v snadném slohu, 1965
Š. JUROVSKÝ: Malý tanec
V. JŮŽEK: Prosté motívy, 3.-4.r.
M. KABELÁČ: Snadná preludia, op. 26, 2.-3.r.
D. KABALEVSKIJ: Klavírny album pre deti, op. 39, 1.-2.r. Vybrané skladby pro děti, op. 27, 2.-6.r, Op. 60, 2.-5.r.
D. KABALEVSKIJ: Žert
30 dětských skladeb op. 27 (r. S. Rauble), PWM, 2.-6.r.
Op. 60, 2.-5.r.
Ľahké variácie, op. 51, 3.-4.r.
K. KACHOUT: Dětský svět, Praha 1959, SNKLHU, 4.r.
P. KADOSA: 4 zongoradarab gyermekeknek, Bp.1935
P. KADOSA: Dvanásť malých detských kusov, EMB,4.-5.r.
D. KARDOŠ: Klavírne skladby pre mládež, op. 27 (r. Macudzinski) 4.-5.r.
Bagately
D. KARDOŠ: Tanec pre Danku T.Z. KASSERN: Slodki kremik, PWM, 2.-5.r.
F.KOCIÁN: První krůčky 2, Panton 2.-3.r.
Z. KODÁLY: Detské tance
C. KOHOUTEK: Loutkové scény, Supraphon, 4.-5.r.
G. KOCHAN: Kindermusik für Klavier zu zwei Händen, Peters 1960, 4.r.
M. KONVALINKA: Malá klavírní suita
E. KOŠŤÁL: Perníková chaloupka, Supraphon, 2.-3.r.
Vlk a 7 kozlátek
V. L. KOTÍK: Mladým klaviristům, 1.-3.r.
J. KOWALSKI: Mami, zahrám ti na klavíri, SHR 1978, 1.-3.r.
J. KOWALSKI: Z říše bábik, op. 79, 3.-4.r.
L. KOŽELUH: Pastorale – andantino, EdLŠU 1962. č.4
KŘÍŽKOVÁ: Klasikové a jejich současníci I, Supraphon, 2.-4.r.
Klasikové a jejich suočasníci II
Klavírne skladby starého Španielska a Portugalska 44 malých klavírnych skladieb 2, EMB, 4.-5.r.
A.M. KLECHNOWSKA: Igraszki, 12 miniatur na fortepiano, PWM 1965, 2.-5.r
KRAUS: Z dětské světničky, 2.-3.r.
E. KRAUS: 5 ľahkých tancov Detské obrázky, 4.-ť.r.
J. KRESÁNEK: Poľné kvietky 3, Matica sl., 2.-4.r.
J. KŘIČKA: Obrázky z lásky pro mladé hlásky, Panton, 2.-4.r.
J. KŘIČKA: Loutková suita, Supraphon, 4.-5.r. V. KUBIČKA: O lúke, o lese, o šťastí Kutnohorská knížka menuetů,4.-5.r.
M. KYMLIČKA: 4 instruktivní skladby (r. Doležalová), Panton, 3.-4.r. Ľahké klavírne skladby maďarských skladateľov, EMB 1967, 3.-5.r. V. LEJSEK: Zahrajme si – 8 kousků pro klavír (2čtvorruč.), 3.r.
LICHNEROVÁ: Zahraj mi pesničku, SHF, 1990
LUTOSLAWSKI: Folk Melodies for Piano. PWM 1971, 3.-5.r.
MACUDZINSKI: Malá fantázia, SHV 1961, 3.-4-r. Prednesová abeceda 1 (r. R. M.) SVKL 1955, 4.-7.r.
Maďarská klavírna knižočka, EMB, 2.-5.r.

Maďarská klavírna hudba (Szávai) EMB 1966, 1.-3.r. O. MÁCHA: Klavírní vlastivěda, Panton, 3.-4.r.
MAJKAPAR: Miniatury op. 33, 2.-7.r. Klavírne skladby, Supraphon 3.-6.r.
Biriulki op. 28, PWM, 2.-5.r.
J. MAKSYMIUK: Krople i kropelky, PWM, 1.-4.r.
A.MAREK: Ľahké variácie, PWM, 4.-5.r.
W. MARKIEVICZOWNA: Kolorowe obrazki, č.2, PWM, 2.-4.r.
J. MATÝS: Na pět prstů, Panton, 2.-3.r.
H. MASARIKOVÁ: Moje první album, 1.-3.r, J. MATÝS: Obrázky ze zimy, Panton 1965 Obrázky z prázdnin, SHV, 4.-5.r.
J. MEIER: Desať malých skladieb pre klavír (r. Holičová) Panton 1968, 3.-5.r. J. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber MIKLASZEWSKI: 3 sonatíny, 3.-4.r.
Mladý pianista, piesne, etudy 3.-5. diel, Moskva 1968
W. A. MOZART: Szkicownik londynski, PWM, 2.-6.r.
Chléb s máslem, Praha
Mladý MOZART pre mladých klaviristov (r. R.Macudzinski), 1958, 2.-5.r. W.A. MOZART: 14 skladieb mladého Mozarta
M. MOYZES: Našim deťom, 1.-2.r.
Š.NÉMETH-ŠAMORÍNSKY: Malý začiatočník, SHV 1954, 2.-5.r.
B. NIEWADZOWSKA: Detské miniatury, 2.-3.r.
V. NEUMAN: 2x5 prstů, Panton, 1.-3.r.
V. NIKOLAJEV: Detský album, 2.-4.r.
J. NOVÁK: Hry a pověvky, Panton, 3.-5.r. Z přírody, 3.-4.r.
Chvilky se zvířátky, Panton, 1.-3.r.
M. NOVÁK: Hory, hory zelené, 40 slov ľudových piesní, Supraphon 1968, 2.-4.r.
M. NOVÁK: Od jari do zimy, SHV 1965, 3.-5.r.
M. NOVÁK: 1, klavírna suita
V. NOVÁK: Mládí, op. 55 – drobné klav. skladby, zoš. 1., 4.-6.r.
J. OLIVA: Budeme hrát o jaru, 3.-4.r.
A. OČENÁŠ: Poľné kvietky 2, Matica sl., 2.-4.r.
ÖREG GYERMEKTÁNCOK ZENEMÜKIADÓ Bp
K. ODSTRČIL: Ptačí strom, Panton 3.-7.r.
K.ODSTRČIL: Vesmírny chlapec
J. PÁLENÍČEK: České pohádky (r. Hoffmeister), Supraphon, 3.-4.r.
O. PALKOVSKÝ: Cvičení a tanečky, 1957 J. PAUER: Hrajeme si pro radost, SNKLHU, 2.-4.r.
PAUER: Na šťastnou cestu
J.V. PAUS: Menuety, Supraphon , 2.-5.r.
Pedagogický repertoár pre klavír 2.roč. DHŠ, GMI, Moskva P. PERKOWSKI: Ľahké skladby pre klavír, PWM, 4.-6.r.
PEXIDR: Podobenky , Panton, 2.-4.r.
PIANO PROGRESSIVE: W. A. MOZART 0-1 Kvinta Prague 1993 J. PODEŠVA: Klavír říká říkadla, Panton, 2.-4.r.
A. POKORNÝ: Drobné skladby, SHV, Praha 2.-3.r.
V. POLÍVKA: Úvod do sonatín, 2.-4.r.
Prechádzka storočiami (Beethoven, Dowell, Händel, Rameau, Schumann, Szymanowski) S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964, 3.-7.r.
RÁNKI: Sedem ľahkých skladieb na vietnamské melódie, EMB, 4.-6.r. S. RAUBE: Tanec medwiedków, PWM, 4.-5.r.
REINER: Sedm skladeb pro děti, Supraphon, 4.-5.r.
C. REINECKE: Miniaturní sonatíny, op. 137, 2.-4.r.
C. REINECKE: SechsMiniatur- Sonatinen für Pianoforte, op. 136, Lpzg, 3.-4.r.
S. RESSI: Magyar gyermekdalok 2.-5.r.
A. ROWLEY: Von Elfen und Feen, op. 38, Peters,
A.ROWLEY: Z môjho skicára, op. 39, Peters, 4.-5.r.

F. RYBICKI: Ten nasz ogródeczek, PWM, 2. – 3. r.
F. RYBICKI: Zaczynam grač, op. 21, PWM, 1. – 3. r.
F. RYBICKI: Ľudové piesne, PWM, 3. – 4. r. Ten nasz ogródeczek, op. 58, PWM, 2. – 3. r.
Maly modernista, PWM, 3. – 5. r.
Gram vszytko, PWM, 2. – 4. r.
Znam vszytko grác, PWM, 3. – 4. r.
V. ŘÍHOVSKÝ: Dětských srdéčkům, Supraphon 1967, 2. – 3. r.
Sonatínky, op. 98 EdMU, Praha 1935
M. SALICH: 10 instruktivních skladeb pro klavír, Panton 3. – 5. r.
A. SARAUER: Dětem, 12 klav. skadbičiek, SNKLHVU 1967, 2. – 4. r. (r. Kubeláčová) Od rána do večera, drobné skladby pro klavír, Supraphon 2. – 4. r.
Jitro, Panton 1967, 2.- 4. r.
Sedm malých kousků (r. Kurz) 1971, Ed. LŠU 3. – 5. r.
V ranní rose, Supraphon 1969, 2. – 4. r.
Drobnosti, 8 malých skladeb, SHV, Praha 1964, 3. – 5. r.
Z kraje rybníků Supraphon 1975, 2, - 4. r.
Obrázky z detského života
A. SARAUER: Poetické variácie, SHV, 4. – 5. r.
Chvíle pohody, Panton 1976
Z mladých let, Supraphon Črty, Panton, 4. – 5. r.
E. SATIE: Detské kresbičky
M. SCHMITZ: 16 new ragtimes for piano
Terminal 1992
F. SCHUBERT: Valčíky, Supraphon, EdLŠU 1962, 4. – 5. r.
R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68, 2. - 7. r.
L. SCHYTTE: 25 moderne Etuden, op. 68, Simrock, Leipzig Skladatelé dětem, SHV, 2. – 5. r.
K. SLAVICKÝ: Na bílých a černých, Panton 1968, 1. – 4. r.
SLAVICKÝ: Klavír a mládí, 10 skladeb pro mládež (r. Kleinová) 1966, Panton, 4. – 6.r.
SLUKA: Hrátky, Panton 1970
L. SLUKA: Hry a sny (r. Doležalova), Supraphon 1966, 3. – 4. r.
L. SLUKA: Malá klavírní suita (r. Resler), Panton, 4. – 6. r.
Chvilky u klavíru, 4. – 5. r.
Klavírní brevíř – Panton 1988 2. – 5. r.
B. SMÍTEK: Devět malých skladeb, SHV 1962
Sonatíny, výber pre klavír 2. d. (S. Raube) 4. – 6. r.
K. SOROKIN: Detský kútik (Detskij ugoľok), op. 4, ziš. 1, 2. – 5. r.
K. SOROKIN: Detská sonatína, Moskva
Detský album, Moskva
Soudobé klavírní skladby pro děti (r. Končevksij), 3. – 4. r. J. SRNKA: Broučci, Panton, 3. – 5. r.
J. STACHOWIAK: Miniatury, PWM, 3. – 4. r. Staří mistři dětem, Ed. LŠU, 3. – 5. r.
Staré hanácke tance, 17. st., Panton, 3. – 4. r.
Staré tance pre deti, EMB, 3. – 6. r.
Stará nemecká klav. hudba, EMB, 4. – 7. r.
Staré tance pro klavír (r. Šetková), 4. – 6. r.
Staré tance pro děti, Zenemükiadó, 3. – 6. r.
A. STOJANOV: Národné piesne a tance pre klavír, Sofia 1956, 3. – 4. r. Stredné klavírní skladby 17. a 18. st. (Sarauer, Křížková) 1965, 2.-5.r. E. SUCHOŇ: Maličká som, SVKL Bratislava 1957, 2. – 3. r.
E. SUCHOŇ: Keď sa vlci zišli – suita, 4. – 5. r.
G. SVIRIDOV: Album pre deti, 3. – 7. r.
I. SZEGHY: Pôjdeme do ZOO
I. SZELÉNYI, S. SZOKOLAY, I. MEZÖ, H. EISLER: Daleké světy, Paleček, Toccatina, Variace, EdLŠU, 4. – 5. r.
T. SZELIGOWSKI: Sonatina C dur O. ŠÍN: Písničky a tanečky, SNKLHVU 1957

O. ŠÍN: Od jitra do soumraku, 3. – 4. r.
D. ŠOSTAKOVIČ: Tance panenek (Gavotta a Tanec) V. ŠŤASTNÝ: Dětský hudební týdeník, Panton, 2. – 3. r.
J. TANDLER: Klavírne skladbičky
J. TEML: Hudbička, Panton, 3. – 4. r.
J . TOMAN: Drobnosti, Orbis, 2. – 3. r.
G. H. TELEMANN: Dve skladbičky, Ed. LŠU
O. URBANEC: Skladbičky pre 1. roč.
M. VACEK: Ladův krok – Panton, 3. – 5. r.
I. VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrovca
VALENTA: Nové Vianoce
VAŇHAL: Snadné sonatíny, Supraphon, 2. – 4. r.
H. VEJVODOVÁ: Vodomalbičky, Supraphon 1988, 3. – 5. r.
E. VIKLICKÝ: Zelený satén
J. VODÁK: Dítě si hraje, 2. – 3. r.
V. VOLKOV: 30 skladeb pro klavír, Muzyka, Moskva, 2. – 3. r. Piesi dľa detej, Muzyka, Moskva 1964, 1. – 3. r.
Vybrané skladby autorů 17. a 18. a zač 19. stol., (r. Kuvsjinnikov), 3.-5. r.
Wybrane sonatiny 1, PWM (r. Hoffman, Rieger), 3. – 5. r. Zbierak nemeckých skladateľov 17. a 18. st.
ZELJENKA: 31 klavírnych drobností pre deti
ZELJENKA: Album pre mladých klaviristov
ZIMMERMANN: Prelúdium
Žabki i inne utwory (r. S. Raube), PWM, 1. – 3. r.
Skladby s polyfónnymi prvkami
S. BACH: Knižočka skladieb
B. BARTÓK: Mikrokozmos
Dawne tance i melodie PWM
G. F. HÄNDEL: Leichte Tanze und Stucke
D. KŘÍŽKOVÁ: První knížka polyfónní hry
A. GEDIKE: Invencia, Prelúdium
Z. KODÁLY: 24 kis kánon a fekete buleten
G. F. TELEMANN: Klavírna knižočka
J. G. TÜRK: 60 Handstucke
Zborník polyfónných skladieb
J. F. DANDRIEU: Suita č. 3
Alte Meister – Leichte Klavierstucke
Š. NÉMETH – ŠAMORÍNSKY: Lýdická tónina (A. Pappová: Album pre mládež I) P. PRKOWSKI: Latwe utworky na fortepain, Kanon Polyfonické skladby DHŠ (KMK) (r. Natanson), 1. – 5. r. Polyfonické skladby sov. Skladateľov (r. K. Sorokin) Polyfónne skladby sov. Skladateľov, Moskva 1968, 1. – 2. r.
Progresívny klavír Baroko I. II. 3. – 4. r.
Kvinta Prague 1991
Piano Progressive: Barowueo
Kvinta Prague 1991 2. – 3. r.
Collectio Clavichordium Výber tancov a piesní z rukopisov a zbierok
17. a 18. st. na Slovensku I. diel II. diel, SHF 1993
Skladby väčšej formy (sonatíny a variácie)
B. BARTÓK: Mikrokozmos III, IV, Variácie
I. BERKOVIČ: Sonatína C dur (r. Milič)
L. v. BEETHOVEN: Sonatína F dur, G dur
J. BENDA: Sonatína a mol
V. BOKES: Sonatína
M. CLEMENTI: Sonatína G dur
Sonatína C dur, op. 36 č. 1
D. CIMAROSA: Sonáta Es dur

A. DIABELLI: Sonatína č. 1 G dur
I. DIBÁK: Rondíno pre klavír a sláč. orchester (Úprava pre 2 klavíre)
A. GEDIKE: op. 36 sonatína, téma s variáciami
J. HATRÍK: Variácie na synovu tému
J. HAYDN: Roxolane
KABALEVSKIJ: op. 51, No 1: Variácie na ruskú národ. Pieseň F dur
KRIŽAN: Medzi deťmi (dedinské obrázky)
W. A. MOZART: Sonatína C dur
Variácie C dur
C. REINECKE: Sonatína C dur
K. SOKORIN: Detská sonatína
Téma s variáciami
E. SUCHOŇ: Maličká som (Suita)
A. ŠTEJBELT: op. 33. Sonatína

Štvorručné skladby

Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová, Fišerová, Müllerová) A. ALBRECHT: Malým umelcom, SHV Praha 1961, 2. – 3. r.
S. ARENSKIJ: Šest dětských skladeb, op. 34, 3. – 5. r.
BARTÓK: Mikrokozmos II, č. 43, 44 (2 klavíry) EMB
Z. BARTOŠ: Malý oznamovateľ, 1. – 3. r.
L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters, 3. – 7. r.
K. BENDL: Z dětského světa, SNKLHU, 2. – 4 .r.
K. BENDL: Z dětského světa
I. BERKOVIČ: Čtyřruční skladby pro klavír, op. 30
I. BERKOVIČ: Fortepianni ansambli, Kyjev 1962 (2 kusy pre 2 klavíry)
Z. BLAŽEK: Písničky na dobrou noc
Z. BÖHMOVÁ – A. GÜNFELDOVÁ: Klavírní škola pro začátečníky
A. SARAUER: Výber štvorručných skladieb
A. DIABELLI: Radosti mládí, op. 163, výber
Sonáta, op. 73 (R. Schulze), Litolff
Op. 32, 33, 37, 38
DIBÁK: Arabesky
J. HANUŠ: Lidové písně
J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton, 2. – 7. r.
J. HATRÍK: Krajinou šťastného princa
J. HATRÍK: Búvaj, dieťa krásne - koledy
J. HATRÍK: Poď do môjho náručia
J .HATRÍK: Pätoro pesničiek – hračičiek
J. HATRÍK: Štvoro pesničiek – herečiek I. HLAVÍČEK: Zahrajme si do tance, 3. – 5. r.
J. HLUCHAŇ: Zahrajme si čtyřručne, Supraphon
Národné písně a tance
HOPP: Dětem pro radost, op. 21, I. d., (r. L. Láska) Supraphon 1969, 2. – 3. r.
HRADECKÝ: Džezové kousky
HURNÍK: Čtyřruční hra
HURNÍK: Valčíky, Supraphon
M. IGLO: Sedm dvojpísní v odlišných taktech, Panton, 3. – 6. r.
IGLO: Sedm trojpísní – pre klavír šesťručne
K. JANEČEK: Deťom, 12 jihoslovanských písní (r. J. Hanuš), Panton 1978, 2. – 4. r.
D. KABALEVSKIJ: Album fortepiannych pies, Moskva 1962
M. KABELÁČ: Malá suita, op. 42, výber

E. KLEINOVÁ: Cvičebnice hry z listu na podkladě 4-ruční hry (v tlači)
M. KOPELENT: Zkratky, Panton 1969, 2. - 4. r.
A. KOŠŤÁL: 20 lidových písní
J. KŘIČKA: Ukolébavky, Panton
V. LEJSEK: Zahrajme si
J. LETŇAN: Naše zábavky, Panton
MACUDZINSKI: 10 skladieb pre štvorručnú hru na klavír, SVKL, 2. r., 2. stup.
MAJKAPAR: Prvé kroky, op. 29, PWM 1. – 6. r.
Malý pianista, 2. d. (Junij pianist) (r. Rojzman, Natanson)
J. MÁSLO: Malým pro radost, Supraphon, 1. – 4. r.
M. MOYZES: Malým deťom
Na cztery rece (Altberg, Romszkowa), PWM 2. – 5. r.
NOVÁK: Gaudeamus
PARÍK: Pastierik s Drábska
PFEIFFER: Miniatury, Krakow, 3. – 4. r.
Poď, zahráme si (zost. A. Brezová)
M. ROHÁČ: Co se hraje, to se zpíva
M. ROWLEJ: Sechs kleine Tänzstücke, Peters, 3. – 7. r. V. ŘÍHOVSKÝ: Od stupně k stupni, op. 79, sonatíny
SEDLAK: Rozprávky, Supraphon, 1. – 4. r.
V. SLAVICKÝ: Triste, Kozlíčková polka, EdLŠU, 4. – 6. r.
J. SNÍŽKOVÁ: Start, 3. – 5. r.
A. SOLEKORN: Zehn Kinderstücke, op. 182, Leipzig, 2. – 4. r.
R. SUGÁR: Magyar gyermekdalog, 2. – 4. r.
T. SYGIETINSKI: Piosenky „Mazowska“, PWM, 2. – 4. r.
I. SZELÉNYI: 20. ľahkých klavírnych skladieb I.
O. ŠÍN: Zpěvem a tancem
Štvorručná hudba pre začiatočníkov, EMB, 2. – 7. r.
Štvorručné skladby I (výber pre 1. – 2. r. ZUŠ) Štvorručné skladby II (výber pre 3. – 4. r. ZUŠ) Učiteľ a žiak (Ruthardt), Peters, 1. – 4. r.
M. VACEK: Detské motívy 3. – 5. r. Panton 1989
VELÍŠEK: Vánoční koledy M. VILEC: Rozhovory pri klavíri, 3. – 7. r.
M. VILEC: Z brehov Dunaja, 4. – 7. r.
S. VORLOVÁ: Veselé intervaly, Panton, 1. – 7. r.
Vybrané štyřruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson) L. WEINER: Tri malé štvorručné klav. skladby pre začiatočníkov, op. 36
J. ZIMMER: Dvaja pri klavíri, 3. – 4. r.
Skladby pre improvizačnú hru a hru z listu
Detské skladby pre hru z listu, Moskva 1975
DIBÁK: Nebojme sa improvizácie SHF 1993
DOSTÁL: Hraj co chceš, Supraphon 1976, 2. – 3. r.
J. LUCIUK: Improwizajce dzieciece na fortepiano, PWM, 2. – 6. r.

Využívanie hudobných zdrojov s použitím IKT

HRA NA AKORDEÓNE

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Akordeón je hudobný nástroj, ktorý zaraďujeme medzi idiofonické aerofóny. Na základných umeleckých školách na Slovensku používame vo vyučovacej praxi hry na akordeóne tieto typy nástrojov:
klávesový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
klávesový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke,
gombíkový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
gombíkový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke.
Odlišné je aj usporiadanie gombíkov v diskante akordeónu (tzv. B-systém a C-systém) alebo v melodickom manuáli ľavej ruky od nízkych tónov po vysoké a opačne (prepínané za pomoci convertora). Na pomoc akordeonistom prichádza nový model, digitálny V-ACCORDION, ktorý vzbudil pozornosť odborníkov a je jasným dôkazom skvelej budúcnosti akordeónu na základných umeleckých školách.
Napriek uvedeným rôznorodostiam má akordeón dispozíciu plastickej hry, farebnej rôznorodosti, dynamickej expresívnosti, čo je predpokladom pre bohaté interpretačné umenie v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre.
Súborová hra má v súvislosti s aktualizáciou repertoáru plynule prechádzať do orchestrálnej hry, pretože využíva možnosti ďalších hudobných nástrojov – keyboard, basová gitara, „živé“ bicie, spev, ale aj iné klasické hudobné nástroje: flauta, violončelo a pod. Orchestrálna hra ponúka nové motivačné formy: samostatné koncertné vystúpenia a zájazdy, štúdiové záznamy na mediálnych nosičoch (CD, DVD). Vlastné úpravy skladieb, ktoré rešpektujú zvláštnosti akordeónového orchestra, sú niekedy nevyhnutnosťou.
V záujme sebazáchovy hry na akordeóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na akordeóne, existovať akordeónový orchester.

CIELE študijného zamerania
Cieľom predmetu hra na akordeóne je vytvoriť u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:
oboznamovanie sa s technikou hry na akordeóne,
rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovosti a muzikálneho cítenia u žiaka,
využívanie hry na melodických basoch, hru na gombíkovom akordeóne a skupinovú hru – komorná, súborová a orchestrálna hra, okrem tradičného vyučovania hry na klávesovom akordeóne so štandardnými basmi,
formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebavyjadrenie a komunikáciu,
orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hud. prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupni umeleckého vzdelávania
PROFIL ABSOLVENTA
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.
Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnotenia svojho interpretačného

výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.
Absolvent súborovej hry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdia je schopný uplatniť sa v amatérskom orchestri alebo súbore s obsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru a kompaktnosť jednotlivých partov v skladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta a správne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy v technicky a kompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry s ostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva v súhre s inými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra a pomáha im. Orientuje sa rýchlo aj v rozsiahlejšom notovom zápise.
Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne sa dokáže orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu. Je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre. Má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácií (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu), dokáže zahrať skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov. V rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu, podľa audio nahrávky dokáže zapísať v notovom programe znenie nahrávky. Produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže v náležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu.
Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu komorná hra je vyprofilovaný amatérsky hudobník v komornej hre aj v inom akordeónovom zoskupení. Dokáže správne posúdiť postavenie akordeónu s inými hudobnými nástrojmi alebo význam rozdelenia viacerých akordeónov v komornej hre. Vie slovne vyjadriť technickú a umeleckú kvalitu vlastnej hry ako aj interpretáciu iných hráčov komornej hry. V oblasti tanečnej a populárnej hudby ovplyvnenej džezom je absolvent schopný doplniť rytmicko-akordické kombinácie, správne frázovanie a artikuláciu. Vie posúdiť vhodnosť skladby na verejné vystúpenie. Dokáže samostatne vybrať skladbu, analyzovať ju a naštudovať.
Absolvent druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia ovláda podľa svojich kompetencií hru na akordeóne, prácu s mechom a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť. Interpretuje naspamäť skladby podľa vlastného výberu s vkusným prednesom. Je schopný sebareflexie a je kompetentný zhodnotiť vlastný interpretačný výkon. Vie sa uplatniť ako sólista - amatér i ako člen komorného alebo súborového zoskupenia. Má predpoklady na ďalšie umelecké vzdelávanie na II. stupni ZUŠ alebo na konzervatórii. Dokáže samostatne a kreatívne naštudovať prednesové skladby so správnym frázovaním a s citom pre autenticitu používať registre. Hrá vyrovnane a tvorí kvalitný tón. Spája všetky získané technické a výrazové kompetencie pri hre. Zvláda mechovú techniku (obraty mechu), svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov (barok, súčasná hudba, ľudová pieseň, vyšší populár), transponuje pieseň (ľudovú, umelú) do iných tónin a tvorí samostatný sprievod.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI
VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznajú a majú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej a ľavej ruky), majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.), vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu s jednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy).	Správne sedenie a postavenie pravej a ľavej ruky, základy ovládania mechu. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov. Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia.

	Hra jednoduchých cvičení a piesní (najskôr len v pravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod).

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia: zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ovládajú prácu s mechom (správna výmena von a dnu, rovnaká intenzita zvuku), ovládajú synkopu, celé, polové, štvrťové a osminové pomlčky, majú osvojené rýchle a pomalé pohyby prstov.	Zvládanie spôsobu hry na akordeóne každou rukou zvlášť podľa notového zápisu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Správne vedenie mechu s cieľom rozpoznať silu, výšku a dĺžku tónu.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú hru na akordeóne oboma rukami spolu, v ľavej ruke hrajú akordický sprievod, základné a terciové basy, zahrajú 2 durové stupnice oboma rukami spolu, 2 molové stupnice pravou rukou (harmonické a melodické), interpretujú jednoduché ľudové piesne bez notového zápisu, ovládajú prácu s mechom s cieľom tvorenia kultivovaného tónu, reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu.	Prstové cvičenia - hra v pomalých a rýchlych tempách. Využitie práce s mechom na výrazové prostriedky. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Obraty tonického kvintakordu. Počúvanie zvuku nástroja, piano, forte, mezzoforte, crescendo a decrescendo. Bodkovaný rytmus.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú osvojenú prstovú a mechovú techniku, hrajú prednesové skladby primerané veku, zaujímajú sa o interpretáciu jednoduchých piesní a pestujú zmysel pre kultúru a výraz, vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru, vedia hrať legato, staccato, tenuto a portamento, zvládajú súhru oboch rúk, rôzne kombinácie pravej ruky s ľavou,	Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk a ich rôzne kombinácie, hra dvojhmatov. Hra a transponovanie jednoduchých melódií. Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry (možné aj v 1. a 2. ročníku). Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Praktická aplikácia výrazových prostriedkov legato, staccato, tenuto a portamento.

postupne zvyšujú a rozlišujú tempo v stupniciach a malých prednesových skladbách, majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, zdokonaľujú spôsob práce s mechom (správna výmena von a dnu).	Kvalita tónu pri hre v rýchlejších tempách. Rozlišovanie dynamiky v interpretovaných skladbách.

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa a zvuku (legato, staccato, striedavý mech), durové a molové stupnice, majú vytvorený repertoár ľudových piesní, ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, podľa notového zápisu reprodukujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing, vedia zahrať také etudy, na ktorých aplikujú získané technické zručnosti a výrazové prostriedky, ovládajú základy polyfonickej hry, využívajú možnosti a rozsah nástroja.	Využívanie možností rozsahu nástroja, oboznamovanie sa s melodickými basmi. Hudobno-teoretické poznatky: Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Sluchovo-rytmická oblasť: Základné melodické ozdoby. Zložitejší rytmus. Tónová kultúra. Ukončovanie fráz.

Záverečná skúška:
1 etuda,
1 polyfonická skladba,
2 prednesové skladby.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú osvojené správne návyky pri hre na nástroji primeranej veľkosti, ovládajú hmatovú orientáciu na bielych a čiernych klávesoch alebo gombíkoch a na ľavom manuáli, pracujú so sluchovou predstavou skladby, ovládajú hru melodických ozdôb: príraz, nátril, dokážu zahrať stupnice dur a mol, využívajú pri interpretácii skladieb registráciu, sú oboznámení s formovou výstavbou skladby, majú zmysel pre dynamickú výstavbu.	Starostlivosť o akordeón a správna manipulácia s ním. Orientácia na pravom a ľavom manuáli na akordeóne primeranej veľkosti. Orientácia v registroch daného nástroja. Interpretácia skladieb zvýšenej technickej náročnosti. Hra v rýchlejších tempách. Zdokonaľovanie hry prstovej artikulácie – legato, staccato, tenuto, non legato, portamento. Pasážové cvičenia. Štvrťové a osminové takty pravidelné a nepravidelné. Durové stupnice cez 2 oktávy spolu, molové stupnice do 2# a 2b cez 2 oktávy spolu,

	3-hlasný durový a molový kvintakord a jeho obraty harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodické ozdoby: príraz, nátril. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Jednoduché hudobné formy, tanečné formy barokovej suity, prelúdium, fugheta a pod. Tónová kultúra, mäkké nasadenie a ukončenie tónu. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Zložitejšie rytmické útvary. Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
preukazujú počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť, dokážu reprodukované hudobné dielo emocionálne prežívať, dokážu vytvoriť jednoduchý sprievod k piesňam s využitím kadencie, orientujú sa v akordových značkách dur, mol a dominantný septakord, hrajú z listu primeraný notový zápis, dokážu sa zapojiť do komornej a súborovej hry, interpretujú aj skladby v rýchlejších tempách, dokážu ohodnotiť vlastný výkon.	Prehĺbenie zručností z 1. ročníka. Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlejších tempách. Akordická a melodická hra v ľavej ruke. Registračná technika počas hry. Dominantný septakord v ľavej ruke. Stupnice dur a mol + 4-hlasný durový a molový T5 s obratmi harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu, dominantný septakord a jeho obraty pravou rukou – malý rozklad. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodická ozdoba – trilok. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Skvalitňovanie tónovej kultúry. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky. Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície. Hra v širších dynamických plochách.

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
preukazujú schopnosť samoštúdia a sebakontroly, rozlišujú charakter a náladu skladby a vedia ju interpretačne vyjadriť, chápu a prežívajú aj kompozične náročnejšie skladby, ovládajú melodickú ozdobu obal po teoretickej aj praktickej stránke, ovládajú v rámci individuálnych dispozícií aj náročnejšie mechové techniky, využívajú registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry, dokážu v rámci nástrojových možností zahrať zmenšený septakord v ľavej ruke, dokážu zahrať primerane náročnú skladbu spamäti, zvládajú hru v komorných telesách a v súbore, dokážu kriticky ohodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech. Prehĺbená orientácia v registroch daného nástroja. Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlych tempách. Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry. Dur a mol stupnice cez 2 oktávy s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi + dominantný septakord, zmenšený septakord v pravej ruke. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodická ozdoba – obal. Výrazové prostriedky – marcato, espressivo, cantabile. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Hudobné formy: sonatína, rondo. Rozlišovanie nálady skladby. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Náročnejšie rytmické útvary. Rozšírenie a zdokonalenie kompetencií, nadobudnutých v 2. ročníku.

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú hrací aparát – správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, dokážu zahrať chromatickú stupnicu, ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne, dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia, dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby, dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb z rôznych hľadísk, dokážu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, reprodukujú primerane náročnú skladbu spamäti,	Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowshake. Zvyšovanie technickej náročnosti. Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby. Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Hudobné formy: sonatína, rondo, sonáta. Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Náročnejšie rytmické útvary. Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej.

dokážu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin, dokážu zahrať jednoduché improvizácie, dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	

Záverečná skúška:
1 etuda,
1 polyfonická skladba,
2 skladby odlišného charakteru,
1 prednesová skladba.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa, majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby, volia si skladby z ponuky skladieb učiteľa a z internetových možností, dokážu zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy alebo skladbičky, zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry, sú oboznámení s notáciou na počítači.	Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne. Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie. Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie. Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale). Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny, dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej schopnosti žiaka), zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.	Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť. Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby. Formový rozbor skladieb k objasneniu zámeru skladateľa. Rozvíjanie schopnosti: čo počujem - zahrám a zapíšem do nôt.

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby, sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, dokážu upravovať populárne melódie pre akordeón, majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek, zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi.	Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch. Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne. Prepájanie individuálnej hry s komornou, súborovou a orchestrálnou hrou. (Skladbu z komornej hry upraviť ako sólovú skladbu a podobne).

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby z audio nahrávky a verne ich zapísať v notačnom programe, sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie s inými hudobnými nástrojmi, podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby.	Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby. Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet. Spôsobilosť v skupinovej hre. Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre). Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.

Záverečná skúška:
1 etuda,
1 polyfonická skladba,
2 prednesové skladby odlišného charakteru.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Druhá časť I. stupňa rozšíreného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a mol do 3# a 3b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 1 oktávu) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybu a dynamiky, pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke len v prvej a druhej rade /c-systém/ ev. v tretej a druhej rade /b-systém/ cez 1 oktávu s 3-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata, protipohybu a dynamiky, hrajú melodické ozdoby (príraz, nátril, skupinku),	Zdokonalenie mechovej techniky. Interpretácia v rýchlejších tempách. Dbanie na dokonalú súhru obidvoch rúk. Interpretovanie presnej dynamiky s jednotlivými odtieňmi i práca s agogikou. Venovanie sa interpretácii polyfónnych skladieb. Využívanie registračných možností nástroja (pokiaľ nástroj disponuje bradovými registrami, nehlučne ich zapájať do hry). Dbanie na zodpovednú, každodennú domácu prípravu na vyučujúcu hodinu.

uplatňujú registračnú techniku (najmä jednohlasné registre), využívajú v skladbách všetky získané kompetencie (prstovú a mechovú techniku, rytmické a dynamické výrazové prostriedky i v medzistupňoch, crescendo, decrescendo vrátane viacero druhov akcentov), zvládajú hru dvojhmatov v náročnejších cvičeniach, presne a plynule vedú mech a mechové obraty, zahrajú z listu jednoduchú skladbu, tvoria samostatný harmonicky sprievod k ľudovým piesňam, interpretujú polyfonickú skladbu so správnym frázovaním, spontánne reagujú na prípadné chyby v interpretácii a sami ich opravia, aplikujú hru spamäti s čistou interpretáciou, hrajú spolu s učiteľom, alebo v komorných zoskupeniach.	

Žiaci na konci 2. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a mol do 4# a 4b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 1 oktávu) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybu a dynamiky, a aj chromatickú stupnicu v pravej ruke, pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke len v prvej a druhej rade /c-systém/ ev. v tretej a druhej rade /b-systém/ cez 2 oktávy s 3-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata, protipohybu a dynamiky, používajú melodické ozdoby (mordent, trilok), správne nasadzujú a ukončujú tón (mäkké a ostré) – samostatne pracujú s mechom (mechové legato a staccato), nacvičujú mechovú techniku – bellowshake (striedavý mech), využívajú zvukovo farebné možnosti nástroja za pomoci registrov – s ohľadom na štýl alebo žáner, uplatňujú dynamiku a rozlišujú rôzne druhy tempa, tvoria kultivovaný tón, hrajú polyfónne skladby s adekvátnou registráciou i frázovaním,	Zvyšovanie technickej náročnosti pri hre. Hra v rýchlych tempách. Uvoľňovanie hracieho aparátu (využitie techniky póltlaku). Interpretácia technicky, tempovo, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb (variácie, sonatíny). Zaradenie skladieb vyššieho populárnu (tanečné, jazzové, populárne skladby). Využívanie celého rozsahu diskantovej i basovej časti nástroja. Usmernenie správnych návykov pri domácom cvičení a príprave. Dbanie na správne zaobchádzanie s nástrojom (čistenie, skladovanie).

hrajú z listu na úrovni 3. ročníka primárneho stupňa, sústavne zdokonaľujú interpretáciu spamäti pri sólovej hre, interpretujú ľudové piesne s bohatším harmonickým sprievodom i s transponovaním, aktívne sa zúčastňujú v komorných zoskupeniach (s inými žiakmi, príp. s učiteľom).	

Žiaci na konci 3. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a mol do 5# a 5b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 2 oktávy - malý i veľký rozklad, dominantný a zmenšený septakord v pravej ruke s obratmi harmonicky i melodicky) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybu, bellowshake a dynamiky, a aj chromatickú stupnicu v pravej ruke, pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke vo všetkých 3 ev.4 radách (convertor) cez 2 oktávy so 4-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky, dominantný a zmenšený septakord obidvoma rukami spolu s obratmi harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata, bellowshake, protipohybu a dynamiky, chromatická stupnica obidvoma rukami spolu, pri hre stupníc využívajú krajných dynamických polôh nástroja, používajú sluchovú sebakontrolu pri hre, nacvičujú nové melodické ozdoby (obal, dlhý trilok), zvládajú náročnejšie prstové techniky v diskante i base, hrajú z listu primerane náročné skladby na úrovni 4. ročníka primárneho stupňa, dokážu interpretovanú skladbu zaradiť do príslušného slohového obdobia, využívajú doposiaľ získané interpretačné znalosti a kompetencie, a to aj z teoretickej oblasti náuky o hudbe, hrajú polyfónne skladby s aplikáciou melodických ozdôb, disponujú hmatovou istotou pri orientácii v diskantovej i basovej časti nástroja, ovládajú prepínanie registrov bez zrakovej kontroly,	Interpretovanie vybranej skladby podľa vlastného výberu spamäti, prednesové skladby výlučne spamäti. Sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Interpretácia skladieb so všetkými výrazovými prostriedkami, kultivovaným tónom a prednesom. Využívanie nahrávok domácich i zahraničných interpretov pri samoštúdiu. Kultivovanie vkusu pri výbere študijného repertoáru a prednesových skladieb. Rozvíjať zmysel pre obsahové a výrazové pochopenie skladieb formou rozboru. Nacvičovanie dokonalej práce s mechom a precízne tvorenie kultivovaného tónu. Dbanie na individuálne požiadavky žiaka pri výbere repertoáru. Pestrosť žánrov a štýlových období v repertoári. Precvičovanie náročnejších úsekov skladby v rôznych rytmických obmenách a artikuláciách. Využitie a aplikácia kompetencií žiaka v komorných a súborových zoskupeniach.

hrajú plynule akordy a akordickú sadzbu pravou rukou, primerane rozlišujú a aplikujú prstovú, mechovú a prstovo-mechovú artikuláciu (mäkké a ostré nasadenie a ukončenie tónu, prstové legato i staccato, repetícia ostinátnych tónov, zastavovaný mech, bellowshake, mechové legato a staccato), sú kompetentní mať vlastný názor na počutú skladbu.	

Žiaci na konci 4. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú stupnice so všetkými parametrami získanými v predchádzajúcich ročníkoch, s dynamikou, akcentmi, v rýchlych tempách, s chromatickou stupnicou a dominantnými i zmenšenými septakordami spolu obidvoma rukami, samostatne pracujú s tónom a frázami, naspamäť výrazovo interpretujú prednesové skladby pre akordeón, využívajú všetky výrazové možnosti nástroja, nacvičujú novú mechovú techniku (triolový ricochet, ev. i kvartolový ricochet), samostatne nacvičujú technicky náročné miesta v skladbách pomocou svojich kompetencií, počúvajú nahrávky špičkových akordeónistov a dokážu o nich referovať, vytvárajú sprievod v ľudových a populárnych piesňach podľa akordických značiek, dokážu vyjadriť vlastný názor na svoj výkon, dokážu posúdiť a zhodnotiť interpretáciu vlastnú aj svojich spolužiakov, využívajú mechovú techniku pri hre stupníc, akordoch, etudách i prednesových skladbách, samostatne pracujú s novými skladbami pod dohľadom učiteľa, dokážu väčšinu primerane obtiažnych skladieb zahrať z listu.	Výber rôznorodého repertoáru so zaradením skladieb z 20. i 21. storočia, z obdobia baroka a klasicizmu i 19. storočia. Zaradenie skladieb domácich autorov a originálnych kompozícií pre akordeón. S prihliadnutím na individuálne záujmy žiaka zaradenie skladieb moderných, tanečných a jazzových. Uplatňovanie všetkých získaných technických a výrazových kompetencií pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období. Orientácia v akordeónovej literatúre a v histórii a stavbe akordeónu. Samostatná a cieľavedomá domáca príprava na vyučovaciu hodinu.

Záverečná skúška:
zahrajú spamäti 1 durovú a 1 molovú stupnicu (legato, staccato a protipohyb) s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi, dominantný a zmenšený septakord s obratmi, chromatickú stupnicu, 1 etudu, 1 polyfonickú skladbu, 2-3 prednesové skladby odlišného charakteru.

KOMORNÁ HRA – AKORDEÓNY

CIELE PREDMETU

Zameranie pozornosti akordeonistov na štúdium komornej hry sa javí ako veľmi prospešné z viacerých dôvodov:

v prvom rade ide o pochopenie šírky dynamickej škály hudby, no prínosom je tiež možnosť interpretácie náročnejších skladieb rôznych štýlov, ktoré by ako sólisti naštudovať nezvládli,
dôležitosť realizácie komornej hry vidíme aj v tom, že táto forma interpretácie v žiakovi často vyvoláva väčší záujem o hudbu, čo následne motivuje aj žiakov, ktorí nemajú výraznejšie predispozície alebo záujem uplatniť sa v sólovej hre,
v tejto súvislosti vidíme pozitíva komornej hry v rozvíjaní estetického cítenia žiaka, jeho tvorivosti, v rýchlejšej stabilizácii rytmického cítenia, rozvoji dynamického cítenia a zmyslu pre agogiku,
v neposlednom rade podporuje v žiakoch rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje rozvoj osobnosti žiaka.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedia rozlíšiť charakter danej skladby, dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, majú sformovaný návyk sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, zvládajú základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb, zaujímajú sa o interpretáciu ďalších skladieb určených pre komornú hru, vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu.	Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov. Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení. Zameranie sa na technické cvičenia. Zvládnutie tempových a dynamických zmien. Ovládanie neverbálnej komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú sformovaný návyk presnej súhry s ostatnými spoluhráčmi, dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, vedia sa orientovať v registrácii, súčasne s rozvojom muzikality napredujú i v oblasti techniky hry, aplikujú všetky schopnosti získané v sólovej hre, majú rozvinuté a upevnené návyky získané pri aktívnej tvorbe reprodukčnej činnosti,	Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných žánrov v rámci subjektívnych znalostí žiaka. Jednoduchá tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby. Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe. Zmysluplná aplikácia všetkých schopností získaných v sólovej hre. Neustále zvyšovanie náročnosti skladieb. Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu.

vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, vedia medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať.	Schopnosť subjektívne posúdiť svoje technické možnosti pri zadeľovaní hlasov v konkrétnej skladbe. Neustále posúvanie súhry na vyššiu úroveň. Vnímanie hudby (konkrétnej skladby) orchestrálne. Samostatné riešenie farebnej registrácie.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú základné gestá vedúceho hráča a pravidlá spoločných nástupov pri súhre, dokážu samostatne naštudovať svoje party a hrať ich aj naspamäť, poznajú zásady správnej interpretácie rôznych štýlov a žánrov hudby, ktoré majú vo svojom repertoári, ovládajú moderné prstové techniky pre tanečnú a zábavnú hudbu, hrajú skladby v kombinácii s inými klasickými hudobnými nástrojmi, sú schopní samostatnej sluchovej kontroly s iným melodickým nástrojom, zahrajú skladbu primeranú ich hudobným kompetenciám z listu, využívajú prácu s mechom a rešpektujú správne frázovanie v rytme tanečných skladieb, poznajú správne registračné možnosti svojho nástroja, sú schopní spolupracovať s pedagógom na výbere a tvorbe repertoáru, vedia pracovať s náladou skladby vo vzťahu k charakteru vystúpenia.	Nadväzovanie repertoáru na prebraté učivo z prvého stupňa základného štúdia. Zdokonaľovanie technických kompetencií, fantázie a hudobnej pamäte. Venovanie pozornosti súhre a intonačnej čistote. Rozširovanie repertoáru o nové žánre. Rozvíjanie zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry. Ďalšie rozširovanie vedomostí o žánre, ovplyvnené džezom a tanečnou hudbou u žiakov, ktorí preukazujú predpoklady pre tieto žánre hudby. Podporovanie pokusov o improvizáciu so zápisom do nôt. Rešpektovanie dôslednej dynamiky v celom rozsahu dynamického rozpätia – pp, p, mf, f, ff, crescendo, decrescendo. Spoločné využívanie zvukových možností akordeónu a svojich schopností pre kolektívnu hru. Cibrenie výrazovej štylistiky hudobných období a žánrov podľa výberu repertoáru. Rozvíjanie schopnosti posúdenia výkonu spoluhráča aj vlastnej produkcie. Rozoznanie dôležitosti jednotlivých hlasov a začlenenie sa do spoločného muzicírovania. Využívanie získaných kompetencií v jednoduchej súhre s inými klasickými hudobnými nástrojmi. Zdokonaľovanie cítenia a zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry. Zvyšovanie záujmu a spoločné hľadanie nových technických možností v oblasti prstovej techniky, vo swingu a improvizácii. Oboznámenie sa so všetkými štýlovými obdobiami a žánrami prostredníctvom interpretovaných skladieb.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

Výkonový štandard:

- interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne,
- na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia,
- ovládajú základy správnej výslovnosti,
- preukážu schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii,
- disponujú systematickými pracovnými návykmi.
  Obsahový štandard:
  - Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov.
- Správne a prirodzené držanie tela pri speve, pokojný nádych a predlžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych), osvojenie si mäkkého nasadenia tónu.
- Správne ovládanie artikulačného aparátu.
- Spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu.
- Spôsobilosti zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
- 2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti.

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

I. stupeň základného štúdia

1. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

- Výkonový štandard:
  - interpretujú spamäti minimálne 8 piesní v strednej hlasovej polohe v rozsahu 6-8 tónov,
  - zvládnu na elementárnej úrovni základy dychovej techniky,
  - zvládnu správnu a funkčnú artikuláciu,
  - preukážu mäkké a opreté nasadenie tónu,
  - aplikujú pri speve elementárne hudobno-výrazové prostriedky,
  - rozpoznajú pedagógom zámerne demonštrované chyby,
  - spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom.

  Obsahový štandard:
  - Ľudové a detské umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča.
  - Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádych - zadržanie - výdych).
  - Správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst.
  - Tvorba tónu v strednej hlasovej polohe.
  - Hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu.
  - Hlasové cvičenia.
  - Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.

2. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

- Výkonový štandard:
  - interpretujú spamäti minimálne 8 piesní minimálne v rozsahu oktávy,
  - preukážu vyššiu úroveň dychovej techniky,
  - aplikujú funkčnú artikuláciu pri tvorbe vokálov v strednej hlasovej polohe,
  - ovládajú spevácke kompetencie na elementárnej úrovni,
  - zvládnu prednes kantilény,
  - majú intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť.

  Obsahový štandard:
  - Ľudové a jednoduché umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča.

- Cvičenie pokojného a hlbokého dýchania na bránici.
- Zásady správnej speváckej výslovnosti.
- Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, navodenie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom hore.
- Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény.
- Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej. predstavivosti a rozvíjanie čistej intonácie ako prípravy pre komorný alebo zborový spev.

3. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

- Výkonový štandard:
  - demonštrujú prirodzený detský hudobný prejav na interpretácii 8 - 10 piesní spamäti, bez hlasových zlomov so sprievodom klavíra alebo CD,
  - majú zafixované správne spevácke návyky,
  - pri speve využívajú dynamické kontrasty, agogiku,
  - spievajú v celom svojom hlasovom rozsahu,
  - prebraté technické a výrazové prvky spájajú s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami.

  Obsahový štandard:
  - Jednoduchšie piesne rôzneho charakteru a žánru.
  - Správne a prirodzené držanie tela pri speve, upevňovanie a zdokonaľovanie vedomého ovládania rečových orgánov s dôrazom na uvoľňovanie brady, sústavné zdokonaľovanie troch fáz správneho dýchania s prípravou zmiešaného reberno-bránicového dýchania.
  - Uvedomelý prednes na základe porozumenia hudobnej štruktúry a obsahu piesne, vedomé rozvíjanie pamäťových schopností žiaka.
  - Spájanie a zvukové vyrovnávanie vokálov v celej hlasovej polohe, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor i nadol, spájanie a zvukové vyrovnávanie tónov pri používaní hlavovej rezonancie.
  - Interpretácia skladieb primeraných schopnostiam a veku žiaka.

4. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

- Výkonový štandard:
  - interpretujú spamäti 8 - 10 piesní so sprievodom klavíra, alebo CD nosiča,
  - ovládajú tvorbu tónu opretého na bránici (dychovú oporu),
  - ovládajú mäkké nasadenie tónu,
  - ovládajú plynulý prednes kantilény,
  - prirodzene frázujú s použitím dynamických a agogických výrazových prostriedkov
  - vedome tvoria staccato a legato,
  - pri spievaní preukazujú schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu,
  - orientujú sa v notovom zápise speváckych partov,
  - chápu textový obsah prednesených skladieb,
  - samostatne pracujú s notovým materiálom.

  Obsahový štandard:
  - Piesne rôzneho charakteru a žánru.
  - Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného reberno-bránicového dýchania, uvedomené budovanie dychovej opory.
  - Cvičenia na mäkké nasadenie tónu.
  - Cvičenia plynulej kantilény na rôznorodých melódiách, rozširovanie a vyrovnávanie hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností žiakov hlasovými cvičeniami smerom nadol i nahor.
  - Rozširovanie a obohacovanie dynamickej a agogickej škály.
  - Technické cvičenia na správne použitie dychu na bránici pri spievaní staccata.
  - Technické cvičenia na spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixt.
  - Spájanie notového materiálu s hudobnou predstavou.
  - Zdokonaľovanie uvedomelého prednesu na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne.

Záverečná skúška:
- 1 solmizačné cvičenie,
- 1 ľudová pieseň v úprave skladateľa,
- 1 umelá pieseň.

1. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD,
- ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory,
- preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy,
- dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú mutačným
- šelestom a hlasovým zlomom,
- interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku,
- samostatne pracujú s notovým materiálom.

Obsahový štandard:

- Piesne rôzneho charakteru a žánru,
- Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici.
- Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, rozširovanie hlasového rozsahu obomi smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením zhora.
- Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení.
- Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.

2. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, potrebným na zvládnutie 8 - 10 náročnejších ľudových a umelých piesní so sprievodom klavíra alebo CD,
- spájajú teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou,
- plne využívajú dychovú oporu,
- rozvíjajú hudobnej predstavivosti prepojením notového zápisu so zvukovou predstavou,
- ovládajú zásady hlasovej hygieny z dôvodu predmutačného a mutačného obdobia,
- prejavujú záujem o hudobnú literatúru, o kultúru a o aktuálne dianie v umeleckom svete podľa svojho záujmu,
- zrozumiteľne reprodukujú text aj v cudzom jazyku.

Obsahový štandard:

- Piesne rôzneho charakteru a žánru.
- Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky.
- Rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata).
- Spievanie vokalíz.
- Odstraňovanie mutačného šelestu a hlasových zlomov. Štúdiu skladieb rôzneho štýlu a žánru.
- Štúdium piesní v cudzom jazyku.

3. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zvládnu s primeraným výrazom interpretáciu vokalíz a 8 skladieb so sprievodom klavíra alebo CD,
- vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania,
- využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu,
- zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu,
- sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby
- sú schopní interpretácie piesní rôznych štýlových období, interpretujú piesne i v cudzom jazyku,
- uvedomene sa koncentrujú a sústredia pred verejným sólovým vystúpením,
- preukážu kultivovaný prejav na verejnosti.

Obsahový štandard:

- Štúdium primerane náročných vokalíz a skladieb rôznych štýlových období.
- Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory.
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie - voix mixte, zdokonaľovanie plynulej kantilény, navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach.
- Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka.
- Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových piesní.
- Vystupovanie na interných a verejných koncertoch školy.

4. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zvládnu so sprievodom klavíra interpretáciu 2 vokalíz a 6-8 piesní,
- aplikujú získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii,
- rešpektujú problémy vyplývajúce z mutácie,
- majú schopnosť využívať technické možnosti IKT,
- zaujímajú vlastný postoj k hodnote umeleckého diela,
- preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, aby mohli s úspechom nadviazať na štúdium vyššieho sekundárneho umeleckého vzdelávania

Obsahový štandard:

- 2 primerane náročné vokalízy a 6-8 piesní rôzneho charakteru a štýlového obdobia.
- Udržanie správnej speváckej techniky.
- Ľahké a prirodzené zaobchádzanie s celým fonačným aparátom. Spoznávanie nových skladieb a piesní a cez počúvanie svetoznámych interpretov rozlišovanie ich štýlovej interpretácie, (získavanie notového materiálu, hudobných nahrávok).
- Pripravovanie absolventského repertoáru, ktorý odznie na verejnom absolventskom koncerte a absolventskej skúške.
- Záverečná skúška:
- 2 vokalízy (1 so sprievodom a 1 a capella)
- 1 ľudová pieseň v úprave hud. skladateľa
- 1 umelá pieseň v úprave hud. skladateľa (klasická alebo muzikálová)
- sluchová časť (intonácia durového, molového a dominantného septakordu, intonácia durovej a molovej stupnice (prir., harm. a melod.)
- v prípade, že žiak spieva na absolventskom koncerte, bude obsahom skúšky iba vokalízy a sluchová časť

II. stupeň základného štúdia

1. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní,
- aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva
- a rezonancie,
- preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu,
- preukážu schopnosť správneho aplikovania speváckej techniky v prednese piesní,
- dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste,
- preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom na spev a jeho funkciu
- v rôznych štýloch a žánroch.

Obsahový štandard:

- 2 vokalízy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie,
- Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu.
- Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce).
- Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čelusť).
- Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu.

2. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru,
- preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky,
- preukážu schopnosť samostatnej prípravy,
- demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom alebo verejnom koncerte. piesne).

Obsahový štandard:

- Vokalízy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne)
- Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory
- Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov
- Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní
- Príprava na triedne, interné a verejné koncerty
- 3. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru,
- interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu,
- aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii,
- výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby,
- pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť,

- aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní,
- interpretujú skladby s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu skladby, s výrazom,
- interpretujú piesne v slovenskom i v cudzom jazyku

Obsahový štandard:

- Vokalízy a piesne rôzneho štýlu a žánru
- Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce)
- Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb
- Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach
- Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu
- Príprava textovej stránky vokálnej skladby
- Aplikovanie s prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku

4. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zvládnu so správnym výrazom, spamäti a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 6 piesní,
- preukážu všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky, prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy)
- interpretujú diela rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom,
- preukážu samostatný prístup k naštudovaniu nových piesní,
- preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a zručnosť na ukončenie verejným absolventským vystúpením,
- zvlášť talentovaní žiaci zvládnu prípravu na ďalšie štúdium podľa požiadaviek na prijímacie skúšky príslušnej školy umeleckého zamerania

Obsahový štandard:

- Primerane náročné vokalízy, piesne alebo ľahšie árie rôzneho štýlového obdobia (alternatívne z oblasti tanečnej alebo muzikálovej tvorby, zodpovedajúcej úrovni štúdia na II. stupni)
- Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti (výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy)
- Uvedomovanie prednesových možností interpretácie
- Spoznávanie nových skladieb a piesní počúvaním svetoznámych interpretov a rozlišovaním ich štýlovej interpretácie
- Verejné prezentovanie nacvičeného repertoáru na absolventských skúškach a absolventskom koncerte

Záverečná skúška:

- 2 vokalízy (1 so sprievodom a 1 a capella)
- 1 ľudová pieseň v úprave hud. skladateľa
- 1 umelá pieseň v úprave hud. skladateľa (klasická, alebo muzikálová)
- sluchová časť (intonácia durového, molového a dominantného septakordu, intonácia durovej a molovej stupnice (prir., harm. a melod.)

OBLIGÁTNY NÁSTROJ

I. stupeň základného štúdia

1. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji,
- získajú prstokladové návyky,
- definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek a označenia hudobnovýrazových prostriedkov v notovom texte v študovanej skladbe.
- Obsahový štandard:
- Uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, koordinácia rúk a nôh.
- Budovanie a postupné rozširovanie spôsobu hry a úderovej gramotnosti (non legato).
- Orientácia na klaviatúre.
- Notopis (v husľovom kľúči: g - g2, v basovom: c - g1), hodnoty nôt, pomlčiek, poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch.

2. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji,
- používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca),
- aplikujú poznatky z oblasti frázovania.

Obsahový štandard:

- Utvrdzovanie správneho spôsobu používania hracieho aparátu a koordinácie rúk a nôh.
- Technické cvičenia: vhodné prstové a iné cvičenia z klavírnych škôl.
- Spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v obidvoch rukách

3. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- používajú správne sedenie, resp. státie, postavenie rúk,
- zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe v súlade s obsahovými štandardmi,
- zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť,
- aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato,
- pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane danému ročníku,
- používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe,
- interpretujú vybrané skladby.

Obsahový štandard:

- Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky.
- Hra stupníc.
- Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť.
- Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov.
- Práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite.
- Systematický nácvik hudobného materiálu.
- Základy používania pedálu.

4. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk,
- zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe,
- zvládnu hru molových stupníc harmonických,
- zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi,
- dokážu frázovať dlhšie melodické celky,
- používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe.

Obsahový štandard:

- Práca s technikou na základe zvukovej predstavy, pri ktorej sa koordinujú pohybové reakcie - rozvíja sa hrací aparát dieťaťa.
- Zvládnutie durových stupníc poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka).
- Molové stupnice (poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka).
- Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť.
- Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov.
- Návyky správneho prstokladu.

1. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- dokážu uvedomele a samostatne pracovať s melodickou líniou zvládnu základnú techniku nástroja,
- dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- počúvajú sa pri hre,
- dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu

Obsahový štandard:

- Koordinácia oboch rúk a technická zručnosť: osamostatňovanie funkcie pravej a ľavej ruku.
- Legato v tempe: vyrovnanie. Sluchovo-hudobná predstava: rozvíjanie.
- Uvedomovanie si svojich rozvojových možností, akceptovanie spätnej väzby.
- Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady a tempa: formovanie.

2. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických),
- rozpoznajú základné harmonické funkcie, vedia ich analyzovať, interpretujú skladby rôznych štýlových období.

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie a zdokonaľovanie vedomostí a zručností nadobudnutých v predchádzajúcom štúdiu.
- Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb.
- Durové a molové stupnice v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka.
- Hra ľudových piesní podľa sluchu.
- Zvládnutie skladieb: tance, menuety, fughetty a pod., prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu.

3. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na vokálnych skladbách,

- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, zvládnu interpretáciu skladieb, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby,
- improvizujú.

Obsahový štandard:

- Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie.
- Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné.
- Samostatná a efektívna práca na daných skladbách.

4. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka,
- pracujú správne s hudobnou frázou skladby,
- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- zvládnu interpretáciu skladieb: polyfonické skladby náročnejšieho charakteru, prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné,
- aplikujú základy tvorby harmonického sprievodu.

Obsahový štandard:

- Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie.
- Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického.
- Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období.
- Harmonické cítenie.

II. stupeň základného štúdia

1. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú návyky hudobno-interpretačných prostriedkov,
- interpretujú prednesové skladby rôzneho charakteru primeranej náročnosti,
- zdokonaľujú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou stránkou,
- aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie zručností nadobudnutých v predošlom štúdiu. Interpretácia skladieb rôzneho charakteru a štýlu.
- Rozvíjanie sluchovo-motorických zručností.
- Hra ľudových piesní, improvizácia.

2. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú štýlovú interpretáciu po technickej a výrazovej stránke,
- demonštrujú hudobno-teoretické vedomosti s predchádzajúcich ročníkov,
- aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- Interpretácia skladieb primeranej náročnosti.
- Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov.
- Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

3. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- interpretujú skladby rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách,
- venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu,
- preukážu základy improvizácie,
- zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie technických zručností.
- Kultivovanie hudobno-interpretačných výrazových prostriedkov.
- Využívanie hudobno-teoretických poznatkov.
- Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

4. ročník II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard:

- systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov,
- interpretujú klavírne skladby a vokálne sprievody rôznych štýlov - transponujú samostatne jednoduché melodické útvary,
- tvoria sprievod.

Obsahový štandard:

- Systematizácia a rozvíjanie hudobno-teoretických z predchádzajúcich ročníkov.
- Interpretácia klavírnych skladieb a vokálnych sprievodov zodpovedajúcich technickým a interpretačným požiadavkám jednotlivých žiakov.
- Tvorba sprievodu.

HRA NA SLÁČIKOVÝCH NÁSTROJOCH

Charakteristika študijného zamerania

Skupina študijných zameraní hra na sláčikových hudobných nástrojoch poskytuje okrem individuálnej formy vyučovania aj skupinové formy, a to v predmetoch komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Súčasťou predmetov skupiny študijných zameraní je hra z listu, ktorá sa vyučuje v priebehu celého štúdia na ZUŠ. Hudobná teória a počúvanie hudby sú realizované v rámci skupinového predmetu hudobná náuka. Vzdelávanie na základnej umeleckej škole ponúka aj štúdium voliteľných predmetov, ktoré sú podrobne opísané v učebných plánoch. Hra na husliach vyžaduje správne motorickofyziologické postavenie rúk žiaka. Kladie dôraz na správne držanie nástroja a postavenie rúk, ktoré svojou prirodzenosťou nezaťažujú chrbticu žiaka. Od začiatkov výučby pedagóg dohliada na precíznu intonáciu a presné rytmické cítenie. Dôležitým prostriedkom výučby žiaka je časté predhrávanie látky učiteľom. Učiteľ pri svojich postupoch čerpá z vlastných skúseností ako aj zo známych husľových škôl.

Ciele študijného zamerania

Úlohou študijných zameraní je rozvíjať všeobecné ciele hudobného odboru tak, aby žiak vedel: orientovať sa v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby, prijímať a spracovávať informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry, naďalej rozvíjať a zdokonaľovať interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formovať vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii, prijímať umenie, porovnávať výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdiť hodnotu umeleckého diela, formovať svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikovať v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent 1. časti I. stupňa základného štúdia hra na husliach spoľahlivo ovláda základné husľové návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii skladieb. Orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent prvého stupňa ZUŠ v hre na husliach, vie po ukončení preukázať svoje vedomosti, zručnosti ako aj teoretické vedomosti .Absolventskú skúšku vykoná z technických cvičení pred trojčlennou komisiou. Svoje štúdium má možnosť ukončiť verejným absolventským koncertom.

Po ukončení štúdia na ZUŠ sa vie orientovať v rôznych hudobných obdobiach a žánroch.. Pozná ich základné charakteristické prvky. Je schopný účinkovania v amatérskych telesách, dokáže samostatne naštudovať ľahšiu skladbu..

Dokáže preukázať dostatočnú zručnosť na ďalšie štúdium, mal by mať záujem o hru a dokázať presadiť sa v rôznych amatérskych, komorných telesách, ľudových telesách. Mal by byť pripravený pre kultúrny život.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)

Po ukončení II. stupňa by mal každý absolvent dokázať samostatne naštudovať technicky primeraný materiál, orientovať sa v hudobných štýloch, v základných požiadavkách na ich interpretáciu a mal by byť schopný uvoľnene reprodukovať (aj improvizovať) podľa sluchu jednoduché melódie, piesne, čo potom môže

uplatniť pri účinkovaní v rôznych folklórnych amatérskych súboroch alebo tanečných skupinách. Je pripravený na zvládnutie požiadaviek prijímacích pohovorov na VŠ pedagogického zamerania. Mal by prejavovať záujem o hudobnokultúrny život a byť osobnosťou s vnímavým intelektom, osobnosťou s rozvinutým hudobnoestetickým cítením.

HRA NA HUSLIACH

UČEBNÉ OSNOVy – HRA NA HUSLIACH

HODNOTIACE KRITÉRIÁ PRE PRIJATIE ŽIAKA

Žiak je prijatý do hudobného odboru v hlavnom predmete „Hra na husliach“ na základe úspešne vykonaných prijímacích skúšok, ktoré vyhlasuje riaditeľ/-ka školy spravidla v dvoch riadnych a jednom dodatočnom termíne (apríl – jún, september). Prijímacie skúšky prebiehajú pred trojčlennými komisiami, menovanými riaditeľom/-kou školy. Je menovaných viacero komisií podľa jednotlivých oddelení. Prijímacích skúšok sa zúčastňuje žiak sám, bez prítomnosti rodiča.

Skúška spočíva v preskúšaní dieťaťa v troch základných oblastiach – speváckej, rytmickej a sluchovo-intonačnej, pričom sa zohľadňuje aj celkový prejav, správanie a sociálna samostatnosť (reakcia na neprítomnosť rodiča):
Spevácka časť zahŕňa spev dvoch piesní (spravidla aspoň jednej ľudovej piesne) – hodnotí sa schopnosť intonovať, rytmické a muzikálne cítenie.
Rytmická časť spočíva v zopakovaní – vytlieskaní jednoduchého rytmického modelu podľa učiteľa, obvykle v rozsahu dvoch taktov, pričom rytmické modely obsahujú jednoduchú rytmickú zvláštnosť - bodkovaný rytmus, triolu, jednoduchý šestnástinový model a pod. – hodnotí sa schopnosť rytmického cítenia, hudobnej pamäte a schopnosť pohotovo reagovať.
Sluchová a intonačná časť spočíva v rozlíšení výšky zahraného tónu a jeho zaradenie do správnej oblasti (vysoký / nízky register), jeho zaintonovanie, pokiaľ spadá do hlasového rozsahu dieťaťa a rozlíšenie počtu súčasne znejúcich tónov (1 – 2 tóny) – hodnotí sa schopnosť čistej intonácie a sluchovej orientácie.

Jednotlivé oblasti sú hodnotené každým členom komisie bodovaním v rozsahu 0 – 5.
Bodovacia stupnica: 5 – výborný výkon bez chýb
4 – veľmi dobrý výkon, s malými nepresnosťami
3 – dobrý výkon s menšími nedostatkami
2 – slabší výkon s väčšími nedostatkami
1 – podpriemerný výkon s veľkými nedostatkami
0 – nedostatočný výkon
Kritériom pre prijatie je získanie spravidla najmenej 9 bodov bodovacej stupnice od každého člena komisie. O skúške sa vedie písomný protokol, kde je zaznačené bodové hodnotenie jednotlivých členov komisie.

Prihliada sa tiež na fyzické dispozície dieťaťa – stavba rúk, úroveň jemnej motoriky, vyhranenosť pravej / ľavej ruky a najmä na jeho vlastný záujem o vybraný nástroj / predmet. V prípade, kedy sú spevácke a intonačné schopnosti slabšie, ale rytmické a sluchové schopnosti sa javia dostačujúce, zohľadní sa táto skutočnosť pri odporučení vhodného nástroja (nástroje s pevným ladením).

Rodičia dieťaťa sú o výsledku prijímacej skúšky informovaní písomným rozhodnutím o prijatí, resp. neprijatí na štúdium na základnej umeleckej škole. Prijímacia komisia ich po absolvovaní skúšky oboznámi s platnou legislatívou v potrebnom rozsahu - možnosť navštevovať jeden individuálny predmet v kombinácii s jedným kolektívnym predmetom v rámci ZUŠ a možnosť podpísať čestné prehlásenie iba jednej ZUŠ (rodičia po obdržaní rozhodnutia o prijatí vyplnia a odovzdajú škole čestné prehlásenie). Žiak nastupuje na štúdium v nasledujúcom školskom roku voči riadnemu termínu prijímacích skúšok, v prípade dodatočného termínu v nasledujúci deň.

Výchovno-vzdelávacie ciele

Všeobecné:
Žiaci:
sa orientujú v hudobnej kultúre a svete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,
uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia v sústave a v medzipredmetových vzťahoch,
čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),
vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem o hudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

Špecifické:
Žiaci:
sa orientujú v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby,
prijímajú a spracovávajú informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry,
naďalej rozvíjajú a zdokonaľujú interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formujú vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii,
prijímajú umenie, porovnávajú výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdia hodnotu umeleckého diela,
formujú svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikujú v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

ROZSAH VYUČOVANIA

Hlavný predmet „hra na husliach“ sa vyučuje individuálne – na vyučovacej hodine je prítomný len 1 žiak. Vyučovacia hodina trvá 45 minút. Vyučovacie hodiny možno spájať alebo deliť. Vek je uvádzaný ako odporúčaná optimálna hranica na zaradenie žiaka do štúdia a ročníka. Štúdium na I. stupni základného štúdia trvá spolu 8 rokov, štúdium na II. stupni a štúdium pre dospelých trvá 4 roky. Individuálne vyučovanie v 1. – 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne sa uskutočňuje 2-krát do týždňa.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	Prípravné štúdium	Dĺžka štúdia počet rokov	PREDMET	1. rok	2. rok
				Počet hodín týždenne	
1a	A	2	Prípravná hudobná výchova *) a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium	2 - 0,5	1 1 1 - 1,5
1b	B	1	Prípravná hudobná výchova a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo	1. pol-rok: 2 1. pol-rok: -	2. pol-rok: 1 2. pol-rok: 1

Učebný plán číslo	4							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, gitare, cimbale, akordeóne**							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1	1	1,5	1,5	1,5
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2	2	2	2	2
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**2,5**	**2,5**	**3,5** **4,5**	**3,5** **4,5**	**4** **5**	**4,5** **5**	**4,5** **5**	**3** **3,5**

primárneho umeleckého vzdelávania.
- Individuálne štúdium v 1. polroku je možné na základe žiadosti rodiča so súhlasom riaditeľa.

Učebný plán číslo	**20**			
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	**Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2a. Štvorručná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	0,5	0,5	0,5	0,5
2b. komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri	1-2	1- 2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu: 1. 2a. 3.	**3**	**3**	**3**	**3**
1. 2b. 3.	**4–5**	**4-5**	**4-5**	**4–5**

*) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia

Učebný plán číslo	**29**							
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium							
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, viole, kontrabase**							
Vek	neurčuje sa							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 2 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5	2,5			2,5	2,5	2,5	2,5
2. Klavírny sprievod	0,5	0,5			0,5	0,5	0,5	0,5
3. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	1	1			1	1	1	1
4. hra v súbore, alebo hra v orchestri	2	2			2	2	2	2
5. Hudobná náuka	1	1			**1,5**	**1,5**	**1,5**	
6. Hra na klavíri	-	-			-	0,5	0,5	0,5
Spolu: 1. 2. 3. 5. 6.	**5**	**5**			**5,5**	**6**	**6**	**4,5**
1. 2. 4. 5. 6.	**6**	**6**			**6,5**	7	7	**5,5**

Poznámka: Pre rozšírené štúdium hry na viole a kontrabase platí iba časť UP pre nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie.

Obsah vyučovania

Prípravné štúdium – variant A – 1. ročník:

Obsah:

- Sluchová a rytmická predstavivosť.

Rozoznávanie zvukovej škály husľovej inštrumentácie.
Základy hry na nástroji.
Stavba huslí a sláčika.
Žabka, špička, horná polovica, stred, dolná polovica.
Technika hry sláčikom.
Cvičenia zamerané na uvoľnenie pravej ruky (využitie ceruzky,..).
Správne položenie sláčika v ťažisku.
Ťah celým sláčikom po prázdnych strunách.
Technika hry ľavou rukou.
Tvorba tónu.
Ukladanie prstov na hmatník najskôr bez zvuku, neskôr pizzicato.
Pizzicato, arco.
Výška, dĺžka a sila tónu.
Kombinácia spevu s hrou na tele.
Hra na ozvenu.
Interpretácia.

Žiaci:

- vnímajú melodickú líniu v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek,

vnímajú tempo skladby, piesne v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, piesní,
opíšu vlastnými slovami na základe asociácií podľa textu piesne, dynamiky, tempa, charakter skladby, piesne interpretovanej pedagógom,
poznajú názvy jednotlivých častí huslí a sláčika (žabka, špička, hmatník, kobylka, struny, duša, strunník, príp. ďalšie),
rozlíšia časti sláčika,
reprodukujú cvičenia zamerané na uvoľnené a prirodzené držanie sláčika,
demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika,
uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom,
reprodukujú základné technické prstové cvičenia,
reprodukujú spamäti piesne a riekanky, najprv spevom, neskôr hrou pizzicato alebo sláčikom,
opíšu vlastnými slovami vlastnosti tónu,
interpretujú spevom, pizzicato neskôr arco po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty,
zahrajú riekanky a jednoduché skladby na jednej strune v rozsahu dvoch, troch tónov.

Odporúčaná hudobná literatúra:
J. Beran, J. Čermák: Houslová přípravka
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max - prípravka
J. Micka, M. Micková: Škola hry na housle pro děti predškolního věku
J. Otřímal: Hrej, co chceš
V. Kořínek: Husľová škola 1. zošit
S. Maráková: Farebné struny 1
Chrestomatija 1. diel
Výber slovenských a českých ľudových riekaniek a piesní
S: Suzuki: Violin School – Volume 1
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin – 1. diel

Prípravné štúdium – variant A – 2. ročník:

Obsah:
Základy hry na husliach.
Technika hry sláčikom.

Žiaci:
demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika,

Obsah:	Žiaci:
Držanie sláčika (využitie ceruzky). Správne nasadzovanie sláčika v ťažisku. Základné označenia pre spôsoby husľovej hry v notovom zápise (žabka, špička, stred, HP, DP). Détaché. Celá, polová, štvrťová, osminová nota. Pizzicato, arco. Dynamické znamienka: p, mf, f. Technika hry ľavej ruky. Husľový kľúč. Notopis v rozsahu minimálne interpretovanej hudobnej skladby, piesne. Elementárna analýza hudobnej skladby. Stavba huslí a sláčika. Názvy strún: g, d1, a1, e2 a ich výška. Výška, sila, dĺžka tónu. Intonačná a rytmická predstavivosť. Elementárna husľová literatúra pre začiatočníkov.	reprodukujú cvičenia zamerané na prirodzené držanie sláčika, súčinnosť častí ľavej ruky od ramena až po vprsty počas hry, položia sláčik na miesto hrania podľa notového zápisu, interpretujú détaché (1-2 krátkym sláčikom) pri žabke, v strede pri špičke, použijú dĺžku sláčika podľa hodnoty trvania noty, rozlíšia interpretačne pizzicato, arco, použijú dĺžku sláku a tlak na slák za účelom dosiahnutia dynamickej sily tónu, uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené ukladanie prstov na hmatník, definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, opíšu vlastnými slovami na základe asociácií tempo, dynamiku, náladu skladby interpretovanej pedagógom, pomenujú názvy jednotlivých častí huslí a sláčika, poznajú názvy strún a ich výšku, rozoznávajú vlastnosti tónu, interpretujú po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, reprodukujú spamäti riekanky a piesne najprv spevom, neskôr pizzicato alebo sláčikom, zahrajú intonačne čisto a rytmicky správne piesne a jednoduché skladby, vytvoria elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách vybrnkávaním, neskôr sláčikom k spievaným riekankám a piesňam.

Odporúčaná hudobná literatúra:
J. Beran, J. Čermák: Houslová přípravka
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max - prípravka
J. Micka, M. Micková: Škola hry na housle pro děti predškolního věku
J. Otřímal: Hrej, co chceš
V. Kořínek: Husľová škola 1. zošit
S. Maráková: Farebné struny 1
Chrestomatija 1. diel
Výber slovenských a českých ľudových riekaniek a piesní
S: Suzuki: Violin School – Volume 1
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin – 1. diel

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Postupová skúška – správne držanie huslí a sláčika, hra spamäti: 2 ľudové piesne alebo skladby s použitím 4. prsta

Prípravné štúdium – variant B:

Obsah:
Základy hry na nástroji.
Sústavná kontrola uvoľneného, ale aktívneho hracieho aparátu pedagógom.
Synchronizácia obidvoch rúk počas hry.
Technika hry sláčikom.
Technické cvičenia na uvoľnené držanie sláčika.
Détaché.
Hra pri žabke, špičke a v strede.
Sluchová predstavivosť.
Technika hry ľavej ruky.
Prstoklad v prvej polohe.
Notopis v husľovom kľúči.
Intonačná a rytmická predstavivosť.
Rytmizácia.
Celá, polová, štvrťová, osminová nota.
Rytmické riekanky.
Charakter a nálada hudobnej skladby, piesne.
Základné delenie dynamiky (f, mf, p).
Elementárne základy dynamického cítenia.
Tvorivé hudobné didaktické hry.
Hra spamäti.
Rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavivosti počúvaním hry pedagóga a hudobných nahrávok skladieb blízkych veku žiaka.

Žiaci:
demonštrujú elementárne základy postavenia a držania huslí a sláčika pri hre,
uplatňujú kreatívne didaktické hry za účelom dosiahnutia uvoľneného držania s
reprodukujú účelové cvičenia zamerané na zapojenie všetkých častí pravej ruky od ramena až po prsty pri hre,
uložia slák podľa určeného smeru a demonštrujú rovnomerný ťah celým sláčikom po jednej strune bez rušivých pazvukov,
aplikujú počas hry détaché celým sláčikom, dve krátke noty pri žabke, špičke, v strede alebo kombinujú dlhé ťahy s krátkymi,
rozoznajú v notovom zápise znaky charakteristické pre sláčikové nástroje (žabka, špička, stred, hp, dp),
rozlíšia sluchom durovú a molovú tóninu,
reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené a mäkké ukladanie prstov ľavej ruky na hmatník bez zvuku, neskôr hrou pizzicato, arco,
uplatňujú v hre prstoklady podľa uváženia pedagóga (zvyčajne v prstoklade durovej tóniny),
definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb,
reprodukujú po učiteľovom predhraní krátke melodické útvary pizzicato, arco a rytmické útvary sláčikom,
elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách slákom k spievaným riekankám a piesňam.
používajú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty,
dokážu vytlieskať rytmus skladby pred jej interpretáciou,
aplikujú v svojom hudobnom prejave elementárne hudobno-výrazové prostriedky,
uplatňujú v hre základy dynamického cítenia,
opíšu vlastnými slovami náladu, tempo, dynamiku a charakter jednoduchej hudobnej skladby,
interpretujú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby spamäti,
opíšu emocionálne zážitky z počúvanej skladby.

Odporúčaná hudobná literatúra:
J. Beran, J. Čermák: Houslová přípravka
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max - prípravka
J. Micka, M. Micková: Škola hry na housle pro děti predškolního věku
J. Otřímal: Hrej, co chceš
V. Kořínek: Husľová škola 1. zošit
S. Maráková: Farebné struny 1
Chrestomatija 1. diel
Výber slovenských a českých ľudových riekaniek a piesní
S: Suzuki: Violin School – Volume 1
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin – 1. diel

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Postupová skúška – správne držanie huslí a sláčika, hra spamäti: 2 ľudové piesne alebo skladby s použitím 4. prsta

1. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:

- Základy hry na nástroji.
- Technika hry ľavej ruky.
- Tvorba tónu.
- Technika hry sláčikom.
- Znalosť nôt v husľovom kľúči v rozsahu g-h2.
- Prstoklad.
- Celá, polová, štvrťová, osminová nota a príslušné pomlčky.
- Žabka, špička, stred, hp (horná polovica), dp (dolná polovica).
- Repetícia, prima volta, seconda volta.
- Dynamika. Hudobno-výrazové prostriedky.
- Vibráto.
- Détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach a v obidvoch smeroch, jednoduché staccato, legato.
- Stupnice, technické cvičenia a etudy.
- Intonačná a rytmická predstavivosť.
- Hra spamäti.
- Rytmická, intonačná a harmonická predstavivosť.
- Súhra.
- Estetický prejav.
- Rytmizácia.
- Melodizácia.

Žiaci:

- demonštrujú vzpriamený a uvoľnený postoj,
- kontrolujú s pomocou učiteľa prirodzené a uvoľnené držanie huslí a sláčika,
- koordinujú prácu obidvoch rúk počas hry,
- upravia s pomocou učiteľa činnosť, pohyby ramena a predlaktia ľavej ruky,
- kladú dôraz na uvoľnené a prirodzené postavenie zápästia ľavej ruky a správne, mäkké ukladanie prstov na hmatník,
- kontrolujú pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu,
- uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa,
- ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika,
- reprodukujú cvičenia zamerané na rovnomerný ťah sláčikom po strunách a prechod cez struny bez sprievodných pazvukov,
- poznajú umiestnenie prsta na strune a spájajú s názvom noty, ktorú prst hrá,
- reprodukujú jednoduchú skladbu v durovej, molovej tónine podľa notového zápisu,
- použijú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty,
- správne s pomocou učiteľa zadelia sláčik pri kombinovaní krátkych smykov s dlhšími rytmickými hodnotami,
- určia smer ťahu sláčikom a jeho umiestnenie podľa označení charakteristických pre sláčikové nástroje,
- aplikujú v hre základné dynamické, artikulačné a opakovacie znamienka podľa notového zápisu,
- reprodukujú prípravné cvičenia na nácvik vibráta,
- ovládajú technické spôsoby hry détaché, legato, staccato,
- zahrajú plynule stupnicu a kvintakord minimálne v rozsahu jednej oktávy naučeným technickým spôsobom podľa návrhu učiteľa (výber C, G, D, A, alebo iné),

Obsah:

Žiaci:

- reprodukujú rytmicky a intonačne správne po učiteľovom predhraní krátke melodické a rytmické útvary,
- interpretujú intonačne a rytmicky správne, so správnym zadelením sláčika podľa rytmu piesne a jednoduché skladby spamäti,
- udržujú tempo a rytmus v súhre s melodickým alebo harmonickým nástrojom,
- uplatňujú základné pravidlá počas interpretácie na verejnosti (príchod, úklon, postavenie na pódiu, správanie),
- vytvoria elementárny rytmus k básni využitím celej, polovej, štvrťovej a osminovej noty a pomlčiek,
- vedia vytvoriť melódiu k riekanke s využitím dvoch – troch tónov.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia:
O. Ševčík:
op. 6 zošit 1 a 2 do č.1-17
op. 7 zošit 1, č. 1-2 vo voľnom tempe
op.2 zošit 1 č. 3 – prvý a druhý riadok, výber z ťahom 1-39
V. Kořínek: Cvičenie stupníc (1)
J. Čermák – J. Beran: Houslová škola 1 – č. 1-18
J. Brabec: Houslová škola zošit 1 a 2
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max – 1. diel
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin – 1. diel
S. Suzuki: Violin School – Volume 1

Etudy:
V. Krůček: Škola houslových etud zošit 1 etudy 1-5 (výber), meldická časť skupina 1 a 2 – najmenej 10 etud za rok
J. Beran: Prvé etudy pre najmenších huslistov op.16 A1 – najmenej 4 etudy za rok
V. Kořínek: Melodické etudy 1 – najmenej 4 etudy za rok

Prednesové skladby:
L. Dohnal a kol.: Zborník husľových skladieb pre 1. a 2. ročník
N. Baklanova: Malé cvičenia
N. Baklanova: Počiatočné cvičenia a prednesové skladby
J. Beran: Národné piesne op.14 I, II, III
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max – Grosse Auftritt - 1. diel
L. Hrdina: Usilovný muzikant
Chrestomatije 1 (Muzgiz)
V. Jůzek: Dvě říkadla, edice LŠU
V. Kořínek: Slovenské ľudové piesne
S. Mach: Melodické cvičenia
S. Mach: Studánka op. 104 s klavírnym sprievodom
S. Maráková: Farebné struny 1, 2
J. Máslo: Povzbuzení, zošit 1 – výber

L. Rusov: Prvé kroky huslistu
K. Sassmannshaus: Violin Recital Album 1
M. Zacharinova: Zborník ľahkých skladieb
J. Záděra: Už umím hrát

2. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:

- Hrací aparát.
- Predstava o kvalite husľového tónu počúvaním hry pedagóga a iných interpretov husľovej hry.
- Hra v prvej polohe.
- Čítanie nôt v rozsahu g – h2 aj s posuvkami.
- Prstoklad, hmaty.
- Nácvik a kontrola činnosti ľavej ruky počas hry na rôznych miestach hmatníka.
- Pohyblivosť prstov ľavej ruky, pružný dopad a rýchly odskok.
- Sluchová sebakontrola, tvorba tónu.
- Zdokonaľovanie tvorby kultivovaného tónu.
- Delenie dynamiky podľa sluchu i v zápise (p, mf, f, crescendo, decrescendo).
- Polová a štvrťová nota s bodkou, triola, synkopa.
- Rytmická a intonačná predstavivosť.
- Zvyšovanie tempa hry.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Vibráto.
- Transpozícia krátkych melodických úsekov do iných tónin podľa sluchu.
- Improvizácia pri obmieňaní jednoduchého rytmického modelu.
- Zdokonaľovanie pamäti interpretáciou ľudových piesní a prednesových skladieb hrou bez nôt.
- Hra v dvojhlase alebo s harmonickým sprievodom.

Žiaci:

- demonštrujú vzpriamený a uvoľnený postoj,
- kontrolujú s pomocou učiteľa prirodzené a uvoľnené držanie huslí a sláčika,
- koordinujú prácu obidvoch rúk počas hry,
- upravia s pomocou učiteľa činnosť, pohyby ramena a predlaktia ľavej ruky,
- kladú dôraz na uvoľnené a prirodzené postavenie zápästia ľavej ruky a správne, mäkké ukladanie prstov na hmatník,
- kontrolujú pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu,
- uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa,
- ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika,
- sústavne kontrolujú prirodzený, uvoľnený postoj a držanie hudobného nástroja.
- vnímajú kvalitný husľový tón počúvaním hry pedagóga alebo nahrávky.
- demonštrujú uvedomelú hru v prvej polohe,
- definujú noty z notového zápisu v rozsahu g-h2 aj s posuvkami,
- reprodukujú tóny podľa notového zápisu i podľa pokynu učiteľa aj s posuvkami,
- určia podľa notového zápisu notu, jej umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom,
- interpretujú jednoduché skladby s prstokladmi v durovej a molovej tónine, so zvýšeným 3. a zníženým 1. prstom,
- interpretujú 2-3 tónové motívy podľa sluchu na rôznych miestach hmatníka,
- dokážu sa podľa sluchu alebo s pomocou učiteľa intonačne doladiť,
- používajú tlak na sláčik za účelom dosiahnutia dynamického rozpätia požadovaného v hre,
- aplikujú počas hry dynamické rozdiely forte, mezzoforte a piano, crescendo a decrescendo,

Obsah:

Žiaci:

- zahrajú rytmicky správne polovú a štvrťovú notu s bodkou,
- zvládnu techniku hry détaché, legato, staccato,
- uplatňujú jednoduché hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu alebo podľa návrhu učiteľa,
- aplikujú v hre tempové označenia allegro, moderato, adagio alebo iné podľa interpretovanej hudobnej skladby,
- dokážu rytmicky obmieňať určený jednoduchý model,
- demonštrujú prípravné pohybové cvičenia ľavej ruky zamerané na nácvik vibráta bez sláčika,
- transponujú podľa sluchu krátke melodické úseky do iných tónin,
- rytmicky obmieňajú jednoduchý melodický motív,
- interpretujú ľudové piesne alebo prednesové skladby spamäti,
- sústredia sa na melodickú líniu svojho hlasu pri interpretácii v dvojhlase alebo s harmonickým nástrojom.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík:
op. 6 zošit 3 a 4 do č. 18-34
op. 7 zošit 1, č. 1-2-5-6 výber podľa prebraných prstokladov, vychádzať z voľného tempa
op. 2 zošit 1 č. 3 – prechody cez struny, dokončenie ťahov výberom
V. Kořínek: Cvičenie stupníc (1)
J. Čermák – J. Beran: Husľová škola – 2 – č. 19-36
J. Brabec: Husľová škola zošit 3 a 4
J. Guldán: Malý huslista
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max – 2. diel
V. Krůček: Škola houslových etud zošit 1 etudy 16-49, melodická časť skupina 4, 4, 5 – najmenej 12 etúd za rok
J. Micka: Elementární etudy zošit 1 č. 1-12 výber – najmenej 5 etúd za rok
V. Kořínek: Husľová škola
V. Kořínek: Melodické etudy 1 pokračovanie, 2. zošit – výber – najmenej 7 etúd za rok
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin 2
S. Suzuki: Violin School – Volume 2

Prednesové skladby:
L. Dohnal: Zborník husľových skladieb pre 1. a 2. ročník
N. Baklanova: Mazurka – Romanca
J. Z. Bartoš: Intermezzo – edícia ĽŠU
A. Cofalík, R. Twardowski: ZOO
B. Dobrodinský: Prvé vystúpenie, Tri tančeky
A. Gedike: Starý tanec
K. Hába: Na prázdniny – edícia ĽŠU
A. Holzer – Rhomberg: Fiedel Max – Grosse Auftritt - 2. diel

K. Sassmannshaus: Violin Recital Album 1

3. ročník 1. časti I. stupňa

- Obsah:
- Hrací aparát.
- Tvorba intonačne čistého tónu.
- Zvyšovanie technickej, interpretačnej úrovne a tempa skladieb.
- Prstoklady v zníženej polohe, prvý s druhým prstom a zvýšený tretí prst.
- Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy.
- Technika pravej ruky.
- Technické spôsoby hry.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Zvyšovanie tempa a pohyblivosti oboch rúk počas hry.
- Hra na iných miestach na hmatníku.
- Medzipolohové výmeny.
- Prstoklad a hmaty v III. polohe.
- Plynulé čítanie nôt od „g“ po „d3“.
- Dvoj-, troj-, štvordobý a osminový takt.
- Triola, synkopa.
- Rytmická presnosť počas hry v danom metre.
- Bodkovaný rytmus vo štvrťovom a osminovom takte.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Tempové označenia andante, allegretto, lento.
- Interpretácia.
- Rytmizácia melodickej línie.
- Komorné, súborové a orchestrálne zoskupenia.
- Hra spamäti.
- Technické cvičenia zamerané na nácvik vibráta.
- Hudobné žánre.
- Hra jednoduchých skladieb z listu.

- Žiaci:
- samostatne kontrolujú svoj postoj, držanie huslí a sláčika,
- korigujú intonačnú čistotu počas hry podľa pokynov učiteľa alebo samostatne,
- zahrajú intonačne čisto hudobné skladbičky v prvej polohe,
- reprodukujú dvojoktávové stupnice s príslušnými rozloženými kvintakordami, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie a zdokonalenie intonačnej čistoty, kvality tónu, rytmu, hry v polohách, polohových výmen, technických spôsobov hry, výrazových prostriedkov,
- aplikujú technické spôsoby détaché pri žabke, špičke, v strede sláčika, legato (2, 3, 4 noty), staccato, martelé, portamento,
- používajú tlak ruky na sláčik s cieľom dosiahnutia požadovanej dĺžky a intenzity zvuku,
- interpretujú podľa individuálnych zručností v iných, než v I. polohe,
- kladú dôraz na uvoľnený pohyb ľavej ruky pri prechodoch do polôh so zreteľom na súčasný plynulý kĺzavý pohyb palca a prvého prsta,
- definujú noty z notového zápisu v rozsahu po III. polohu,
- používajú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote noty,
- zahrajú rytmicky správne triolu, synkopu,
- interpretujú precízne rytmické hodnoty v rámci daného metra,
- aplikujú hudobno-výrazové prostriedky predpísané v notovom zápise,
- používajú interpretačné prostriedky pri znázorňovaní charakteru a nálady skladby,
- rozlíšia interpretačne v skladbe predohru, dohru, hudobnú tému, frázu, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách,
- uplatňujú znalosti metriky a delenia rytmu pri rytmizácii melodickej línie,
- sústredia sa popri vlastnej hre na harmonický sprievod, prípadne ďalšie súčasne znejúce hlasy,
- interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti,
- používajú vibráto na dlhých notách,
- rozlíšia na základe počúvania klasickú, ľudovú, modernú hudbu,

- Obsah:

- Žiaci:
- zahrajú jednoduché skladbičky, piesne z listu.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík:
op. 6 zošit 3 a 4 do č. 48
op. 7 zošit 1, č. 1-5-6 výber podľa prebraných prstokladov
op. 2 zošit 1 č. 4
V. Kořínek: Cvičenie stupníc (1)
J. Čermák – J. Beran: Husľová škola – 2, 3
J. Brabec: Husľová škola zošit 3 a 4, Škola polôh
J. Guldán: Malý huslista, Výmeny polôh
V. Krůček: Škola houslových etud zošit 1 etudy 50-66, zošit 2 etudy 1-14 – výber, melodická časť skupina 6, 7, 8, 9, zošit 3 - výber
J. Micka: Elementární etudy zošit 1
V. Kořínek: Husľová škola 2, 3
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin 3
S. Suzuki: Violin School – Volume 3
B. Voldán: Nová škola poloh

Prednesové skladby:
N. Baklanova – Osem ľahkých skladieb – výber
B. Bartók: Pre deti
N. Bogodovskij: Ľahké skladby
L. Burlas: Na strunách a klávesách
J. Faust: Dve jednočasťové concertina (G dur)
B. Gsellhofer: Detská sonatina č. 1
B. Gsellhofer: Rozmar – výber
M. Hauptmann: Tri sonatiny, op. 10
V. Khel: Hudba našich detí – výber
V. Khel: Pre radosť
V. Khel: Zbojnícka – Melódia (edícia LŠU)
J. Klazar: Bagatela (edícia LŠU)
V. Kořínek: Tri variácie
L. Koželuh: Pastorale
K. Krejčí: Koncertino h mol, č. 1
J. Křička: Malý Kubelík, II op. 59 – výber
F. Küchler: Concertino G dur
B. Leopold: Nový malý Paganini
S. Mach: První melodie malého houslisty, op. 63
J. Micka: Melodie mistrů – výber
W. A. Mozart: Menuet – Túžba po jari
A. Móži: 10 slovenských ľudových piesní
J. Pauer: 10 na jednej šnúrke – výber
O. Rieding: Concertino h mol
M. Sedmihubský: Concertino G dur
J. Svoboda: Concertino e mol
O. Šimek: Concertino
A. Švehlák: Drobnosti
J. Vedral: Pro mladý svět – výber

Zo zápisníka slovenských klasikov

4. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:

Hrací aparát.
Starostlivosť o hudobný nástroj.
Hudobná terminológia.
Notopis v husľovom kľúči.
Dvojoktávové diatonické stupnice, technické cvičenia, etudy.
Technika hry sláčikom.
Technické spôsoby hry.
Spiccato.
Technika hry ľavej ruky.
Zvyšovanie tempa hry.
Hry v polohách, medzipolohová výmena.
Prstoklad, hmaty v III. polohe.
Sluchová sebakontrola.
Triola, synkopa, bodkovaný rytmus.
Tvorba intonačne čistého a kvalitného tónu.
Hudobno-výrazové prostriedky.
Analýza hudobnej skladby.
Malá dvojdielna, trojdielna piesňová forma.
Štýlové tance.
Štúdium interpretovanej skladby s porozumením.
Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu.
Hra spamäti.
Hudobná komunikácia.
Hra z listu.
Hudobná tvorivosť.

Žiaci:

korigujú správny postoj a používanie hracieho aparátu počas inštrumentácie,
kontrolujú činnosť obidvoch rúk počas interpretácie,
ovládajú hygienu a základnú údržbu hudobného nástroja,
prepájajú vedome získané teoretické poznatky s praktickými zručnosťami v inštrumentácii,
používajú hudobnú terminológiu v rozsahu podľa obsahu vyučovania a individuálnych dispozícií žiaka,
pohotovo definujú noty v husľovom kľúči vo vyšších polohách alebo minimálne interpretovaných skladieb,
interpretujú durové a molové stupnice cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom s prechodom do vyšších polôh s využitím technických spôsobov hry détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach, 2, 3, 4 legato, staccato, spiccato, martelé,
používajú správnu časť sláčika, tlak na slák a dĺžku pri interpretácii technických spôsobov hry, tempa, dynamiky,
kladú dôraz na dopad a odskok prstov z hmatníka pri zvyšovaní tempa hry,
prenášajú ľavú ruku do vyšších polôh (III. poloha), s dôrazom na súčasné prenášanie palca,
reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie prstokladov a získanie hmatovej istoty v III. alebo v inej hranej polohe,
doladia samostatne intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún,
zahrajú rytmicky precízne v rámci daného metra so správnym zadelením sláčika náročnejšie rytmické útvary,
interpretujú hudobné skladby s výrazným rytmom a kombináciami rôznych rytmických prvkov,
disponujú husľovým tónom adekvátnym používanému hudobnému nástroju a fyziologickým danostiam žiaka,
uplatňujú v interpretácii agogiku,
intenzívnejšie pracujú s dynamickou škálou,
používajú vibráto,
definujú s pomocou učiteľa tóninu, metrum, tónový rozsah, dynamiku, rytmické prvky, použité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovanej skladbe,
rozlíšia s pomocou učiteľa formálnu výstavbu, (diely) časti, charakteristické znaky interpretovanej skladby,
demonštrujú zásady správania a etikety na koncertných vystúpeniach ako interpreti aj ako poslucháči,

Obsah:

Žiaci:
interpretujú prednesové skladby spamäti,
aplikujú hudobné kompetencie získané na predmetoch individuálneho vyučovania v komornej, súborovej a orchestrálnej hre,
zahrajú z listu jednoduché skladby a piesne,
aplikujú elementárne prvky tvorivosti v jednoduchých skladbách a ľudových piesňach,
používajú technické spôsoby (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), hudobno-výrazové prostriedky pri práci s hudobnou témou.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 1, op. 2, op. 6, op. 7
V. Kořínek: Cvičenie stupníc (1, 2)
J. Brabec: Škola polôh a výmeny polôh
J. Guldán: Výmeny polôh
E. Kayser: op. 20
V. Kořínek: Prednesové etudy
V. Krůček: Škola houslových etud 3, 4
J. Micka: Etudy II. diel
K. Sassmannshaus: Early Start on Violin 4
S. Suzuki: Violin School – Volume 4
B. Voldán: Nová škola poloh
F. Wohlafhrt: op. 45

Prednesové skladby:
A. Aljabjev: Slavíček
N. Baklanova: Sonatina, Allegro, Concertino
Ch. Dancla: Malá škola melódií op. 123 – výber
B. Dobrodinský: Druhé concertino D dur, op. 5
P. Essek: Concertino, op. 4
A. Janšinov: Koncertino v ruskom štýle
P. Jardányi: Concertino
J. Franci: U nás zjara, Na vysočine
D. Kabalevksij: Štyri skladby
V. Khel: Concertino D dur, op. 11
K. Krejčí: Concertino G dur, č. 2
F. Küchler: Concertino D dur
S. Mach: Concertino G dur, op. 48
S. Mach: Snadné concertino na motivy národních písní, op. 74
A. Míšek: Sonatinka
A. Móži: Husľové koncentino
J. Mysliveček, J.V. Stamic: Dva menuety
L. Portnoff: Concertino e mol, op. 13
O. Rieding: Concertino G dur, op. 34
F. Seitz: Concertino D dur, op. 22
E. Sitt: Žiacke koncertino C dur, op. 104
K. Svoboda: Klasikovia
A. Varlanov: Červený sarafán

Spôsob ukončenia štúdia 1. časti I. stupňa:
Záverečná skúška - 1 durová a 1 molová melodická stupnica v dvoch oktávach, 1 etuda, 1 prednesová skladba.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa:
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobná teória, dejiny hudby, harmónia a hudobná estetika. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu. V spolupráci s učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácie. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela.
Rozvíja svoje hudobné schopnosti a zručnosti v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Poznatky o nácviku získané na vyučovaní aplikuje počas domácej prípravy.
Pozná umelecké zoskupenia svojho mesta a regiónu. Je otvorený prijímaniu nových skúseností a poznatkov.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni.

1. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:
Stupňovanie nárokov na interpretačnú úroveň.
Intonačná čistota a rytmická presnosť v stredne rýchlych tempách.
Ladenie hudobného nástroja.
Hmatová istota a intonácia v III. polohe.
Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy a hudobné skladby.
Hra v polohách, medzipolohové výmeny.
Technické spôsoby hry.
Sul tasto, sul ponticello.
Jednooktávové stupnice na jednej strune prvým druhým prstom s prehmatom a flažoletom.
Technické cvičenia, etudy, skladby (podľa zváženia pedagóga) s obsahom prvkov už zvládnutých a ďalších prvkov - zdvihy, akcenty.
Dvojhmaty.
Akordická hra.
Prstové a zápästné vibráto.
Interpretácia.
Štýlové špecifiká v hudobných skladbách.
Počúvanie nahrávok významných huslistov.
Husľová literatúra v rôznych štýlových obdobiach a žánroch.
Rondo nižšieho typu.
Hra spamäti.

Žiaci:
majú prehľad o hudobnej kultúre svojho mesta a regiónu,
aplikujú počas interpretácie prednesovej skladby všetky dynamické, výrazové, artikulačné prostriedky a agogiku predpísané v notovom zápise,
interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími technickými spôsobmi hry a dvojhmatmi,
interpretujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe stupnice a akordické kadencie cez dve, tri oktávy,
plynule prechádzajú do druhej a tretej polohy
samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu
v IV. polohe,
doladia sa samostatne pomocou susedných prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách,
aplikujú prstoklady a hmaty naučené v stupniciach v hudobných skladbách,
interpretujú v rýchlejšom tempe s koordinovanými pohybmi obidvoch rúk,
reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby,
poznajú charakteristické znaky hudobnej formy variácií,
alebo iných interpretovaných skladieb,
zahrajú trilok, nátril, obal alebo iné melodické ozdoby podľa notového zápisu,

Obsah:

Hra z listu v rámci komornej hry alebo hry v súbore alebo orchestri.
Melodické ozdoby využívané pri obmieňaní melódie.
Hudobná veta.

Žiaci:

flexibilne reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby,
zahrajú rytmicky správne náročnejšie rytmické útvary v rámci metra,
experimentujú s farbou tónu v prednesových skladbách a etudách,
prejavujú vlastné emocionálne cítenie v interpretovanej skladbe,
interpretujú skladby s vyšším stupňom náročnosti spamäti,
samostatne naštudujú primerane náročnú skladbu,
určia tóninu, tempo, technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky v novej skladbe,
pohotovejšie čítajú notový zápis pri hre z listu,
uplatňujú elementárne improvizačné prvky v piesňach a jednoduchých skladbách,
udržia spoločné tempo, rytmus, dynamiku počas súhry.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
J. Brabec: Studium stupnic a akordů
J. Brabec: Škola polôh a výmeny polôh – pokračovanie
J. Guldán: Výmeny polôh
V. Kořínek: Stupnice – 2. zošit
O. Ševčík: op. 1, op. 2, op. 6, op. 7
B. Voldán: Nová škola poloh
E. Kayser: op. 20, 2. zošit – výber
V. Kořínek: Prednesové etudy – výber
V. Krůček: Škola houslových etud (2 – výber č. 26-52, 3 alebo 4 – výber podľa preberaných polôh)
J. Micka: Etudy – II. diel
F. Wohlfahrt: op. 45, 2. zošit – výber

Prednesové skladby:
N. Baklanova: 2 etudy
M. Balakirev: Polka
J. Bažant: Sonatina
L. van Beethoven: Menuet G dur
Ch. W. Gluck: Menuet
G. F. Händel: Largo
A. Hunter: Concertino G dur
A. Komarovský: Concertino A dur
N. Kubát: 13 malých koncertných kusov, op. 20 – výber
S. Mach: Concertino A dur, op. 60
J. Mařák: Classique et moderne, zoš. 7 – českí klasici – výber
J. Maštalír: Concertino e mol, Menuety starých majstrov, Concertino a mol
J. Micka: Druhé melodie mistrů
J. Micka: Concertino
L. Portnoff: Ruská fantázia č. 11 a mol, č. 2 d mol
J. Ph. Rameau: Gavota
F. Seitz: Koncert G dur

2. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:

Hudobná kultúra a tradície mesta a regiónu.
Hudobná kultúra minulosti.
Interpretácia.
Dvojhmatová hra.
Dvojoktávové, trojoktávové stupnice a akordické kadencie.
Medzipolohové výmeny a hra v polohách.
II. a IV. poloha (výber podľa pedagóga).
Intonačná čistota a kvalita tónu v hraných polohách.
Prstoklad.
Čítanie nôt z notového zápisu a hmatová orientácia v druhej a štvrtej polohe.
Synchronizácia obidvoch rúk v rýchlejšom tempe a rytmických zmenách.
Variácie.
Melodické ozdoby.
Interpretácia.
Kvintoly, sextoly, veľké trioly.
Osobitý interpretačný prejav.
Muzikálny prejav žiaka v prednesových skladbách.
Hra spamäti.
Samostatné štúdium.
Analýza hudobnej skladby.
Hra z listu.
Hudobná tvorivosť.
Uplatňovanie melodických ozdôb v improvizácii.
Skupinová interpretácia.

Žiaci:

majú prehľad o hudobnej kultúre svojho mesta a regiónu,
aplikujú počas interpretácie prednesovej skladby všetky dynamické, výrazové, artikulačné prostriedky a agogiku predpísané v notovom zápise,
interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími technickými spôsobmi hry a dvojhmatmi,
interpretujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe stupnice a akordické kadencie cez dve, tri oktávy,
plynule prechádzajú do druhej a tretej polohy
samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu vo IV. polohe,
doladia sa samostatne pomocou susedných prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách,
aplikujú prstoklady a hmaty naučené v stupniciach v hudobných skladbách,
interpretujú v rýchlejšom tempe s koordinovanými pohybmi obidvoch rúk,
reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby,
poznajú charakteristické znaky hudobnej formy variácií,
alebo iných interpretovaných skladieb,
zahrajú trilok, nátril, obal alebo iné melodické ozdoby podľa notového zápisu,
flexibilne reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby,
zahrajú rytmicky správne náročnejšie rytmické útvary v rámci metra,
experimentujú s farbou tónu v prednesových skladbách a etudách,
prejavujú vlastné emocionálne cítenie v interpretovanej skladbe,
interpretujú skladby s vyšším stupňom náročnosti spamäti,
samostatne naštudujú primerane náročnú skladbu,
určia tóninu, tempo, technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky v novej skladbe,
pohotovejšie čítajú notový zápis pri hre z listu,
uplatňujú elementárne improvizačné prvky v piesňach a jednoduchých skladbách,
udržia spoločné tempo, rytmus, dynamiku počas súhry.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 1 zošit 1 – výber

O. Ševčík: op. 2 zošit 1 – č. 5
O. Ševčík: op. 6 zošit 6 a 7
O. Ševčík: op. 7 zošit 2
J. Guldán: Výmeny polôh
J. Brabec: Škola polôh
J. Brabec: Štúdium stupníc a akordov
B. Voldián: Nová škola polôh
V. Kořínek: Stupnice a rozložené akordy – II. zošit, Prednesové etudy
V. Krůček: Škola husľových etud
H. E. Kayser: op. 20

Prednesové skladby:
N. Baklanova: Staccato etuda
Ch. Bériot: Talianske melódie
A. Corelli: Adagio – Allegro
Ch. Dancla: Malá škola melódií
F. Domažlický: 3 skladby – Con moto
J. L. Dusík: Menuet
Z. Fibich: Sonatína d mol, op. 27
J. Chalupper: Moto perpetuo
L. Jansa: Concertino D dur, op. 54
E. Jenkinson: Raj škriatkov
D. Kardoš: Bagately
N. Kubát: 13 koncertných kusov op. 20
F. Küchler: Koncerty op. 12 a 15
S. Mach: Na koncertním pódiu
S. Mach: Sonatina facile, op. 66
S. Mach: Concertino a mol
O. Rieding: Koncertino G dur
O. Rieding: Koncertino D dur
F. Seitz: Koncert g mol
R. Schumann: Snenie
A. Simonetti: Madrigal
A. Vivaldi: Koncert G dur
B. Voldan: 80 písní

3. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:
Dominantný septakord.
Technické spôsoby hry.
Détaché (rytmické obmeny), martelé, legato (viacerým počtom nôt), spiccato.
Diatonické stupnice minimálne v rozsahu do IV. polohy, technické cvičenia a etudy.
Tvorba tónu.
Prstoklad.
Interpretácia.
Artikulácia rytmu.
Analýza hudobnej skladby.
Melodické ozdoby.
Dvojhmaty.

Žiaci:
interpretujú stupnice a akordické kadencie s použitím D7, technické cvičenia, etudy a skladby, zamerané na (szvyšovanie tempa technických spôsobov hry so zreteľom na
použijú správne sláčik počas hry technických spôsobov so zreteľom na precíznu artikuláciu,
interpretujú v rozsahu minimálne do IV. polohy naučenými technickými spôsobmi v rýchlejšom tempe so zreteľom na zrozumiteľnú artikuláciu,
formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých výmen do polôh nahor aj nadol so zreteľom na čistú intonáciu a kvalitný tón,

Obsah:
Vibráto.
Osobitý interpretačný prejav.
Koncertíno, sonatína.
Hra z listu.
Transpozícia.
Práca s hudobnou témou.
Variácie na rytmické modely.
Skupinová interpretácia.

Žiaci:
rozlíšia, a následne zahrajú zapísané intervalové vzdialenosti v polohách,
uplatňujú počas hry v polohách prstoklady a hmaty z nácviku stupníc a technických cvičení,
kontrolujú vizuálne a sluchom celkový interpretačný prejav (postoj a súčinnosť rúk počas hry, intonácia a kvalita tónu),
aplikujú na základe porozumenia skladbe všetky doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti: dôsledné frázovanie, uplatňovanie širokej dynamickej škály, využívanie rôznych farebných tónových odtieňov, zmeny tempa a ďalšie výrazové prostriedky vyjadrujúce charakter skladby,
precízne artikulujú rytmické úseky s náročnejším kombinovaným rytmom,
samostatne analyzujú primerane náročnú skladbu (určia tóninu, metrum, tempo, frázu, výrazové prostriedky),
zahrajú melodické ozdoby zapísané v notovom zápise,
zahrajú intonačne čisto krátky úsek v dvojhmatoch,
uplatňujú rôzne druhy vibráta podľa charakteru úseku skladby,
vyjadrujú v skladbe vlastné emócie,
analyzujú interpretačné prostriedky v hraných hudobných formách,
pohotovo čítajú noty z notového zápisu pri hre z listu,
transponujú podľa sluchu jednoduché piesne do iných tónin,
aplikujú rytmické kombinácie a poznané technické spôsoby hry pri variáciách na tému,
interpretačné kompetencie aktívne demonštrujú v sólovej alebo skupinovej hre pred publikom.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 1 zošit 1
O. Ševčík: op. 2 zošit 1 – č. 7, 11
O. Ševčík: op. 8 – výmeny polôh
J. Brabec: Škola polôh
J. Brabec: Štúdium stupníc a akordov
B. Voldián: Nová škola polôh
V. Kořínek: Stupnice a rozložené akordy – II. zošit
V. Krůček: Škola husľových etud – zošit 3 a 4
F. Mazas: op. 36

Prednesové skladby:
J. B. Accolay: Concertino a mol
B. Bartók: Bagately
K. Bendl: Kavatina
L. Boccherini: Menuet
A. Corelli: Sonáty – výber

A. Dvořák: Sonatina G dur, op. 11
A. Dvořák: Romantické kusy – č. 1
L. Janáček: Romance
Š. Jurovský: Romanca
J. Kocian: Melodie
A. Komarovskij: Koncert e mol
M. Krejčí: Koncertino B dur č. 3
S. Mach: Concertino h mol
B. Martinů: Sonatína
J. Mařák: Classique et moderne
W. A. Mozart: Malý koncert
N. Paganini: Téma s variáciami
C. Palkovský: Sonatina, op. 138
O. Rieding: Concertino v uhorskom slohu, op. 21
O. Rieding: Concertino D dur, op. 5
F. Seitz: Žiacky koncert D dur, op. 7, č. 5
F. Seitz: Koncert D dur, op. 15, č. 4
F. Schubert: Sonatíny op. 137 – č. 1 a 3
J. V. Stamic: Koncert B dur

4. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:

Stupnice, technické cvičenia a etudy, prednesové skladby.
Medzipolohové výmeny a hra v polohách.
Notopis v rozsahu g – f3.
Prstoklad a hmatová istota v V. polohe.
Tónová a intonačná sebakontrola.
Technika hry sláčikom.
Technické spôsoby hry.
Radové staccato, sautillé.
Dvojhmaty, akordická hra.
Interpretácia.
Vibráto.
Samostatné štúdium.
Analýza hudobnej skladby.
Koncert, sonáta.
Štýlová interpretácia.
Slovenskí hudobní skladatelia a ich tvorba v minulosti a súčasnosti.
Kultúrny život a hudobné dianie mesta alebo regiónu.
Hra spamäti.
Analýza interpretácie.
Transpozícia.
Hudobná tvorivosť.
Improvizačné prvky pri spoločnom muzicírovaní.
Dôsledný nácvik technicky, rytmicky a interpretačne náročných miest, úsekov a fráz etúd a prednesových skladieb určených na absolventské skúšky a koncert.

Žiaci:

uložia prsty ľavej ruky na hmatník bez vzájomnej fixácie,
preukážu zručnosť pri tvorbe spevného husľového tónu
demonštrujú hru na husliach v rozsahu celého hmatníka vo všetkých naučených tóninách,
zahrajú intonačne čisto a s plynulým prechodom do polôh jednooktávovú stupnicu od prvého s druhým prstom do V. polohy na jednej strune,
definujú noty z notového zápisu v rozsahu do V. polohy alebo minimálne interpretovaných hudobných skladieb,
aplikujú vhodný prstoklad v interpretovaných skladbách,
dokážu sa priestorovo orientovať na hmatníku za účelom dosiahnutia intonačne čistých polohových výmen a čistého, kultivovaného tónu vo vyšších polohách,
uplatňujú dĺžku sláčika a tlak na sláčik adekvátny tempu, technickému spôsobu, dynamickej intenzite, použitým hudobno-výrazovým prostriedkom,
aplikujú v hre technické spôsoby détaché, legato, martelé, spiccato, staccato, radové staccato, sautillé, ich kombinácie a rytmické obmeny,
interpretujú skladby s uplatnením dvojhmatov a akordov,
vyjadrujú emocionálny charakter skladby a vlastné pocity vedomým frázovaním, využívaním progresívnej dynamiky, agogiky a iných hudobno-výrazových prostriedkov,
použijú vibráto podľa charakteru hraného úseku,

Obsah:

Žiaci:
reagujú pohotovo a samostatne na predložený notový materiál,
zahrajú fragment melódie alebo obľúbenú hudobnú skladbu (pieseň) bez notovej predlohy,
aplikujú zásady uvedomelého nácviku skladby pri samostatnom štúdiu,
aplikujú nadobudnuté teoretické poznatky z hudobnej náuky, dejín hudby pri štúdiu skladieb a interpretácii,
definujú charakteristické znaky hudobných foriem koncertu a sonáty alebo iných interpretovaných skladieb,
interpretačne rozlíšia žánre a štýlové osobitosti v hre technických spôsobov a hudobno-výrazových prvkov v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre,
majú prehľad o tvorbe slovenských skladateľov minimálne pre svoj hudobný nástroj,
majú prehľad o hudobných telesách a osobnostiach svojho mesta alebo regiónu,
naštudované skladby interpretujú s klavírnym sprievodom, prípadne s iným harmonickým nástrojom na koncertnom pódiu spamäti,
v rámci sebareflexie dokážu verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru,
transponujú jednoduché melódie do blízkych tónin podľa sluchu,
aplikujú technické spôsoby hry a výrazové prostriedky pri sólovej improvizácii aj pri spoločnom muzicírovaní,
preukážu teoretické poznatky, technické a interpretačné zručnosti podľa obsahu vzdelávania na I. stupni základného štúdia.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Švečík: op. 2, 8, 9
V. Krůček: Škola husľových etud
F. Mazas: op. 36
R. Kreutzer: 42 etud

Prednesové skladby:
J. S. Bach: Koncert a mol
L. v. Beethoven: Romanca F dur op. 50, G dur op. 40
F. Benda: Koncert Es dur
L. Boccherini: Koncert D dur
Ch. Bériot: Koncert D dur č. 1, a mol č. 9, Air varieés op. 5, 7, 15
A. Dvořák: Romantické kusy, Balada d mol
J. Hatrík: Hľadanie piesne, Zátišia s husľami – výber
J. Mařák: Classique et moderne
W. A. Mozart: Koncert B dur KV 211, G dur KV 216
W. A. Mozart: Sonáty
V. Novák: Tri skladby
G. Pugnani – F. Kreisler: Prelúdium a Allegro

M. Schneider – Trnavský: Sonáta g mol – výber
F. M. Veracini: Sonáta E dur
G. B. Viotti: Koncert č. 20, 22, 24, 28, 29
A. Vivaldi: Koncert g mol No.1, B dur No. 5
I. Zeljenka: Musica slovaca
Slovenské husľové skladby – rev. V. Kořínek
Slovenská husľová tvorba – rev. A. Vrteľ

Spôsob ukončenia štúdia 2. časti I. stupňa:
Záverečná skúška - 1 molová a 1 durová dvojoktávová stupnica, 2 etudy rôzneho technického zamerania, 1 prednesová skladba alebo jedna časť koncertu.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa:
Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej náuky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrole. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru.
Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

1. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:
Hrací aparát.
Medzipolohové výmeny, hra v polohách.
Tvorba tónu.
Stupnice, technické cvičenia a etudy.
Technické spôsoby hry.
Zvyšovanie tempa hry.
Dvojhmaty, akordická hra.
Tvorba tónu a upevnenie hmatovej istoty v piatej polohe.
Husľová literatúra minulosti i súčasnosti.
Interpretácia.
Hudobno-výrazové prostriedky.

Žiaci:
korigujú pohyby celého hracieho aparátu a činností obidvoch rúk počas hry,
demonštrujú uvoľnenú a intonačne čistú hru v polohách a pri výmene polôh,
interpretujú artikulačne zreteľne, čistou intonáciou a kvalitným tónom náročnejšie diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a skladby v doposiaľ osvojených polohách,
použijú správnu dĺžku, časť a tlak na sláčik pri hre technických spôsobov détaché, martelé, legato, staccato, spiccato, sautillé a ich kombinácií vo zvýšenom tempe,

Obsah:	Žiaci:
Farba tónu. Artikulácia rytmických prvkov. Osobitý interpretačný prejav. Špecifiká hry na husliach v rôznych štýlových obdobiach. Analýza hudobnej skladby. Analýza interpretácie. Hudobno-estetické cítenie. Skupinová interpretácia. Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov. Hra z listu. Verejné vystúpenie. Tvorba druhého hlasu k melódii: využívanie harmonickej predstavivosti. Melodizácia rytmických viet s udaním tóniny a počtu využívaných tónov.	interpretujú skladby s dvojhmatmi a akordmi, aplikujú prstoklady a hmaty v rozsahu do piatej polohy podľa naučených stupníc, majú prehľad o hudobných skladateľoch komponujúcich skladby pre husle, interpretujú skladby rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov, aplikujú v prednesových etudách a skladbách všetky technické a hudobno-výrazové prostriedky vyznačené v notovom zápise, stvárňujú charakter skladby využitím dynamiky, farebných odtieňov tónu, vibrátom, technických, výrazových prostriedkov a agogiky počas hry, pracujú s farbou tónu za účelom znázornenia nálady hraného úseku, skladby, reprodukujú artikulačne precízne a presne rytmus skladby, uplatňujú počas interpretácie vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela, demonštrujú v hre štýlové špecifiká charakteristické pre obdobie vzniku skladby, určia po opakovanom vypočutí tempo, metrum, tónorod, použité hudobno-výrazové prostriedky, tému, predohru, dohru v skladbe, diskutujú o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii, rozvíjajú harmonické, melodické, rytmické cítenie a predstavivosť v rámci skupinovej interpretácie, prispôsobujú sa frázovaním a využitím hudobno-výrazových prostriedkov počas súhry, samostatne naštudujú menej náročný hudobný materiál sólovej a skupinovej hry, interpretujú z listu menej náročné sólové i komorné skladby, aktívne prezentujú svoje hudobné schopnosti v sólovej a skupinovej hre, demonštrujú tvorivé nápady a prostriedky improvizácie počas interpretácie.

2. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:	Žiaci:
Hrací aparát. Sluchová sebakontrola. Dvojoktávové a trojoktávové durové, molové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy. Šiesta, siedma poloha. Tvorba intonačne čistého a kultivovaného tónu. Technické spôsoby hry. Dvojhmatová hra.	dbajú na účelové zapojenie jednotlivých častí obidvoch rúk pri interpretácii hudobného materiálu, samostatne regulujú intonačnú istotu a tónovú kultúru vo všetkých doposiaľ prebraných polohách, reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy na zamerané na osvojenie prstokladov a hmatov v šiestej a siedmej polohe alebo v doposiaľ prebraných polohách,

Obsah:	Žiaci:
Elementárna znalosť zápisu melódie.	interpretujú hudobný materiál so zreteľom na funkčné
Prstoklad.	pohyby jednotlivých častí obidvoch rúk,
Suita, variácie.	formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých
Metrum, rytmus.	medzipolohových výmen a hry v polohách,
Technické cvičenia zamerané na zvládnutie	uplatňujú adekvátnu dĺžku a tlak na sláčik počas
problematiky preberaných úsekov.	sláčikových výmen v hre technických spôsobov v
Analýza hudobnej skladby, interpretácie.	rôznom tempe,
Estetické cítenie.	reprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na
Interpretácia.	zdokonaľovanie správneho a plynulého ukladania
Vibráto.	prstov ľavej ruky počas hry dvojhmatov,
Štúdium etúd, skladieb s dynamickými a tempovými	zahrajú súvislý úsek hudobnej skladby v dvojhmatoch,
kontrastmi.	vedia zapísať a zadeliť do taktov jednoduchú melódiu v
Komplexné osvojenie hudobnej skladby.	určenej tónine,
Hra z listu.	tvoria vhodné prstoklady v hraných polohách na
Štúdium hudobných skladieb s porozumením.	základe určenia tóniny z notového zápisu,
Koncerty, kultúrne podujatia.	definujú formu a využité interpretačné prostriedky suity
Jednoduché variačné spôsoby v improvizácii.	a variácií alebo iných interpretovaných skladieb,
Hudobná tvorivosť a improvizácia.	reagujú pohotovo na metrické a rytmické zmeny v skladbách,
	dbajú na presnú artikuláciu rytmu v danom metre pri hre náročnejších rytmických útvarov,
	diskutujú o hudobnej skladbe, vyjadrujú a zdôvodňujú vlastné názory na interpretáciu,
	analyzujú formálnu výstavbu a využité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných skladbách s pomocou učiteľa,
	demonštrujú charakter a náladu skladby prirodzeným frázovaním, uplatňovaním širokej dynamickej škály, farebných zvukových odtieňov, vibráta, využitím technických, výrazových prostriedkov a agogiky,
	rozlíšia interpretačne náladové zmeny v rámci plynulého hudobného prejavu,
	prezentujú po intonačnej, technickej a výrazovej stránke zvládnutú skladbu,
	interpretujú sólové skladby a súborové alebo orchestrálne party z listu,
	dokážu sa stotožniť s interpretovanou skladbou počas sólovej i skupinovej hry,
	demonštrujú svoje hudobné schopnosti a zručnosti v sólovej alebo skupinovej hre na verejných vystúpeniach,
	uplatňujú jednoduché prvky improvizácie pri rytmických a melodických obmenách témy alebo úseku skladby,
	aplikujú technické spôsoby hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), glissando počas tvorivej práci s témou,
	experimentujú s jemnými dynamickými a farebnými odtieňmi tónu, ktoré je možné na husliach dosiahnuť.

3. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:

Funkčnosť jednotlivých častí oboch rúk, koordinácia bez svalového napätia.
Medzipolohové výmeny, hra v polohách.
Hmatová istota a intonačná čistota medzi vzdialenejšími od seba polohami (I.-IV.,I.-V., II.-V. poloha).
Technické spôsoby hry.
Chromatická stupnica.
Jednooktávové (dvojoktávové) dvojhmatové durové, molové stupnice a technické cvičenia.
Interpretácia.
Štýlové interpretačné špecifiká.
Husľová literatúra.
Významní husľoví virtuózi.
Analýza interpretácie.
Analýza hudobnej skladby.
Osobitý interpretačný prejav.
Samostatné štúdium.
Skupinová interpretácia.
Hudobná tvorivosť, improvizácia.
Augmentácia, diminúcia.
Rytmická, melodická improvizácia na zadanú jednoduchú tému.

Žiaci:

demonštrujú prirodzenú a uvoľnenú hru,
korigujú intonačné nedostatky a kvalitu tónu pri polohových výmenách a hre v polohách,
demonštrujú správne vycvičené náročnejšie polohové výmeny v etudách a skladbách,
reprodukujú intonačne čisto kvalitným tónom dvojoktávové a trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi, technické cvičenia a etudy doposiaľ naučenými technickými spôsobmi hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato (s rôznym počtom nôt), martelé, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé v rôznych tempách,
rozlíšia sluchom i hmatom poltónové vzdialenosti,
aplikujú prstoklady chromatickej stupnice v hudobnom materiáli,
zahrajú plynule súvislý dvojhmatový úsek hudobnej skladby,
interpretujú skladby s využitím dvojhmatov v durovej a molovej tónine,
interpretujú naučený hudobný repertoár artikulačne zreteľne, intonačne čisto kultúrnym tónom,
uplatňujú v hre farebné tónové odlišnosti,
aplikujú v hre poznatky o interpretácii štýlových osobitostí,
majú prehľad o známych hudobných skladbách svetovej a domácej husľovej literatúry nevynímajúc skladby súčasných autorov a významných interpretoch husľovej hry,
rozlíšia rozdiely medzi rôznymi interpretačnými výkonmi rovnakej skladby,
rozlíšia technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky hudobnej skladby podľa počúvania i z notového materiálu,
formujú svoj štýl realizovaním vlastných predstáv počas interpretácie,
rozvíjajú hudobné kompetencie sebavzdelávaním v oblasti nových hudobných diel, orchestrálnych partov,
uplatňujú na základe porozumenia skladby v súhre spoločné frázovanie a vyjadrovanie výrazových prostriedkov,
aplikujú poznatky z hudobnej náuky a individuálneho vyučovania pri samostatnom zápise obľúbenej skladby alebo piesne do nôt,
používajú pri tvorivej práci s témou augmentáciu a diminúciu.

4. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:

Hrací aparát.
Tvorba tónu.
Stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby.
Medzipolohové výmeny, hra v polohách.
Technické spôsoby hry.
Dôsledná intonačná sebakontrola pri hre.
Prstoklad, hmaty.
Dvojhmatové stupnice (tercie, sexty, oktávy).
Interpretácia.
Farba tónu.
Interpretačné špecifiká rôznych štýlových období.
Rytmický rozbor a dôsledná rytmizácia pomalých skladieb s náročným zápisom.
Osobitý interpretačný prejav.
Štúdium hudobného materiálu s porozumením.
Concerto grosso, koncert, triová sonáta, sonáta.
Husľová literatúra.
Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov.
Osobnosti súčasnej slovenskej hudby, interpreti, komorné, súborové, orchestrálne telesá, inštitúcie: hudobné scény, opery, divadlá na Slovensku.
Samostatná analýza interpretovanej skladby.
Hra z listu.
Sólová, skupinová interpretácia.
Tvorivé myslenie žiaka pri nácviku diela.
Improvizácia na hudobnú tému: využívanie technických spôsobov hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), výrazových prostriedkov v sólovej i skupinovej hre.
Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov.
Upevňovanie doposiaľ nadobudnutých hudobných schopností a zručností potrebných na udržanie technickej flexibility, intonačnej čistoty a tónovej kultúry pri interpretácii.
Spôsoby nácviku rôznych prvkov inštrumentálnej hry a ich využitie počas samostatnej prípravy.
Budovanie vlastného hudobného repertoáru hrou spamäti.

Žiaci:

korigujú svoju interpretáciu tak, aby bola intonačne čistá, vyrovnaná, v plynulom a koordinovanom pohybe oboch rúk,
interpretujú durové a molové dvojoktávové a trojoktávové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy intonačne čisto a kultúrnym tónom vo všetkých hraných polohách,
reprodukujú stupnice, technické cvičenia zamerané na precvičovanie medzipolohových výmen v rôznych rytmických obmenách a rôznymi technickými spôsobmi hry,
aplikujú artikulačne precízne a kvalitným tónom technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé, pizzicato a ich kombinácie,
zahrajú naučený hudobný materiál intonačne a rytmicky presne,
aplikujú v hre všetky doposiaľ naučené technické spôsoby hry, polohové výmeny a hru v polohách,
samostatne aplikujú optimálny prstoklad a hmaty v hraných polohách,
interpretujú skladby s využitím dvojhmatov,
tvoria dynamicky vyrovnaný tón s dôslednou výmenou v rôznych častiach sláčika pri hre pomalých hudobných skladieb,
regulujú ťah, tlak na sláčik, umiestnenie na strunách za účelom dosiahnutia požadovanej farby tónu,
uplatňujú logické frázovanie, precíznu artikuláciu používaných technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov,
rozlíšia interpretačne špecifiká charakteristické pre rôzne štýlové obdobia,
prezentujú po technickej, rytmickej a výrazovej stránke komplexne zvládnutý hudobný materiál,
interpretujú skladby s náročnejším rytmom, prípadne so zmenami v metre,
vyjadria tempom, osvojenými hudobno-výrazovými prostriedkami a technickými spôsobmi hry vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela,
opíšu emocionálny zážitok z počúvaného hudobného diela,
uplatňujú hudobnú terminológiu v konverzácii o hudobnej skladbe, vkuse, predstavách, interpretácii,
orientujú sa v hudobných formách a poznatkoch o nich získaných štúdiom na ZUŠ so zameraním sa na vlastný repertoár,
poznajú významné a populárne husľové diela klasickej hudby,
majú prehľad o slovenských hudobných skladateľoch a ich tvorbe so zameraním sa na husľovú literatúru, o

Obsah:

Žiaci:
významných slovenských interpretoch husľovej hry, hudobných telesách a kultúrnych inštitúciách na Slovensku,
analyzujú stavbu hudobnej formy interpretovanej skladby a využité technické spôsoby hry, tempo, dynamiku, hudobno-výrazové prostriedky z notového zápisu i podľa počúvania,
zahrajú z listu skladby nižších ročníkov štúdia,
preukážu kompetencie stať sa plnohodnotnými členmi rôznych sláčikových zoskupení,
uplatňujú v hre vlastné tvorivé myslenie a prvky improvizácie,
aplikujú zásady uvedomelého a efektívneho nácviku počas samostatného štúdia skladieb sólovej i orchestrálnej hry,
interpretujú prednesové skladby spamäti,
preukážu hudobné kompetencie potrebné pre pokračovanie v štúdiu pre dospelých na ZUŠ, na vysokých školách pedagogického zamerania alebo pre sebavzdelávanie.

Odporúčaná hudobná literatúra - súhrn pre II. stupeň a štúdium pre dospelých:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 2 Škola smyčcové techniky , zošit I (dokončenia č.11), zošit II, III – výber podľa individuálnej potreby žiaka
O. Ševčík: op. 8 Výmeny polôh
O. Ševčík: op. 9 Príprava k cvičeniu dvojhmatov – výber
O. Ševčík: op. 1 Škola houslové techniky, zošit I, II, III - výber podľa individuálnej potreby žiaka
Stupnice a akordy na jednej strune do III. a V. polohy
Trojoktávové stupnice dur a mol v ťahových a rytmických obmenách
O. Ševčík: op. 1 zošit III – č. 1, 2, 4, 7
V. Kořínek: Stupnice II (trojoktávové stupnice), III (dvojhmatové stupnice)
F. Mazas: op. 36 – Meldoické etudy – zošit 1 – dokončiť výberom
R. Kreutzer: 42 etud – výber
- v priebehu školského roka prebrať cca 6 etud

Prednesové skladby:
Sonáty a sonatiny:
A. Corelli: komorné sonáty (výber)
C. D. von Dittersdorf: Sonáta G dur
J. Haydn: Sonáty (výber)
J. M. Leclair: Sonáta D dur
P. A. Locatelli: Sonáta gmol
A. Moffat: Sonáty starých majstrov
G. Tartini: Didone abandonata
H. Sitt: op. 62 Sonatiny č. 1 C dur a č. 2 a mol
F. Schubert: op. 137 Sonatiny č. 2 a 3
B. Bartók: Sonatina
E. Dřízga: Sonatina
A. Förster: op. 200 Tři snadné sonatiny
J. Kofroň: Sonatina pre husle a klavír

V. Petrželka: Sonatina pre husle a klavír
pre technicky alebo výrazovo vyspelejších žiakov, ktorí budú pokračovať v štúdiu hry na husliach na vyššom type školy:
J. Ch. Bach: Sonata A dur a D dur
J. S. Bach: výber ľahších častí zo Sonát a partít pre sólové husle
Ph. E. Bach: Sonáta č. 2 pre husle a klavír
A. Corelli: La Folia
A. Corelli: Sonáta č. 12, op. 5
G. F. Händel: Sonáty – výber
J. M. Leclair: Sonáta c mol „Le Tombeau“
W. A. Mozart: Sonáty (výber)
P. Nardini: Sonáta B dur
N. Porpora: Sonáta č. 9
G. Tartini: op. 1 Sonáta č. 10
G. Tartini: Sonáta č. 8
F. M. Veracini: Sonáta E dur a e mol
E. H. Grieg: Sonáta F dur
F. Mendelssohn-Bartholdy: op. 4 Sonáta f mol
F. Ries: op. 71 Sonáta cis mol
F. Ries: Sonáta Es dur
P. Eben: Sonatina semplice
E. Hlobil: op. 13 Sonatina
A. Jiránek: Sonáta a mol
Š. Lucký: Sonáta pre husle sólo
L. Pauer: Sonatina

Koncerty a concertína:
J. S. Bach: Koncert a mol
F. Benda: Koncert G dur
W. A. Mozart: Koncert D dur (Adelaida)
W. A. Mozart: Koncert B dur
J. Mysliveček: Koncert C dur
V. Pichl: Koncert D dur
K. Stamic: Koncert B dur (bez kadencií)
G. B. Viotti: Koncert č. 23 (bez kadencií)
A. Vivaldi: op. 12 Koncert B dur č. 5
A. Vivaldi: Koncert G dur (Kreisler)
A. Vivaldi: op. 3 Koncert a mol č. 6
A. Vivaldi: op. 4 Koncert G dur č. 12
A. Vivaldi: Koncert E dur
A. Vranický: Koncert B dur
A. Vranický: Koncert A dur, č. 14
J. B. Accolay: Concertino d mol
Ch. Bériot: Koncert a mol č. 9
F. David: op. 3 Concertino A dur
R. Kreutzer: Koncert D dur č. 13 a 14
P. Rode: Koncert B dur č. 6
F. Seitz: op. 50 Koncert Dur
D. Kabalevskij: Koncert C dur
N. Rakov: Concertino pre husle a klavír (sláčikový orchester)
D. Šebelin: op. 14 č. 1 Concertino

pre technicky alebo výrazovo vyspelejších žiakov, ktorí budú pokračovať v štúdiu hry na husliach na vyššom type školy:
J. S. Bach: Koncert E dur
F. Benda: Koncert Es dur
L. Boccherini: Koncert D dur (Dushkin bez kadencií)
G. F. Händel: Koncert g mol
J. M. Leclair: op. 7 č. 2 Koncert D dur
J. M. Leclair: op. 10 č. 4 Koncert F dur
W. A. Mozart: Koncert G dur (k. s. 216 – bez kadencií)
W. A. Mozart: Koncert D dur (k. s. 211)
W. A. Mozart: Koncert G dur (k. s. 218 – bez kadencií)
P. Nardini: Koncert A dur č. 1
P. Nardini: Koncert G dur č. 1
P. Nardini: Koncert e mol
K. Stamic: Koncert G dur (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert d mol (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert A dur (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert E dur (bez kadencií)
G. B. Viotti: Koncert D dur č. 20, 22, 24, 28, 29 (bez kadencií)
Ch. Bériot: Koncert D dur č. 1
Ch. Bériot: Koncert h mol č. 2
Ch. Bériot: Koncert A dur č. 6
Ch. Bériot: Koncert č. 7
R. Kreutzer: Koncert c mol č. 18
R. Kreutzer: Koncert c mol č. 19
F. Mendelssohn-Bartholdy: op. 213 Concertino D dur
P. Rode: Koncert d mol č. 1
P. Rode: Koncert A dur č. 4
P. Rode: Koncert a mol č. 7
P. Rode: Koncert c mol č. 8
P. Rode: Koncert h mol č. 10
H. Sitt: op. 65 Concertino d mol
L. Spohr: Koncert d mol č. 2
L. Spohr: Koncert č. 8
H. Vieuxtemps: Koncert č. 4

Ostatné prednesové skladby:
J. S. Bach: Air
L. Boccherini: Canzonetta
J. a B. Štědroňové: Českí klasici (výber)
J. Vitali: Ciaccona
J. H. Voříšek: Rondo
Ch. Bériot: op. 5, 7. 15 Air varieés (výber)
P. I. Čajkovskij: Melancholická serenáda
A. Dvořák: Balada d mol
A. Dvořák: Romantické kusy
J. Raff: Kavatina
F. Ries: La capriciosa, Perpetum mobile
Ch. Sinding: Romanca
J. S. Svendsen: op. 26 Romanca G dur
J. Maštalíř: Capriccio in D
J. Maštalíř: Valse-Caprice

J. Matys: Capriccio
J. Micka: Motto ostinato
O. Nedbal: op. 6 Serenáda
V. Novák: op. 3 Tri skladby
O. Nováček: Moto perpetuo
V. Petrželka: 4 impromptus
J. Řídký: Nocturno, Gavotta
J. Suk: Melodie
A. Zarzycki: op. 39 Mazurka
pre technicky alebo výrazovo vyspelejších žiakov, ktorí budú pokračovať v štúdiu hry na husliach na vyššom type školy:
L. v. Beethoven: Romanca G dur a F dur
J. M. Leclair: Menuet, Gavotta (La chasse)
J. M. Leclair: Sarabanda, Tambourin
A. d´Ambrosio: Balada, Romance
A. d´Ambrosio: op. 47 č. 3 Kanzonetta
A. d´Ambrosio: op. 13 Kavatina
A. d´Ambrosio: op. 20 č. 2 Noveleta
A. Bazzini: op. 35 č. 1 Elégia
A. Bazzini: op. 20 č. 1 Tendresse
Ch. Bériot: Scéne de Ballete
B. Campagnoli: Romance
G. Fauré: op. 16 Uspávanka
Z. Fibich: op. 10 Romanca B dur
Z. Fibich: Koncertná polonéza
L. Jansa: Impromptu
F. Laub: Impromptu
F. Laub: Troix Morceaux
J. Raff: op. 85 č. 1 a 2 Marcia, Pastorale
J. Raff: op. 85 č. 4 a 6 Scherzino, Tarantella
N. Rimskij-Korsakov: Dve ruské piesne
P. Rode: op. 10 Air varieé
A. Rubinstein: Romanca
P. Sarasate: Andalúzska romanca
F. Schubert: Koncertný kus D dur
B. Smetana: Z domoviny
H. Vieuxtemps: op. 22 č. 3 Réverie
H. Vieuxtemps: op. 40 č. 1 Romance
E. Mlynarski: Mazurka
F. Ondříček: op. 17 Nocturno
F. Ondříček: op. 18 Scherzo capriccioso
V. Petrželka: op. 9 Z intimních chvil
S. Prokofjev: op. 35 5 melódií
S. Prokofjev: Dve skladby (Peter a vlk, Pochod)
G. Pugnani – Kreisler: Prelúdium a Allegro
J. Suk: op. 3 Balada
J. Suk: 4 kusy

Spôsob ukončenia štúdia II. stupňa / štúdia pre dospelých:
Záverečná skúška - 2 charakterovo odlišné etudy, 1 prednesová skladba.

Profil absolventa II. stupňa / štúdia pre dospelých:

Absolvent II. stupňa základného štúdia / štúdia pre dospelých má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvárňuje vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.
Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj. Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču.
Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných. Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávania kultúrno-historických národných tradícií.
Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Rozšírené vyučovanie je určené pre žiakov, ktorí dosiahli veľmi dobré výsledky v hre na husliach pri bežnom spôsobe štúdia. Ak na konci školského roka žiak preukáže kvalitné zvládnutie učiva s približne ročným predstihom, môže ho učiteľ nástroja navrhnúť na rozšírené vyučovanie. Môže byť povolené od 3. ročníka 1. časti I. stupňa. Jeho cieľom je poskytnúť mimoriadne talentovaným deťom možnosť intenzívnejšej, pravidelnej práce s pedagógom. Žiak je zaradený do rozšíreného štúdia na základe písomného návrhu triedneho učiteľa, podaného do 30. marca v školskom roku, ktorý predchádza predpokladanému začiatku rozšíreného štúdia, a následne na základne postupovej skúšky. Ak žiak, ktorému bolo rozšírené štúdium poskytnuté, nezvládne učivo na presvedčivej úrovni, pokračuje v štúdiu bez rozšíreného vyučovania. Absolvent 4. ročníka 2. časti I. stupňa rozšíreného vyučovania by mal byť dobre pripravený k zvládnutiu prijímacích skúšok na konzervatórium.

Žiaci rozšíreného vyučovania sa aktívne zapájajú do koncertnej činnosti v rámci školy, reprezentujú školu na kultúrnych akciách mesta a zúčastňujú sa na súťažných prehliadkach, hudobných festivaloch a pod.

3. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Hygiena a údržba hudobného nástroja. Hrací aparát. Technika hry ľavou rukou. Triola, bodkovaný rytmus, synkopa. Znalosť nôt v rozsahu do tretej polohy. Sluchová sebakontrola. Medzipolohová výmena, hra v polohách. Stupnice, technické cvičenia, etudy a skladby. III. poloha. Tvorba tónu. Technické spôsoby hry. Sul tasto, sul ponticello.	ovládajú základnú údržbu hudobného nástroja (čistenie strún a nástroja po hre, uvoľňovanie a napínanie sláčika), demonštrujú prirodzený a uvoľnený postoj pri hre, korigujú s pomocou učiteľa správne ukladanie prstov na hmatník, dopad a odskok prstov z hmatníka, zadelia sláčik podľa hraného rytmického prvku, definujú noty z notového zápisu v rozsahu prvej až tretej polohy a poznajú ich umiestnenie na hmatníku, regulujú intonáciu používaním prázdnych strún a pomocných tónov v polohách,

Obsah:
Akcent.
Zdvih.
Akordická hra.
Dvojhmaty.
Husľová literatúra rôznych štýlových období a žánrov.
Počúvanie hudobných skladieb.
Analýza hudobnej skladby.
Tvorba tónu.
Hudobno-výrazové prostriedky.
Vlastný výrazový prejav žiaka.
Hra spamäti.
Koncert, verejné podujatia.
Pravidelná domáca príprava.

Žiaci:
formujú s pomocou učiteľa ľavú ruku pri medzipolohových výmenách a hre v polohách,
reprodukujú intonačne čisto, kvalitným tónom stupnice, technické cvičenia, etudy a skladby v rozsahu do tretej polohy,
interpretujú artikulačne dôkladne technické spôsoby hry détaché celým sláčikom a v jeho častiach, legato, spiccato, staccato, martelé,
uložia sláčik na miesto hrania sul tasto, sul ponticello,
interpretujú akcentované noty v súlade s notovým zápisom,
použijú počas zdvihov primeranú dĺžku a smer sláčika,
správne zadelia sláčik pri hre lomených trojtónových a štvortónových akordov,
reprodukujú prípravné cvičenia zamerané na súčasné ukladanie prstov ľavej ruky v dvojhmatovej hre (delením dvojzvuku i súčasne),
majú prehľad o známych skladbách husľovej literatúry,
vnímajú kvalitný husľový tón, farbu, hudobno-výrazové a iné interpretačné prostriedky počas počúvania nahrávok vynikajúcich huslistov,
teoreticky analyzujú s pomocou učiteľa skladbu pred jej naštudovaním,
demonštrujú spevný tón v nacvičených skladbách,
uplatňujú za účelom stvárnenia charakteru skladby správne frázovanie, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok počas hry, progresívnu dynamiku, farbu tónu, vibráto, výrazové, artikulačné prostriedky a agogiku,
aplikujú na základe porozumenia skladbe vlastný výrazový prejav a emócie primerane veku, intelektuálnej úrovni a interpretačným dispozíciám,
interpretujú prednesové skladby spamäti,
ovládajú pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach,
prezentujú skladby verejne na koncertoch a súťažiach,
nadobudli návyk systematickej domácej prípravy.

Postupová komisionálna skúška: 1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v rozsahu 2 oktáv (do polôh) 2 etudy rôzneho charakteru – 1 naspamäť 1 prednesová skladba naspamäť hra z listu – materiál na úrovni 1. ročníka

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. ŠEVČÍK: opus 7, opus 2
V. KOŘÍNEK: Cvičenie stupníc (2)
V. KRÚČEK: Škola husľových etud (3,4)
F. WOHLFAHRT: op. 45
E. KAYSER: op. 20
V. KOŘÍNEK: Prednesové etudy

Prednesové skladby:
K. SVOBODA: Klasikovia
N. BAKLANOVA: Sonatina
J. FRANCL: U nás z jara, Na vysočine
A. MÓŽI: Husľové koncertino
A. JANŠINOV: Koncertino v ruskom štýle
F. SEITZ: Koncerino D dur
E. SITT: Žiacke koncertino C dur
atď. s úpravami do polôh

4. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:
Hrací aparát.
Ladenie hudobného nástroja.
Stupnice, technické cvičenia a etudy.
Technika hry pravej ruky.
Kvintoly, sextoly, veľké trioly,...
Technické spôsoby hry.
Technika hry ľavou rukou.
Hmatová istota, čistota intonácie a kvalita tónu v druhej a štvrtej polohe a polohových výmenách.
D7.
Melodické ozdoby.
Dvojhmaty.
Osobitý interpretačný prejav.
Interpretácia.
Muzikálny prejav.
Hudobno-výrazové prostriedky.
Prstové, zápästné vibráto.
Sebakontrola čistoty intonácie a kvality tónu.
Tvorba kvalitného a kultúrneho tónu.
Hra spamäti.
Estetický prejav a kultúrne vystupovanie.
Hra z listu.

Žiaci:
kontrolujú činnosť predlaktia, nadlaktia, zápästia a prstov pravej ruky počas štúdia technicky náročnejších hudobných skladieb,
samostatne naladia hudobný nástroj,
demonštrujú uvoľnené a pravidelné pohyby pravej ruky pri hre náročnejších technických spôsobov, zložitejších rytmických útvarov a úsekov s kombinovaným rytmom,
reprodukujú cvičenia zamerané na presnosť a dôkladnú artikuláciu rytmických úsekov a náročnejších rytmických útvarov (kvintoly, sextoly, iné),
demonštrujú plynulú výmenu sláčikom pri interpretácii technických spôsobov hry détaché, martelé, legato, staccato, spiccato v rýchlejšom tempe,
kladú dôraz na formovanie ľavej ruky pri hre vo vyšších polohách,
korigujú činnosť lakťa ľavej ruky pri prechádzaní cez struny a do polôh,
reprodukujú intonačne čisto a kvalitným tónom dvojoktávové diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy so zreteľom na zrozumiteľnú artikuláciu technických spôsobov hry,
rozlíšia sluchom D7,
aplikujú D7 v akordických kadenciách stupníc,
interpretujú melodické ozdoby v súlade s notovým zápisom v hudobných skladbách,
kladú dôraz na súčasné a mäkké ukladanie prstov dvojhmatoch,
reprodukujú technické cvičenia a skladby s uplatnením dvojhmatov,
formujú vlastný interpretačný štýl využívaním poznatkov a zručností získaných počúvaním skladieb husľovej literatúry,
prejavujú vlastné hudobné predstavy počas interpretácie,
interpretujú prednesové skladby so zreteľom na dôsledné frázovanie, dynamiku, farbu tónu, artikuláciu technických spôsobov hry a agogiku,

Obsah:	Žiaci:
	použijú časť sláčika, dĺžku a umiestnia na strunách podľa intenzity dynamickej sily, farebných tónových odtieňov, tempa a ďalších hudobno-výrazových prostriedkov, reprodukujú technické cvičenia zamerané na osvojenie a zdokonaľovanie prstového a zápästného vibráta, doladia intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách, demonštrujú kvalitný a kultúrny tón v nacvičených skladbách, interpretujú náročnejší prednesový materiál spamäti, prezentujú svoje zručnosti na koncertoch a iných verejných vystúpeniach, zahrajú menej náročné skladby z listu plynule a bez chýb.

Spôsob ukončenia I. časti I. stupňa – rozšírené štúdium:
Záverečná skúška: 1 durová a 1 molová dvojoktávová stupnica s rozloženými akordmi, 2 charakterovo odlišné etudy, 1 prednesová skladba primeranej náročnosti
Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, etudy, technické cvičenia:
O. ŠEVČÍK: opus 2, opus 1, 6, 7, 8
J. BRABEC: Škola polôh, Štúdium stupníc a akordov
B. VOLDÁN: Nová škola polôh
V. KRÚČEK: Škola husľových etud (3,4)
F. WOHLFART: op. 45
V. KOŘÍNEK: Prednesové etudy
E. KAYSER: op. 20

Prednesové skladby:
J. MAŠTALÍŘ: Koncertino a mol, e mol
A. KOMAROVSKÝ: Koncertino A dur
J. MAŘÁK: Českí klasikovia
M. KUBÁT: 13 malých koncertných kusov
S. MACH: Koncertino A dur
a podobné skladby s použitím rozmanitých výmen polôh

1. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Tónová a intonačná sebakontrola počas hry. Dvojoktávové diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy. Intonačná čistota a kvalitný tón v hraných polohách. V. poloha. Stupnica na jednej strune. Prehmat, flažolet. Artikulácia rytmu. Technické spôsoby hry. Radové staccato. Notopis, prstoklad a hmatová istota v IV. a V. polohe.	interpretujú rytmicky a intonačne presne nacvičený hudobný materiál, korigujú samostatne čistotu intonácie počas hry v polohách, demonštrujú kvalitný a kultúrny tón v nacvičených skladbách, ovládajú plynulé medzipolohové výmeny a hru v naučených polohách, interpretujú hudobný materiál v rozsahu do piatej polohy,

Obsah:	Žiaci:
Dvojhmaty. Akordická hra. Analýza hudobnej skladby. Interpretácia. Kultúra tónu v technicky a výrazovo náročnejších pasážach. Špecifiká interpretácie v rôznych slohových obdobiach. Pestrý výber repertoáru. Výber hudobného materiálu podľa intelektu a záujmu žiaka. Samostatné štúdium hudobného materiálu. Osobitý interpretačný štýl. Analýza interpretácie. Hra spamäti. Účasť na koncertoch s cieľom získania širšieho hudobného rozhľadu. Prezentácia na koncertoch a verejných vystúpeniach.	reprodukujú jednooktávové stupnice od prázdnej struny a od prvého prsta, hrané prvým a druhým prstom do V. polohy na jednej strune s prehmatom a flažoletom, rozlíšia interpretačne prehmat a flažolet, reprodukujú technické cvičenia zamerané na precvičovanie rytmickej presnosti v technicky náročnejších úsekoch, aplikujú artikulačne precízne doposiaľ osvojené technické spôsoby hry vrátane radového staccata a ich kombinácie v rýchlejšom tempe, definujú noty z notového materiálu vo všetkých hraných polohách a poznajú ich umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom, interpretujú skladby s jednoduchými dvojhmatmi a akordmi, rozpoznajú frázu, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok, použité technické spôsoby a hudobno-výrazové prostriedky v skladbe, vedome uplatňujú v hre logické frázovanie, dynamické tieňovanie, kantilénu, agogiku, vibráto, a iné výrazové prostriedky na vyjadrenie expresivity skladby, interpretujú technické a hudobno-výrazové prvky na základe pochopenia charakteru a štýlu skladby, preukazujú vlastnú iniciatívu pri výbere hudobných skladieb určených pre nácvik, samostatne naštudujú menej náročné skladby podľa vlastného výberu alebo podľa návrhu pedagóga, stvárňujú na základe porozumenia skladbe vlastné predstavy a emócie, vyjadrujú na základe porovnania vlastné názory o interpretácii vlastnej a iných, interpretujú prednesový materiál spamäti, aktívne účinkujú na koncertoch a verejných vystúpeniach v sólovej a skupinovej hre.

Postupová komisionálna skúška: 1 durová a 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v rozsahu 3 oktáv, 2 etudy rôzneho charakteru – 1 naspamäť, 1 dlhšia skladba alebo krajná časť koncertu naspamäť

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, etudy, technické cvičenia:
O. ŠEVČÍK: opus 6, opus 7, op. 2, op. 1
J. BRABEC: Škola polôh Štúdium stupníc a akordov
B. VOLDAN: Nová škola polôh
V. KOŘÍNEK: Stupnice II., Prednesové etudy
E. KAYSER: op. 20 (2)
V. KRÚČEK (upravil): Škola husľových etud

Prednesové skladby:
N. BAKLANOVA: Staccato etuda
Ch. BERIOT: Italské melódie

Ch. DANCLA: Malá škola melódií
D. KARDOŠ: Bagately
N. KUBÁT: 13 koncertných kusov op. 20
A. VIVALDI: Koncert G dur
O. RIEDING: Koncertino G dur
A. SIMONETTI: Madrigal

2. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:

Hrací aparát.
Stupnice, technické cvičenia, etudy a skladby.
Znalosť nôt v rozsahu do V. polohy.
Sautillé.
Tvorba tónu.
Intonačná čistota a kvalita tónu.
Chromatika.
Technické cvičenia a stupnice zamerané na upevňovanie intonačnej čistoty a hmatovej istoty v dvojmatoch (tercie, sexty, oktávy).
Štýlová a žánrová rozmanitosť husľového repertoáru.
Analýza hudobnej skladby.
Hudobno-výrazové prostriedky.
Vibráto.
Umelecko-estetické cítenie.
Aktívna interpretačná účasť na koncertoch a súťažiach.
Hra spamäti.
Samostatné štúdium.

Žiaci:

regulujú činnosti hracieho aparátu pri interpretácii technicky a výrazovo náročnejších skladieb,
kladú dôraz na intonačnú čistotu a precízne technické vypracovanie pri hre stupníc, technických cvičení, etúd a prednesových skladieb,
demonštrujú plynulé medzistrunové prechody počas hry náročnejších technických spôsobov v osvojených polohách,
definujú noty z notového zápisu v rozsahu do V. polohy,
aplikujú v hre doposiaľ naučené technické spôsoby a hru sautillé,
kladú dôraz na flexibilné a účelové pohyby pravej ruky pri tvorbe tónu,
tvoria kvalitný tón počas interpretácie hudobno-výrazových prostriedkov a technických spôsobov hry aj vo vzdialenejších polohách,
korigujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu vo všetkých naučených polohách a polohových výmenách,
rozlíšia sluchom poltón a celý tón,
zahrajú krátky úsek skladby súvisle v dvojhmatoch,
majú prehľad o uplatnení huslí v rôznych štýloch a žánroch,
analyzujú využité technické spôsoby a výrazové prostriedky v počúvanej hudobnej skladbe,
stvárňujú charakter hudobnej skladby adekvátnym tempom, progresívnou dynamikou, využitím farebnej tónovej škály, výrazovými, artikulačnými prostriedkami a vibrátom,
interpretačne rozlíšia druhy vibráta podľa nálady úseku skladby,
interpretačne vyjadrujú vlastné predstavy o celkovom obraze hudobného diela,
aktívne prezentujú interpretačné schopnosti na koncertoch, súťažiach,
budujú svoj repertoár z väčšieho počtu skladieb menšieho rozsahu spamäti,
samostatne naštudujú jednoduché prednesové skladby.

Postupová komisionálna skúška: 1 durová a 1 molová stupnica s akordickou kadenciou, 1 durová stupnica v dvojhmatoch cez 2 oktávy – cvičným spôsobom, 2 etudy rôzneho charakteru (1 z Kreutzera), 1 etuda naspamäť, 1 prednesová skladba naspamäť, hra z listu z materiálu na úrovni 4. ročníka

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, etudy, technické cvičenia:
O. ŠEVČÍK: opus 1, 2, 8
J. BRABEC: Škola polôh, Štúdium stupníc a akordov
V. KOŘÍNEK: Stupnice II.
V. KRÚČEK: Škola husľových etud
F. MAZAS: op. 36

Prednesové skladby:
J. B. ACCOLAY: Koncertino a mol
B. BARTÓK: Bagately
A. CORELLI: Sonáty
A. DVOŘÁK: Sonatina G dur, Romantické kusy (1)
L. JANÁČEK: Romance
Š. JUROVSKÝ: Romanca
J. KOCIAN: Melódia
A. KOMAROVSKÝ: Koncert e mol
B. MARTINŮ: Sonatína
J. MAŘÁK: Classique et moderna
W. A. MOZART: Malý koncert
N. PAGANINI: Téma s variáciami
O. RIEDING: Koncertino v uhorskom slohu, Koncertino D dur op. 5, op. 7
F. SEITZ: Koncert D dur č. 4, op. 15 Žiacky koncert op. 5, op. 7
J. V. STAMIC: Koncert B dur
A. VIVALDI: Koncert E dur
Slovenské husľové skladby – rev. V. Kořínek
Slovenská husľová tvorba – zost. A. Vrteľ

3. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:
Technika hry ľavou rukou.
Medzipolohové výmeny medzi druhou a štvrtou, treťou a piatou polohou (prípadne iné).
Chromatická stupnica.
Technické spôsoby hry.
Sústavná kontrola tempa a precvičovanie náročných rytmických prvkov pomocou metronómu.
Jednooktávové diatonické dvojhmatové stupnice (tercie, sexty, oktávy).
Stupnice, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby.
Významní interpreti husľovej hry.
Analýza interpretácie.
Interpretácia skladieb rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov.
Analýza hudobnej skladby.
Štúdium hudobnej skladby s porozumením.

Žiaci:
samostatne formujú postavenie ľavej ruky vo všetkých polohách a počas plynulých medzipolohových výmen,
reprodukujú náročnejšie diatonické dvojoktávové, trojoktávové stupnice a rozložené akordy so zreteľom na hmatovú istotu, intonačnú čistotu a kvalitný tón v hraných polohách a počas plynulých polohových výmen,
uplatňujú v hraných skladbách podľa potreby prstoklady osvojené nácvikom chromatických stupníc,
použijú dĺžku a časť sláčika adekvátnu technickému spôsobu hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato (s rôznym počtom viazaných tónov), martelé, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé v rôznom tempe,
preukážu pohybovú zručnosť obidvoch rúk pri náročnejších kombináciách technických spôsobov hry a ich rytmických obmenách,
demonštrujú mäkké a súčasné ukladanie prstov v jednooktávových dvojhmatových stupniciach,

Obsah:
Individuálny interpretačný prejav.
Vibráto.
Prstoklad v polohách.
Hra spamäti.
Kultúrne a interpretačné návyky v rámci verejného vystupovania.
Uvedomelý samostatný nácvik hudobného materiálu.

Žiaci:
reprodukujú intonačne čisto a kvalitným tónom stupnice, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby,
majú prehľad o významných interpretoch husľovej hry,
rozlíšia interpretačné odlišnosti výkonov rôznych interpretov rovnakej skladby,
prezentujú vlastný hudobný vkus a názory,
interpretačne rozlišujú štýlové a žánrové osobitosti hudobných skladieb,
rozpoznajú na základe počúvania i z notového zápisu pred štúdiom tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, celkový charakter skladby,
aplikujú na základe porozumenia skladby logické frázovanie a výrazové prostriedky,
využívajú farebnú tónovú škálu, dynamické odtiene, agogiku, technické prostriedky pri stvárňovaní vlastných predstáv v skladbe,
použijú druh vibráta podľa charakteru hraného úseku,
určia s pomocou pedagóga tóninu, medzipolohové a prstoklad v polohách,
interpretujú spamäti hudobný repertoár,
prezentujú sa na verejnom vystúpení ako kultúrna a interpretačne zrelá osobnosť,
uplatňujú poznatky a skúsenosti získané v predošlom štúdiu pri samostatnom nácviku hudobného materiálu.

Postupová komisionálna skúška: 1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v rýchlom tempe cez 3 oktávy, v dvojhmatoch cez 2 oktávy, 2 etudy, z toho 1 dvojhmatová – 1 naspamäť, 1 prednesová rozsiahlejšia skladba naspamäť

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, etudy, technické cvičenia:
O. ŠEVČÍK: op. 2, op. 8, op. 9
V. KRÚČEK: Škola husľových etud
F. MAZAS: op. 36
R. KREUTZER: 42 etud

Prednesové skladby:
W. A. MOZART: Sonáty
F. M. VERACINI: Sonáta E dur
J. S. BACH: Koncert a mol
W. A. MOZART: Koncert B dur K. s. 211, G dur K. s. 216
G. B. VIOTTI: Koncert č. 20, 22, 24, 28, 29
A. VIVALDI: Koncert G mol (č. 1), B dur (č. 5)
F. BENDA: Koncert Es dur
L. BOCCHERINI: Koncert D dur
Ch. BÉRIOT: Koncert D dur č. 1, a mol č. 9, Air varieés op. 5, 7, 15
J. MAŘÁK: Classique et moderna
G. PUGNANI – F. KREISLER: Prelúdium a Allegro
A. DVOŘÁK: Romantické kusy, Balada d mol
V. NOVÁK: Tri skladby

L. v. BEETHOVEN: Romanza F dur op. 50, G dur op. 40

4. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:

Hrací aparát.
Formovanie správnych predstáv žiaka o pohybovej, a hlavne zvukovej kvalite realizovaných úkonov.
Hra v polohách a polohové výmeny.
Hmatová istota v rozsahu minimálne do piatej polohy.
Intonačná čistota, kultivovaný tón.
Stupnice, technické cvičenia, etudy, prednesové skladby.
Dôkladná artikulácia využívaných technických spôsobov hry a výrazových prostriedkov.
Technické spôsoby hry.
Dvojoktávové dvojhmatové durové a molové stupnice (tercie, sexty, oktávy).
Akordická hra.
Príprava hudobného materiálu podľa obsahu prijímacích skúšok na konzervatórium.
Štýlové interpretačné špecifiká.
Všeobecný prehľad hudobných foriem získaný individuálnym štúdiom a na hodinách HN na základnej umeleckej škole so zameraním sa na husľovú literatúru.
Analýza hudobnej skladby.
Interpretácia.
Vibráto.
Individualita prejavu.
Hra spamäti.
Istota a suverénny interpretačný prejav na pódiu.
Samostatné štúdium.
Budovanie rozsiahlejšieho a náročnejšieho repertoáru.
Analýza interpretácie.
Hra z listu.

Žiaci:

samostatne regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas hry,
korigujú kvalitu a kultúru tónu počas hry,
demonštrujú flexibilné pohyby ľavou rukou pri medzipolohových výmenách a hre v polohách,
majú osvojené prstoklady a hmaty v rozsahu minimálne do piatej polohy,
interpretujú v rozsahu celého hmatníka,
používajú správne prstoklady pri hre dvojoktávových a trojoktávových durových a molových stupníc s rozloženými akordmi, technických cvičení a etúd minimálne v rozsahu do piatej polohy,
využívajú pohybovú činnosť častí pravej ruky v súlade s hraným technickým spôsobom a rytmickým prvkom,
zadelia sláčik podľa technického spôsobu hry, tempa a využitého hudobno-výrazového prostriedku,
vedome ovládajú pohyby obidvoch rúk so zreteľom na zvukovú kvalitu,
demonštrujú artikulačne zreteľne uvedomelou činnosťou pravej ruky hru détaché v rôznych častiach sláčika, legato (s rôznym počtom viazaných tónov), martelé, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé, pizzicato v rôznom tempe,
reprodukujú intonačne čisto a kvalitným tónom dvojhmatové diatonické stupnice (tercie, sexty, oktávy),
použijú správny pomer dĺžky sláčika pri hre lomených trojtónových, štvortónových akordov,
aplikujú získané zručnosti s nácviku stupníc, technických cvičení a etúd v prednesových skladbách,
aplikujú v hre osobité prvky a prostriedky rôznych štýlových období,
majú prehľad o hudobných formách využívaných v tvorbe pre husle,
určia hudobnú formu, tempo, tému (témy), hudobno-výrazové prostriedky, využité technické spôsoby hry, frázy, v hudobnej skladbe,
uplatňujú počas hry logické frázovanie, dynamické odtiene, iné hudobné výrazové prostriedky a agogiku, pracujú s farbou tónu,
aplikujú v hre druh vibráta v súlade s charakterom melodického úseku,
uplatňujú tvorivé myslenie v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv,
interpretujú prednesové etudy a skladby spamäti,
prezentujú suverénne prednesový materiál na verejných vystúpeniach a súťažiach,

Obsah:

Žiaci:
uplatňujú pravidlá efektívneho nácviku hudobného repertoáru,
ohodnotia, vyslovia a zdôvodnia svoj názor na interpretáciu vlastnú a iných,
aplikujú počas hry z listu všetky interpretačné prostriedky zaznamenané v notovom zápise,
preukážu kompetencie pre pokračovanie v štúdiu na konzervatóriu.

Spôsob ukončenia 2. časti I. stupňa – rozšírené štúdium:
Záverečná skúška: 2 durové a 2 molové trojoktávové stupnice a rozložené akordy, 2 etudy rozličného technického charakteru, 1 prednesová skladba.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 2 Škola smyčcové techniky , zošit I (dokončenia č.11), zošit II, III – výber podľa individuálnej potreby žiaka
O. Ševčík: op. 8 Výmeny polôh
O. Ševčík: op. 9 Príprava k cvičeniu dvojhmatov – výber
O. Ševčík: op. 1 Škola houslové techniky, zošit I, II, III - výber podľa individuálnej potreby žiaka
Stupnice a akordy na jednej strune do III. a V. polohy
Trojoktávové stupnice dur a mol v ťahových a rytmických obmenách
O. Ševčík: op. 1 zošit III – č. 1, 2, 4, 7
V. Kořínek: Stupnice II (trojoktávové stupnice), III (dvojhmatové stupnice)
F. Mazas: op. 36 – Melodické etudy – zošit 1 – dokončiť výberom
R. Kreutzer: 42 etud – výber

Prednesové skladby:
Sonáty a sonatiny:
J. Ch. Bach: Sonata A dur a D dur
J. S. Bach: výber ľahších častí zo Sonát a partít pre sólové husle
Ph. E. Bach: Sonáta č. 2 pre husle a klavír
A. Corelli: La Folia
A. Corelli: Sonáta č. 12, op. 5
G. F. Händel: Sonáty – výber
J. M. Leclair: Sonáta c mol „Le Tombeau“
W. A. Mozart: Sonáty (výber)
P. Nardini: Sonáta B dur
N. Porpora: Sonáta č. 9
G. Tartini: op. 1 Sonáta č. 10
G. Tartini: Sonáta č. 8
F. M. Veracini: Sonáta E dur a e mol
E. H. Grieg: Sonáta F dur
F. Mendelssohn-Bartholdy: op. 4 Sonáta f mol
F. Ries: op. 71 Sonáta cis mol
F. Ries: Sonáta Es dur
P. Eben: Sonatina semplice
E. Hlobil: op. 13 Sonatina
A. Jiránek: Sonáta a mol
Š. Lucký: Sonáta pre husle sólo
L. Pauer: Sonatina

Koncerty a concertína:
J. S. Bach: Koncert E dur
F. Benda: Koncert Es dur
L. Boccherini: Koncert D dur (Dushkin bez kadencií)
G. F. Händel: Koncert g mol
J. M. Leclair: op. 7 č. 2 Koncert D dur
J. M. Leclair: op. 10 č. 4 Koncert F dur
W. A. Mozart: Koncert G dur (k. s. 216 – bez kadencií)
W. A. Mozart: Koncert D dur (k. s. 211)
W. A. Mozart: Koncert G dur (k. s. 218 – bez kadencií)
P. Nardini: Koncert A dur č. 1
P. Nardini: Koncert G dur č. 1
P. Nardini: Koncert e mol
K. Stamic: Koncert G dur (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert d mol (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert A dur (bez kadencií)
G. Tartini: Koncert E dur (bez kadencií)
G. B. Viotti: Koncert D dur č. 20, 22, 24, 28, 29 (bez kadencií)
Ch. Bériot: Koncert D dur č. 1
Ch. Bériot: Koncert h mol č. 2
Ch. Bériot: Koncert A dur č. 6
Ch. Bériot: Koncert č. 7
R. Kreutzer: Koncert c mol č. 18
R. Kreutzer: Koncert c mol č. 19
F. Mendelssohn-Bartholdy: op. 213 Concertino D dur
P. Rode: Koncert d mol č. 1
P. Rode: Koncert A dur č. 4
P. Rode: Koncert a mol č. 7
P. Rode: Koncert c mol č. 8
P. Rode: Koncert h mol č. 10
H. Sitt: op. 65 Concertino d mol
L. Spohr: Koncert d mol č. 2
L. Spohr: Koncert č. 8
H. Vieuxtemps: Koncert č. 4

Ostatné prednesové skladby:
L. v. Beethoven: Romanca G dur a F dur
J. M. Leclair: Menuet, Gavotta (La chasse)
J. M. Leclair: Sarabanda, Tambourin
A. d´Ambrosio: Balada, Romance
A. d´Ambrosio: op. 47 č. 3 Kanzonetta
A. d´Ambrosio: op. 13 Kavatina
A. d´Ambrosio: op. 20 č. 2 Noveleta
A. Bazzini: op. 35 č. 1 Elégia
A. Bazzini: op. 20 č. 1 Tendresse
Ch. Bériot: Scéne de Ballete
B. Campagnoli: Romance
G. Fauré: op. 16 Uspávanka
Z. Fibich: op. 10 Romanca B dur
Z. Fibich: Koncertná polonéza
L. Jansa: Impromptu

F. Laub: Impromptu
F. Laub: Troix Morceaux
J. Raff: op. 85 č. 1 a 2 Marcia, Pastorale
J. Raff: op. 85 č. 4 a 6 Scherzino, Tarantella
N. Rimskij-Korsakov: Dve ruské piesne
P. Rode: op. 10 Air varieé
A. Rubinstein: Romanca
P. Sarasate: Andalúzska romanca
F. Schubert: Koncertný kus D dur
B. Smetana: Z domoviny
H. Vieuxtemps: op. 22 č. 3 Réverie
H. Vieuxtemps: op. 40 č. 1 Romance
E. Mlynarski: Mazurka
F. Ondříček: op. 17 Nocturno
F. Ondříček: op. 18 Scherzo capriccioso
V. Petrželka: op. 9 Z intimních chvil
S. Prokofjev: op. 35 5 melódií
S. Prokofjev: Dve skladby (Peter a vlk, Pochod)
G. Pugnani – Kreisler: Prelúdium a Allegro
J. Suk: op. 3 Balada
J. Suk: 4 kusy

HODNOTENIE ŽIAKA

Pri klasifikácii vyučovaceho predmetu „Hra na husliach“ sa v súlade s požiadavkami učebných osnov hodnotí:
celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojených poznatkov,
kvalita a rozsah vedomostí, zručností a návykov vytvoriť alebo interpretovať umelecké dielo,
schopnosť uplatňovať osvojené poznatky, zručnosti a návyky v praktických prejavoch v individuálnej i kolektívnej činnosti,
schopnosť primerane veku vnímať, esteticky prežívať rôzne druhy umenia,
kvalita umeleckého prejavu, individuálnosť, samostatnosť a tvorivosť v tvorbe alebo interpretácii umeleckého diela,
aktivita a prístup k poznávaniu zákonitostí umenia, k činnostiam a vzťah k nim.
Stupeň 1 – výborný
Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo estetický a technicky správny, spravidla bez nedostatkov. Vo vyšších ročníkoch spravidla účinkuje na verejných podujatiach školy i na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.

Stupeň 2 – chvalitebný
Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie skladieb je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže precítene interpretovať na menej významných podujatiach školy iba s menšími technickými, intonačnými alebo rytmickými nedostatkami. Má záujem o hudobné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch, zručnostiach a návykoch požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Menej využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je nesystematická. V jeho prejave čiastočne chýba muzikalita a estetické cítenie, nedostatočné je estetické a technické dopracovanie skladieb. Má menší záujem o hudobné umenie.

Stupeň 4 – neuspokojivý
Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky a hudobné prejavy sú na nízkej estetickej a technickej úrovni. Nie je schopný samostatne pracovať a nedokáže vystúpiť ani na triednych podujatiach. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.

Žiaci prípravného štúdia sa neklasifikujú, ich štúdium je prípravou na prijatie do základného štúdia. Na tlačive schválenom Ministerstvom školstva Slovenskej republiky sa uvedie: „Žiak je spôsobilý postúpiť do základného štúdia“ alebo „Žiak nie je spôsobilý postúpiť do základného štúdia“.

Žiak má byť klasifikovaný počas každého polroka najmenej tromi známkami. Učiteľ vedie evidenciu o každej klasifikácii žiaka v elektronickej triednej knihe.

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka sa vyjadruje stupňami:
prospel s vyznamenaním,
prospel,
neprospel.

Žiak prospel s vyznamenaním, ak sú splnené tri podmienky:
z hlavného predmetu (z hlavných predmetov) je klasifikovaný stupňom výborný,
ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nie je klasifikovaný stupňom horším ako chválitebný,
z povinných vyučovacích predmetov nemá horší priemerný prospech ako 1,5.

Žiak prospel, ak ani v jednom z povinných vyučovacích predmetov nie je klasifikovaný stupňom neuspokojivý.

Žiak neprospel, ak má aj po opravnej skúške z niektorého povinného vyučovacieho predmetu stupeň neuspokojivý.

HRA NA VIOLONČELO

HODNOTIACE KRITÉRIÁ PRE PRIJATIE ŽIAKA

Žiak je prijatý do hudobného odboru v hlavnom predmete „Hra na violončele“ na základe úspešne vykonaných prijímacích skúšok, ktoré vyhlasuje riaditeľ/-ka školy spravidla v dvoch riadnych a jednom dodatočnom termíne (apríl – jún, september). Prijímacie skúšky prebiehajú pred trojčlennými komisiami, menovanými riaditeľom/-kou školy. Je menovaných viacero komisií podľa jednotlivých oddelení. Prijímacích skúšok sa zúčastňuje žiak sám, bez prítomnosti rodiča.

Skúška spočíva v preskúšaní dieťaťa v troch základných oblastiach – speváckej, rytmickej a sluchovo-intonačnej, pričom sa zohľadňuje aj celkový prejav, správanie a sociálna samostatnosť (reakcia na neprítomnosť rodiča):
Spevácka časť zahŕňa spev dvoch piesní (spravidla aspoň jednej ľudovej piesne) – hodnotí sa schopnosť intonovať, rytmické a muzikálne cítenie.
Rytmická časť spočíva v zopakovaní – vytlieskaní jednoduchého rytmického modelu podľa učiteľa, obvykle v rozsahu dvoch taktov, pričom rytmické modely obsahujú jednoduchú rytmickú zvláštnosť - bodkovaný rytmus, triolu, jednoduchý šestnástinový model a pod. – hodnotí sa schopnosť rytmického cítenia, hudobnej pamäte a schopnosť pohotovo reagovať.
Sluchová a intonačná časť spočíva v rozlíšení výšky zahraného tónu a jeho zaradenie do správnej oblasti (vysoký / nízky register), jeho zaintonovanie, pokiaľ spadá do hlasového rozsahu dieťaťa a rozlíšenie počtu súčasne znejúcich tónov (1 – 2 tóny) – hodnotí sa schopnosť čistej intonácie a sluchovej orientácie.

Jednotlivé oblasti sú hodnotené každým členom komisie bodovaním v rozsahu 0 – 5.
Bodovacia stupnica: 5 – výborný výkon bez chýb
4 – veľmi dobrý výkon, s malými nepresnosťami
3 – dobrý výkon s menšími nedostatkami
2 – slabší výkon s väčšími nedostatkami
1 – podpriemerný výkon s veľkými nedostatkami
0 – nedostatočný výkon

Kritériom pre prijatie je získanie spravidla najmenej 9 bodov bodovacej stupnice od každého člena komisie. O skúške sa vedie písomný protokol, kde je zaznačené bodové hodnotenie jednotlivých členov komisie.

Prihliada sa tiež na fyzické dispozície dieťaťa – stavba rúk, úroveň jemnej motoriky, vyhranenosť pravej / ľavej ruky a najmä na jeho vlastný záujem o vybraný nástroj / predmet. V prípade, kedy sú spevácke a intonačné schopnosti slabšie, ale rytmické a sluchové schopnosti sa javia dostačujúce, zohľadní sa táto skutočnosť pri odporučení vhodného nástroja (nástroje s pevným ladením).

Rodičia dieťaťa sú o výsledku prijímacej skúšky informovaní písomným rozhodnutím o prijatí, resp. neprijatí na štúdium na základnej umeleckej škole. Prijímacia komisia ich po absolvovaní skúšky oboznámi s platnou legislatívou v potrebnom rozsahu - možnosť navštevovať jeden individuálny predmet v kombinácii s jedným kolektívnym predmetom v rámci ZUŠ a možnosť podpísať čestné prehlásenie iba jednej ZUŠ (rodičia po obdržaní rozhodnutia o prijatí vyplnia a odovzdajú škole čestné prehlásenie). Žiak nastupuje na štúdium v nasledujúcom školskom roku, prijatému v prijímacích skúškach v riadnom termíne. V prípade dodatočného termínu v nasledujúci deň.

Výchovno - vzdelávacie ciele

Všeobecné:
Žiaci:
sa orientujú v hudobnej kultúre a svete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,
uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia v sústave a v medzipredmetových vzťahoch,
čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),
vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem o hudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

Špecifické:
Žiaci:
sa orientujú v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby,
prijímajú a spracovávajú informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry,
naďalej rozvíjajú a zdokonaľujú interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formujú vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii,
prijímajú umenie, porovnávajú výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdia hodnotu umeleckého diela,
formujú svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikujú v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

ROZSAH VYUČOVANIA

Hlavný predmet „hra na violončele“ sa vyučuje individuálne – na vyučovacej hodine je prítomný len 1 žiak. Vyučovacia hodina trvá 45 minút. Vyučovacie hodiny možno spájať alebo deliť. Vek je uvádzaný ako odporúčaná optimálna hranica na zaradenie žiaka do šúdia a ročníka. Štúdium na I. stupni základného štúdia trvá spolu 8 rokov, štúdium na II. stupni a štúdium pre dospelých trvá 4 roky. Individuálne vyučovanie v 1. – 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne sa uskutočňuje 2-krát do týždňa.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Prípravné štúdium – variant B:

Učebný plán číslo	4							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, gitare, cimbale, akordeóne**							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1	1	1,5	1,5	1,5
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2	2	2	2	2
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**2,5**	**2,5**	**3,5** **4,5**	**3,5** **4,5**	**4** **5**	**4,5** **5**	**4,5** **5**	**3** **3,5**

**) V prípade záujmu je možné v 4. polroku individuálne štúdium do 1,2 h týždenne so súhlasom

Učebný plán číslo	20			
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	**Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2a. Štvorručná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	0,5	0,5	0,5	0,5
2b. komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri	1-2	1- 2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu: 1. 2a. 3. 1. 2b. 3.	**3** **4–5**	**3** **4-5**	**3** **4-5**	**3** **4–5**

*) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.

Obsah:	Žiaci:
Stavba violončela a sláčika.	pomenujú časti violončela a sláčika,
Hrací aparát.	demonštrujú elementárne návyky správneho sedenia za nástrojom a držania violončela a sláčika počas hry,
Synchronizovanie činnosti obidvoch rúk počas hry.	zahrajú cvičenia a skladby zamerané na uvoľnené a mäkké ukladanie prstov ľavej ruky na hmatník prstokladmi podľa uváženia pedagóga (zvyčajne v
Technika hry ľavou rukou.	prstoklade durovej tóniny) bez zvuku, neskôr hra pizzicato, arco,
Prstklad.	interpretujú hudobný materiál naučenými prstokladmi v osvojených tóninách,
	interpretujú jednoduchú skladbu podľa notového zápisu v F kľúči,
	reprodukujú cvičenia zamerané na uvoľnené držanie sláčika a na prenášanie váhy prstov pravej ruky na
F kľúč.	sláčiku,
	demonštrujú hru détaché celým sláčikom, pri žabke,
Technika hry sláčikom.	špičke, v strede,
	zahrajú rytmicky správne celú, pólovú, štvrťovú
Détaché.	a osminovú notu a príslušné pomlčky,
	reprodukujú po učiteľovom predhraní krátke melodické
Správne položenie na strunu a rovný ťah celým	útvary pizzicato, arco a rytmické útvary sláčikom,
sláčikom.	rozpoznajú v notovom zápise znaky charakteristické pre sláčikové nástroje (žabka, špička, stred, hp, dp),
Rytmus.	položia sláčik na miesto hrania podľa notového zápisu,
	opisujú vlastnými slovami náladu, tempo, dynamiku a
Interpretácia.	charakter jednoduchej hudobnej skladby,
	formujú predstavu o kvalitnom violončelovom tóne
Základné označenia pre spôsoby sláčikovej hry v	počúvaním pedagógovej hry,
notovom zápise.	rozlišujú sluchom durovú a molovú tóninu,
	tvoria jednoduchý rytmický sprievod k melódii hranej
Rytmická, intonačná a harmonická predstavivosť.	učiteľom vybrnkávaním na prázdnych strunách,
	opíšu vlastnými slovami na základe asociácií výšku,
Výška, sila dĺžka tónu.	silu, dĺžku tónu,
	sluchom a podľa zápisu v notovom materiáli rozlíšia f,
Základné delenie dynamiky (f, mf, p).	mf, p,
Základy dynamického cítenia.	zahrajú melodické úseky odlišnou silou vyludzovaného
Základy výrazového cítenia.	tónu,
	aplikujú v svojom hudobnom prejave elementárne
Hra spamäti.	hudobno-výrazové prostriedky: demonštrácia
	odlišných nálad hrou, hra s farbou violončelového
Tvorivé hudobné didaktické hry.	tónu,
	zahrajú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby spamäti,
	aplikujú počas interpretácie prvky tvorivosti.

Odporúčaná hudobná literatúra:
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 1
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 1
V. Horák: Cesta malého viloncellisty k úspěchu
M. Cohen: Superstart Cello
D. Kristínik: Šlabikár malého violončelistu

M. Procházková: Školička pre najmenších violončelistov
K. Blackwell: Cello time Joggers
K. Blackwell: Cello time Starters
M. Škampa - Dostál: Krk ke krku a hlava za hlavu
Suzuki: Cello school vol. 1

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Postupová skúška – správne držanie violončela a sláčika, hra spamäti: 2 ľudové piesne alebo skladby s použitím 4. prsta

1. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Základy hry na nástroji.	demonštrujú osvojené návyky správneho sedenia a držania violončela a sláčika, koordinujú súhru pravej a ľavej ruky,
Technika hry sláčikom.	uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa, ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika,
Tvorba tónu.	reprodukujú cvičenia zamerané na rovnomerný ťah sláčikom po strunách a prechod cez struny bez sprievodných pazvukov,
Jednooktávové durové stupnice, technické cvičenia, etudy.	interpretujú jednooktávové durové stupnice C, G, D, F vybraným technickým spôsobom spamäti,
Prstoklad.	aplikujú počas hry technické spôsoby détaché v rôznych častiach sláčika a legato v jednoduchých rytmických obmenách,
Détaché, legato.	interpretujú hudobný materiál podľa notového zápisu alebo spamäti v základnej polohe,
Základná poloha.	kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu,
Sluchová predstava.	definujú noty z notového zápisu v F kľúči v rozsahu C po d1,
Orientácia na hmatníku podľa notového zápisu v F kľúči.	zahrajú rytmické cvičenie s využitím celej, polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty,
Celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota.	zahrajú po predhraní učiteľom krátke melodicko-rytmické motívy spamäti,
Intonačná a rytmická predstavivosť.	interpretujú ľudové piesne ako prostriedok pre lepšie pochopenie náročnejšieho rytmu, melodického postupu.
Hra podľa sluchu bez notovej predlohy.	definujú hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných hudobných skladbách,
Hudobno-výrazové prostriedky.	interpretujú jednoduchú pieseň alebo hudobnú skladbu s harmonickým sprievodom spamäti,
Plynulá a intonačne čistá hra.	zahrajú jednoduchú skladbičku v súhre učiteľ-žiak,
Hra spamäti.	rytmizujú krátku báseň určenými rytmickými hodnotami.
Harmonické cítenie.	

Obsah:	Žiaci:
Hudobná tvorivosť.	

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
V. Horák: Cecta malého viloncellisty k úspěchu
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 1
M. Cohen: Superstart Cello
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 1
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 2
D. Kristínik: Šlabikár malého violončelistu
M. Procházková: Školička pre najmenších violončelistov
K. Blackwell: Cello time Starters
M. Škampa - Dostál: Krk ke krku a hlava za hlavu
B. Heran: Základné etudy pre violončo 1. časť

Prednesové skladby:
D. Kristínik: Prednesové skladby malého violončelistu
B. Martinů: Suita miniature
K. J. Davydov: Skladby z violončelovej školy
G. Regeš: Violončelový modráčik
S. Suzuki: Cello school vol. 1
S. Suzuki: Cello school vol.2

2. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Hrací aparát.	kontrolujú správne sedenie a prirodzené držanie hudobného nástroja a sláčika.
Elementárne návyky inštrumentácie.	kontrolujú pohyby obidvoch rúk počas inštrumentácie,
Sychronizácia ľavej a pravej ruky počas hry.	kladú dôraz na správny úder a zdvih prstov ľavej ruky,
Správny úder a zdvih prstov ľavej ruky.	definujú noty z notového zápisu v F kľúči aj s posuvkami v rozsahu interpretovaného hudobného materiálu,
Notopis v F kľúči, posuvky.	interpretujú intonačne čisto stupnice B, A v jednej oktáve a C, D v dvoch oktávach s prechodom do IV. polohy so zreteľom na pohyb palca ľavej ruky, alebo výber podľa zváženia pedagóga v súlade s individuálnymi dispozíciami žiaka,
Stupnice, technické cvičenia, etudy.	plynulo prechádzajú sláčikom cez struny so zreteľom na intonačne čistú interpretáciu bez sprievodných pazvukov v hre détaché, legato,
Hra v polohách, medzipolohová výmena.	demonštrujú náročnejší rytmus v ľudových piesňach a jednoduchých skladbách,
Intonačná istota pri hre v základnej polohe.	vnímajú kvalitný tón počúvaním hry učiteľa a hudobných nahrávok,
Artikulácia rytmu.	demonštrujú hru v širokej a úzkej polohe v stupniciach, technických cvičeniach,
Tvorba tónu.	použijú dĺžku sláčika v súlade s interpretovaným tempom, dynamikou a hudobno-výrazovými prostriedkami,
Široká a úzka poloha.	

Obsah:	Žiaci:
Dynamické, tempové a hudobno-výrazové označenia. Triola, synkopa, nota s bodkou. Technické spôsoby hry. Výmena sláčikom pri žabke a špičke. Frázovanie. Gajdošská kvinta. Hra spamäti.	zahrajú rytmicky správne synkopu, triolu, notu s bodkou, interpretujú v súlade s notovým zápisom hru détaché, legato, jednoduché staccato v určených častiach sláčika, správne použijú sláčik pri zdvihu od špičky v predtaktí, uplatňujú v rámci malých piesňových foriem jednoduché frázovanie, vytvoria podľa sluchu jednoduchý hudobný sprievod, tzv. gajdošskú kvintu. interpretujú ľudovú pieseň alebo jednoduchú skladbu spamäti.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: Op. 2 č. 4, 5 (do č. 50)
V. Horák: Cesta malého viloncellisty k úspěchu
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 2
M. Cohen: Superstart Cello
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 1
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 2
D. Kristínik: Šlabikár malého violončelistu
K. Blackwell: Cello time Starters
K. Blackwell: Cello time Runners
M. Škampa - Dostál: Krk ke krku a hlava za hlavu
B. Heran: Základné etudy pre violončo 1. časť
S. Lee: 12 etud Op. 100
S. Suzuki: Cello school vol.2

Prednesové skladby:
D. Kristínik: Prednesové skladby malého violončelistu
G. Regeš: Violončelový modráčik
S. Suzuki: Cello school vol. 1
S. Suzuki: Cello school vol.2
R. Sapošnikov: Skladby z violončelovej školy
A. Stogorskij: Dve variácie na detské ľudové piesne v základnej polohe
R. Sugár: Téma s variáciami

3. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Stupnice, technické cvičenia a etudy. Tvorba tónu. Jednooktávové a dvojoktávové stupnice a rozložené akordy.	demonštrujú artikulačne precízne naučené technické spôsoby a ich kombinácie v rýchlejších tempách, korigujú sluchom čistotu intonácie a kvalitu tónu v polohách alebo pri prechodoch do polôh, interpretujú intonačne čisto s pohybom palca ľavej ruky výmeny medzi prvou a štvrtou, druhou a treťou

Obsah:	Žiaci:
Hra v polohách, medzipolohové výmeny.	polohou v dvojoktávových durových stupniciach C, G, D, F a jednooktávových molových stupniciach d, g, c vybraným technickým spôsobom s rozloženým akordom,
Rozšírená poloha.	reprodukujú technické cvičenia, etudy a skladby zamerané na zdokonaľovanie hry v rozšírenej polohe,
Úder a zdvih prstov ľavej ruky.	reprodukujú technické cvičenia na správne ukladanie prstov na hmatník,
Dynamika.	uplatňujú v hre dynamické znamienka vrátane crescendo a decrescendo,
Technika hry sláčikom.	zadeľujú sláčik podľa tempa, dynamiky a rytmických hodnôt nôt,
Vibráto.	reprodukujú prípravné cvičenia zamerané na nácvik vibráta,
Hudobno-výrazové prostriedky.	demonštrujú tempo, jednoduché frázovanie a agogiku za účelom vyjadrenia charakteru a nálady v prednesových skladbách,
Accelerando, ritardando.	rozumejú pojmom accelerando a ritardando a uplatňujú ich v hre,
Arpeggio.	sústredia sa na súčasné ukladanie prstov a správne zadelenie sláčika pri hre arpegio,
Rytmus.	rozlíšia sluchom i podľa zápisu párne a nepárne takty,
Hudobná téma.	určia po vypočutí hlavnú myšlienku hudobnej skladby,
Hudobné formy: malé piesňové formy a variácie.	rozlíšia kontrastné diely (časti) v interpretovanej skladbe,
Analýza interpretácie.	opíšu vlastnými slovami náladu interpretovanej skladby,
Hudobná literatúra pre violončelo.	orientujú sa v uplatnení violončela v rôznych hudobných žánroch súčasnosti.
Interpretácia prednesových skladieb spamäti.	interpretujú prednesovú skladbu a ľudové piesne spamäti,
Hra z listu.	zahrajú z listu jednoduchú skladbu,
Vývoj a história violončela.	preukážu základné vedomosti o vývoji a histórii violončela,
	tvoria jednoduchý sprievod k ľudovým piesňam,
Hudobná tvorivosť.	tvoria rytmický sprievod v rámci metra k melodickej línii ľudovej piesne (skladby).zahrajú jednoduché skladbičky, piesne z listu.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: Op. 2 č. 5 (do č. 136)
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 2
V. Horák: Cesta malého viloncellisty k úspěchu
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 2
D. Kristínik: Mladý violončelista
K. Blackwell: Cello time Starters
K. Blackwell: Cello time Runners
B. Heran: Základné etudy pre violončo
S. Lee: 12 etud Op. 100

Prednesové skladby:
A. Aarne: 5 kusov
B. Fitzenger: Variácie, op. 25
J. Garscia: Miniatúry
B. Heran: Šípkový ker
P. Hindemith: Detské skladbičky
J. Polianskij: 17 melodických cvičení
S. Suzuki: Cello school vol. 2
S. Suzuki: Cello school vol. 3
R. Sapošnikov: Skladby z violončelovej školy

4. ročník 1. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Hrací aparát.	sú schopní systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej produkcie,
Technika hry pravej ruky.	regulujú pravidelný ťah sláčika, výmeny pri žabke, špičke a v iných častiach sláku pri nacvičovaní náročnejších interpretačných prvkov,
Stupnice, technické cvičenia a etudy.	demonštrujú plynulý prechod sláčika cez struny,
Détaché, legato, staccato, martelé.	
Zbehlosť a pružnosť prstov a ich osamostatňovanie.	aplikujú v stupniciach, etudách a skladbách v rýchlejšom tempe technické spôsoby sláčikovej hry détaché, legato, staccato, martelé,
Notopis v husľovom kľúči.	pohotovo reagujú na notový zápis v husľovom kľúči,
Hra v polohách a medzipolohové výmeny.	sústavne kontrolujú čistotu intonácie počas hry v polohách a medzipolohových výmenách,
Diatonické stupnice (po 4 krížiky a 4 bé) a rozložené akordy v rozsahu dvoch oktáv.	reprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na zvyšovanie technickej a interpretačnej úrovne hry.
	zvládnu plynulé prechody medzi I. - IV. polohou,
Flažolety.	demonštrujú intonačne čistú hru v osvojených polohách,
Vibráto.	aplikujú počas hry prirodzené flažolety podľa notového zápisu,
Hudobno-výrazové prostriedky.	uplatňujú vibráto na zvýraznenie hudobného prejavu (americký, európsky typ),
Rytmus.	aplikujú podľa notovej predlohy dynamické, výrazové,
Hra spamäti.	artikulačné a agogické znamienka v hre,
Hra podľa sluchu.	interpretujú skladby s náročnejšími rytmickými prvkami,
	interpretujú prednesové skladby spamäti,
Interpretácia.	dokážu zahrať jednoduché skladby a ľudové piesne z
Kantiléna v prednesových skladbách a etudách.	listu,
	zahrajú bez notového zápisu podľa sluchu jednoduché
Tvorba kvalitného violončelového tónu.	piesne a riekanky,
Harmonické cítenie.	používajú hudobno-výrazové prostriedky za účelom
Hudobné žánre súčasnosti - uplatnenie violončela.	zvýraznenia charakteru hudobnej skladby,
Súčasní interpreti violončelovej hry.	aplikujú v hre kultivovaný tón, najmä v kantilénových úsekoch,
Koncertný prejav na verejných vystúpeniach.	

Obsah:

Žiaci:
dokážu udržať rytmus a intonáciu v súhre s inými nástrojmi,
uplatnenie violončela ako sólového nástroja a ako člena zoskupení v rôznych hudobných žánroch súčasnosti.
poznajú súčasných interpretov violončelovej hry,
aktívne prezentujú svoje hudobné zručnosti na verejných vystúpeniach v sólovej alebo skupinovej hry.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: Op. 2, č. 5
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 2
V. Horák: Cesta malého viloncellisty k úspěchu
E. a K. Sassmannshauss: Early start on the Cello vol. 2
D. Kristínik: Mladý violončelista
K. Blackwell: Cello time Starters
K. Blackwell: Cello time Runners
B. Heran: Základné vyššej violončelovej techniky
S. Lee: 12 etud Op. 100

Prednesové skladby:
A. Corelli: Gigue alebo drobné sonátové časti
B. Marcello: Sonáty (G dur, C dur, e mol) – vybrané časti
J. B. Bréval: Sonáta C dur - vybrané časti
L. van Beethoven: Kontratance
W. A. Mozart: Uspávanka
S. Suziki: Cello school vol. 3
J. Bárta: Tři kusy
J. Z. Bartoš: Elegie
J. Z. Bartoš: Le miniature
J. B. Bréval: Sonáta C
B. Dobrodinský: Legenda
B. Heran: Prosté skladby českých mistrů
S. Mach: Concertino na motivy národních písní
J. Máslo: Humoreska
A. Mihály: Suita – 2., 3. časť
A. Míšek: Sonatina, op. 20
B. Marcello: Sonáty
J. Řídký: Čtyři malé skladby, op. 20
P. I. Čajkovskij: Stará francúzska pieseň (úprave pre violončelo)
S. Suzuki: Cello school vol. 4
S. Suzuki: Cello school vol. 5

Spôsob ukončenia štúdia 1. časti I. stupňa:
Záverečná skúška - 1 durová a 1 molová melodická stupnica v dvoch oktávach, 1 etuda, 1 prednesová skladba.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa:
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobná teória, dejiny hudby, harmónia a hudobná estetika. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami.

Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu. V spolupráci s učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácie. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela.
Rozvíja svoje hudobné schopnosti a zručnosti v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Poznatky o nácviku získané na vyučovaní aplikuje počas domácej prípravy.
Pozná umelecké zoskupenia svojho mesta a regiónu. Je otvorený prijímaniu nových skúseností a poznatkov.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni.

1. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Intonačná čistota a rytmická presnosť v stredne rýchlych tempách.	interpretujú na vyššej úrovni hudobný repertoár, interpretujú intonačne čisto dvojoktávové durové a molové stupnice s rozloženými akordmi od 4 krížikov a 4 bé osvojenými technickými spôsobmi nácvikom cez polohovú hru s vynechaním prázdnych strún,
Dvojoktávové stupnice.	
Medzipolohové výmeny a hra v polohách.	rozširujú tónový rozsah v hre diatonických trojoktávových stupníc C, G, D, Es, F (alebo podľa uváženia pedagóga).
Diatonické trojoktávové stupnice.	interpretujú hudobný materiál za účelom zvýšenia interpretačnej úrovne hry, akordy s rytmickými obmenami a využitím osvojených technických spôsobov hry.
Zvýšenie tempa hry.	
Stupnice, technické cvičenia, etudy, skladby.	reprodukujú technické cvičenia zamerané na hru v palcovej polohe (základnej na flažolete d1-a1),
Rytmus a metrum.	čítajú noty v husľovom a tenorovom kľúči,
Tvorba tónu.	regulujú intonačnú precíznosť a rytmickú presnosť počas hry,
Palcová poloha.	demonštrujú plynulú hru détaché, spiccato v ťažisku sláčika,
Husľový a tenorový kľúč.	dokážu uložiť sláčik na miesto hrania sul tasto a sul ponticello,
Technické spôsoby hry.	aplikujú v hre flažolety, reprodukujú cvičenia zamerané na súčasné a mäkké ukladanie prstov v dvojhmatoch,
Technický spôsob hry spiccato.	uložia súčasne prsty a zadelia správne sláčik pri hre arpeggio cez tri struny,
Sul tasto, sul ponticello.	rozoznajú v skladbe miesta so zdvihmi, akcentované noty,
Prirodzené flažolety.	aplikujú v súlade s notovým zápisom v hudobných skladbách alebo podľa uváženia v ľudových piesňach trilky, prípadne iné melodické ozdoby,
Dvojhmaty.	
Arpeggio.	vedia si pomocou ladičky a podľa sluchu naladiť nástroj,
Zdvih, akcent.	

Obsah:	Žiaci:
Melodické ozdoby.	uplatňujú v hre progresívnu dynamiku, výrazové a artikulačné prostriedky, frázovanie, agogiku v súlade s notovým zápisom,
Samostatné ladenie hudobného nástroja. Kontrolné flažolety pri ladení nástroja. Hudobno-výrazové prostriedky.	orientujú sa v známych sólových skladbách violončelovej literatúry a súborových, orchestrálnych skladbách s uplatnením violončela,
Hudobné diela sólovej, komornej, súborovej orchestrálnej hry klasickej a súčasnej hudby.	rozvíjajú interpretačné spôsobilosti vnímaním aspevného violončelového tónu z počúvania nahrávok významných interpretov,
Spevnosť a krása violončelového tónu.	používajú hudobno-výrazové prostriedky za účelom vyjadrenia vlastných predstáv v hre,
	určia správne tóninu a v súlade s notovým zápisom rozlíšia dynamiku počas hry z listu,
Vlastný osobitý prejav.	reagujú pri hre so sprievodným nástrojom na pokyny nástup a ukončenie, dokážu odhadnúť tempo,
Vibráto.	dynamiku, jednoduché agogické zmeny,
	interpretujú prednesové skladby spamäti,
Hra z listu.	demonštrujú zásady koncertného správania na pódiu,
	aplikujú v rámci improvizácie melodické ozdoby,
Interpretácia.	uplatňujú tvorivé zručnosti pri dopĺňaní melodických úsekov v skladbe,
Hudobno-výrazové prostriedky.	doplnia závetie k predvetiu hudobnej vety v dialógu učiteľ – žiak,
Hra spamäti.	využívajú melodické ozdoby počas improvizácie.
Hudobná tvorivosť a improvizácia.	

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: Op. 2, č. 6
A. Pejtsik: ABC Gordonka, kniha 2
D. Kristínik: Mladý violončelista
K. Blackwell: Cello time Runners
B. Heran: Základné vyššej violončelovej techniky
S. Lee: 12 etud Op. 100
D. Popper: Hohe Schule des Violoncello-Spiels, Op.73
B. Berka: Základy palcové techniky

Prednesové skladby:
J. B. Breval: Concertino A dur
B. Antjufev: Koncert
G. Goltermann: Koncert G dur
B. Heran: Prosté skladby starých českých mistrú
J. K. Vaňhal: Variace C dur
B. Marcello: Sonáty
A. Vivaldi: Sonáty
A. Vivaldi: Koncert a mol
J. Fazekaš: Album skladieb pre violončelo a klavír

S. Suzuki: Cello school vol. 4

2. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Trojoktávové stupnice.	reprodukujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe jednoduché trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi v rôznych rytmických obmenách a osvojenými technickými spôsobmi,
Intonácia, hmaty.	kladú dôraz na používanie správnych hmatov a intonačnú čistotu vo všetkých prebraných polohách,
Samostatné ladenie hudobného nástroja.	doladia sa samostatne pomocou prázdnych strún a kontrolných flažoletov,
Technické spôsoby hry.	demonštrujú kvalitný tón pri artikulácii technických spôsobov hry v rýchlejšom tempe,
Kvintoly, sextoly, veľké trioly.	reprodukujú cvičenia zamerané na precíznu artikuláciu náročných rytmických útvarov,
Hudobno-výrazové prostriedky.	uplatňujú v prednesovej skladbe všetky tempové, dynamické, výrazové, artikulačné a agogické prostriedky predpísané v notovom zápise,
Technické cvičenia, etudy, hudobné skladby.	interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími
Dvojhmatové stupnice F dur, C dur.	a kombinovanými technickými spôsobmi hry, jednoduchými dvojhmatmi,
Arpegio.	uplatňujú v hre techniku arpeggio na všetkých
Vibráto.	strunách,
	reprodukujú cvičenia zamerané na tvorbu vibráta v
Pohybová činnosť prstov ľavej ruky.	palcovej polohe,
Odstraňovanie nedostatkov pri výmenách v rôznych	demonštrujú technické cvičenia zamerané na precízne
častiach sláčika.	vycvičenie náročnejších prvkov skladby,
Tvorba tónu.	interpretujú prednesové skladby kvalitným violončelovým tónom, bohatším dynamickým cítením a frázovaním a kantilénou v hraných pasážach.
Osobitý výrazový prejav.	vyjadrujú vlastný umelecký prejav a cítenie v kantilénových úsekoch skladby,
Hra z listu.	dokážu zahrať z listu menej náročné skladby väčšieho
Hudobná kultúra a tradície mesta a regiónu.	rozsahu,
Rytmus a metrum.	majú prehľad o hudobnej kultúre a tradíciách vo svojom
Interpretácia.	regióne,
	flexibilne reagujú na rytmické a metrické zmeny počas skladby,
Hudobná tvorivosť a improvizácia.	stvárňujú svoj osobitý prejav v prednesových skladbách využitím výrazových prostriedkov, farebných možností tónu, správneho frázovania,
	uplatňujú počas improvizácie rytmické, melodické zmeny a melodické ozdoby,
	experimentujú s farbou tónu.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 2 zošit 1 – č. 6
D. Kristínik: Mladý violončelista
K. P. Sadlo: Škola etud I.

D. Popper: Hohe Schule des Violoncello-Spiels, Op.73
B. Berka: Základy palcové techniky

Prednesové skladby:
N. Baklanova: Staccato etuda
Ch. Bériot: Talianske melódie
A. Corelli: Adagio – Allegro
Ch. Dancla: Malá škola melódií
F. Domažlický: 3 skladby – Con moto
J. L. Dusík: Menuet
Z. Fibich: Sonatína d mol, op. 27
J. Chalupper: Moto perpetuo
L. Jansa: Concertino D dur, op. 54
E. Jenkinson: Raj škriatkov
D. Kardoš: Bagately
N. Kubát: 13 koncertných kusov op. 20
F. Küchler: Koncerty op. 12 a 15
S. Mach: Na koncertním pódiu
S. Mach: Sonatina facile, op. 66
S. Mach: Concertino a mol
O. Rieding: Koncertino G dur
O. Rieding: Koncertino D dur
F. Seitz: Koncert g mol
R. Schumann: Snenie
A. Simonetti: Madrigal
A. Vivaldi: Koncert G dur
B. Voldan: 80 písní
J. L. Duport: Sonata G durových
G. F. Händel: Sonáty F, B
J. Fazekaš: Album skladieb pre violončelo a klavír
S. Suzuki: Cello school vol. 5

3. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:	Žiaci:
Hrací aparát. Trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi, technické cvičenia a etudy. Tempo hry. Hra v polohách a medzipolohová výmena. Intonačná čistota, kultivovaný tón. Technické spôsoby hry. Presnosť a precízna artikulácia rytmických prvkov, úsekov. Analýza hudobnej skladby.	interpretujú stupnice a akordické kadencie s použitím D7, technické cvičenia, etudy a skladby, zamerané na zvyšovanie tempa technických spôsobov hry so zreteľom na použijú správne sláčik počas hry technických spôsobov so zreteľom na precíznu artikuláciu, interpretujú v rozsahu minimálne do IV. polohy naučenými technickými spôsobmi v rýchlejšom tempe so zreteľom na zrozumiteľnú artikuláciu, formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých výmen do polôh nahor aj nadol so zreteľom na čistú intonáciu a kvalitný tón, rozlíšia, a následne zahrajú zapísané intervalové vzdialenosti v polohách, uplatňujú počas hry v polohách prstoklady a hmaty z nácviku stupníc a technických cvičení,

Obsah:	Žiaci:
Palcová poloha.	kontrolujú vizuálne a sluchom celkový interpretačný prejav (postoj a súčinnosť rúk počas hry, intonácia a
Jednooktávové dvojhmatové stupnice a technickékvalita tónu),	
cvičenia.	aplikujú na základe porozumenia skladbe všetky doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti: dôsledné
Interpretácia.	frázovanie, uplatňovanie širokej dynamickej škály,
Hudobno-výrazové prostriedky.	využívanie rôznych farebných tónových odtieňov, zmeny tempa a ďalšie výrazové prostriedky
Koncertíno, sonatína.	vyjadrujúce charakter skladby,
	precízne artikulujú rytmické úseky s náročnejším
Samostatná analýza jednoduchých skladieb určených kkombinovaným rytmom,	
sebavzdelávaniu.	samostatne analyzujú primerane náročnú skladbu
Nácvik súborových alebo orchestrálnych partov.	(určia tóninu, metrum, tempo, frázu, výrazové prostriedky),
Vibráto.	zahrajú melodické ozdoby zapísané v notovom zápise,
	zahrajú intonačne čisto krátky úsek v dvojhmatoch,
Vyjadrenie vlastných predstáv, prejav vlastných emóciíuplatňujú rôzne druhy vibráta podľa charakteru úseku	
v interpretácii.	skladby,
Hra z listu.	vyjadrujú v skladbe vlastné emócie,
	analyzujú interpretačné prostriedky v hraných
Analýza interpretácie.	hudobných formách,
	pohotovo čítajú noty z notového zápisu pri hre z listu,
	aplikujú rytmické kombinácie a poznané technické
Hudobná tvorivosť a improvizácia.	spôsoby hry pri variáciách na tému,
	interpretačné kompetencie aktívne demonštrujú v sólovej alebo skupinovej hre pred publikom.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 2 zošit 1 – výber
D. Kristínik: Mladý violončelista
J. J. F. Dotzauer: 113 etud, 1. zošit
K. P. Sadlo: Škola etud I.
D. Popper: Hohe Schule des Violoncello-Spiels, Op.73
B. Berka: Základy palcové techniky

Prednesové skladby:
G. Goltermann: op. 65 Koncert G dur
M. Hajdu: Variácie es rondo
K. Stamic: Koncert C dur
A. Vivaldi: Koncert no. 14 F dur
B. Marcello: Sonáty (výber)
J. L. Duport: Sonáta G-dur
J. S. Bach: Koncert c mol (1. príp. 2. časť)
A. Vivaldi: Sonáta e mol príp. E, B, F dur
A. Nölck: Koncertino D dur
K. J. Davidov: Za súmraku op. 20 no.4
J. Fazekaš: Album skladieb pre violončelo a klavír
S. Suzuki: Cello school vol. 5

4. ročník 2. časti I. stupňa

Obsah:

Stupnice, technické cvičenia a etudy, prednesové skladby.
Medzipolohové výmeny a hra v polohách.
Notopis v rozsahu g – f3.

Prstoklad a hmatová istota v V. polohe.
Tónová a intonačná sebakontrola.
Technika hry sláčikom.
Technické spôsoby hry.
Radové staccato, sautillé.
Dvojhmaty, akordická hra.
Interpretácia.
Vibráto.
Samostatné štúdium.
Analýza hudobnej skladby.
Koncert, sonáta.
Štýlová interpretácia.
Slovenskí hudobní skladatelia a ich tvorba v minulosti a súčasnosti.
Kultúrny život a hudobné dianie mesta alebo regiónu.
Hra spamäti.
Analýza interpretácie.
Transpozícia.
Hudobná tvorivosť.
Improvizačné prvky pri spoločnom muzicírovaní.
Dôsledný nácvik technicky, rytmicky a interpretačne náročných miest, úsekov a fráz etúd a prednesových skladieb určených na absolventské skúšky a koncert.

Žiaci:

koordinujú pohyby hracieho aparátu pri interpretácii náročnejšieho hudobného materiálu,
formujú samostatne ľavú ruku počas polohových výmen a hre vo vyšších polohách,
samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu v osvojených polohových výmenách a hre v polohách,
interpretujú na vyššom stupni vyspelosti dvojoktávové, trojoktávové durové a molové stupnice a rozložené akordy,
technické cvičenia, etudy a prednesové skladby,
definujú noty z notového zápisu, poznajú ich umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom,
demonštrujú artikulačne zreteľne a kvalitným tónom technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legáto s rôznym počtom nôt, staccato, spiccato, martelé, pizzicato a ich kombinácie a rytmické obmeny,
vreprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na dosiahnutie rytmickej presnosti a kultúrneho tónu v technicky a výrazovo náročnejších pasážach,
aplikujú v hre dvojhmaty, prirodzené flažolety,
zvládnu plynulé prechody medzi základnými a palcovými polohami,
definujú charakteristické znaky formálnej stavby hudobných foriem suity, variácií alebo iných interpretovaných skladieb,
aplikujú v hre interpretačné prostriedky štýlového obdobia, z ktorého pochádza hudobná skladba,
nadokážu sa podľa sluchu naučiť jednoduchú pieseň alebo hudobnú skladbu,
majú prehľad o slovenských hudobných skladateľoch a ich tvorbe so zameraním na violončelovú literatúru,
uplatňujú počas interpretácie hudobnej skladby kvalitný tón, správne frázovanie, progresívnu dynamiku, tónovú farebnosť, agogiku, vibráto, a iné hudobno-výrazové prostriedky,
aplikujú vlastné hudobné predstavy v hre,
poznajú a uplatňujú pri samostatnej príprave zásady efektívneho a účelového nácviku,
vedia samostatne naštudovať skladbu podľa vlastného výberu,
aktívne sa zapájajú v rámci komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry,
interpretujú prednesové skladby na verejných vystúpeniach spamäti,
vedia porovnať interpretačné výkony vlastné i iných, vysloviť a zdôvodniť svoj názor,
preukazujú hudobné kompetencie pre pokračovanie v štúdiu na II. stupni, na stredných školách

Obsah:

Žiaci:
pedagogického zamerania alebo pre pôsobenie v záujmovej umeleckej činnosti,
interpretujú v rámci súhry menej náročné skladby z listu,
transponujú piesne alebo jednoduché skladby do iných tónin podľa sluchu,
aplikujú improvizačné prvky v sólovej hre i pri spoločnom muzicírovaní,
používajú hudobno-výrazové prostriedky, technické spôsoby hry a rytmické obmeny počas práce s hudobnou témou.

Odporúčaná hudobná literatúra:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Švečík: op. 2
J. J. F. Dotzauer: 113 etud, 1. zošit
K. P. Sadlo: Škola etud I.
D. Popper: Hohe Schule des Violoncello-Spiels, Op.73, 2. zošit
B. Berka: Základy palcové techniky

Prednesové skladby:
J. S. Bach: Koncert c mol (1. príp. 2. časť)
A. Vivaldi: Sonáta e mol príp. E, B, F dur
A. Vivaldi: Koncert g mol, Koncert a mol
K. Davidov: Romanca
B. Martinu: Pastoralle (výber)
B. Martinu: Nocturnes
B. Heran: Prosté skladby starých majstrov
G. F. Handel: Sonáta B-dur
G. F. Handel: Sonáta F-dur
B. Dobrodinský: Burleska
J. B. Breval: Sonáta C-dur
B. Romberg: Concertino
B. Romberg: Divertimento op. 42
G. Goltemann: Koncert G-dur
J. Klengel: Koncertino d mol op.10
D. Popper: Tri skadby pre violončelo a klavír op. 64
C. Saint-Saens: Labuť
L. Janáček: Presto
A. Nölck: Koncertino D dur
K. J. Davidov: Za súmraku op. 20 no.4
B. Romberg: Concertino
B. Romberg: Divertimento, op. 46 a 65
J. Řídký: 5 snadných kusů

Spôsob ukončenia štúdia 2. časti I. stupňa:
Záverečná skúška - 1 molová a 1 durová dvojoktávová stupnica, 2 etudy rôzneho technického zamerania, 1 prednesová skladba alebo jedna časť koncertu.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa:

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej náuky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrole. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru.
Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

1. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:	Žiaci:
Hrací aparát. Stupnice, etudy a prednesové skladby. Hra v úzkej a širokej harmónii v kombinácii s plynulými medzipolohovými výmenami. Tvorba kultivovaného tónu. Palcová poloha: precvičovanie pohyblivého palca. Dvojhmaty. Melodické ozdoby. Technické spôsoby hry. Znalosť nôt a ich umiestnenia na hmatníku v polohách. Hudobní skladatelia a tvorba pre violončelo. Sluchová analýza hudobnej skladby.	samostatne regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu, reprodukujú správne stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na zvyšovanie úrovne sláčikovej techniky s dôrazom na precíznu artikuláciu využívaných technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov, reprodukujú technicky správne dvojoktávové až trojoktávové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy zamerané na správne postavenie ľavej ruky v úzkej a širokej polohe v kombinácii s plynulými prechodmi do polôh, prezentujú kvalitný tón prostredníctvom flexibilných a účelových pohybov pravej ruky, interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom v palcovej polohe, uložia bez napätia súčasne a intonačne čisto prsty v hre dvojhmatu tercie, sexty, vedia zahrať trilky alebo iné melodické ozdoby v súlade s notovým zápisom, interpretujú na vyššej úrovni využívané technické spôsoby hry, určia z notového zápisu umiestnenie tónu na hmatníku a použitý prst v používaných polohách, majú prehľad o hudobných skladateľoch komponujúcich skladby pre violončelo,

Obsah:	Žiaci:
Kvalita tónu a intonačná čistota.	určia po opakovanom vypočutí skladby tempo, metrum, tónorod, využité výrazové prostriedky, tému, predohru, dohru,
Technické cvičenia zamerané na precvičovanie rytmicky náročných úsekov skladby.	regulujú tónovú kvalitu a intonačnú čistotu vo všetkých polohách na celom hmatníku,
Umelecko-interpretačná úroveň hry.	demonštrujú vypracovaný rytmus v správnej časti sláčika a adekvátnou dĺžkou,
Diskusia o hudobnej skladbe.	aplikujú za účelom charakterového stvárnenia v prednesových etudách a skladbách logické frázovanie, progresívnu dynamiku, výrazové a artikulačné prostriedky, agogiku, vibráto,
Vibráto.	vedia vyjadriť vlastný názor na hudobnú skladbu a zhodnotiť interpretáciu,
Hudobný materiál v pestrých hudobných formách. Hra spamäti.	aplikujú počas interpretácie rôzne druhy vibráta, interpretujú spamäti väčší počet skladieb menšieho rozsahu,
Hra z listu.	zahrajú primerane náročnú skladbu z listu,
Hudobná tvorivosť.	vedia vytvoriť sprievod z tónov kadencie k ľudovej piesni,
	dokážu podľa sluchu vytvoriť druhý hlas k hlavnej melódii.

2. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:	Žiaci:
Sebakontrola hracieho aparátu.	samostatne kontrolujú činnosti obidvoch rúk pri hre náročnejších technických prvkov,
Durové a molové stupnice v rozsahu 2 – 3 oktáv.	demonštrujú čistý a kvalitný tón vo všetkých
Hra vo všetkých polohách na celom hmatníku.	osvojených polohách a medzipolohových
Precízna artikulácia a rýchlejšie tempo.	výmenách,
	aplikujú zručnosti získané precvičovaním
Prípravné cvičenia k dvojhmatovej hre (tercie, sexty, oktávy) v jednoduchších stupniciach.	technických spôsobov hry v etudách a prednesovom materiáli,
Prstoklady (trojprstové, dvojprstové, posuvné), technika prehmatov.	zahrajú intonačne čisto a technicky správne dvojhmaty v plynulom priebehu prednesovej hudobnej skladby,uplatňujú v hre podľa potreby
Technické spôsoby hry.	trojprstové, dvojprstové, posuvné prstoklady a prehmaty,
	požívajú správne slák pri hre détaché, legato,
Sluchová a rytmická oblasť.	staccato, spiccato, martelé, pizzicato v rôznych
Palcová poloha.	rytmických obmenách a ich kombináciách,
Tvorba vhodných prstokladov v polohách.	reprodukujú rytmicky precízne náročnejšie úseky v skladbe,
Koncert, sonáta.	interpretujú technicky správne hru v palcových polohách,
Analýza interpretovanej skladby.	vytvoria samostatne vhodné prstoklady v polohách
Osobitosti hry na violončele v rôznych hudobných štýloch.	hraných skladieb, preukazujú znalosti z formálnej stavby koncertu a sonáty alebo interpretovanej hudobnej skladby,
Violončelová literatúra.	spolupracujú pri analýze interpretovanej skladby s učiteľom,

Obsah:	Žiaci:
Dynamické a tempové kontrasty. Komplexné interpretačné osvojenie hudobnej skladby. Vlastná predstava v interpretovanom hudobnom diele. Súhra s inými hudobnými nástrojmi. Prezentácia na verejnosti v sólovej a skupinovej hre.	aplikujú počas interpretácie osobité prvky typické pre štýlové obdobie, z ktorého skladba pochádza, preukazujú znalosti o uplatnení violončela v rôznych hudobných žánroch a štýloch, uplatňujú v prednesových etudách a skladbách logické frázovanie, dynamické odtiene, farbu tónu, vibráto, výrazové prostriedky a agogiku, interpretačne rozlíšia charakterové a náladové zmeny v skladbe,preukazujú spoločné frázovanie a umelecké vyjadrovanie počas súhry, aktívne prezentujú svoje schopnosti a zručnosti na verejnosti v sólovej a skupinovej hre.

3. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:	Žiaci:
Stupnice, technické cvičenia, etudy. Výmena slákom pri prechodoch cez struny. Trojoktávové diatonické stupnice a rozložené akordy. Jednooktávové dvojhmatové stupnice. Palcová poloha. Chromatická stupnica. Spiccato a radové staccato, pizzicato. Rytmické prvky. Agogika. Vizuálny teoretický rozbor notového materiálu. Rozbor interpretácie hudobného diela. Violončelo v hudobných žánroch. Tvorba tónu. Hudobno-výrazové prostriedky. Vibráto. Hra spamäti. Hra z listu.	samostatne formujú postavenie ľavej ruky v úzkej a širokej polohe v kombinácii s plynulými prechodmi do polôh, demonštrujú plynulé prechody cez struny pri hre technicky náročnejších spôsobov hry, preukazujú hmatovú istotu a fixované prstoklady vo vyšších polohách, zahrajú technicky a intonačne správne dvojhmatovú stupnicu, v terciách, sextách a oktávach minimálne cez jednu oktávu, interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom v palcovej polohe, aplikujú prstoklady osvojené v chromatickej stupnici v hraných skladbách, demonštrujú správny spôsob hry spiccato, radové staccato, pizzicato, interpretujú náročnejšie rytmické prvky, dokážu meniť tempo podľa charakteru a nálady v skladbe, dokážu teoreticky analyzovať skladbu (zaradiť autora i skladbu do slohového obdobia, vedia určiť tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu, použité výrazové prostriedky), dokážu porovnať interpretačné výkony rovnakej skladby, orientujú sa v možnostiach uplatnenia violončela v hudobných žánroch súčasnosti, kladú dôraz na čistotu intonácie a kultúru tónu počas hry, dodržiavajú všetky interpretačné prostriedky podľa notového zápisu v prednesových etudách a skladbách a obohacujú hru osobným vyjadrením, aplikujú v hre vibráto podľa charakteru melodického úseku skladby, prezentujú štýlovo rôznorodý repertoár

Obsah:	Žiaci:
	interpretujú prednesový materiál spamäti, dokážu zahrať plynule a bez chýb menej náročné skladby z listu.

4. ročník II. stupňa / štúdia pre dospelých

Obsah:	Žiaci:
Artikulácia a intonačná sebakontrola.	artikulačne precízne interpretujú hudobný materiál s dôrazom na kvalitu tónu,
Technické spôsoby hry. Sautillé, virtuózne spôsoby hry.	demonštrujú na vyššej úrovni hru technickými spôsobmi détaché v rôznych obmenách, martelé, staccato, spiccato, legato (s rôznym počtom nôt), sautillé v rýchlejšom tempe a rôznych rytmických obmenách,
Efektívna práca so slákom.	použijú primeranú dĺžku sláčika a tlak na sláčik adekvátny tempu, rytmu, technickému spôsobu hry, dynamike, artikulácii a výrazu,
Interpretácia v polohách. Palcová poloha.	interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom vo všetkých osvojených polohách,
Notový zápis interpretovanej hudobnej skladby.	určia podľa predloženého notového materiálu tóninu, tempo, metrum, technické spôsoby a využívané výrazové prostriedky,
Analýza počúvanej hudobnej skladby.	identifikujú v počúvanej skladbe inštrumentálne zoskupenie, formálnu stavbu, hudobnú tému (témy), použité hudobno-výrazové prostriedky,
Interpretácia. Prstoklad.	uplatňujú pri nácviku hudobného materiálu poznatky o interpretačných osobitostiach štýlu alebo žánru hranej skladby,
Vlastné predstavy a emócie. Farba tónu.	vytvoria hmaty a optimálny prstoklad v rôznych polohách,
Frázovanie a artikulácia. Transpozícia ľudových piesní a jednoduchých skladieb.	aplikujú širokú škálu výrazových prostriedkov na vyjadrenie vlastných emócií počas hry,
Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov.	správne použijú sláčik na dosiahnutie požadovanej farby tónu,
Interpretačné návyky.	aplikujú logické frázovanie a artikuláciu hudobno-výrazových prostriedkov na základe porozumenia skladbe,
Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov.	transponujú podľa sluchu ľudové piesne alebo jednoduché skladby do iných tónin, preukážu znalosti o tvorbe slovenských skladateľov, významných slovenských interpretoch, dielach, komorných, súborových, orchestrálnych telesách a hudobných inštitúciách, preukážu hudobné kompetencie potrebné na udržanie technickej flexibility, intonačnej čistoty a tónovej kultúry, samostatne naštudujú nový hudobný materiál, prezentujú interpretačné zručnosti na verejnosti v sólovej i skupinovej hre, preukážu hudobné kompetencie potrebné pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

Odporúčaná hudobná literatúra - súhrn pre II. stupeň a štúdium pre dospelých:
Stupnice, školy, technické cvičenia, etudy:
O. Ševčík: op. 2 Škola smyčcové techniky , zošit I (dokončenia č.11), zošit II, III – výber podľa individuálnej potreby žiaka
D. Kristínik: Mladý violončelista
A. Piatti: Škola hry na violončele
A. Kummer: Škola hry na violončelo, Op. 60
A. Pejtsik: Gordonka 1. – 3. zošit
J. J. F. Dotzauer: 113 etud
S. Lee: 40 melodických a progresívnych etud, Op. 31
S. Lee: 12 melodických etud, Op. 113
F. Kummer: 10 melodických etud, Op. 57
D. Popper: 15 ľahkých etud v prvej polohe, Op. 76A
D. Popper: 10 stredne ťažkých veľkých etud, Op. 76

Prednesové skladby:
J. S. Bach: Air
J. S. Bach: Suita I. a Suita II. pre sólové violončelo -výber podľa úrovne žiaka
A. Vivaldi: Koncerty – výber podľa úrovne žiaka
B. Marcello: Sonáty – výber podľa úrovne žiaka
J. B. Breval: Concertino č. 1 F dur
J. B. Breval: Concertino č. 2 C dur
G. E. Goltermann: Etude-Caprice, Op. 54 č. 4
G. E. Goltermann: Capriccio, Op. 24
G. Goltermann: Koncert č. 4 v G dur, Op. 65
O. Rieding: Concertino v G dur, Op. 21
A. Nölck: Concertino v a moll, Op. 131
D. Popper: Gavotta v D dur, Op. 23 č. 2
D. Popper: Wie einst in schöner'n Tagen, Op. 64 č. 1
B. Martinů: Pastarales
B. Martinů: Variácie na slovenskú ľudovú pieseň

Spôsob ukončenia štúdia II. stupňa / štúdia pre dospelých:
Záverečná skúška - 2 charakterovo odlišné etudy, 1 prednesová skladba.

Profil absolventa II. stupňa / štúdia pre dospelých:
Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvárňuje vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.
Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj. Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a

ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču.
Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných. Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávania kultúrno-historických národných tradícií.
Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby.
Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

HRA V SÚBORE, HRA V ORCHESTRI SLÁČIKY

Výchovno-vzdelávacie ciele

Žiaci:

- získajú trvalý záujem o aktívne muzicírovanie aj po absolvovaní základnej umeleckej školy
- sú pripravení ku hre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach
- sa prejavujú ako samostatní, technicky a interpretačne zrelí a pohotoví hudobní amatéri, ktorí sú schopní štýlovo interpretovať primerane náročné diela skupinového charakteru

ROZSAH VYUČOVANIA

Predmet „hra v súbore, hra v orchestri“ sa vyučuje skupinovo. V predmete „hra v súbore“ je vyučovacej hodine je prítomných 10 až 15 žiakov, v predmete „hra v orchestri“ je na vyučovacej hodine prítomných 16 a viac žiakov. Rozsah vyučovania sú 2 vyučovacie 45-minútové hodiny týždenne, obvykle spojené do bloku.

Do súboru alebo orchestra sú obvykle zaradení žiaci v hlavnom predmete hra na husliach / violončele od 3. ročníka 1. časti 1. stupňa základného štúdia, v hlavnom predmete hra na viole / kontrabase od 1. ročníka 2. časti I. stupňa základného štúdia. Hra v orchestri a hra v súbore sa môžu vyučovať spoločne v skupine žiakov I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých podľa individuálnych podmienok školy. Hru v orchestri väčšieho obsadenia od 30 žiakov vyučuje učiteľ aj v skupinách podľa nástrojového obsadenia. Hodinová dotácia sa zvyšuje o jednu vyučovaciu hodinu.

O zaradení žiaka do súboru / orchestra rozhodne riaditeľ školy. Predpokladom zaradenia žiaka do skupinových zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť.

Učebný plán číslo	4							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, gitare, cimbale, akordeóne**							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1	1	1,5	1,5	1,5
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2	2	2	2	2
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4.	**2,5**	**2,5**	**3,5**	**3,5**	**4**	**4,5**	**4,5**	**3**

Učebný plán číslo	20			
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	**Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2a. Štvorručná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	0,5	0,5	0,5	0,5
2b. komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri	1-2	1- 2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu: 1. 2a. 3. 1. 2b. 3.	**3** **4–5**	**3** **4-5**	**3** **4-5**	**3** **4–5**

*) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.

Učebný plán číslo	29							
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium							
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, viole, kontrabase**							
Vek	neurčuje sa							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 2 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu			2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
2. Klavírny sprievod			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo			1	1	1	1	1	1
4. hra v súbore, alebo hra v orchestri			2	2	2	2	2	2
5. Hudobná náuka			1	1	**1,5**	**1,5**	**1,5**	
6. Hra na klavíri			-	-	-	0,5	0,5	0,5
Spolu: 1. 2. 3. 5. 6. 1. 2. 4. 5. 6.			**5** **6**	**5** **6**	**5,5** **6,5**	**6** **7**	**6** **7**	**4,5** **5,5**

Poznámka: Pre rozšírené štúdium hry na viole a kontrabase platí iba časť UP pre nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie.

Obsah vyučovania

V priebehu vzdelávania sa žiaci aktívne podieľajú na spoločnej interpretácii, na budovaní a stvárňovaní umeleckého diela, spoznávajú súborové a orchestrálne diela baroka, klasicizmu, romantizmu a hudby 20. storočia slovenských i zahraničných hudobných skladateľov. Aktívne sa zúčastňujú koncertných a verejných podujatí, čo im dodáva sebavedomie a istotu počas vystupovania.

Súborová a orchestrálna hra spĺňa dôležitú sociálnu funkciu. Formujú a upevňujú sa priateľské vzťahy medzi hráčmi, ktorých spájajú spoločné záujmy a ciele.

V priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu dochádza k rozvoju, zdokonaľovaniu a upevňovaniu hudobných kompetencií žiaka získaných na hodinách individuálneho štúdia, komornej hry a hudobnej náuky.

Dirigent, vedúci súboru alebo orchestra sa spolu s učiteľmi hlavných predmetov podieľajú na nácviku a štúdiu súborových a orchestrálnych partov žiakov na hodinách individuálneho vyučovania alebo formou delených skúšok. Systematicky dopĺňajú, prípadne rozširujú súbor, orchester podľa možností základnej umeleckej školy.

Pokiaľ neexistuje možnosť vytvorenia orchestra kvôli nedostatku žiakov alebo hudobných nástrojov, ktoré sa nevyučujú, pokračuje sa vo vyučovaní súborovej hry.

Základ orchestra tvoria prvé husle, druhé husle, violy, violončelá a kontrabas.

Je veľmi dôležité vyberať hudobný repertoár tak, aby ho technicky a interpretačne zvládli všetky vekové kategórie. V rámci spolupráce s ostatnými oddeleniami je možné rozširovať orchester podľa potreby o dychové a bicie nástroje, klavír alebo spev.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Obsah:

- Hrací aparát.
- Hra podľa gest dirigenta.
- Orientácia v notovom zápise.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Technické cvičenia.
- Základy viachlasu.
- Rytmus.
- Opakovacie znamienka.
- Jednotná interpretácia hudobnej skladby.
- Hudobná komunikácia.
- Farba tónu.
- Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť.
- Samostatná príprava.
- Kultúra správania sa na koncertných podujatiach.
- Analýza interpretácie.
- Analýza hudobnej skladby.
- Elementárne chápanie hudobnej logiky.
- Hudobný repertoár.
- Znalosť skupinového rozostavenia na pódiu počas interpretácie.
- Prstoklad (hmaty) v durovej a molovej tónine.
- Tvorba tónu.
- Technika hry sláčikom.
- Hudobná literatúra pre súborovú a orchestrálnu hru.

Žiaci:

- aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v súborovej a orchestrálnej hre,
- demonštrujú správne postavenie (sedenie) a používanie hracieho aparátu počas interpretácie,
- interpretujú podľa gest dirigenta (určeného hráča), rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy,
- reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby,
- dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby.
- rešpektujú všetky interpretačné (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické) označenia v notovom materiáli,
- reprodukujú účelové cvičenia zamerané na vnímanie melodickej línie, spoločné frázovanie, tempo, rytmus, dynamiku a artikuláciu technických spôsobov hry,
- vnímajú melodickú líniu svojho hlasu v jednohlasných a kánonických piesňach,
- zahrajú dvojhlasné, trojhlasné stupnice a kvintakordy s možnosťou pohybu vo všetkých troch hlasoch,
- dodržia presný rytmus a artikuláciu rytmických hodnôt v hudobnej skladbe,
- aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta,
- demonštrujú primerane k technicko-interpretačnej úrovni žiakov v skladbe rovnaké tempo, dynamiku, rytmus, frázovanie a v notovom zápise určené výrazové prostriedky,
- prispôsobia sa dynamicky v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov,
- vnímajú farebnosť rôznych nástrojov, melodickú a harmonickú líniu, prispôsobia sa celku počas súčasnej hry technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu,

Obsah:

Žiaci:

- prispôsobia sa spoločnej interpretácii technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu.
- vnímajú svoju hru ako súčasť celku, bez pocitu, že sú vzájomne rušení,
- uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby,
- naštudujú technicky náročnejšie miesta v skladbe na individuálnych vyučovacích hodinách a delených skúškach,
- demonštrujú zásady kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach,
- dokážu verbálne vyjadriť emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou,
- rozpoznajú tému v interpretovanej skladbe,
- rozlíšia sluchom frázovanie, predohru, dohru, spomalenie, vrchol v konkrétnych vybraných skladbách,
- interpretujú do repertoáru hudobné skladby k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...),
- zaujmú pohotovo svoje miesto na pódiu,
- vnímajú zodpovednosť za spoločný zvukový, umelecký prejav.
- aplikujú prstoklad v interpretovanej skladbe v prvej polohe v durovej a molovej tónine a so zníženým prvým prstom vo všetkých hmatových moduloch,
- podriaďujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu v rámci spoločnej interpretácie,
- demonštrujú jednotu v sláčikových ťahoch, súčasne zadeľujú slák podľa tempa, technického spôsobu hry a dynamiky,
- majú naštudovaný repertoár z klasickej aj súčasnej hudby.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Obsah:

- Hrací aparát.
- Tvorba tónu.
- Interpretácia podľa dirigenta.
- Jednotná interpretácia s výrazným prednesom.
- Melodická, harmonická, rytmická predstavivosť.
- Intonačné cvičenia.
- Hudobný materiál s náročnejším rytmickým, dynamickým kontrastom v jednotlivých hlasoch.
- Spoločná interpretácia.
- Analýza hudobnej skladby.
- Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť.
- Jednotná intonácia.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Hudobná forma interpretovanej hudobnej skladby.
- Hudobná komunikácia.
- Umelecko-estetické cítenie.
- Štúdium literatúry pre súborovú a orchestrálnu hru rôznych štýlových období a žánrov.
- Analýza interpretácie.
- Hra z listu a dôsledné sledovanie notového zápisu počas súhry.
- Samostatné štúdium súborových a orchestrálnych partov.
- Rozšírenie tónového rozsahu hrou v polohách.
- Tvorba tónu.
- Intonačná čistota.
- Spoločný ťah sláčikom.
- Špecifiká pre dychové nástroje:
- Tvorba tónu.
- Intonačná čistota.
- Spoločná interpretácia hmatov a hudobno-výrazových prostriedkov.

Žiaci:

- preukážu teoretické a praktické interpretačné kompetencie na úrovni absolventa druhej časti prvého stupňa v súborovej a orchestrálnej hre,
- vedome regulujú činnosti hracieho aparátu počas interpretácie,
- korigujú intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu počas súhry,
- reagujú na nástupné gesto, ukončenie skladby, fermátu, na dobovacie schémy,
- interpretujú podľa gest dirigenta, vedia určiť, kedy ukázal dirigent vo svojom geste prvú dobu,
- dokážu podľa gest dirigenta udržať rytmus a melodickú líniu vlastného partu v rámci spoločnej interpretácie,
- demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta dirigenta,
- orientujú sa v polyrytmických štruktúrach,
- vnímajú zvuk rozšírenej harmónie skladieb a farebnosť rôznych nástrojov,
- zahrajú trojhlasné stupnice, kvintakordy s rôznymi možnosťami pohybu vo všetkých troch hlasoch,
- reagujú v rámci spoločnej interpretácie na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby,
- aplikujú v rámci súhry spoločné chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky,
- rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, dokážu určiť hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol,
- rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb,
- uplatňujú získané kompetencie z doterajšieho štúdia pri samostatnej analýze svojho partu,
- doladia sa intonačne v rámci skupiny,

Obsah:

Žiaci:

- aplikujú výrazové a artikulačné prostriedky zapísané v notovom zápise nacvičovaných skladieb. (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...),
- rozpoznajú základné znaky a spôsob interpretácie hudobných foriem piesňových, ronda nižšieho typu, variácií, suitového cyklu, alebo iných interpretovaných skladieb,
- vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať,
- interpretujú plynule, a zároveň s počúvaním ďalších hlasov, vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi,
- interpretujú skladby úrovňou zodpovedajúce technickej a interpretačnej úrovni žiakov,
- uplatňujú na základe porozumenia skladbe a v súlade s ostatnými hráčmi vlastné predstavy a emócie,
- majú prehľad o známych súborových a orchestrálnych skladbách,
- dokážu niesť zodpovednosť za interpretačný prejav svoj i v rámci skupiny,
- používajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov,
- sústredia sa popri súčasnom znení na interpretáciu svojho partu počas hry z listu,
- poznajú a aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia.
- interpretujú skladby s väčším tónovým rozsahom a hrou v polohách podľa repertoáru,
- regulujú intonačnú čistotu a kvalitný tón interpretovaných intervalov s použitím rôznych technických spôsobov hry,
- demonštrujú spoločné ťahy slákom, zadelenie sláku, hru v určených častiach sláku podľa tempa, dynamiky, využitých technických spôsobov hry.

Druhý stupeň základného štúdia / Štúdium pre dospelých

Obsah:

- Tvorba tónu.
- Interpretácia.
- Hudobná komunikácia.
- Hra podľa gest dirigenta.
- Žánrové a štýlové špecifiká.
- Súborové a orchestrálne diela slovenských a zahraničných autorov hudby 20. storočia.
- Prepisy skladieb rôznych žánrov podľa potrieb súboru alebo orchestra.
- Individuálna príprava, kombinovaná v rámci delených skúšok.
- Samostatná analýza notového materiálu svojho partu.
- Interpretačné znamienka.
- Analýza hudobnej skladby.
- Osobitý interpretačný prejav.
- Analýza interpretácie.
- Hudobná terminológia.
- Hra z listu.
- Tónový rozsah.
- Technika hry sláčikom.
- Interpretácia.

Žiaci:

- kontrolujú a regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, využívanie farebných tónových odtieňov,
- demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby,
- reprodukujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti celého súboru alebo orchestra,
- podriaďujú sa spoločnému frázovaniu,
- precízne artikulujú používané technické spôsoby hry,
- uplatňujú dynamické odtiene, agogiku a iné výrazové prostriedky v rámci kolektívnej hry,
- interpretujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch,
- prezentujú správne kultúrne a interpretačné návyky počas skupinovej interpretácie na pódiu,
- podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu,
- preukážu schopnosti viesť jednoliatu hudobnú konverzáciu počas interpretácie hudobnej skladby,
- interpretujú plynule melodickú líniu pri súčasnom sledovaní dirigentových gest a počúvaní ďalších hráčov,
- flexibilne reagujú na dirigentove gestá určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby,
- aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o domácich i svetových súboroch a orchestroch,
- aplikujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre,

Obsah:

Žiaci:

- majú prehľad o súborovej a orchestrálnej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov,
- podieľajú sa na výbere repertoáru,
- v rámci delených skúšok kladú dôraz na vycvičenie náročných rytmických, melodických a interpretačných prvkov, spoločné tempo, rytmus, artikuláciu výrazových prostriedkov, frázovanie, ktoré neskôr aplikujú v súhre,
- poznajú zásady účelového a efektívneho samostatného nácviku,
- definujú a uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod.,
- určia tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu, hudobno-výrazové prostriedky, celkový charakter pred jej nácvikom,
- interpretačne vyjadrujú vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe,
- sú si vedomí dôležitosti systematického a pravidelného nácviku,
- v rámci sebareflexie dokážu porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť celkový prejav súboru, orchestra,
- používajú hudobnú terminológiu adekvátnu dĺžke štúdia,
- diskutujú o hudobných predstavách interpretovanej skladby,
- interpretujú hudobné skladby z listu.
- interpretujú skladby v rozsahu celého hmatníka alebo podľa potreby v interpretovanej skladbe,
- dokážu samostatne z notového materiálu vyvodiť zadelenie sláčika a spôsob interpretácie technických spôsobov hry,
- demonštrujú spoločné ťahy slákom, frázovanie a artikuláciu hudobno-výrazových prostriedkov počas hry.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri klasifikácii vyučovaceho predmetov „Hra na v súbore, hra v orchestri“ sa v súlade s požiadavkami učebných osnov hodnotí:

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojených poznatkov,
- kvalita a rozsah vedomostí, zručností a návykov vytvoriť alebo interpretovať umelecké dielo,
- schopnosť uplatňovať osvojené poznatky, zručnosti a návyky v praktických prejavoch v individuálnej i kolektívnej činnosti,
- schopnosť primerane veku vnímať, esteticky prežívať rôzne druhy umenia,
- kvalita umeleckého prejavu, individuálnosť, samostatnosť a tvorivosť v tvorbe alebo interpretácii umeleckého diela,
- aktivita a prístup k poznávaniu zákonitostí umenia, k činnostiam a vzťah k nim.

Stupeň 1 – výborný
Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo estetický a technicky správny, spravidla bez nedostatkov. Vo vyšších ročníkoch spravidla účinkuje na verejných podujatiach školy i na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný
Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie skladieb je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže precítene interpretovať na menej významných podujatiach školy iba s menšími technickými, intonačnými alebo rytmickými nedostatkami. Má záujem o hudobné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý
Žiak má v poznatkoch, zručnostiach a návykoch požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Menej využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je nesystematická. V jeho prejave čiastočne chýba muzikalita a estetické cítenie, nedostatočné je estetické a technické dopracovanie skladieb. Má menší záujem o hudobné umenie.

Stupeň 4 – neuspokojivý
Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky a hudobné prejavy sú na nízkej estetickej a technickej úrovni. Nie je schopný samostatne pracovať a nedokáže vystúpiť ani na triednych podujatiach. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.

Žiak má byť klasifikovaný počas každého polroka najmenej tromi známkami. Učiteľ vedie evidenciu o každej klasifikácii žiaka v elektronickej triednej knihe.

HRA NA GITARE

UČEBNÉ OSNOVY PRE 1. - 4. ROČNÍK DRUHÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ

Študijné zameranie	Hra na gitare
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne
Názov ŠkVP	MLADÝ ČLOVEK A UMENIE
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého, Nám. SNP č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	Prvý - štvrtý ročník druhého stupňa ZUŠ
Stupeň vzdelania	Druhý stupeň
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	Slovenský
Vypracoval/a	Jaroslav Oliš
Schválené PK dňa	5.9. 2016

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Štúdium gitary na druhom stupni plynule nadväzuje na vedomosti, zručnosti a návyky získané počas štúdia prvého stupňa. Tieto získané zručnosti sa rozvíjajú ešte do väčšej dokonalosti. Na druhom stupni sa predpokladá, že žiak má osvojené základné zručnosti, ako je správne držanie tela, postavenie oboch rúk, základné údery s dopadom a bez dopadu, striedanie prstov pri hre, pozná gitarový hmatník a má odohraný prierez gitarovou literatúrou. Na 2. stupni predovšetkým rozvíjame tvorivý a interpretačný potenciál žiaka, podľa jeho individuálnych daností a vkusu, vedieme ho k väčšej samostatnosti a budujeme jeho vlastný repertoár. Pozornosť by sa mala zameriavať najmä na bližšie spoznávanie a lepšiu orientáciu v jednotlivých štýlových obdobiach a moderných hudobných žánroch. Štúdium gitary druhého stupňa sa zameriava aj na improvizáciu, džezovú a popovú harmóniu, výsledkom má byť schopnosť samovoľne muzicírovať a tak sa čo najlepšie uplatniť v praxi.

Štúdium gitary na 2.stupni trvá štyri roky a je ukončené verejným absolventským koncertom a záverečnými komisionálnymi skúškami. Po ukončení 2. stupňa by sa žiak mal vedieť veľmi dobre uplatniť na hudobnej scéne, na amatérskej, prípadne poloprofesionálnej úrovni.

Ciele vyučovacieho predmetu
1.ročník:
- flexibilná orientácia v sólovej i komornej hre
- upevňovanie estetického cítenia
- schopnosť žiaka rozpoznať hlavné znaky a rozdiely jednotlivých hudobných období v interpretácii
- vedomá a cielená práca s dynamikou
- schopnosť prejaviť emócie pri hre

- podporovať vlastný hudobný výraz, osobný feeling
- harmonické myslenie, tvorba jednoduchých doprovodov
- pozorné počúvanie a analýza vlastnej hry a hry iných

Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a formy práce Budú prispôsobené vekovým a individuálnym možnostiam žiakov:
- Hlavné charakteristické znaky a rozdiely v interpretácii hudby renesancie, baroka a klasicizmu. - Harmónia v ľudovej, klasickej a populárnej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov	- kognitívna metóda : spracovanie informácií sprostredkované výkladom inej osoby, prostredníctvom počúvania hudobných nahrávok, prostredníctvom textov -motivácia žiaka : podporovať ho v samostatnosti a tvorivosti - komunikačná metóda : rozvíjať schopnosť spolupráce, rozvíjať hodnotovú sféru - metódy : prirodzená potreba komunikácie s inými ľuďmi, dialóg, diskusia - zážitková metóda : viesť žiaka k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa/ vystúpenia/

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE
- Hlavné charakteristické znaky a rozdiely v interpretácii hudby renesancie, baroka a klasicizmu. - Harmónia v ľudovej a klasickej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov	- ovládanie základných postupov pri interpretácii renesančnej hudby - ovládanie základných postupov pri interpretácii barokovej hudby - ovládanie základných postupov pri interpretácii hudby klasicizmu - rozoznávanie jednotlivých období podľa sluchu a originálnych znakov - akordové sprievody k ľudovým piesňam - harmonizácia ľudových piesní - ovláda akordové značky v rozsahu dur - mol - D7- majj7 - ovláda tvorbu akordov vo viacerých polohách, v rozsahu dur - mol - D7 - majj7

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, - hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré,	Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando. Legato na niektorom z tónov akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s

- aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado, - získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hu	rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. Rasguado. Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. Rôzne typy rasguada. Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.

Učebné zdroje
Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: hudobná literatúra, zvukové dokumenty, filmy, internetové zdroje atď., ktoré sú v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží na pedagógovi, aké zdroje použije a ako bude s nimi pracovať.

Literatúra a iné zdroje:
- Etudy a technické cvičenia
- Leo Brouwer: Estudios sencillos
- Emilio Pujol: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
- Ferdinand Sor: Etudy
- Julio Sagreras: Las terceras lecciones guitarra

Prednesové skladby
- Milan Tesař: Album dvaceti kytarových skladeb
- Antonio Lauro: Two Venezuelan Waltzes
- Mauro Giulliani: 3 sonatíny
- John Dowland: Melancholy Galliard un Allemande
- Jorge Cardoso: Milonga, Takirari
- Francisco Tárrega: Tango Espaňol
- Johann Sebastian Bach: Prelúdium D dur, d-moll, výber z lutnových suít

Komorná hra
- Fernando Carulli: 24 Duette fur zwei Gitarren
- Ctibor Susser: Gitarové duety

Ciele vyučovacieho predmetu
- 2.ročník:
- naučiť vnímať žiaka hudbu a umenie vôbec, ako podstatnú a neoddeliteľnú súčasť života
- schopnosť žiaka samostatne vyhľadávať notovú literatúru a príležitosti ku hre
- rozvíjať kreatívne myslenie
- získať samostatnosť pri práci
- schopnosť rozpoznať zameranie cvičnej skladby /etudy/ na určitú problematiku a zvládnutie tejto problematiky
- schopnosť vlastného hudobného výrazu
- pozorné počúvanie a analyzovanie vlastnej hry

Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a formy práce Budú prispôsobené vekovým a individuálnym možnostiam žiakov:
-Hlavné charakteristické znaky a rozdiely v interpretácii hudby romantizmu a hudby 20. a 21. storočia - Harmónia v španielskej ľudovej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov. - Latinsko-americká hudba - gitarová aj iná - Rytmika v latinsko - americkej hudbe	- kognitívna metóda : spracovanie informácií sprostredkované výkladom inej osoby, prostredníctvom počúvania hudobných nahrávok, prostredníctvom textov - motivácia žiaka : podporovať ho v samostatnosti a tvorivosti - komunikačná metóda : rozvíjať schopnosť spolupráce, rozvíjať hodnotovú sféru - participatívne metódy : prirodzená potreba komunikácie s inými ľuďmi, dialóg, diskusia - zážitková metóda : viesť žiaka k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa/ vystúpenia/

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE
- Hlavné charakteristické znaky a rozdiely v interpretácii hudby romantizmu a hudby 20. a 21. storočia - Harmónia v španielskej ľudovej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov. - Latinsko-americká hudba - gitarová aj iná - Rytmika v latinsko-americkej hudbe	- ovládanie základných postupov pri interpretácii romantickej hudby - ovládanie základných postupov pri interpretácii hudby 20. a 21. storočia - rozoznávanie jednotlivých období podľa sluchu a originálnych znakov - akordové sprievody - príklady v bosa nova, samba - ovláda akordové značky v rozsahu dur - mol - D7- majj7 - moll7 - dur9 - moll9 - sus4 - moll7/5b - ovláda tvorbu akordov vo viacerých polohách,v rozsahu dur - mol - D7 - majj7- moll7 - dur9 -moll 9

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	OBSAHOVÉ ŠTANDARDY

- používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii i akorde), - hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, - vedia hrať z listu primeraný zápis, - interpretujú tanečné formy, - orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, - vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	Nácvik tremola v rýchlejšom tempe. Legato na niektorom tóne akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

Učebné zdroje
Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: hudobná literatúra, zvukové dokumenty, filmy, internetové zdroje atď., ktoré sú v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží na pedagógovi, aké zdroje použije a ako bude s nimi pracovať.

Literatúra a iné zdroje:
- Etudy a technické cvičenia
- Leo Brouwer: Estudios sencillos
- Emilio Pujol: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
- Ferdinand Sor: Etudy
- Mateo Carcassi - Etudy, Opus 60
- Julio Sagreras: Las terceras lecciones guitarra
- Napoleon Coste: 25 etud,Opus 38

Prednesové skladby
- Milan Tesař: Kytarové album I.
- Antonio Lauro: Two Venezuelan Waltzes
- Mauro Giulliani: 3 sonatíny
- John Dowland: Melancholy Galliard un Allemande
- Jorge Cardoso: Milonga, Takirari
- Francisco Tárrega: Tango Español
- Domenico Scarlati: Five pieces
- Leo Brouwer: Deux themes populaire Cubains
- H.V. Lobos: 12 etud, 5 prelúdií
- Nikita Koshkin: Parada Blues, Melody
- Ludwig Van Beethoven: Sonata Moonlight

Komorná hra
- Leo Brouwer: Musica insidental campesina
- Ctibor Susser: Gitarové duety
- Scot Joplin: Original rags pre 2-3 gitary

Ciele vyučovacieho predmetu

- 3.ročník:
- vnímať hudbu a hranie na gitare ako samozrejmú a neoddeliteľnú súčasť života
- schopnosť absolútnej samostatnosti pri nácviku skladieb
- schopnosť jednoduchého rozboru hranej prednesovej skladby
- dať žiakovi priestor pre vyjadrenie svojho názoru na prevedenie prednesovej skladby
- rozvíjanie kreatívneho myslenia
- schopnosť žiaka vytvárať vlastné hudobné projekty / vlastné koncerty mimo školy /

Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a formy práce Budú prispôsobené vekovým a individuálnym možnostiam žiakov:
- Harmónia v jazzovej, rockovej a bluesovej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov. - Jazzové štandardy a ich interpretácia - Rytmika v jazzovej hudbe - swingovanie - Základy improvizácie	- kognitívna metóda : spracovanie informácií sprostredkované výkladom inej osoby, prostredníctvom počúvania hudobných nahrávok, prostredníctvom textov - motivácia žiaka : podporovať ho v samostatnosti a tvorivosti - komunikačná metóda : rozvíjať schopnosť spolupráce, rozvíjať hodnotovú sféru - participatívne metódy : prirodzená potreba komunikácie s inými ľuďmi, dialóg, diskusia - zážitková metóda : viesť žiaka k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa/ vystúpenia/

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE
- Harmónia v jazzovej, rockovej a bluesovej hudbe. - Akordické značky - stavba akordov. - Jazzové štandardy a ich interpretácia - Rytmika v jazzovej hudbe - swingovanie - Základy improvizácie	- rozoznávanie jednotlivých žánrov podľa sluchu a originálnych znakov - akordové sprievody - príklady v blues, swing, rock - ovláda akordové značky v rozsahu dur - mol - D7- majj7 - moll7 - dur9 - moll9 - sus4 - moll7/5b - - ovláda tvorbu akordov vo viacerých polohách, v rozsahu dur - mol - D7 - majj7- moll7 - dur9 - moll9 - ovláda durové, molové a bluesové stupnice

	ako základný materiál ku improvizácii

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky, - hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, - vedia hrať z listu primeraný zápis, - hrajú v komornom, súborovom zoskupení, - získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe,) získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe	Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, poklepy). Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. Intervalové stupnice v sextách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre, Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

Literatúra a iné zdroje:

-Etudy a technické cvičenia
- Leo Brouwer: Etudy , Opus 60
- Emilio Pujol: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
- Julio Sagreras: Las cuartas lecciones guitarra
- Mateo Carcassi - Etudy, Opus 60
- Julio Sagreras: Las terceras lecciones guitarra
- Napoleon Coste: 25 etud,Opus 38
- Ľuboš Andršt: Jazz, Rock, Pop

Prednesové skladby
- Milan Tesař: Na dosah ruky
- Antonio Lauro: Variaciones sobre una Cancion infantil
- Mauro Giulliani: Variationen uber ein Thema aus Savoyen
- John Dowland: Melancholy Galliard un Allemande
- Jorge Cardoso: Milonga, Takirari
- Francisco Tárrega: 10 composiciones originales para guitarra
- Domenico Scarlati: Five pieces
- Leo Brouwer: Deux themes populaire Cubains
- H.V. Lobos: 12 etud, 5 prelúdií, Suite populaire Brasiliene
- Nikita Koshkin: Parada Blues, Melody
- Ludwig Van Beethoven: Sonata Moonlight

Komorná hra
- Leo Brouwer: Musica insidental campesina
- Ctibor Susser: Gitarové duety
- Scot Joplin: Original rags pre 2-3 gitary
- Joaquin Rodrigo: Fandango del Ventorillo

Ciele vyučovacieho predmetu
- 4.ročník:
- dať žiakovi priestor na vytváranie vlastných interpretačných projektov
- rozvíjať tvorivý a interpretačný potenciál žiaka podľa jeho individuálnych schopností
- samostatnosť pri frázovaní hraných skladieb
- schopnosť intuitívne vycítiť dynamiku v hranej skladbe
- jednoduchý melodicko - harmonický rozbor hranej prednesovej skladby
- záujem o účinkovanie na verejných koncertoch a iných projektoch školy
- schopnosť vyhľadávať si novú, doposiaľ neznámu gitarovú literatúru
- schopnosť zapájať sa do rôznych hudobných projektov aj mimo školu

Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a formy práce Budú prispôsobené vekovým a individuálnym možnostiam žiakov:
- Rozdiely v harmónii: v jazzovej, rockovej, bluesovej, populárnej a klasickej hudby. - Akordické značky - stavba akordov. - Jazzové štandardy a ich interpretácia - Sťahovanie melódií a harmónií z hudobných nahrávok - Rytmika a aranžovanie v popovej hudbe - Improvizácia	- kognitívna metóda : spracovanie informácií sprostredkované výkladom inej osoby, prostredníctvom počúvania hudobných nahrávok, prostredníctvom textov - motivácia žiaka : podporovať ho v samostatnosti a tvorivosti - komunikačná metóda : rozvíjať schopnosť spolupráce, rozvíjať hodnotovú sféru - participatívne metódy : prirodzená potreba komunikácie s inými ľuďmi, dialóg, diskusia zážitková metóda : viesť žiaka k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa/ vystúpenia/

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE
- Rozdiely v harmónii v jazzovej, rockovej, bluesovej, populárnej a klasickej hudby. - Jazzové štandardy a ich interpretácia - Rytmika a aranžovanie v popovej hudbe - Sťahovanie melódií a harmónií z hudobných nahrávok - Improvizác	- rozoznávanie jednotlivých žánrov podľa sluchu a originálnych znakov - akordové sprievody - príklady v blues, swing,rock - ovláda akordové značky v rozsahu dur - mol - D7- majj7 - moll7 - dur9 - moll9 - sus4 - moll7/5b - - ovláda tvorbu akordov vo viacerých polohách,v rozsahu dur - mol - D7 - majj7- moll7 - dur9 -moll9 - ovláda durové, molové a bluesové stupnice ako základný materiál ku improvizácii

	- zvláda zápis jednoduchších melódií a harmónií z počúvania nahrávky - ovláda gitarový sprievod v moderných žánroch - pop, funky - ovláda hru podľa akordových značiek a z listu vytvára rytmický melodický sprievod k jazzovým štandardom - zvláda improvizáciu v jednoduchých harmóniách

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladieb rôznych štýlových období a žánrov, - využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu, - hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, - hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy, - využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre, - vedia hrať z listu primeraný zápis, - hrajú v komornom, súborovom zoskupení, - interpretujú skladby rôznych štýlových období, - získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe, - získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe	Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka. Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Skladby rôznych štýlových období. Slovenská gitarová literatúra. Populárna hudba. Džez, rock, funky

Učebné zdroje
Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: hudobná literatúra, zvukové dokumenty, filmy, internetové zdroje atď., ktoré sú v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží na pedagógovi, aké zdroje použije a ako bude s nimi pracovať.

Literatúra a iné zdroje:

- Etudy a technické cvičenia
- Luigi Legnani: Capriccia ,Opus 20
- Mauro Giulliani: 24 etud guitarra,Opus 48
- Emilio Pujol: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
- Julio Sagreras: Las cuartas lecciones guitarra
- Napoleon Coste: 25 etud,Opus 38

- Ľuboš Andršt: Jazz, Rock, Pop
- Fake Book - Jazzové štandardy

Prednesové skladby
- Milan Tesař: Na konci týdne, Capricia
- Antonio Lauro: Variaciones sobre una Cancion infantil
- Mauro Giulliani:Etudy a prednesové skladby
- John Dowland: Melancholy Galliard un Allemande
- Jorge Cardoso: 24 piezas Sudamericanas
- Francisco Tárrega: 10 composiciones originales para guitarra
- Domenico Scarlati: Five pieces
- Leo Brouwer: Deux themes populaire Cubains
- H.V. Lobos: 12 etud, 5 prelúdií, Suite populaire Brasiliene
- Nikita Koshkin: Parada Blues, Melody, Usher Vals
- Django Reinhardt: Minor Swing

Komorná hra
- Enrigue Granados: Danzas Espaňolas
- Ctibor Susser: Gitarové duety
- Fake Book - Jazzové štandardy

Záverečná skúška :

1 durová a 1 molová stupnica + kadencia
1 etuda adekvátnej zložitosti
2 prednesové skladby rôznych štýlových období

HRA NA DYCHOVÝCH NÁSTROJOCH

Charakteristika študijného zamerania

Dychové nástroje patria medzi preferované študijné zamerania na základnej umeleckej škole. Žiaci si môžu vyberať z pestrého výberu drevených (zobcová flauta, priečna flauta, hoboj, klarinet, saxofón, fagot) či plechových (trubka, pozauna, lesný roh, tuba, bastrubka, barytón, tenor, eufónium) hudobných nástrojov. Obľúbeným študijným nástrojom na základnej umeleckej škole býva zobcová flauta. Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia buď pokračujú v štúdiu hry na sopránovej flaute, prípadne prechádzajú na altovú (alebo sopraninovú) flautu, či na iný dychový nástroj. Zobcová flauta môže slúžiť aj na prípravu pre ďalšie štúdium hry na tých dychových nástrojoch, ktoré vyžadujú určité fyziologické predpoklady (telesná sila, rozvoj dýchacieho aparátu, vývoj chrupu atď). Žiaci v tomto prípade absolvujú prvú časť prvého stupňa základného štúdia podľa dvojročného učebného plánu č.10.

II. stupeň nadväzuje na predchádzajúcu látku I. stupňa a zároveň je obdobím, kedy sa uzatvára aj celkové vzdelávanie žiaka na ZUŠ. Žiaci, ktorí prejavujú nadpriemernú úroveň kompetencií a vynikajúce študijné výsledky počas štúdia a sú obdarení talentom, prípadne preukazujú vyššie umelecké ambície, môžu byť zaradení do rozšíreného štúdia (vyučovanie s rozšíreným počtom vyučovacích hodín). Je to náročnejší študijný program, ktorý vyžaduje samostatnosť, profesionálny prístup k štúdiu, za predpokladu mimoriadnej rozvinutosti hudobnosti a intelektu. Tento študijný program by mal byť prípravou na štúdium profesionálnej úrovne na konzervatóriu či vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania. Štúdium pre dospelých je určené žiakom a študentom, ktorí buď naďalej chcú navštevovať ZUŠ, zdokonaľovať sa v hre na vybranom dychovom nástroji (absolvovali oba stupne štúdia), prípadne i žiaci začiatočníci. Okrem fyziologického a psychického aspektu hra na dychovom nástroji kladne vplýva aj na zdravotnú stránku dieťaťa (držanie tela, dychová hygiena, koordinácia rúk atd.).

Drevené dychové nástroje

Zobcová flauta patrí medzi hudobné nástroje s bohatou históriou. Pre deti znamená jednu z prvých možnosti stretnutia sa s hudbou. Hlavným cieľom tohto predmetu je rozvoj sluchovej predstavivosti a schopnosti vyjadrenia sa hudobnou formou. Deti od útleho veku sa zoznamujú s flautou cez rôzne ľudové piesne, krátke skladbičky, neskôr sa prepracúvajú k zložitejším kompozíciám od baroka až k hudbe 20. storočia. Mnohí žiaci však po niekoľkých rokoch prechádzajú na iný dychový nástroj. V posledných rokoch sa však dostalo zobcovej flaute veľkej obľube, organizujú sa rôzne workshopy, semináre, ktoré sú zamerané výlučne na zobcovú flautu. Keďže daný nástroj má odlišnú techniku tvorenia tónu, artikulácie, prstovej techniky či frázovania, predmet hra na zobcovej flaute bol zaradený medzi ostatné študijné programy i na konzervatóriách. K zobcovej flaute neodmysliteľne patrí hra v komorných a ansámblových súboroch. Tento hudobný nástroj sa využíva aj ako podporná liečba pri alergických či astmatických poruchách, pretože veľmi dobre pôsobí na dychovú sústavu detí. Po ekonomickej stránke patrí tento nástroj k cenovo najdostupnejším. Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I.

stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších žiakov (žiaci, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, žiaci ,ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdium hry na tomto nástroji pokiaľ spĺňajú požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Obsah predmetu zahŕňa štúdium základnej literatúry, hru z nôt, komornú hru, súborovú hru rôznych hudobných žánrov. Učebné osnovy je potrebné chápať ako východiskovú fázu s rešpektovaním individuálneho vývoja žiakov. Zoznam literatúry má len odporúčajúci charakter, ktorý vyberá pedagóg a závisí hlavne na individuálnych predpokladov žiakov (technická vyspelosť, muzikalita, tvorivosť).

Priečna flauta má niekoľko príbuzných nástrojov s rovnakou konštrukciou, spôsobom tvorenia tónu a technikou hry, ktoré sa od nej líšia iba veľkosťou. Patrí k nim altová flauta, basová flauta a predovšetkým pikola. Pikola je o polovicu menšia než flauta a preto znie o oktávu vyššie, na rozdiel od altovej flauty sa však nejedná o transponujúci nástroj. Notácia pikoly je taktiež identická s notáciou flauty, nekladie teda na žiaka zvýšené nároky či pozornosť, tónový rozsah sa v notácii pohybuje od tónu d1 po tón c4, hoci reálne znie všetko o oktávu vyššie. (d2 –c5). Pikola je predovšetkým nástrojom orchestrálnym, používa sa v orchestroch najrozličnejšieho

druhu od dychoviek až po veľké symfonické telesá. Jej prenikavý, nezriedka dominujúci zvuk dodáva lesk mnohým nástrojovým skupinám, najmä sláčikovým a často sú jej vo veľkých symfonických či operných dielach zverované virtuózne sólové vstupy. Ako koncertný nástroj sa pikola používa iba sporadicky, až na pár výnimiek súčasných autorov nejestvuje pre ňu samostatná koncertná literatúra, využíva preto pre koncertné účely často diela pre malú zobcovú flautu – sopranino. Hru na pikole nie je potrebné študovať samostatne, oddelene od hry na flaute, pretože sa jedná o príbuzný nástroj a teda o rovnakú metodiku vyučovania ako pri hre na flaute, s rovnakým dôrazom na zvládnutie techniky a výrazu. Malé rozmery nástroja a jeho zvýšené nároky na intonačnú stabilitu si však vyžadujú zvýšenú pozornosť a precíznosť hry najmä po intonačnej stránke. Cieľom predmetu je preto oboznámiť žiaka so špecifikami tohto nástroja, s jeho použitím v hudobnej praxi, s jeho zvládnutím do takej miery, že žiak bude schopný zapojiť sa efektívne do hry v ansámbli či školskom orchestri. Tieto ciele však nie je možné dosiahnuť bez predchádzajúceho dostatočného zvládnutia hry na flaute z hľadiska techniky správneho dýchania a najmä techniky nátisku, pretože po týchto stránkach kladie hra na pikole na hráča zvýšené nároky. Odporúča sa preto zaradiť hru na pikole do vyučovacieho procesu až vo vyšších ročníkoch II. stupňa základného štúdia resp. rozšíreného štúdia ako hru na obligátnom nástroji a voliteľný predmet pre vybraných žiakov s priaznivými dispozíciami, u ktorých sa už predpokladá dostatočná úroveň zmienených technických zručností. Obsahové a výkonnostné štandardy pri hre na pikole sa v podstate zhodujú so štandardami pri hre na flaute, takisto pri výbere vhodnej študijnej literatúry je možné bez problémov čerpať zo zdrojov určených pre flautu, prípadne rozšíriť ich o štúdium a prípravu orchestrálnych partov, potrebných pre školskú produkciu. Nie je účelné dlhé a únavné cvičenie na nástroji, skôr je užitočné hru na pikole brať ako doplnok ku hre na priečnej flaute, prenášať na pikolu všetky zručnosti získané hrou stupníc, etúd a malých prednesových skladieb na flaute a dosiahnuť tak ľahkosť, intonačnú spoľahlivosť a výrazovú rozmanitosť, potrebnú pre orchestrálnu prax.

Medzi drevené dychové nástroje zaraďujeme i hoboj. Hobojový tón sa tvorí pomocou strojčeka s dvoma plátkami. Jeho priamym predchodcom je stredoveký šalmaj. Dnešnú podobu s klapkovým systémom dostal v 19. storočí. Hoboj ako nástroj nachádza uplatnenie v hre sólovej, komornej, orchestrálnej i súborovej. Jeho doménou je hlavne hudba klasická, no v poslednom čase i hudba moderná. Cieľom vzdelávania je prebudiť u žiaka záujem o dychový nástroj – hoboj, získanie základných kompetencií k zvládnutiu nástroja, rozvoj hudobnosti, hudobnej predstavivosti, technickej pohotovosti, orientácia v hudobných skladbách, schopnosť sólovej i orchestrálnej hry. Podmienkou na prijatie do prvej časti prvého stupňa základného štúdia je hudobné cítenie, základné teoretické poznatky z hudobnej teórie (schopnosť čítania notového zápisu) a fyzické dispozície, pričom vhodnou prípravou je práve absolvovanie predchádzajúceho štúdia v študijnom zameraní Hra na zobcovej flaute. Pri výbere učebnej látky prihliadame na individualitu žiaka, jeho talentové predpoklady, schopnosti a technickú vyspelosť. Žiaka komplexne rozvíjame v sólovej, komornej, príp. orchestrálnej hre.

Klarinet je spomedzi drevených dychových nástrojov najmladší. Na rozdiel od iných nástrojov má široké uplatnenie v ľudovej, komornej, symfonickej, opernej, tanečnej, džezovej a napokon aj v sólovej hre. Jeho krásny a zároveň tajuplný ton je nezameniteľný s inými dychovými nástrojmi. Hra na klarinete predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je opäť vhodným a často aj využívaným prípravným nástrojom zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hry na klarinete, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov.

Saxofón patrí v dnešnej dobe k preferovaným hudobným nástrojom. Je využiteľný nielen v komorných zoskupeniach, ale aj veľkých orchestroch. Je to jednoplátkový dychový nástroj, vyrobený predovšetkým z mosadze. Napriek tomu sa však zaraďuje k dreveným dychovým nástrojom (zvuk sa vytvára vzniká chvením dreveného plátku umiestneného v hubici). Nástroj bol pôvodne skonštruovaný za účelom zaplnenia medzery medzi drevenými a plechovými nástrojmi. Základnými typmi sú soprán saxofón ,alt saxofón, tenor saxofón a barytón saxofón. Hra na saxofóne predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, prípadne detský soprán saxofón, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hra na saxofóne, ako

samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov. V záujme sebazáchovy hry na saxofóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na saxofóne a dychové nástroje, existovať dychový súbor alebo orchester.

Hra na fagote je fyzicky náročná pre jeho rozmery, hmotnosť a námahu pri dýchaní. Na tieto skutočnosti je potrebné prihliadať pri výbere žiakov. Na základe uvedených dôvodov začiatok štúdia hry na fagote sa žiakom odporúča až vo veku 11-12 rokov. Z toho vyplýva, že štúdium je plánované až v druhej časti prvého stupňa základného štúdia. Podmienkou prijatia na štúdium tohto zamerania je absolvovanie prvej časti I. stupňa základného štúdia na inom nástroji (zobcová flauta a pod.) alebo preukázanie kompetencií na úrovni absolventa primárneho vzdelania. Fagot je predovšetkým nástrojom komorným či orchestrálnym, ale uplatňuje sa aj pri sólovej hre.

Plechové dychové nástroje

Trúbka patrí medzi dychové hudobné nástroje so širokou škálou využitia v rôznych hudobných zoskupeniach a žánroch. Pri hre na trúbke je potrebné koordinovať viaceré činnosti v rovnakom čase (technika dýchania, tvorenie tónu, postoj, držanie nástroja, držanie tela atď.), takže je dôležité, aby uchádzač bol dostatočne mentálne vyspelý, aby mohol túto problematiku zvládnuť. Hra na tomto inštrumente si vyžaduje aj dostatočnú fyzickú zdatnosť, preto je vhodné prijímať do prvého ročníka deti vo veku približne 10 rokov, ktoré už majú potrebné fyziologické parametre. Dôležitým predpokladom je hudobné nadanie, hudobný sluch a úprimný záujem o hru na tomto nástroji a pevná vôľa.

Medzi plechové dychové nástroje patrí nepochybne i pozauna - trombón. V praxi sa používajú oba názvy – trombón pochádza z latinčiny a názov pozauna má pôvod v nemčine. Je jedným s najstarších hudobných nástrojov vyrobených z kovu. Jeho história siaha do 15. storočia. V dávnej dobe sa využívala široká škála rôznych druhov pozauny (diskantová, altová, tenorová, basová a kontrabasová). V súčasnosti sa používa predovšetkým pozauna altová, tenorová a basová. Znižcová pozauna má široké využitie v orchestrálnej praxi, v dychových súboroch, v rôznych komorných súboroch, v džezovej, ale aj v modernej populárnej hudbe, kde stále, aj napriek dominancii elektronických nástrojov, tvorí súčasť dychovej sekcie – trúbka, saxofón, pozauna. Uplatňuje sa aj ako sólový nástroj, najčastejšie so sprievodom klavíra. Hra na znižcovú pozaunu predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou až vo veku 9 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie.

Ďalším inštrumentom patriacim do skupiny plechových dychových nástrojov je i tuba. Ako basový hudobný nástroj má pre svoje jedinečné zvukové zafarbenie, nezastupiteľnú funkciu v hudbe. V súčasnosti sa používajú tuby v rôznych ladeniach (Es, F, C a B). V ZUŠ sa prevažne vyučuje hra na B tube a hra na F tube. Uplatňuje sa v rozmanitých hudobných žánroch a rôznych orchestroch, v komornej hudbe, v sólovej hre a v koncertnej polohe. Absolventom ZUŠ, konzervatórií a umeleckých vysokých škôl, zameraných na hru na tube, tak poskytuje široké pole budúcej možnej pôsobnosti. Tuba je jedným z novoobjavených nástrojov, v ktorom sa technické a konštrukčné možnosti nástroja vhodne dopĺňajú s vysoko kvalitnými melodickými postupmi pri výučbe hry na tube. Vznikajú tu tak mnohé hudobné možnosti. Myslíme tým rozšírenie rozsahu až na 5 oktáv, zvládnutie rýchlych technických pasáží, veľmi pekná a hudobne zaujímavá farebnosť aj vo vyšších polohách. Pri výučbe tak nastáva nové využitie týchto možností nástroja. Vzniká viac hudobných zoskupení najmä v komornej hudbe spolu s tubou, nie sú zvláštnosťou aj komorné zoskupenia, výhradne zložené z túb rôznych ladení. Hra na tube nevyžaduje u mladého adepta veľké nároky na mimoriadnu telesnú vyspelosť, vzrast a takisto aj veľké nároky na stupeň vývoja chrupu (existujú rôzne pomôcky a stojany, ktorými môžeme dieťaťu zo začiatku hru na nástroj čo najviac uľahčiť). Ale i tak, žiaci, ktorí majú záujem o toto študijné zameranie zvyčajne absolvujú minimálne 2 roky študijného zamerania Hry na zobcovej flaute. Veľkým posunom v chápaní štúdia hra na tomto robustnom nástroji u detí v ZUŠ je špecializácia od útlej mladosti. Je samozrejmé, že sa štúdium začína s F tubou, lebo je pre mladého adepta vzhľadom k jeho rastu vhodnejšia a je na dychové zaťaženie menej náročná. Je to dané stavbou nástroja, ktorý nevyžaduje väčší tlak vzduchu ako u iných dychových nástrojov. V počiatočnej fáze je potrebné uspôsobiť výber dobrého notového materiálu, ktorý bude prihliadať na možnosti dýchacieho ústrojenstva mladého adepta hry na tube. Podľa uváženia učiteľa je neskôr možné preorientovať sa na B tubu.

Žiak pri štúdiu študijných zameraní hry na dychových nástrojoch by mal získať základné odborné vedomosti a zručnosti v hre na nástroji, schopnosť interpretovať skladby rôznych žánrov a lepšie sa orientovať v štýlových

obdobiach. Obsah študijného zamerania zahŕňa hru z listu, komornú, súborovú a orchestrálnu hru. Pri hre z listu dbáme na to, aby sa žiaci dostatočne pripravili. Tým sa eliminuje počiatočný stres, ktorý môže vzniknúť práve pri komornej a súborovej, prípadne orchestrálnej hre, kde sú žiakom predkladané nové skladby rôznych období a žánrov. Komornú hru by sme mali do edukácie zahrnúť z dôvodu lepšej sluchovej orientácie a súzvuku s inými dychovými nástrojmi. Komorná hra by mala byť zo začiatku vystavaná z klasických skladieb komorného zamerania, postupne s narastajúcimi schopnosťami hráča, avšak môžeme prejsť aj ku skladbám iného štýlového zamerania, čo môže ešte viac pritiahnuť pozornosť žiaka a tak ho aj motivovať k lepším výkonom. Repertoár súborovej hry by sme mali orientovať a vyberať tak, aby plynulo prechádzal do orchestrálnej hry. V každej ZUŠ, pokiaľ je to možné, by mali byť vytvorené podmienky pre fungovanie súborov a orchestrálnych zoskupení. Žiaci s najlepšími výkonmi by tak mohli byť motivovaní aj možnosťou sebarealizácie prostredníctvom sólových výkonov.

Ciele študijných zameraní

Zvolené študijné zamerania majú poskytovať žiakom základné hudobné vzdelanie v oblasti hry na dychovom nástroji. Vychovávať aktívnych hudobníkov, pre ktorých má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej životnej úrovne (praktický interpret v umeleckej oblasti). Keďže I. a následne II. stupeň základného vzdelávania spravidla ukončuje umelecké vzdelanie žiaka na ZUŠ (ďalšou možnosťou je štúdium pre dospelých, prípadne štúdium na konzervatóriu), žiak by mal byť vybavený takými hudobnými kompetenciami, ktoré vedú k samostatnosti a uvedomelosti pri technickom nácviku danej skladby a jej interpretácie. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátisku, intonácia, rytmická a technická istota),
kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej fráze, dynamiku a agogiku,
schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja,
hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov,
samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela,
hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch,
vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,
orientáciu žiaka – absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji. Počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie). Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku. Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) a zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi potrebami žiaka. Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením. Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia. Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú

skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže zahrať tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis a tiež je zdatný v jednoduchej improvizácii. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojené praktické zručnosti v hre hudobnom nástroji. Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov, hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb. Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe. Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre. Dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre, počúva nahrávky a interpretáciu iných hráčov a využíva získané znalosti vo svoj prospech. Používa internetové možnosti pre konfrontáciu. Vie verbálne vyjadriť v rámci sebareflexie názor na vlastnú produkciu, vie posúdiť výkon iného hráča. Má zmysel pre súhru. Je schopný sa uplatniť ako samostatný a pohotový amatérsky hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre. Absolvent druhého stupňa základného štúdia reprezentuje ZUŠ na rôznych súťažiach a prehliadkach, je schopný zúčastniť sa konkurzov do orchestrov už na profesionálnej úrovni. Do života si berie kladný vzťah k hudbe, ktorá ovplyvňuje jeho hudobné a estetické cítenie natoľko, aby sa stal pozorným poslucháčom a dobrým interpretom.

HRA NA ZOBCOVEJ FLAUTE

Ciele pre prípravné štúdium:

Vzbudzovať záujem o hru na dychový nástroj, predovšetkým o hru na sopránovej zobcovej flaute hravou formou. Objavovať zvukové možnosti a prejavy nástroja.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hravou formou spoznávajú rozdiel medzi zvukom a tónom zvládnu elementárne technické prvky hry, tvorenia zvuku a tónu formou prípravných cvičení so zameraním na rozlišovanie dĺžky zvuku a tónu, krátky-dlhý... budujú si správne návyky rebernobránicového dýchania žiaci si vytvárajú základy svalovej pamäte kombináciou postavenia prstov ľavej ruky na 3 dierkach	Rozoznávanie a rozlišovanie zvuku a tónu Zvuk, tón a jeho vlastnosti – príprava hra na hlavici Dychové cvičenia - tvorba zvukov napodobňovaním – včielka, vláčik, had, pes a pod. Koordinácia prstov, pomocou prstových cvikov – cvičenia ľavou ruku bez použitia palca a skutočných hmatov. Deklamácia slov. Postupnosť od jednoslabičných slov k celým vetám a
získavajú základy artikulácie, cit pre rytmické hodnoty a postupné predlžovanie výdychu aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka,	následne vytváranie jednoduchých riekaniek. Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. Rozsah g1 – c2

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:
2 skladby primeranej náročnosti

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:
Z. Andrejcová: Škola hudby pre zobcovú flautu
I. Hlavatá: Zabavme sa s píšťalôčkou, pesničkami aj farbičkou
E. Kvapilová, J. Kvapil: Flautoškolka
V. Žilka: Veselé pískání – zdravé dýchání

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

Poskytnúť žiakovi vhodnú motiváciu k hre na zobcovej flaute. Pestovať v žiakovi základné fyziologické návyky – postoj, držanie nástroja, nasadenie. Rozvíjať rytmické cítenie a postupne upozorňovať na intonačné zákonitosti so zreteľom na rozvoj sebakontroly žiaka.

1. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznať nástroj,zvládnuť rozloženie a zloženie nástroja a základnú údržbu nástroja osvojiť si základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania) v rámci artikulácie ovládať hru tenuto, legáto rozlišovať hru piano, forte zahrať jednoduchú pieseň spamati	Upevňovanie základných návykov a zručností / dýchanie reberno – bráničné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu / Rozširovanie hmatového záberu do ambitu c1 - a2.. Hra v celých, polových , štvrťoýcj a osminových hodnotách. Hra tenuto a egáto. Správne nasadenie tónu. Artikulácia – ukončovanie fráz. Stupnice C, G, D,F dur. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov,Nadobudnutých v predmete HN primerene k špecifikám nástroja.Rozvoj melodicko – rytmického cítenia podľa sluchu. Hra krátkych melodicko- rytmických motívov imitáciou. Transpozícia motívov podľa sluchu. Rytmická a intonačná sebakontrola žiaka .

2. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
pokračujú v upevňovaní správnych návykov a nácviku reberno-bránicového dýchania vedia pomocou sebakontroly zaujať správny postoj pri hre a primerané postavenie prstov a rúk. Hra detaché, legáto, artikulácia. hrajú s porozumením, vedia aplikovať teoretické vedomosti v praxi, plne rešpektovať základné metro-rytmické prvky spolu s výškou tónu. ovládajú ambitus c1 – a2 vedia vnímať viac hlas melodických nástrojov. vedia prezentovať získané schopnosti a vedomosti na verejnom vystúpení – triednom koncerte. vedia hrať stupnice v rozsahu ambitu hrajú uvoľneným svalovým tónusom.	Nadviazať na nácvik reberno – bránicového dýchania Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov – postoj, držanie nástroja, nasadenie, tvorba tónu. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom a zaradiť náročnejšie metro-rytmické prvky a frázovanie. Rozširovať záber hmatov do ambitu c1 - a2 Dbať na rozvoj a vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete. Nácvik jednoduchej ľudovej piesne, alebo prednesovej skladbičky so sprievodom klavíra, alebo iného harmonického nástroja. Hra stupníc v rozsahu ambitu s dôrazom na uvoľnené držanie nástroja.

3. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú nácvik reberno – bránicového dýchania. zdokonaľujú postoj, držanie nástroja, nasadenie, tvorbu tónu. ovládajú metrorytmické prvky - triola, synkopa, ligatúra, bodkovaný rytmus. ovládajú arikulačné prvky - portamento, tenuto, staccato, legato. hrajú a rozlišujú tóny v dosiahnutom ambite. hrajú v komornom, súborovom zosku-pení. použijú rôznu silu a farbu tónov pre obohatenie výrazu pri hre primeraných skladieb.	Pokračovať v zdokonaľovaní nácviku reberno – bránicového dýchania, pestovať u žiaka na hodine vydržiavané tóny na 4 pomalé doby v oktávach a v chromatickom rade Naďalej priebežne kontrolovať postoj, držanie nástroja, nasadenie, tvorbu tónu. Zaradiť nové, náročnejšie metricko-rytmické prvky a frázovanie (napr. triola, ligatúra, synkopa), Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu. Zaradiť artikulačné prvky - portamento, tenuto, staccato, legato. Rozširovať záber hmatov do ambitu c1 - c3 a utvrdzovať ich hraním oktávových intervalov a chromatických sledov. Dbať na rozvoj a vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete, triu ... Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách.

4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-hrajú s uvoľneným hracím aparátom hrajú kultivovane so sebakontrolou ovládajú tóny v ambite zvládajú základnú tvorbu dynamiky a prvok trilku a nátrilu. hrajú kvalitným tónom hrajú s dynamikou rozlíšia melódiu od sprievodu vnímajú melodickú frázu v skladbách aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu	Pokračovať v zdokonaľovaní nácviku reberno – bránicového dýchania a vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Naďalej priebežne kontrolovať postoj, držanie nástroja, nasadenie, tvorbu tónu. Utvrdzovať záber hmatov do ambitu c1 - e3 s dynamikou. Hra dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo) a základy ornamentiky. Komorná hra, alebo hra v súbore

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:
Záverečná skúška:
1 etuda, alebo cvičenie
1 prednesová skladba so sprievodom

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:
L.Daniel l.diel
Žilka – etudy
V.Czerný – Vláčik,
Daniel, L.: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu
Gruber,R.: Jednoduché diela
J. Melkovič – Čačky – hračky - výber
Kopáčik,I.: Hravé prsty
Cón P.: Etudy
Album – Hudba starých majstrov
D. Martinček: 13 malých cvičení pre zobcovú flautu
Peter Cón: Etudy
L. Daniel: Základy techniky

Prednesy:
A. Vivaldi- Album I
A. Corelli – Album I
Š. Rak – 4 kusy

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Podporovať v žiakovi rozvoj muzikality, zmysel pre originalitu, zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov a ich výrazových prostriedkov.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú s uvoľneným hracím aparátom hrajú kultivovane so sebakontrolou ovládajú tvorbu prvokov trilku a nátrylu, prírazu atď., osvojenie základov tvorby dvojitého jazyka. ovládajú tóny v ambite hrajú kvalitným tónom hrajú s dynamikou	Pokračovať v zdokonaľovaní nácviku reberno – bránicového dýchania Zdokonaľovať dychovú techniku, vibrato a artikuláciu Nácvik a aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent). Pracovať na nácviku dvojitého jazyka. Uplatňovať celý tónový rozsah nástroja (c1 až e3)

	Hra stupníc dur, mol v rozsahu ambitu, v rôznych tempách, artikuláciách, intervalových postupnostiach, a rytmických variantoch. Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú sa v dychovej technike hrajú melodické ozdoby čoraz plynulejšie a pohotovejšie vedia hrať z listu primeraný zápis, aktívne spolupracujú pri vyhľadávaní primeraných skladieb podľa svojho individuálneho záujmu a vkusu. hrajú v komornom, súborovom zoskupení vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe	Pokračovať v zdokonaľovaní nácviku reberno – bránicového dýchania Rozvíjanie hráčskej techniky v oblasti vibráta, dychovej a prstovej techniky, dvojitého jazyka a pod. Naďalej zdokonaľovať technickú zručnosť, obohatiť techniku hry o alternatívne hmaty Zoznámenie s jednoduchými úpravami tanečnej a populárnej hudby. Do repertoára zaraďovať skladby so zložitejšou rytmickou a melodickou štruktúrou Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. Rozvíjanie harmonického cítenia.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú sa v dychovej technike využívajú alternatívne hmaty v technicky a tempovo náročných pasážach	Neustála práca na nácviku reberno – bránicového dýchania Rovnocenným prvkom výučby popri sólovom prejave sa stáva komorná hra, ktorá vytvára špecifické podmienky žiakovi na využitie

vedia hrať z listu primeraný zápis hrajú v komornom, súborovom zoskupení	schopností a znalostí v oblasti intonácie, rytmu, výrazu a dynamiky pri potrebe prispôsobenia sa spoluhráčom.
vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe vedia využívať alternatívne hmaty v technicky a tempovo náročných pasážach vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe	Kladenie dôrazu na výrazovosť hry, na rozvoj zvukovej, intonačnej a dynamickej predstavivosti . Naďalej zdokonaľovať technickú zručnosť, obohatiť techniku hry o alternatívne hmaty, utvrdzovať a rozvíjať hru o nové prvky ornamentiky. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú sa v dychovej a hráčskej technike prejavujú hudobnú vyspelosť pri interpretácii skladieb primeranej obtiažnosti aktívne spolupracujú pri výbere študijného materiálu využívajú poznatky, schopnosti a zručnosti získané v doterajšom štúdiu vedia samostatne zakomponovať prvky ornamentiky, alternatívnych hmatov, agogiky dynamiky a hudobného frázovania do študijného procesu hry etud a prednesových skladieb hrajú v komornom, súborovom zoskupení vnímajú agogické a dynamické a harmonické zmeny v hudbe vedia oceniť kvalitu interpretovaného diela na základe sebareflexie a sebahodnotenia vedia posúdiť kvalitu podaného výkonu	Neustála práca na zdokonaľovaní dychovej techniky a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Tvorivou prácou podporovať v žiakovi slobodu a samostatnosť pri hre na hudobnom nástroji. Voľba vhodného študijného materiálu vzhľadom na optimálnu prezentáciu možností a schopností žiaka vo vzťahu k jeho absolventského výkonu. Napriek smerovaniu štúdia k príprave úspešného absolventského výkonu, naďalej rozvíjame schopnosti a zručnosti v oblasti techniky hry. Ensemblove hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie. Pestovať v žiakovi lásku k umeniu a hudbe, nielen ako pasívneho konzumenta umenia, ale na dosiahnutej úrovni aj ako aktívneho interpreta.

Záverečná skúška: 1 durová, 1 molová stupnica
2 etudy kontrastného charakteru
2 prednesové skladby rozličného charakteru

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

DANIEL L.: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu III. Diel, Základy techniky
E. KVAPILOVÁ, J. KVAPIL: Flautoškola III. IV. diel
MARTINČEK D.: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu
OLEJNÍK J.: Melodické etudy
ČANČÍK T.: Etudy pre zobcovú sopránovú flautu.
Prednesové skladby:
VALENTINE R.: 12 Sonaten
ŠRÁMEK V.: Sonatina

HRA NA ALTOVEJ FLAUTE

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
žiak ovláda správny postoj pri hre na nástroji	Nácvik postoja pri hre na altovej flaute Nácvik správneho držania nástroja s ohľadom na väčšiu vzdialenosť dierok oproti sopránovej zobcovej flaute
zvládajú základné technické cvičenia	Tónové cvičenia: Dlhé tóny v priebežne zvládnutom rozsahu Prefukovanie oktáv, hra tenuto, legáto
ovláda správnu dychovú techniku	Pokračovať v nácviku správneho rebernobránicového dýchania, nácvik intenzity nádychu a plynulosti výdychu
vedia použiť rôzne spôsoby artikulácie	Nadviazať na základy získané z hry na sopránovej flaute a rozvíjať barokový spôsob artikulácie a frázovania
ovládajú zmenu hmatov	Pravidelným opakovaním a fixovaním zmenu notového materiálu a hmatovej pamäte – zmena o čistú kvartu

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú s uvoľnených hracím aparátom	Pokračovanie v zdokonaľovaní plynulosti a dĺžky výdychu
hrajú so sebakontrolou	Zdokonaľovanie techniky hry na altovej flaute so zameraním na uvoľňovanie prstov a zápästia ľavej ruky
ovládajú tóny v ambite	Zvládnuť rozsah nástroja f1-g3 v chromatickom rade
získavajú charakteristické zamatové zafarbenie tónu	V tomto štádiu hry je už možné viesť žiaka k výrazovosti, práci na zvukovej samostatnosti a ovládaní zadelenia hudobného frázovania

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú s uvoľneným hracím aparátom	Pokračovanie v zdokonaľovaní plynulosti a dĺžky výdychu
ovládajú základné štruktúry hudobnej skladby – zadelenie hudobnej frázy	Pokračovanie v práci na práci na zvukovej samostatnosti a ovládaní zadelenia hudobného frázovania aj v skladbách so zaujímavou hudobnou štruktúrou. Hra fruláto, dvojité staccato a iné postupy
získavajú nové techniky hry	
hrajú skladby rôznych žánrov	Skladby barokových autorov rozšíriť aj o autorov 20. Storočia, prípadne o skladby populárneho charakteru
vedia hrať náročnejšie prvky ornamentaliky	Obohatenie hry aj o náročnejšie prvky ornamentiky
	Hra v komorných súboroch

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú skladby rôznych žánrov a rôzneho charakteru	Podporovať v žiakovi pocit tvorivej slobody aj vo výbere študijného materiálu.
získavajú skúsenosti a dôveru vo vlastné schopnosti vnímania hudby	Neustále pokračovať v práci na zvukovej samostatnosti, podporovať záujem o modernejšie hudobné prejavy v danom hudobnom nástroji.
hrajú s ornamentikou	Rozširovanie ornamentiky o nové prvky.
hrajú technicky náročné pasáže	Rozvoj hráčskej techniky v zmysle hľadania alternatívnych hmatov, najmä v technicky náročných pasážach
rozvíjajú svoje technické možnosti	Hra stupníc v rôznych sekvenciách

Záverečná skúška:

1 durová, 1 molová stupnica 2 etudy kontrastného charakteru

2 prednesové skladby rozličného charakteru

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

DANIEL L. : Škola hry pre altovú zobcovú flautu
KLEMENT M. : Škola hry pre altovú zobcovú flautu
CÓN P. : Etudy pre altovú zobcovú flautu
MARTINČEK D. : 13 malých cvičení pre altovú zobcovú flautu
OLEJNÍK J. : Melodické etudy

Prednesové skladby:
FINGER B. : Sonáta F dur
TELEMANN G. PH. : Sechs Fantasien fur Altblockfloete

HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Oboznámiť žiaka s históriou, vývojom a ošetrovaním nástroja. Utvárať zvukovú predstavu čistého a zvučného tónu. Budovať správny postoj a dychovú techniku.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznajú hudobný nástroj vedia ošetrovať priečnu flautu hrajú so snahou o uvoľnený hrací aparát hrajú so sebakontrolou ovládajú tóny v ambite hrajú so snahou o čo najčistejší tón aplikujú získané schopnosti a poznatky na úrovni primeranej študijnému zameraniu	Zoznámenie s flautou, jej históriou a vývojom. Zoznámenie sa so základmi ošetrovania nástroja. Zoznámenie sa so základmi postoja hra na flaute a držania nástroja. Zoznámenie sa s úlohou pier a jazyka prei hre na flaute. Zvládnuť rozsah nástroja v ambite f1 – h2 Tónové cvičenia : dlhé tóny, prefukované tóny, opakované tóny, nácvik tenúta, legáta. Hra stupníc v zvládnutom rozsahu T5 . veľký rozklad, tenuto, legáto. Zvukovú predstavu tónu utvárať častým prehrávaním.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú so snahou o uvoľnený hrací aparát hrajú so sebakontrolou	Práca na správnom vedení dychu, nasadení, predlžovaní výdychu pomocou dychových cvičení, hrou dlhých tónov a technických cvičení. Neustála kontrola postoja pri hre na flaute a správne postavenie pier a jazyka pri tvorbe

ovládajú tóny v ambite hrajú so zreteľom na kvalitu tónu využívajú dynamiku pri interpretácii hraných skladieb	tónu. Dôraz na čistotu tónu, ale najmä začiatky rozdielu tvrdého a mäkkého nasadenia. Dbať nielen na začiatok nasadenia, ale aj na ukončenie tónu bez dôrazu. Obohatenie hry o prvok a techniku dynamiky tónu. Prednesové skladby vyberať tak, aby v nich mohol žiak preukázať doteraz získané zručnosti v oblasti techniky hry na flaute – nasadzovanie, technika tenuta a legáta.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
hrajú s dôrazom na uvoľnený hrací aparát ovládajú reberno-bránicové dýchanie ovládajú správny postoj pri hre – poznajú dôležitosť správneho držania hlavy a pliec pri hra na nástroj vedia prefukovať oktávy, hru tenuto, legáto hrajú so sebakontrolou čítajú notový materiál s porozumením ovládajú tóny v ambite hrajú so zreteľom na kvalitu tónu využívajú dynamiku pri interpretácii hraných skladieb využívajú získané schopnosti a zručnosti pri interpretácii hraných skladieb v rôznych komorných zoskupeniach.	Sústavná práca na nácviku predlžovania intenzity a plynulosti a dĺžky výdychu pomocou hry dlhých tónov, dychových cvičení a etud. Hraním stupníc a technických cvičení podľa stupňa úrovne a reálnych potrieb získavať stále nové zručnosti a vedomosti v hre na priečnu flautu. Vytvárať schopnosť vyrovnávania oktáv, zvyšovať cit pre intonáciu, budovať hudobnú predstavu, a dynamiku. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, formovať cit pre hudobnú frázu. Do vyučovania zaradiť prvok komornej hry, kde si môžu inou formou rozvíjať harmonické cítenie a myslenie.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú s dôrazom na uvoľnený hrací aparát ovládajú reberno-bránicové dýchanie ovládajú správny postoj pri hre – poznajú dôležitosť správneho držania hlavy a pliec pri hra na nástroj poznajú techniku hry oktáv, hru tenuto, staccato, legáto, mäkké nasadenie, tvrdé nasadenie, fruláto. hrajú so sebakontrolou -čítajú notový materiál s porozumením hrajú v celom rozsahu nástroja hrajú so zreteľom na kvalitu tónu a techniku prstov využívajú dynamiku pri interpretácii hraných skladieb využívajú získané schopnosti a zručnosti pri interpretácii hraných skladieb v rôznych komorných zoskupeniach aplikujú získané vedomosti a poznatky na úrovni primeranej študijnému zameraniu navštevujú hudobné podujatia, na ktorých si môžu vypočuť flautistu	Sústavná práca na nácviku predlžovania intenzity a plynulosti a dĺžky výdychu pomocou hry dlhých tónov, dychových cvičení a etud. Zaradenie chromatickej stupnice, oktáv, fruláta a ďalšími spôsobmi vycvičovania viesť žiaka k vyrovnávaniu polôh a intonačnej čistote v hre. V nácviku stupníc okrem rytmov a spôsobov zaradiť sekvencie po 3,4 tónoch. Zaradiť nácvik trilkov a prírazu. Pokračovať v budovaní hudobnej predstavy aj pomocou prstovej techniky, bez hraniavydávania zvuku. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, formovať cit pre hudobnú frázu. Do vyučovania zaradiť prvok komornej hry, kde si môžu inou formou rozvíjať harmonické cítenie a myslenie.

Záverečná skúška:
1 durová, 1 molová stupnica
2 etudy rôzneho charakteru 1 prednesová skladba

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

MOYSE M. : Začínajúci flautista, 24 melodických cvičení

POPP W. : Škola pre začiatočníkov
GAROBOLDI G. : Cvičenia pre začiatočníkov
POPP W. : op. 413/I. zošit
KOHLER E. : op.33/I. zošit

FINGER B. : Sonáta F dur
FINGER G. : Sonáty F a G dur
VAŇHAL J. K. : Sonáta G dur
TOWARNICKI E. : Škola hry na flautu - výber prednesov
SINISALO H.R. : 3 miniatúry
VILEC M. : Na rozhľadni
DIBÁK I. : Impromtu
MOZART W. A. : Wiener Sonatinen
REGEŠ G. : Flautová truhlička – skladby pre priečnu flautu

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite. Rozširovať výrazové prostriedky a podporovať jeho hudobné cítenie. Zdokonaľovať technickú zručnosť a následne ju aplikovať v prednesových skladbách.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedia hrať a cvičiť stupnice v rôznych sekvenciách	Hru stupníc rozšíriť o vycvičovanie vzdialenejších spojov.
zdokonaľujú techniku hry	Nácvik dvojitého staccata pre zvládnutie technických pasáží náročnejších skladieb.
vedia rozlišovať a hrať ornamentaliku	Nácvik ornamentaliky najmä v náročnejších skladbách baroka.
rozširujú si svoj hudobný obzor a hudobné cítenie	Viesť žiaka k rozoznávaniu rôznych štýlových období ich interpretáciou.
dokážu nadviazať na schopnosti získané v predošlom štúdiu	Zdokonalenie kvality tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedia hrať a cvičiť stupnice v rýchlejších tempách a dokážu techniku hry využiť v skladbách prednesového charakteru a etudách zdokonaľujú techniku hry vedia rozlišovať a hrať ornamentaliku -vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon sú schopní samostatne študovať rytmicky a výrazovo náročnejšie skladby	Hru stupníc rozšíriť o vycvičovanie vzdialenejších spojov, pracovať na dolaďovaní formou oktávových spojov Stabilizovanie hry jednoduchého a dvojitého staccata pre zvládnutie technických pasáží náročnejších skladieb. Nácvik ornamentaliky najmä v náročnejších skladbách baroka. Viesť žiaka k rozoznávaniu rôznych štýlových období ich interpretáciou. Zdokonalenie kvality tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby vedia si zvoliť skladby podľa vlastného hudobného vkusu zdokonaľujú techniku hry vedia rozlišovať a hrať ornamentaliku vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných sú schopní samostatne naštudovať rytmicky a výrazovo náročnejšie skladby vedia správne zaradiť nádychy, majú cit pre hudobné frázovanie a pulzáciu skladby	Skvalitňovanie tónovej stránky hry pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja. Hra intonačných a dynamických cvičení M. Moyseho pre rozvoj a hráčsku istotu študenta Stabilizovanie hry jednoduchého a dvojitého staccata pre zvládnutie technických pasáží náročnejších skladieb. Nácvik ornamentaliky najmä v náročnejších skladbách baroka. Viesť študenta k interpretácii rôznych hudobných žánrov.

majú vytvorený názor na flautový tónový ideál	Zdokonalenie kvality tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby vedia si zvoliť skladby podľa vlastného hudobného vkusu zdokonaľujú techniku hry orientujú sa v hre z listu vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných -sú schopní kreatívne naštudovať prednesové skladby so správnou dynamikou, frázovaním a agogikou vedia správne zaradiť nádychy, majú cit pre hudobné frázovanie a pulzáciu skladby majú vytvorený názor na flautový tónový ideál	Skvalitňovanie tónovej stránky hry pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja. Hra intonačných a dynamických cvičení M. Moyseho pre rozvoj a hráčsku istotu študenta Práca na správnej intonácii pomocou pomocných hmatov, vyrovnávaní registrov na polohe jazyka pri rôznych artikuláciách. Práca s dynamickými odtieňmi hry. Nácvik ornamentaliky najmä v náročnejších skladbách baroka. Viesť študenta k interpretácii rôznych hudobných žánrov. Zdokonalenie kvality tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty

Záverečná skúška:
2 stupnice
2 etudy rôzneho charakteru 1 prednesová skladba

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

MOYSE M. : 24 progresívnych cvičení
KOHLER E. : op.33/II. zošit
POPP W. : op.413/II. zošit
HANDEL G.F. : Sonáty
MOZART W.A. : Rondo
TELEMANN G.Ph. : Sonáty tre flautu
QUANTZ J.J. : Sonáty pre flautu

FILS A. : Koncert D dur
MARTINČEK D. : Concerto ve starém slohu
EBEN P. : Sonatina semplice
KOŘÍNEK M. : Sonatina
DEVIENNE F. : Flautové duetá
Compiled and Edited by H. Voxman: Concert and Contest Collection

HRA NA KLARINET

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Poskytnúť žiakovi vhodnú motiváciu k hre na klarinet. Pestovať v žiakovi základné fyziologické návyky – postoj, držanie nástroja, nasadenie. Rozvíjať rytmické cítenie a postupne upozorňovať na intonačné zákonitosti so zreteľom na rozvoj sebakontroly žiaka. Podporovať v žiakovi rozvoj muzikality, zmysel pre originalitu, zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov a ich výrazových prostriedkov.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiak na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovláda zloženie rozloženie nástroja a jeho údržbu ✓ má správny postoj tela pri hraní a držanie nástroja ✓ učí sa správnemu dýchaniu a tvorbe tónu ✓ ovláda rozsah hraného tónového terénu od malého e po c2 (g2) v stupniciach C,F,G dur hrá so základnou artikuláciou upevňovanie kvality tónu učí sa aplikovať nácvik v jednoduchých hudobných skladbách učí sa samostatne hudobnému nácviku	Zoznámiť žiaka s nástrojom, opis častí, postup zloženia, základná údržba nástroja a plátku Naučiť žiaka vzpriamený postoj tela pri hraní bez neprirodzeného napätia, držanie nástroja (prirodzený tvar rúk a prstov) Správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu a nátisku, správne nasadenie tónu jazykom Učenie prvých tónov od tónu e1 postupne zvládnuť šalmajový register, prechod do klarinetového registra a1-c2 Učenie základnej artikulácie- tenuto, legáto Upevňovanie nátisku a kvality tónu pomocou hrania dlhých tónov a učenie intonačnej čistote Pomocou ľudových piesní a jednoduchých skladbičiek prehlbovať orientáciu v tónovom teréne nástroja, hudobnú predstavivosť a hudobne ho motivovať Naučiť žiaka správnemu postupu pri samostatnom cvičení.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiak na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zlepšuje kvalitu tónu a upevňuje správne dýchanie, nátisk vie pomocou sebakontroly zaujať správny postoj pri hre a primerané postavenie prstov a rúk ✓ hrá detaché, legato, staccato, portamento hrá v rozsahu od e po d3. Stupnice po 3bé a 3 krížiky ✓ skvalitňuje hudobný prejav a orientáciu v notovom zápise rozvíja hudobné schopnosti- sluch, rytmus, hudobná pamäť, prstová motorika. zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť	Zdokonaľovanie kvality tónu, hranie dlhých tónov s priebehovou dynamikou. Dýchanie bránicou. Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov – postoj, držanie nástroja, nasadenie. Dbať o nasadenie tónu a rozšíriť artikulačné možnosti spolu s ich nácvikom pri hraní stupníc (artikulácia v skupinkách 3-4 tónov) Rozširovať tónový rozsah a orientovať sa podľa sluchu v stupniciach, hrať kvintakordy. Dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legáte. Rozvíjať cit a rešpekt pre dynamické odtiene, dynamické a agogické znaky ako aj tempové označenia. Rozvíjať hudobné schopnoti- sluch, rytmus, hudobná pamäť, prstová motorika. Rozvíjať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu transponovaním jednoduchých melódií.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiak na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zlepšuje kvalitu tónu a upevňuje správne dýchanie, nátisk vie pomocou sebakontroly zaujať správny postoj pri hre a primerané postavenie prstov a rúk hrá v rozsahu od e po e3. Stupnice po 5bé a 5 krížikov skvalitňuje hudobný prejav a orientáciu v notovom zápise ✓ skvalitňuje hudobný prejav a kritickú sebareflexiu zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť	Zdokonaľovanie kvality tónu, hranie dlhých tónov s priebehovou dynamikou. Dýchanie bránicou. Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov – postoj, držanie nástroja, nasadenie. Rozširovať tónový rozsah a orientovať sa podľa sluchu v stupniciach, hrať kvintakordy. Dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legáte, nasadenie a správnu artikuláciu, postupne zrýchľovať hru staccato. Naďalej rozvíjať cit a rešpekt pre dynamické odtiene, dynamické a agogické znaky ako aj tempové označenia. Koordinovať intonáciu a rytmus pri prednese skladby spolu so zvukovou vyrovnanosťou hud. prejavu Zlepšovať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiak na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zlepšuje kvalitu tónu v celom registri nástroja hrá v rozsahu od e po f3. Všetky stupnice s bé aj s krížikmi ✓ hrá melodické ozdoby skvalitňuje hudobný prejav a orientáciu v notovom zápise, rozširuje hudobné vnímanie a cítenie ✓ skvalitňuje hudobný prejav a kritickú sebareflexiu zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť, získa základnú zručnosť v transpozícii rozširuje schopnosti a poznatky hudobného interpretačného prejavu uplatňuje sa v súborovej hre rozširuje svoj hudobný prejav v rôznych žánroch	Naďalej zdokonaľovanie dychovej techniky, kvality tónu, zvukovú vyrovnanosť vo všetkých polohách. Rozširovať tónový rozsah a orientovať sa podľa sluchu v stupniciach, hrať kvintakordy. Dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legáte, nasadenie a správnu artikuláciu, postupne zrýchľovať hru staccato. Nácvik všetkých štandardných melodických ozdôb Naďalej rozvíjať cit a rešpekt pre dynamické odtiene, dynamické a agogické znaky ako aj tempové označenia. Zamerať sa na vnímanie nálady a hudobného výrazu hud. skladby Koordinovať intonáciu a rytmus pri prednese skladby spolu so zvukovou vyrovnanosťou hud. prejavu Zlepšovať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu, základy transpozície. Základná orientácia v štýlovom prejave hudobných skladieb rôznych slohov Výrazne rozvíjať a podporovať ansámblovú hru Rozširovať hudobný prejav o základy frázovania a výslovnosti v rôznych hud. žánroch (tanečná hudba, jazz)

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti II. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:

1 durová, 1 molová stupnica
2 etudy kontrastného charakteru
2 prednesové skladby rozličného charakteru

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

B. ZÁKOSTELECKÝ: Školahrynaklarinet I. a II. diel (výber)
F. DEMNITZ: Elementaschule für Klarinette
J. LANCELOT: 22 etud
I. MÜLLER: 22 etud, 1. diel

Prednesové skladby:
B.BARTÓK: Večer na dedine
J. K. VAŇHAL: Sonáta pre klarinet a klavír
K. REISSINGER: Loutkovásuita
J. KRATOCHVÍL: Malásuita
I. BÁZLIK: Bagately
RIMSKIJ-KORSAKOV: Koncert Es dur
A.ROUSSEL: Aria
F. A. ROZETTI: Koncer tEs dur
L. KOŽELUCH: Koncert Es dur
R. WAGNER: Adagio
V. TUČEK: Koncert B dur
Z. FIBICH: Selanka
Skladby rôznych žánrov motivačného charakteru (Jazz, Blues, Ľudová hudba a podobne).

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Nadviazať na schopnosti, zručnosti a vedomosti získané na I. Stupni základného štúdia a rozvíjať ich o ďalšie technické a výrazové prostriedky, potrebné na zvládnutie náročných skladieb. Rozvíjať muzikalitu a čistotu umeleckej interpretácie rôznych štýlov a žánrov pomocou výrazových prostriedkov v sólových, komorných a orchestrálnych skladbách. Zdokonaľovať účinnosť osobitného umeleckého prejavu s dôrazom na samostatnosť nácviku, kultúru tónu, techniku predvedenia a presvedčivosť interpretácie hraných skladieb. Koncentrovať všetky výrazové a technické prostriedky, hru z listu, hru spamäti, transpozíciu do rôznych tónin na správnu interpretáciu sólových, komorných, súborových a orchestrálnych partov. Celkový rozvoj výrazových a technických prvkov orientovať na dokonalé uplatnenie v praxi v rámci záujmovej umeleckej činnosti.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiak na konci 1. ročníka II. stupňa a ŠPD základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

zlepšuje kvalitu tónu v celom registri nástroja a intonačnú čistotu hrá v rozsahu od e po g3. Zahrá všetky durové aj molové stupnice s bé aj s krížikmi a zlepšuje technické možnosti hry skvalitňuje hudobný prejav a orientáciu v notovom zápise, rozširuje hudobné vnímanie a cítenie skvalitňuje hudobný prejav a kritickú sebareflexiu zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť, rozvíja zručnosť v transpozícii rozširuje schopnosti a poznatky hudobného interpretačného prejavu uplatňuje sa v súborovej hre, vie si doladiť nástroj k inému nástroju a začína vnímať svoju hru ako súčasť hud. celku dokáže samostatne získať hudobný materiál podľa svojho cítenia /internet, knižnice/ rozširuje svoj hudobný prejav v rôznych žánroch	Nadviazať na schopnosti a vedomosti získané na I. stupni základného štúdia. Naďalej zdokonaľovanie dychovej techniky, kvality tónu, zvukovej vyrovnanosti vo všetkých polohách a intonačnej čistoty Hrať a orientovať sa podľa sluchu vo všetkých durových aj molových stupniciach, hrať kvintakordy a septakordy. Dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legáte, nasadenie a správnu artikuláciu, hrať v artikulačných obmenách sekvencie po 3. a 4. tónoch Naďalej rozvíjať cit a rešpekt pre dynamické odtiene, dynamické a agogické znaky, hudobnú frázu ako aj tempové označenia. Zamerať sa na vnímanie nálady a hudobného výrazu hud. skladby Koordinovať intonáciu a rytmus pri prednese skladby spolu so zvukovou vyrovnanosťou hud. prejavu Zlepšovať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu, rozvíjať zručnosť v transpozícii. Základná orientácia v štýlovom prejave hudobných skladieb rôznych slohov Podporovať ansámblovú hru a viesť žiaka k sluchovej samostatnosti a vnímavosti hud. celku Podporovať žiaka vo vlastnom hudobnom cítení a v samostatnom výbere hudobného materiálu Rozširovať hudobný prejav o základy frázovania a výslovnosti v rôznych hud. žánroch (tanečná hudba, jazz)

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiak na konci 2. ročníka II. stupňa a ŠPD základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zlepšuje kvalitu tónu v celom registri nástroja a intonačnú čistotu ✓ zlepšuje technické možnosti hry a sluchovú orientáciu v stupniciach a harmónii prehlbuje zručnosť hry zložitejších hudobných pasáží skvalitňuje hudobný prejav a orientáciu v notovom zápise, rozširuje hudobné vnímanie a cítenie skvalitňuje hudobný prejav a kritickú sebareflexiu ✓ zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť, rozvíja zručnosť v transpozícii	Naďalej zdokonaľovanie dychovej techniky, kvality tónu, zvukovej vyrovnanosti vo všetkých polohách a intonačnej čistoty Hrať a orientovať sa podľa sluchu vo všetkých durových aj molových stupniciach, hrať kvintakordy a septakordy. Dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legáte, nasadenie a správnu artikuláciu, hrať v artikulačných obmenách sekvencie po 3. a 4. tónoch a v terciách. Študovať technicky náročnejšie etudy a hudobné príklady z hudobných diel. Naďalej prehlbovať cit a rešpekt pre dynamické odtiene, dynamické a agogické znaky, hudobnú frázu ako aj tempové označenia. Zamerať sa na vnímanie nálady a hudobného výrazu hud. skladby Koordinovať intonáciu a rytmus pri prednese skladby spolu so zvukovou vyrovnanosťou hud. prejavu Zlepšovať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu, rozvíjať zručnosť v transpozícii.

rozširuje schopnosti a poznatky hudobného interpretačného prejavu uplatňuje sa v súborovej hre, vie si doladiť nástroj k inému nástroju a začína vnímať svoju hru ako súčasť hud. celku dokáže samostatne získať hudobný materiál podľa svojho cítenia /internet, knižnice/ rozširuje svoj hudobný prejav v rôznych žánroch odváži sa improvizovane vytvoriť jednoduché melódie, prípadne variácie danej témy	Základná orientácia v štýlovom prejave hudobných skladieb rôznych slohov Podporovať ansámblovú hru a viesť žiaka k sluchovej samostatnosti a vnímavosti hud. celku Podporovať žiaka vo vlastnom hudobnom cítení a v samostatnom výbere hudobného materiálu Rozširovať hudobný prejav o základy frázovania a výslovnosti v rôznych hud. žánroch (tanečná hudba, jazz) Skúšať tvorivé prístupy vlastnou improvizáciou a sluchovým napodobňovaním

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiak na konci 3. ročníka II. stupňa a ŠPD základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
skvalitňuje hudobný prejav a kritickú sebareflexiu ✓ zlepšuje čítanie z nôt a sluchovú predstavivosť, rozvíja zručnosť v transpozícii orientuje sa v skladbách pre ansámbel a hrá sólové pasáže rozširuje schopnosti a poznatky hudobného interpretačného prejavu dokáže samostatne získať hudobný materiál podľa svojho cítenia /internet, knižnice/ a zároveň ho naštudovať ✓ rozširuje svoj hudobný prejav v rôznych žánroch	Koordinovať intonáciu a rytmus pri prednese skladby spolu so zvukovou vyrovnanosťou hud. prejavu Zlepšovať pohotovosť hry z listu a sluchovú orientáciu, rozvíjať zručnosť v transpozícii. Použitie nástroja v ansámblovej hre Základná orientácia v štýlovom prejave hudobných skladieb rôznych slohov Podporovať žiaka vo vlastnom hudobnom cítení a v samostatnom výbere hudobného materiálu Rozširovať hudobný prejav o základy frázovania a výslovnosti v rôznych hud. žánroch (tanečná hudba, jazz)

prehlbuje vnímanie hudobného priebehu	Základy formového a harmonického priebehu jednoduchej skladby
odváži sa improvizovane vytvoriť jednoduché melódie, prípadne variácie danej témy	Rozvíjať tvorivé prístupy vlastnou improvizáciou a sluchovým napodobňovaním

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiak na konci 4. ročníka II. stupňa a ŠPD základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
samostatne naštuduje hudobný materiál adekvátny jeho hudobnej zdatnosti, vrátane orientácie v notovom zápise, frázovania a výrazu	Komplexné zvládnutie nástrojovej hry
analyzuje základný formový priebeh, sloh, štýl a žáner	Orientácia v hudobnom diele
naštuduje a zahrá skladby iných (ako vážno-hudobných) žánrov podľa vlastného výberu	Žánrové použitie nástroja
je schopný diskusie a prejavu vlastného názoru na hudbu (hudobné dielo) s preferenciou na jeho vlastné cítenie	Rozvoj vlastného hudobného cítenia a hudobných preferencií
získava základný prehľad kultúrneho diania v blízkom okolí	Prehľad v umení a v kultúre svojho okolia
uplatňuje svoje získané schopnosti: verejným vystupovaním, v rozličných zoskupeniach, v pedagogickej pôsobnosti a podobne	Možnosti vlastnej hudobnej realizácie

Záverečná skúška:

1 durová, 1 molová a stupnica príslušné akordy
2 etudy kontrastného charakteru
prednesová skladba väčšieho rozsahu hraná na verejnom podujatí školy

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia:

Etudy (výber)

C. BÄRMANN: 24 etud pre klarinet
E. CAVALLINI: CapricenfürKlarinette
P. JEANJEAN: Progresívne a melodické etudy
M. KLOSÉ: Technické etudy
I. MÜLLER: 20 etud
M. REISPCH: Chodus – etüden für Klarinette
S. ROZANOV: Cvičenia narozvíjanie techniky
L. WIEDEMANN: Klarinetten .Studien IX. A XI. Diel
J. B. GAMBARO: 12 caprices – výber

Prednes**:** (Vo viac časťových prednesoch možno hrať len 1 časť).
J. BRAHMS: 2 sonáty
F. BUSONI: Elegia
C. DEBUSSY: 5 piesní
O. FLOSMANN: Zbojnícka sonatína
C. M. WEBER: Variácie
C. M. WEBER: Concertino
C. M. WEBER: Koncerto f mol
W. LUTOSLAWSKI: Tanečné prelúdiá
W. A. MOZART: Koncert A dur II. časť
L. KOŽELUH: Concerto Esdur
F. V. KRAMÁŘ: Concerto B dur
F. NEUBAUER: Poetické štúdie
M. NOVÁK: Sonatína
K. G. REISSINGER: Studien koncert
F. A. ROSETTI-RÖSSLER: Concerto
P. RYTEL: Romanca
C. SAINT-SAENS: Sonáta
K. STAMITZ: Koncert Es dur
J. TANDLER: 3 skladbičky
J. B. WAŇHAL: Concerto
Z. VOSTŘÁK: Burleska
Iné primerané skladby podľa vlastného výberu.

HRA NA SAXOFÓNE

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátisku, intonácia, rytmická a technická istota),kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej frázy, dynamiku a agogiku. Poznať zvukové a farebné možnosti nástroja a jeho technické parametre.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
sú oboznámení s históriu nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja zvládajú prstovú a jazykovú techniku ovládajú hru v rozsahu c1-f3 aplikujú hru tenuto, staccato a legato sú schopní zahrať durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy aD7po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu ovládajú plynulé čítanie nôt orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika) ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek zvládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Tenuto, staccato. Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy. Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní,T5aD7rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu. Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Pojmy: primavolta, secondavolta, DaCapo, D.C. al Fine, dal segno, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5.

sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, - hrajú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii	Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty. Viachlasné skladby -komorná hra. Verejná prezentácia nadobudnutých kompetencii.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách hrajú v rozsahu b -f3 ovládajú hru tenuto, staccato, legato reprodukujú durové a molové stupnice do 6 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov,D7azm7po troch a po štyroch, dosiahnutom rozsahu uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, - realizujú sa v súboroch - verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Tenuto, staccato. plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy. Durové a molové stupnice do 6 predznamenaní,T5,D7a zm7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika, primavolta, secondavolta, DaCapo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4.

	Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty. Hra veľkej trioly.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
neustále pracujú na plynulom rebernobránicovom dýchaní	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.
aplikujú dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou hrajú v rozsahu b -fis3 využívajú širokú dynamickú škálu zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách ovládajú a kombinujú tenuto, staccato, legato, portamento reprodukujú durové a molové stupnice do 7 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov,D7azm7po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu pracujú s chromatickou stupnicou demonštrujú kvalitu tónu uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti) sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, verejným	Budovanie nátisku, atónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály p až ff). –7. poloha. Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice do 7 predznamenaní,T5,D7a zm7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika -portamento, chromatická stupnica, primavolta, secondavolta, DaCapo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7,intervalov v2, m2, v3,

účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v.7, m.7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty. Hra veľkej trioly.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
neustále pracujú na plynulom rebernobránicovom dýchaní	Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónovej vyrovnanosti v celom používanom
bezpečne aplikujú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách zvládajú hru v rozsahu b -fis3 využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento) ovládajú plynulé čítanie nôt demonštrujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov,D7azm7po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu zvládnu hru chromatických stupníc sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti) sú schopní samostatne naladiť nástroj	rozsahu. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Vyrovnaná prstová a jazyková technika. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej a trojčiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice,T5,D7a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, primavolta, secondavolta, DaCapo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7,

verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii	intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v.7, m.7.

Záverečná skúška:

1 durová, 1 molová stupnica
2 etudy kontrastného charakteru
2 prednesové skladby rozličného charakteru

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Etudy:
T. Hejda: Škola hry na saxofón
F.W.Ferling: 48 Famous Studies for Oboe or Saxophone
Prednesové skladby:
J.S.Bach: Sonáta g mol U. Naulais: Petite
Suite Latine

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Schopnosť hrať „z listu“, improvizovať a transponovať do iných kľúčov. Samostatnosť pri riešení technickej a obsahovej stránky diela. Naučiť žiaka interpretačnej predstavivosti, hudobnej pamäti, orientácii v hudobných formách, štýloch a žánroch.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Prstová a jazyková technika. Intonačné prevedenie a kultivovanosť tónu.
zvládajú hru v rozsahu b - fis^3	Rozsah b - fis^3. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.
využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento)	Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff) Plynulé väzby legáta.
ovládajú plynulo čítanie nôt	Nácvik melodických ozdôb a trilku.
vedia zahrať melodické ozdoby	Hra durových a molových stupníc, T^5, D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe.
hrajú durové a molové stupnice a príslušné tonické kvintakordy, D^7 a zm^7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu	Chromatická stupnica. Celotónová stupnica. Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.
zvládnu hru chromatickej stupnice	Hra rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.
hru celotónových stupníc	Základy pentatoniky, improvizácie a bluesu. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období	Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D^7 a jeho obraty, zm^7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.

oboznamujú sa s pentatonikou a so základmi improvizácie, bluesovou stupnicou aplikujú legáta medzi 2 a 3 notou - ak sú 4 osminové noty získavajú základy pre swingové frázovanie, artikuláciu T a D získavajú informácie o bluesovej forme s využitím bluesu v populárnej hudbe	Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7, zm^7, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly. Rozoznávanie kadencie Tonika - Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu sluchovú pohotovosť a sebakontrolu aplikujú kultivovaný tón v rámci celého rozsahu ovládajú hru melodických ozdôb zvládajú hru trilku využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento)	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Prstová a jazyková technika. Intonačné prevedenie a kultivovanosť tónu. Pohotovosť a sebakontrola. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. Budovanie nátisku. Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta.

ovládajú plynulé čítanie nôt, interpretujú durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D^7 a zm^7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu	Melodické ozdoby a trilok. Hra durových a molových stupníc, T^5, D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v rýchlejších tempách.
zvládajú hru chromatických a celotónových stupníc	Chromatická stupnica. Celotónová stupnica. Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.
vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov	Hra rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.
sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti	Pentatonika, improvizácie a bluesu. Swingové frázovanie, artikulácia T a D. Orientácia v bluesovej forme. Využitie bluesu v populárnej hudbe.
sú schopní samostatnej práce v súboroch,	Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
pracujú s pentatonikou a so základmi improvizácie, bluesovou stupnicou	Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D^7 a jeho obraty, zm^7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.
získavajú základy pre swingové frázovanie, artikuláciu T a D	Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.
orientujú sa v bluesovej forme s využitím bluesu v populárnej hudbe	Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7, zm^7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly. Rozoznávanie kadencie Tonika-Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku	Prirodzené, hlboké a plynulé rebernobránicové dýchanie.
demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj	Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku.
realizujú hru melodických ozdôb a hru trilku, využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento)	Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania.
sú schopní plynulo čítať noty, zahrajú durové a molové stupnice a príslušné akordy T^5, D^7 a zm^7 po troch a po štyroch	Aplikácia durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T^5, D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe.
ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc	Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch	Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. Pohotovosť a sebakontrola.
vedia zahrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti	Interpretácia skladieb rôznych štýlových období. Uplatnenie nadobudnutých kompetencii pri štúdiu skladieb a partov.
využívajú vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti	Pentatonika, improvizácie a bluesu. Swingové frázovanie, artikulácia T a D. Orientácia v bluesovej forme. Využitie bluesu v populárnej hudbe.
ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu	Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D^7 a jeho obraty, zm^7

	a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok. Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7, zm^7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly. Rozoznávanie kadencie Tonika - Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácviku a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj	Prirodzené, hlboké a plynulé rebernobránicové dýchanie. Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku. Plynulá hra. Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff).

samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato,	Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania.

portamento), vrátane hry melodických ozdôb a trilku	Práca s farbou a kvalitou tónu.
samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátiskových schopností	Aplikácia durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T^5, D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe.
ovládajú plynulé čítanie nôt, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupníc a príslušných T^5, D^7 a zm^7	Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.
sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov	Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
samostatne využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre	Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.
ovládajú transkripciu nejakého sóla, jej zápis do nôt a jej fixovanie, hranie z nahrávkou a klavírnym sprievodom	Pohotovosť a sebakontrola.
demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj	Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.
vedia zahrať rozsiahle prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti	Uplatnenie nadobudnutých kompetencii pri štúdiu skladieb a partov.
využívajú vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti	Pentatonika, improvizácie a bluesu.
ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu.	Swingové frázovanie, artikulácia T a D.
	Orientácia v bluesovej forme. Využitie bluesu v populárnej hudbe.
	Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
	Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.
	Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D^7 a jeho obraty, zm^7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.
	Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.
	Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7, zm^7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.
	Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.

	Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly. Rozoznávanie kadencie Tonika-Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.

Záverečná skúška:

durová a molová stupnica T^5, D^7, zm^7
2 kontrastné etudy rôzneho
2 prednesové skladby rozličného charakteru

Odporúčaný hudobný materiál:

Etudy: K. Mille: Etudy pre hoboj alebo saxofón

Prednesové skladby:
G. Gioia: Suita (tenor. saxofón)
P.Iturralde: Pequeňa Czarda (alt. saxofón)
A.Grgin: Koncertino pre klarinet a orchester- transkripcia

HRA NA TRÚBKE

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Ciele pre prípravné štúdium

Rozvíjať základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátisku, intonácia, rytmická a technická istota).
Práca na kvalite tónu, kultiváciu nasadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú postoj pri hre a držanie nástroja, poznajú základy správneho použitia nástroja, jeho ošetrenie a údržbu dodržujú základné nátiskové návyky zvládajú správny spôsob dýchania a tvorby tónu	Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja. Hra dlhých tónov, nasadzovanie. Tvorba tónu, postoj pri hraní, zvládnuť rozsah hmatov od c1 po d2. Jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja, Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:
rytmické cvičenie 1 stupnica 1 skladba
Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:
KOLÁŘ Jaroslav: Praktická škola pro cornet a piston, trúbku, krídlovku – zošit 1
KRČMA M. VAIGL A.: Škola hry na trubku 1. diel
LUTAK Ludwik: Szkola na trabke, 1. diel

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

Rozvíjať základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátisku, intonácia, rytmická a technická istota). Kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej fráze, dynamiku a agogiku, poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja,

1. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

ovládajú postoj pri hre a držanie nástroja poznajú základy správneho použitia nástroja, jeho ošetrenie a údržbu dodržujú základné nátiskové návyky zvládajú správny spôsob dýchania a tvorby tónu sú schopní spájať noty v rozsahu g c2diatonicky v rámci stupníc C, G reprodukujú jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja interpretujú krátke jednoduché skladbičky s, alebo bez sprievodu klavíra	Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Budovanie nátisku, tónu. Hra dlhých tónov, nasadzovanie. Rozsah g -c2. Rozširovanie tónového rozsahu. Spájanie nôt v rozsahu g -c2 diatonicky v rámci stupníc C, G. Jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja. Čítanie zápisu študovanej skladby v rozsahu určenom v predmete hudobná náuka. História, stavba, mechanika a spôsob ošetrenia nástroja. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality.

2. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
naďalej pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov majú vedomosti otvorení kvalitného tónu, reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu	Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia, vydržiavané tóny. Technika kvality tónu. Dynamické odtiene.
rozlišujú základné druhy artikulácie -Legato, non legato hrajú cvičenia v strednej polohe v predpísanom rozsahu sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu zvládnu zahrať drobné skladbičky, piesne so sprievodom klavíra či iného sprievodného nástroja	Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej a hlbokej polohe. Rozsah fis -e2. Hra stupníc v štvrťových notách. Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Jednoduché melódie podľa sluchu. Legátove a tenutové pasáže, kombinácia legáta a staccata. Čítanie zápisu študovanej skladby v rozsahu určenom v predmete hudobná náuka. Rozpoznávanie jednoduchých hudobných foriem -jednoduchá dvojdielna hudobná forma, rondo. Orientácia na rôzne skladbičky z rôznych štýlových období.

	Sluchové rozlišovanie durového a molového tónorodu. Vnímanie nálady skladby. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:
2 stupnice
2 charakterovo rozdielne cvičenia
2 rôzne skladby

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:
KOLÁŘ Jaroslav: Praktická škola pro cornet a piston, trúbku, krídlovku – zošit 1
KRČMA M. VAIGL A.: Škola hry na trubku 1. diel
ARBAN J. B.: Vollständige schulle fur trompete
ARBAN J. B.: 100 elementárnych etud, 1. diel

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov, samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela, hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch. Vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov	Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja.

naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu vedia sa prispôsobiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia –stupnice, akordy, etudy, sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón, hrajú v prebranom rozsahu nástroja, rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu, zvládnu zahrať primerané skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja.	Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia, vydržiavané tóny. Technika kvality tónu. Dynamické odtiene. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej a hlbokej polohe. Rozsah fis -e2. Hra stupníc v štvrťových notách. Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Jednoduché melódie podľa sluchu. Legátove a tenutové pasáže, kombinácia legáta a staccata. Čítanie zápisu študovanej skladby v rozsahu určenom v predmete hudobná náuka. Rozpoznávanie jednoduchých hudobných foriem -jednoduchá dvojdielna hudobná forma, rondo. Orientácia na rôzne skladbičky z rôznych štýlových období. Sluchové rozlišovanie durového a molového tónorodu. Vnímanie nálady skladby. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu	Upevňovanie získaných kompetencii nadobudnutých v prechádzajúcich rokoch. Reberno-bránicové dýchanie. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia rôzneho zamerania, vydržiavané tóny.

vedia sa prispôsobiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby,	Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dynamické odtiene.
hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia –stupnice, akordy, etudy sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón hrajú v prebranom rozsahu nástroja g –e2 rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu dbajú na dodržiavanie fráz, reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu zvládnu zahrať skladby či piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení	Rozsah g -e2. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbokej a vyššej polohe. Hra stupníc v štvrťových a osminových notách v rytmických moduloch (C, G, F, B, Es, G, D). Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení. Hra z listu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality. Intonačná stabilita a muzikalita. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu.

sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch rozvíjajú hru legato v alikvotných tónoch v polových, neskôr štvrťových notách v tempe jedna doba = jedna sekunda, naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu	Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbokej a vyššej polohe. Hra stupníc v štvrťových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Tonický akord po 4 v rýchlejšom tempe.
dbajú na dodržiavanie fráz vedia sa prispôsobiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu zapájajú sa do súborovej a komornej hry	Akordy v tenute, legate, staccate v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita a muzikalita. Vedomosti o štýlových obdobiach nielen starších, ale i novodobých. Určovanie rýchleho tempa skladieb.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato (jednoduché, dvojité, trojité) naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách vedia vystihnúť celkový charakter skladby rozpoznajú jednoduché melodické ozdoby a využívajú ich v daných skladbách vnímajú základné prvky improvizácie pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Stupnice v štvrťových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, staccato v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období.
hrajú v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže) interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu zapájajú sa do súborovej a komornej hry sú schopní posúdiť vlastný výkon	Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.

Záverečná skúška:

2 stupnice: dur a mol
2 cvičenia rôzneho charakteru
2 rôzne skladby

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

KOLÁŘ Jaroslav: Praktická škola pro cornet a piston, trúbku, krídlovku – zošit 2, 3
KRČMA M. VAIGL A.: Škola hry na trubku 2. diel
ARBAN J. B.: Vollständige schulle fur trompete
ARBAN J. B.: 100 elementárnych etud, 1. diel

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej stránky hudobného diela. Naďalej rozvíjať hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch, mať vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov, mať vyprofilovanú orientáciu žiaka –absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
rozvíjajú získané kompetencie nadobudnuté na I. stupni základného štúdia, sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch, ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch.
(jednoduché, dvojité, trojité), naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, demonštrujú melodické ozdoby, vnímajú základné prvky improvizácie, pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období	Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlom tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže).

hrajú v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže) zapájajú sa do súborovej a komornej hry formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb sú schopní posúdiť vlastný výkon	Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
sústavne pracujú na technike nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato (jednoduché, dvojité, trojité) samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu, orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách demonštrujú melodické ozdoby	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie.

vnímajú základné prvky improvizácie pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rôznych štýlových období hrajú v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže), interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu zapájajú sa do súborovej a komornej hry formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu	Hra akordov tenuto, legato, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlom tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku rozvíjajú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité, trojité) samostatne pracujú s farbou hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci požadovaného rozsahu ovládajú rozsah fis –c3	Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlom tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a

orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, demonštrujú melodické ozdoby používajú základné prvky improvizácie	trojitom (dlhšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.
majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období hrajú v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže) interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia majú vlastný názor na interpretáciu skladieb, objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu	Zhodnotenie vlastného výkonu.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

preukazujú kompetencie, ktoré nadobudli počas celého štúdia na ZUŠ správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku praktizujú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité, trojité) samostatne pracujú s farbou hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci celého rozsahu ovládajú rozsah fis –c3 orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách demonštrujú melodické ozdoby používajú základné prvky improvizácie	Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlom tempe. Vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období. Skladby v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže).

majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období hrajú v rýchlych tempách v legate staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže) zvyšujú technickú úroveň hry, intonačnú čistotu na etudách a cvičeniach interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia majú vlastný názor na interpretáciu skladieb objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu absolvovať záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia	Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Technická úroveň hry, intonačná čistota na etudách a cvičeniach, dolaďovanie. Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita. Zhodnotenie vlastného výkonu. Záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia.

Záverečná skúška:

2 stupnice: dur a mol

2 cvičenia rôznej problematiky

2 rôzne skladby

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

KOLÁŘ Jaroslav: Praktická škola pro cornet a piston, trúbku, krídlovku – zošit 3, 4, 5
ARBAN J. B.: Vollständige schulle fur trompete
ARBAN J. B.: 100 elementárnych etud, 1. diel

HRA NA TENORE

1.ročník 1.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Študijné zameranie	**HRA NA TENORE**
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne
Názov ŠKVP	**MLADÝ ČLOVEK A UMENIE**
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého , Nám.č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	prvý
Stupeň vzdelania	ISCED 1B- primárne umelecké vzdelávanie 2 roky
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	slovenský
Vypracoval	Jozef Brindzák
Schválené dňa	21.5.2026

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovanie hry na trúbke a na tenore poskytuje žiakom základy odborného vzdelania, rozširuje okruh hudobných skúseností, rozvíja hudobné zručnosti. Hra na trúbke, hra na tenore kladie značné nároky na fyziologické a intelektuálne vlastnosti žiakov, rozvíja ich estetické cítenie. Pravidelným cvičením žiaci dosiahnu takú technickú zručnosť , ktorá im umožní správnu interpretáciu skladieb rôznych žánrov a štýlových období. Trúbka má využitie hlavne v dychovej a orchestrálnej hudbe.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

- viesť žiakov k návykom správneho dýchania, postoja pri hre, držanie nástroja, správneho nasadenia nátrubku na pery,
- neustále kontrolovať intonačnú čistotu, rytmus, dynamiku, rozvíjať hudobnú tvorivosť, zmysel pre správne cítenie melodických fráz, a rytmicko-melodickú predstavivosť,
- rozvíjať hru z listu,
- viesť žiaka k sebakontrole a sebahodnoteniu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE

- individuálna forma práce,
- predhrávanie skladieb pedagógom – demonštračné metódy, spojené so slovnými metódami vysvetľovanie,
- spoločné muzicírovanie s pedagógom .

UČEBNÉ ZDROJE

TRÚBKA : Krčma , Vaigl : Škola hry na trúbku
Krčma, Vaigl : Kvapík
Kopáčik,I.: Motivačné etudy
Kolár , : Technické etudy 1.diel

TENOR : Kopáčik, I.: Technické etudy
Kolár, : Technické cvičenia 1.diel
Achate,V.: Romanza

(zoznam hudobnej literatúry je odporúčaný, študijný materiál je možné variovať podľa individuálnych schopností žiaka).

OBSAH, KOMPETENCIE, VÝSTUPY

O B S A H	OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	V ÝKONOVÉ ŠTANDARDY
-perné väzby a iné cvičenia nátiskového svalstva v strednej polohe,	Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja	Vedieť zahrať samostatne skladby a rytmické motívy,
- hra stupníc v štvrťových notách,	Predlžovanie nádychu a výdychu Technické cvičenia, vydržiavané tóny Technika kvality tónu	- dokázať vystihnúť hudobnú náladu,
- hra rytmických figurácii,	Dynamické odtiene	- počas školského roka 2krát

	Upevňovanie nátiskovéo svalstva v strednej a hlbokej polohe	
-kombinácia legáta a staccata,	Rozsah fis – e2 Hra stupníc v štvrťových notách T5 po4 vo voľnom tempe	účinkovať na internom koncerte,
-rozvoj hráčskej techniky,	Jednoduché melódie podľa sluchu Hra legáto, tenuto, staccato Aplikovanie poznatkov a vedomostí z HN pri hre	-mať radosť z hry na nástrojoch.
- riadiť sa individuálnymi schopnosťami jednotlivých žiakov,	Rozpoznanie jednoduchých hudobných foriem – jednoduchá, dvojdielna hudobná forma, rondo	Hra na trubke: Stupnice:C,F,B,Es,G,D,e,d. Krčma,Vaigl:30 cvičení Kollár I.:techn.cvičenia-20
- rozvoj žiakovej muzikality.	Orientácia na skladbičky z rôznych štýlových období	Prednes:Krieger,J.:Menuet
	Sluchové rozlišovanie durového a molového tónorodu	Šedokov,V.:Balada.
	Vnímanie nálady skladby	Hra na tenore: Stupnice:C,F,B,Es,G,D.emol,dmol, Kopáčik,I.:Motovač.etudy:25cv Kollár,I.:Techn.cv. -20.
		Prednes: Händel,G.F.Sarabanda, Rakov,N.: Melódia.

2.ročník 1.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Študijné zameranie	**HRA NA TENORE**
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne
Názov ŠKVP	**MLADÝ ČLOVEK A UMENIE**
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého , Nám.č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	druhý
Stupeň vzdelania	ISCED 1B- primárne umelecké vzdelávanie 2 roky

Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	slovenský
Vypracoval	Jozef Brindzák
Schválené dňa	21.5.2026

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovanie hry na trúbke a na tenore poskytuje žiakom základy odborného vzdelania, rozširuje okruh hudobných skúseností, rozvíja hudobné zručnosti. Hra na trúbke, hra na tenore kladie značné nároky na fyziologické a intelektuálne vlastnosti žiakov, rozvíja ich estetické cítenie. Pravidelným cvičením žiaci dosiahnu takú technickú zručnosť , ktorá im umožní správnu interpretáciu skladieb rôznych žánrov a štýlových období. Trúbka má využitie hlavne v dychovej a orchestrálnej hudbe.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

viesť žiakov k návykom správneho dýchania, postoja pri hre, držanie nástroja, správneho nasadenia nátrubku na pery,
neustále kontrolovať intonačnú čistotu, rytmus, dynamiku, rozvíjať hudobnú tvorivosť, zmysel pre správne cítenie melodických fráz, a rytmicko-melodickú predstavivosť,
rozvíjať hru z listu,
viesť žiaka k sebakontrole a sebahodnoteniu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE

individuálna forma práce,
predhrávanie skladieb pedagógom – demonštračné metódy, spojené so slovnými metódami vysvetľovanie,
spoločné muzicírovanie s pedagógom .

UČEBNÉ ZDROJE

TRÚBKA : Krčma , Vaigl : Škola hry na trúbku
Krčma, Vaigl : Kvapík
Kopáčik,I.: Motivačné etudy
Kolár , : Technické etudy 1.diel
TENOR : Kopáčik, I.: Technické etudy
Kolár, : Technické cvičenia 1.diel
Achate,V.: Romanza

(zoznam hudobnej literatúry je odporúčaný, študijný materiál je možné variovať podľa individuálnych schopností žiaka).

OBSAH, KOMPETENCIE, VÝSTUPY

O B S A H	OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY
-perné väzby a iné cvičenia	Nácvik reberno-bránicového	Vedieť zahrať samostatne

nátiskového svalstva v strednej polohe,	dýchania, postoja a zásady údržby nástroja	skladby a rytmické motívy,
- hra stupníc v štvrťových notách,	Predlžovanie nádychu a výdychu Technické cvičenia, vydržiavané tóny Technika kvality tónu	- dokázať vystihnúť hudobnú náladu,
- hra rytmických figurácii,	Dynamické odtiene Upevňovanie nátiskovéo svalstva v strednej a hlbokej polohe	- počas školského roka 2krát
-kombinácia legáta a staccata,	Rozsah fis – e2 Hra stupníc v štvrťových notách T5 po4 vo voľnom tempe	účinkovať na internom koncerte,
-rozvoj hráčskej techniky,	Jednoduché melódie podľa sluchu Hra legáto, tenuto, staccato Aplikovanie poznatkov a vedomostí z HN pri hre	-mať radosť z hry na nástrojoch.
- riadiť sa individuálnymi schopnosťami jednotlivých žiakov,	Rozpoznanie jednoduchých hudobných foriem – jednoduchá, dvojdielna hudobná forma, rondo	Hra na trubke: Stupnice:C,F,B,Es,G,D,e,d. Krčma,Vaigl:30 cvičení Kollár I.:techn.cvičenia-20
- rozvoj žiakovej muzikality.	Orientácia na skladbičky z rôznych štýlových období	Prednes:Krieger,J.:Menuet
	Sluchové rozlišovanie durového a molového tónorodu	Šedokov,V.:Balada.
	Vnímanie nálady skladby	Hra na tenore: Stupnice:C,F,B,Es,G,D.emol,d mol, Kopáčik,I.:Motovač.etudy:25cv Kollár,I.:Techn.cv. -20.
		Prednes: Händel,G.F.Sarabanda, Rakov,N.: Melódia.

1.ROČNÍK DRUHEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA

Študijné zameranie	**HRA NA TENORE,**
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne
Názov ŠKVP	**MLADÝ ČLOVEK A UMENIE**
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého , Nám.č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	ISCED 2B- nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	Slovenský
Vypracoval	Jozef Brindzák
Schválené dňa	21.5.2026

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovanie hry na trúbke a na tenore poskytuje žiakom základy odborného vzdelania, rozširuje okruh hudobných skúseností, rozvíja hudobné zručnosti. Hra na trúbke, hra na tenore kladie značné nároky na fyziologické a intelektuálne vlastnosti žiakov, rozvíja ich estetické cítenie. Pravidelným cvičením žiaci dosiahnu takú technickú zručnosť , ktorá im umožní správnu interpretáciu skladieb rôznych žánrov a štýlových období. Trúbka má využitie hlavne v dychovej a orchestrálnej hudbe.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

rozvíjať a prehlbovať všetky prvky hudobnosti, technické a výrazové schopnosti a návyky
sledovať kvalitu tónu a kultivovanosť hudobného prejavu, rozvíjať schopnosť hry z listu, hru naspamäť, vyžadovať hru v rýchlejších tempách, v legate aj staccate
viesť žiaka k samostatnosti štúdium zamerať na zvládnutie väčšieho počtu náročnejších skladieb rozmanitých štýlových období

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE

individuálna forma práce
interpretácia skladieb rozmanitých žánrov a štýlových období na individuálnych hodinách uplatňovať v pedagogickej práci učiteľa predovšetkým techniku predhrávania skladieb, na základe ktorej si žiak postupne utvára predstavivosť o intonácii, kvalite a čistote tónu

UČEBNÉ ZDROJE

TRÚBKA Arban: Technické cvičenia 1.diel
Kolář: Technické etudy 1.diel – dokončiť
Muffat: Boure
TENOR: Kolář: Technické etudy 1.diel – dokončiť
Kopáčik: Motivačné etudy
Mozart W.A.: Ária
(zoznam hudobnej literatúry je odporúčaný, študijný materiál je možné variovať podľa individuálnych schopností žiaka).

O B S A H	OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY
▪ Osvojiť a upevniť základné návyky a zručnosti : správne dýchanie, postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, začiatok a ukončenie tónu, ▪ rozvíjať hráčsku techniku, rozširovať tónový rozsah,	▪ Reberno- bránicové dýchanie ▪ *Predlžovanie nádychu a výdychu* ▪ *Technické cvičenia rôzneho zanerania – vydržiavané tóny*	▪ Prezentácia získaných vedomostí a zručností na koncertných podujatiach (triedne, verejné, interné, príležitostné koncerty) ▪ dokázať vystihnúť hudobnú náladu,

▪ rozvíjať rytmickú a melodickú predstavivosť žiakov, ▪ riadiť sa individuálnymi schopnosťami jednotlivých žiakov, ▪ zoznámiť žiakov s nástrojom a jeho históriou, stavbou, mechanikou a spôsobom ošetrovania, ▪	▪ *Kvalita tvorby tónu* ▪ *Dynamické oddtiene* ▪ *Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej ahlbokej polohe* ▪ *Hra stupníc vštvr%tových a osminových notách* ▪ *T5 po4 vo voľnom tempe* ▪ *Jednoduché melódie podľa sluchu* ▪ *Jednoduché skladby podľa notového zápisu* ▪ *Hra z listu* ▪ *Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov získaných v predmete HN na úrovnin primeranej študijnému zameraniu* ▪ *Zameranosť nainterpretačné prvky rôznych štýlových období* ▪ *Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality* ▪ *Intonačná stabilita* ▪ *Kombinácia rytmických modulov pri hre na nástroji* ▪ *Základné vedomosti o štýlových obdobiach*	▪ ▪ Vedieť samostatne zahrať jednoduché skladby a rytmické motívy, ▪ ▪ aspoň 1x počas školského roka vystúpiť na koncerte, mať radosť z hry na nástroj ▪ ▪ *Trúbka* stupnice: 3 durové s krížikmi a s béčkami, 3 molové s krížikmi a s éčkami, etudy: Kolář 15 etud, Arban 20 cvičení, Muffat: Boure ▪ *Tenor*:Kolář: 20 etud, Kopáčik 15 etud, W.A.Mozart Ária ▪

3. ročník 2. časti 1. stupňa

Študijné zameranie	**Hra na tenore**
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne
Názov ŠkVP	**MLADÝ ČLOVEK A UMENIE**
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého, Nám. SNP č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	Tretí ročník druhej časti prvého stupňa základného štúdia

Stupeň vzdelania	Prvý stupeň, nižšie sekundárne umelecké vzdelanie ISCED 2B
Dĺžka štúdia	4roky
Forma štúdia	Denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	Slovenský
Vypracovala	Jozef Brindzák
Schválené PK dňa	18.6.2026

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hra na tenore kladie značné nároky na fyziologické a intelektuálne vlastnosti žiaka, rozvíja estetické cítenie, formuje charakter, hrou v súbore upevňuje kolektívne cítenie. Štúdium hry na tenore v ZUŠ poskytuje žiakom základy odborného vzdelania, rozvíja hudobné zručnosti.
Štúdium 1. stupňa v rozsahu 6. ročného štúdia sa rozdeľuje na dve časti základného štúdia: na prvú časť I. stupňa umeleckého vzdelávania: primárne vzdelávanie v rozsahu 2. ročného štúdia, sekundárne vzdelávanie v rozsahu 4. ročného štúdia. Na štúdium prvého stupňa nadvazuje druhý stupeň základného štúdia, ktorý trvá štyri roky a umožňuje žiakom, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých zručností v prvom stupni štúdia ich ďalší umelecký rozvoj.

1. Ciele vyučovacieho predmetu

3.1 Všeobecné

Z hľadiska cieľa sa akcentujú a opakujú hlavné myšlienky a súvislosti učiva, nadväzuje sa na minulú látku, upevňujú sa k nej vzťahy, rozvíja a prehlbuje sa osvojené učivo. Učiteľ ukazuje perspektívy ďalšej činnosti, naznačuje čo bude ďalej predmetom vyučovania. Cieľová orientácia činnosti učiteľa smetuje k výsledkom, ktoré predstavujú zmeny vo vedomostiach, zručnostiach, v rozvoji schopností, v utváraní vlastností, názorov a postojov.

Orientácia cieľa na činnosti žiakov je veľmi dôležitá, pretože na základe činností sa rozvíjajú intelektuálne spôsobilosti, schopnosti, vznikajú emocionálne zážitky, vytvárajú sa želateľné postoje žiakov, vytvárajú sa samostatné úsudky a zovšeobecňujú závery. Ujasnenie cieľa orientuje učiteľa na výber pojmov, dôkazov, zovšeobecnení. Formulácia kľúčových otázok vedie žiakov k poznávaniu relácií, vlastností a záverov významných z hľadiska cieľa. Znalosť cieľa usmerňuje a dynamizuje činnosť žiakov, stáva sa pre žiaka motivačným nábojom, ak sa s ním žiak stotožní.

3.2 Špecifické:

3.2.1 Kognitívna oblasť

- neustále upevňovať a zdokonaľovať nátiskové schopnosti
- rozširovať tónový rozsah, prehlbovať technické a výrazové schopnosti
- hra v rýchlejších tempách /stupnice, kvintakordy, etudy, prednesové skladby/

- opakovať a v náročnejších variáciách precvičovať všetky už prebrané technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spájať s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami

3.2.2 Psychomotorická oblasť

- rozvíjať schopnosť hry v dynamických odtieňoch, zvyšovaŤ kvalitu tónu a jeho nasadenia, jeho priebeh, doladenie a ukonćenie
- rozvíjať pohotovosť prstov, jazykovú techniku, nátiskovú pohyblivosť a pružnosť pri hre v rýchlejších tempách

3.2.3 Afektívna oblasť

- doležitá je vnímavosť , sluchová kontrola a citlivosť pri tvorbe tónu
- rozvíjať schopnosť posudzovať hudobnú hodnotu skladby
- vedieť variovať dynamickú škálu pri itnerpretácií skladieb

4. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Škola, učiteľ cielene utvárajú a rozvíjajú kľúčové kompetencie žiakov, ktoré sa nasledovne rozvíjajú:

1.Sociálno – komunikačné spôsobilosti

Žiak efektívne využíva dostupné informačno - komunikačné technológie, vie prezentovať sám seba a tiež výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk, dokáže primerane komunikovať.

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

žiak používa aplikované matematické modely logického a priestorového myslenia pri teoretickom i umeleckom rozbore diela, pri výstavbe vlastnej interpretácie a prezentácie diela

3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

žiak vie používať technológie informačnej spoločnosti pri vyučovaní a učení sa, dokáže

variabilne používať informačné technológie v umení, rozumie a používa primerane zložité postupy

4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa

žiak si uvedomuje potrebu svojho učenia sa ako prostriedok sebarealizácie a osobného rozvoja, uvedomuje si svoj pokrok a kriticky ho hodnotí, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti

5.Spôsobilosť riešiť problém

žiak spoznáva pri jednotlivých riešeniach problémov ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizík, dokáže konštruktívne a systematicky riešiť konflikty

6.Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

žiak chápe význam a uplatňuje formy takých spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti, uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, vie spájať osobné záujmy so záujmami spoločnosti

7.Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

žiak dokáže umelecky tvoriť podľa hlavného odboru štúdia, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti, cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície.

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce

Názov tematického celku	**Stratégia vyučovania**	
	Metódy	**Formy práce**
Prednesová hra s využitím rôznych výrazových prostriedkov	**slovné metódy:** monologické /rozprávanie, vysvetľovanie/, dialogické /rozhovor/ - **praktické metódy:** nácvik zručností - metódy odovzdávania poznatkov, pozorovania žiakov - **metóda** samostatnej práce žiakov - **metódy** porovnávania - motivačné metódy - fixačné ,aplikačné	**práca na vyučovacej hodine**: rozvíjať a prehlbovať všetky prvky hudobnosti, technické a výrazové schopnosti a návyky, štúdium zamerať na zvládnutie väčšieho počtu náročnejších skladieb rozmanitých štýlových období **práca na doma:** stále sledovať kvalitu tónu a kultivovanosť hudobného prejavu

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...)
Hra na tenore s	J. Kolář: Praktická		Notový	Internet

využitím roznych výrazových prostriedkov	škola pre trúbku/2.-3.zošit/- pokračovať J.B.Arban: 100 elementárnych etud, výber I. Kopáčik: Motivačné etudy G. F. Händel: Adagio a allegro J. S. Bach: Dva menuety	DVD CD prehrávač	materiál, klavír, stojan na noty	www.youtube.com

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami, prípadne zdrojmi z internetu. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

Zoznam hudobnej literatúry je odporúčaný, študijný materiál je možné variovať podľa individuálnych schopností žiaka.

7.Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	Obsahové štandardy	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA

Hra na tenore s využitím roznych výrazo-vých prostried-kov	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbokej a vyššej polohe. Hra stupníc v štvrťových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Tonický akord po 4 v rýchlejšom tempe. Akordy v tenute, legate, staccate v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita a muzikalita. Vedomosti o štýlových obdobiach nielen starších, ale i novodobých. Určovanie rýchleho tempa skladieb.	***Žiak má:*** *Osvojiť si:* -prácu s nátiskom -hru z listu -hru v rýchlejších tempách -tónový ambitus -metrické, rytmické a tempové cítenie a zmysel pre základné agogické zmeny -zmysel pre súhru -hru v dynamických odtieňoch	***Žiak :*** *Zvládol:* Hru držaných tónov v dynamických odtieňoch crescendo – decrescendo, perné väzby a iné cvičenia nátiskového svalstva v strednej polohe, hru rozličných rytmických figúr, legatové pasáže, cvičenie s agogickými zmenami	Domáca úloha zameraná na precvičovanie návykov hry na nástroji Pochvala, kritika, povzbudenie, priebežné a záverečné hodnotenie

4. ročník 2. časti 1. stupňa

Študijné zameranie	Hra na tenore
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne

Názov ŠkVP	**MLADÝ ČLOVEK A UMENIE**
Názov školy	ZUŠ Karola Pádivého, Nám. SNP č.2, 911 89 Trenčín (štátna škola)
Názov odboru	Hudobný odbor
Ročník	Druhý ročník druhej časti prvého stupňa základného štúdia
Stupeň vzdelania	Prvý stupeň -ISCED 2B-nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná (individuálne vyučovanie)
Vyučovací jazyk	Slovenský
Vypracoval	Jozef Brindzák
Schválené PK dňa	18.06.2026

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Štúdium hry na tenore v ZUŠ poskytuje žiakom základy odborného vzdelania, rozširuje okruh hudobných skúseností, rozvíja hudobné zručnosti, vychováva nadšeného poslucháča a interpreta hudby. Hra na trúbke kladie značné nároky na fyziologické a intelektuálne vlastnosti žiaka, rozvíja estetické cítenie, formuje charakter a hrou v súbore upevňuje kolektívne cítenie. Je nástrojom, ktorý má široké uplatnenie v klasickej, jazzovej, dychovej ale aj modernej hudbe.

Štúdium 1. stupňa v rozsahu šesťročného štúdia sa rozdeľuje na dve časti základného štúdia: na prvú časť I. stupňa umeleckého vzdelávania: primárne vzdelávanie v rozsahu dvoj- ročného štúdia, sekundárne vzdelávanie v rozsahu štvorročného štúdia. Na štúdium prvého stupňa nadväzuje druhý stupeň základného štúdia, ktorý trvá štyri roky a umožňuje žiakom, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých zručností v prvom stupni štúdia ich ďalší umelecký rozvoj.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné

- Upevňovať vzťah k umeniu a k hudbe, zdôrazňovať a opakovať hlavné myšlienky a súvislosti učiva, nadväzovať na minulú látku, upevňovať k nej vzťahy, rozvíjať a prehlbovať osvojené učivo. Učiteľ ukazuje perspektívy ďalšej činnosti, naznačuje čo bude ďalej predmetom vyučovania. Cieľová orientácia činnosti učiteľa smeruje k výsledkom, ktoré predstavujú zmeny vo vedomostiach, zručnostiach, v rozvoji schopností, v utváraní vlastností, názorov a postojov.
- Formulácia kľúčových otázok - viesť žiakov k poznávaniu relácií, vlastností a záverov významných z hľadiska cieľa. Znalosť cieľa usmerňuje a dynamizuje činnosť žiakov, stáva sa pre žiaka motivačným nábojom, ak sa s ním žiak stotožní.

Špecifické

3.1.1 Kognitívna oblasť

- zapamätanie vedomostí, znalostí - žiak bude vedieť na konci hodiny definovať, vybaviť si, vymenovať, reprodukovať
- žiak bude učivu chápať
- žiak bude vedieť použiť, čo si zapamätal

3.1.2 Psychomotorická oblasť

- vnímanie činnosti - použitie zmyslových orgánov na získanie alebo vybavenie predstavy
- psychická, fyzická a emocionálna príprava žiaka
- napodobovanie činnosti, adaptácia činnosti
- tvorivá činnosť - vytvorenie nových spôsobov a použitie osvojených v nových situáciách

3.1.3 Afektívna oblasť

- prijímanie, uvedomovanie si, ochota prijímať
- aktívna pozornosť žiaka
- vytvorenie kladného postoja k hodnote, vnútorná motivácia
- začlenenie umeleckej hodnoty

4. Výchovno-vzdelávacie stratégie

Škola a učiteľ cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov, ktoré sa nasledovne rozvíjajú:

1.Sociálno – komunikačné spôsobilosti

- Učiteľ poskytuje príležitosti na vytváranie alebo prejavovanie názorových, hodnotových a emocionálnych postojov žiakov.

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- Učiteľ používa modely logického a priestorového myslenia, čím žiak získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní a získavaní nových poznatkov, používa aplikované matematické myslenie na riešenie teoretickej problematiky v umení a v praktických problémoch umeleckého prejavu.

3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- Učiteľ zadáva žiakom úlohy, ktoré vyžadujú využitie informačných zdrojov alebo informačno-komunikačných technológií .

4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa

- Učiteľ sprístupňuje poznatky zrozumiteľným spôsobom s vytváraním jasných predstáv a postupov praktických činností.

5.Spôsobilosť riešiť problémy

- Učiteľ vedie žiakov k riešeniu problémov a samostatnému tvoreniu záverov.

- Žiak uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení, dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

6.Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- Žiak chápe význam a uplatňuje formy takých spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, vie spájať osobné záujmy so záujmami spoločnosti.

7.Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Žiak rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie. uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti, cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície.

Stratégia vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
- Hra na tenore v rozličných dynamických odtieňoch	- motivačné (príprava žiakov na aktívne osvojovanie učiva), expozičné (zoznamovanie s novým učivom), fixačné (opakovanie a utvrdzovanie učiva), diagnostické (preverovanie osvojených vedomostí), aplikačné (aplikovanie osvojených vedomostí	- sledovať kvalitu tónu a kultivovanosť hudobného prejavu, neustále opakovať a v náročnejších variáciách precvičovať všetky už prebrané technické aj výrazové prvky a ich zvládnutie spájať s uvedomenou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Materiálne výučbové prostriedky	Didaktická technika Ďalšie zdroje
Hra na tenore v rozličných dynamických odtieňoch	A. Scarlatti - G. Telleman - Fantázia J. Kolář: Praktická škola pre trúbku 3.zošit - pokračovať J.B.Arban: 100 elementárnych etud, výber- pokračovať	notový materiál, stojan na noty, klavír	ukážky na CD internet

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami, prípadne zdrojmi z internetu. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

6. Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	Obsahové štandardy	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
Hra na tenore v rozličných dynamických odtieňoch	Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Stupnice v štvrťových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, staccato v rýchlejšom tempe.	**Žiak si má osvojiť:** doteraz nadobudnuté vedomosti vedieť upevniť a dopniť ďalšími najpotrebnejšími hráčskymi schopnosťami, zmysel pre štýlovú reprodukciu,	**Žiak zvládol :** dynamickú výrazovosť, hru v rôznych artikuláciách, kombinovaných rytmických útvarov, hru s využitím rôznych výrazových prostriedkov - cantabile, marcato, leggiero, …	využívať priebežné slovné hodnotenie ako motiváciu k napredovaniu, pochvala, povzbudenie

HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

Charakteristika študijného zamerania

Zámerom študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov prostredníctvom inštrumentára a hudobnej literatúry bicích nástrojov. Z tohto dôvodu sa stáva hra na melodických bicích nástrojoch povinnou súčasťou prvej a druhej časti prvého stupňa základného štúdia (ISCED 1B a ISCED 2B). Zavedenie hry na melodických bicích nástrojoch umožňuje vychádzať v ústrety spontánnemu záujmu detí predškolského a raného školského veku o hru na bicích nástrojoch a zároveň im zabezpečiť komplexný hudobný rozvoj. Na úrovni druhého stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých je hra na melodických bicích nástrojoch nepovinná. Pre výnimočne nadaných žiakov a uchádzačov o štúdium na konzervatóriu je určené štúdium rozšíreného vyučovania ISCED 2B, kde je hre na melodických bicích nástrojoch určený ešte širší priestor.

Základný obsah vzdelávania predmetu tak tvoria okrem hry na malom bubne a bicej súprave i hra na melodických bicích nástrojoch a perkusiách. Pre štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia ISCED 2B je nutné rozšíriť inštrumentár predmetu o xylofón, vibrafón alebo marimbu.

Neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch je i štúdium komornej, súborovej a orchestrálnej hry.

Ciele študijného zamerania

Rozvinúť latentný záujem žiakov o hru na bicích nástrojoch do komplexu aktívnych hudobných kompetencií potrebných pre umeleckú realizáciu prostredníctvom bicích nástrojov, poskytnúť žiakom orientáciu v problematike bicích nástrojov, orientáciu v spôsoboch a možnostiach ich využitia v hudobnej praxi, získať hudobnú gramotnosť a orientáciu v rôznych hudobných štýloch, získať cit pre melódiu, harmóniu, rytmiku, súhru a jednoduchú improvizáciu, aplikovať nadobudnuté kompetencie do iných oblastí hudobného umenia a života.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Dôkladne ovláda názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a s istotou ovláda základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ovláda základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p -mf –f, dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov zamerania, úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia vytvára základ pre ďalší stupeň vzdelávania.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov a ovláda základy ladenia používaných nástrojov; má správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp -p -mp -mf -f -ff; dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)

Ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov; ovláda zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov; ovláda základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, -poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela,	Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, základné striedavé údery. Hra celých, polových, štvrťových a osminových nôt. Základy hry na bicej súprave: Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat).
držanie paličiek, -poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, vedia uplatniť elementárnu jednoduchú koordináciu rúk a nôh, -demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia striedať štvrťové a osminové noty, vedia hudobne vyjadriť rozdiel medzi valčíkom a polkou.	Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom -valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra štvrťových a osminových nôt. Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon -bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón). Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, celá, polová, štvrťová nota a pomlčka, osminové noty, doba, takt, pieseň, melódia, rytmus, valčík, polka. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrťových a osminových nôt.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia: Záverečná skúška:

Základy hry na malom bubne:

Jedno krátke cvičenie - kombinácia štvrťových a osminových nôt.
Základy hry na bicej súprave: valčík, polka.
Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:
Bohumil Řepka: Základná škola hry na malý bubon
Paul Schenzer: Rock Drums

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

Dôkladne ovláda názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a s istotou ovláda základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ovláda základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p -mf –f, dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov zamerania, úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia vytvára základ pre ďalší stupeň vzdelávania.

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
-ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú: bicia súprava, malý bubon, veľký bubon, tomy, hi–hat, tamburína, rolničky, triangel, - majú osvojené základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, - majú osvojené základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo vyrovnané striedavé údery, jednoduchú a elementárnu kombinovanú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a činel), - ovládajú hru v základných štvrťových a osminových taktoch -2/4, 3/4, 4/4, 3/8, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrťových, osminových nôt a pomlčiek a hru šestnástinových nôt,	Základy hry na malom bubne: Správny postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk. Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových nôt a pomlčiek a hra šestnástinových nôt. Hra polovej noty s bodkou. Hra v4/4, 3/4, 2/4, a3/8 takte. Základy hry na bicej súprave: Jednoduché rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery nohami (veľký bubon –hi-hat). Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom -valčík, polka, jednoduché osminové beatové sprievody. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu a motorického pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína,

- ovládajú striedanie osminových nôt a osminových triol, striedanie osminových nôt a šestnástinových nôt, - ovládajú hru polovej noty s bodkou, - ovládajú základný variant 4/4 beatového sprievodu a slow-rocku,	triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, - ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov v pomalom a strednom tempe, jednoduchú pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon a dva tomy), - ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8 a 6/8 takte, - ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami a hru polovej a štvrťovej noty s bodkou, - vedia zahrať jednoduché osminové varianty beatového sprievodu, slowrocku.	Základy hry na malom bubne: Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Dynamické rozlíšenie mf –f. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8 a 6/8 takte. Hra polovej a štvrťovej noty s bodkou. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové noty a trioly). Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery nohami (veľký bubon –hihat). Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom jednoduché osminové variácie beatového sprievodu a jednoduchý slowrock. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie rytmického pulzu, taktu, motorického rytmu a prízvuku.V úprave pre deti. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride),

	hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, mezzoforte, forte. Sluchovorytmická oblasť: Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- bezpečne poznajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, - ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov v pomalom, strednom a mierne rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením mf –f, pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na dobu), - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8 a9/8 takte, - ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami s pomlčkami, - ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, hru osminovej synkopy a ligatúry,	Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p -mf –f. Zdvojené údery –“dvojky“. Nácvik vírenia, vírenie vo štvrťovej note s legátom. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek hra v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8 a9/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly). Hra polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej synkopy a ligatúry. Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hihat. Hra hi-hat na začiatku každej doby. Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom, jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel

- vedia zahrať jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku,	(ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.

4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- dôkladne ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a s istotou ovládajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, - ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p -mf –f, - ovládajú vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 4/8 takte, - s istotou ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami, - ovládajú hru polovej, štvrťovej a	Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p -mf –f. Zdvojené údery –“dvojky“. Vírenia vo štvrťovej a osminovej note s legátom. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 4/8 takte. Spájania párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly). Rytmická stupnica: štvrťové noty, osminové noty, osminové trioly, šestnástinové noty. Hra polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej synkopy a ligatúry. Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na začiatku každej doby. Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom rôzne osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách:

osminovej noty s bodkou, - ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, - ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na prvú časť doby), - vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku.	Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, druhy paličiek a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za
	notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Motorická analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač).

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia: Záverečná skúška:

Hra na malom bubne:
- dve kontrastné cvičenia, jedno z využitím vírenia vo štvrťovej alebo osminovej note s legátom.

Hra na bicej súprave:
- rozkladové cvičenie vo 4/4 takte s použitím hi-hat na začiatku doby;
- ukážka beatového sprievodu alebo slow-rocku.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Bohumil Řepka: Základná škola hry na malý bubon
Paul Schenzer: Rock Drums

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov a ovláda základy ladenia používaných nástrojov; má správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp -p -mp -mf -f -ff; dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú širšie názvoslovie a rozdelenie inštrumentára predmetu: bubny, činely, melodické bicie nástroje a perkusívne bicie nástroje,	Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a vírenia s dynamickým rozlíšením p -mf –f.

- ovládajú správne návyky: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek a ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov, vírenia v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p-mf-f, - ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, - ovládajú hru základného paraddidlu RLRR LRLL, - ovládajú základy jednoduchého prírazu, - ovládajú základy akcentov v osminových notách, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8, 4/8 takte, - ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami, šestnástinovými notami a pomlčkami, - ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, - ovládajú hru šestnástinovej trioly, - ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), - vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, - rozlišujú Dur a mol tóninu –stupnicu,	Hra zdvojených úderov –“dvojky“. Vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom, i s odsadením. Hra jednoduchého prírazu a hra akcentov v osminových notách. Hra paraddidlu RLRR LRLL. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek a hra šestnástinovej trioly. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, šestnástinovej trioly. Hra osminovej noty s bodkou, hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8 a 4/8 takte. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie motorického rytmu, prízvuku a dynamiky. Artikulácia –otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Širšie názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogobells ... . Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová ,osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord ajeho obraty, dominantný septakord, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry.

- orientujú sa na melodickom bicom nástroji vdur a mol stupniciach s1 predznamenaním, - vedia zahrať na melodický bicí nástroj jednoduchú detskú skladbu, alebo ľudovú	

pieseň.	Analýza metra a prízvukov. Základy hry na xylofone: Hra stupníc: C dur -amol, G dur –e mol, F dur – d mol jednou rukou, so striedaním rúk. Orientácia v notovom zápise v rozsahu c1 – g2 (nutné posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladbičky alebo jednoduché ľudové piesne v úprave pre deti.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené, melodické, - ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a vírenia v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f, - ovládajú aplikáciu crescenda – decrescenda pri vírení a vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom i s odsadením, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, - ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom tempe, - ovládajú základy jednoduchého a dvojitého prírazu, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/84/8 a celom (alla breve) takte,	Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f. Zdvojené údery-“dvojky“. Vírenie s legátom, s odsadením as aplikáciou crescenda –decrescenda. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu. Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových; nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra osminovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra šestnástinovej trioly a sextoly. Rytmická stupnica: noty štvrťové, osminové, triola, šestnástinové noty, sextoly. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Základy hry latino-rytmov. Hra so sprievodom /klavír, gitara, CD prehrávač, počítač/. Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov. Artikulácia –otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov.

- ovládajú hru šestnástinovej trioly a sextoly a prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými	
notami a pomlčkami, - ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, - ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), - vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku,	Hra na xylofóne : Hra stupníc Fis dur –dis mol, Ges dur –es mol, príslušného T5 a D7 a ich obratov. Chromatická stupnica. Orientácia v notovom zápise v rozsahu repertoáru. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón,

- orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach so 6 predznamenaniami, - vedia zahrať T5, D7 a ich obraty, - vedia zahrať prednesovú skladbu.	paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells ... . Základy teórie ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, tempo, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry. Analýza metra, motorického rytmu a prízvukov.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené a melodické bicie nástroje, - ovládajú zvukovo–farebné možnosti hry na malom bubne, bicej súprave, perkusiách a princípy ich ladenia,	Hra na malom bubne: Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov, virblov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery – “dvojky“. Vírenie v celej, polovej, štvrťovej a osminovej note s legátom, s odsadením a aplikácia crescenda –decrescenda.

- ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pmp-mf-f-ff, - ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR vpomalom, strednom aj rýchlom tempe, - ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom a strednom tempe, - ovládajú jednoduchý, dvojitý a trojitý príraz, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/84/8 a celom (alla breve) takte, - ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami, - ovládajú hru polovej,štvrťovej aosminovej noty sbodkou, - ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly aveľkej trioly, - ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy aligatúry, - ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu a základy hry s metličkami	Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení, v pomalom a strednom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly. Rytmická stupnica: noty štvrťové, osminové, trioly, šestnástinové a sextoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia –kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú osminku doby. Zdvojené údery veľkého bubna. Hra osminových a šestnástinových variácii beatového sprievodu a slow-rocku, základné latino a funky rytmy. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hra na xylofóne : Hra stupníc Cis dur –ais mol, Ces dur –as mol. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Chromatická a celotónová stupnica. Nácvik tremola. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba,

- vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu aslow-rocku, swing, shuffle, latino afunky rytmy.	

- orientujú sa na melodickom bicom nástroji vdur a mol stupniciach so7 predznamenaniami, - vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, - vedia zahrať prednesovú skladbu.	vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells, cajon ... . Princípy ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, veľká triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické hry. Analýza metra aprízvukov. Orientácia v hudobných formách.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

- ovládajú názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov, - ovládajú zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov, - ovládajú základy správnych návykov a základys právneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov, - ovládajú hru akcentov v párnom a	Hra na malom bubne: Hranie vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery –“dvojky“. Vírenie s legátom, s odsadením, crescendo – decrescendo. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení, v pomalom, strednom a rýchlom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek vcelom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8, 4/8 takte. Hra šestnástinovej trioly,sextoly, kvintoly, septoly, veľkej trioly a duoly. Hra polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou.

nepárnom delení –pomalé, stredné aj rýchle tempá, - ovládajú jednoduchý, dvojitý, trojitý a štvoritý príraz, - ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda (pp-p-mpmf-f-ff), - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8,6/8,9/8, 12/8,4/8 a celom (alla breve) takte, - ovládajú hru polovej, štvrťovej, osminoveja šestnástinovej noty s bodkou. - ovládajú hru osminovej, šestnástinovej, dvaatricatinovej synkopy aligatúry, - ovládajú hru šestnástinovej trioly asextoly, veľkej trioly, duoly, kvintoly a septoly, - ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrťové, osminové, triolové, kvintolové, šestnástinové, sextolové, septolové a dvaatricatinové, - ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu, hru s metličkami, správne štýlové variácie beatového sprievodu, slow-rocku, swingu, walsu, shufflu, latino rytmov,funky rytmov a použitie breakov. - orientujú sa na melodickom bicom nástroji vdur a mol stupniciach (7 predznamenaní) a vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, - vedia zahrať chromatickú a celotónovú stupnicu,	Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, kvintola, sextola, septola, dvaatricatinové noty. Ladenie, nadstavenie strunníka aúdržba nástroja. Hra na bicej súprave: Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s ostinátnou hrou hi-hat na druhú časť doby. Hra vo štvrťových, osminových, párnych i nepárnych taktoch. Zdvojený úder na veľký bubon. Osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino a funky rytmy. Hra s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie, nadstavenie a údržba nástroja. Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia –otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hra na xylofóne: Dur a mol stupnice, chromatická a celotónová stupnica. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Hra tremola. Orientácia vnotovom zápise v rozsahu nástroja. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells, cajon ... . Teória ladenia samozvučných a blanozvučných nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová,

- ovládajú základnú hru tremola, - vedia zahrať prednesovú skladbu.	

	štvrťová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky rytmy, groove,tempo, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most –bridge, predohra, medzihra, dohra, coda.

Záverečná skúška:

Hra na malom bubne:
dve kontrastné cvičenia s využitím prírazov, akcentov, vírenia s legátom i s odsadením.
Hra na bicej súprave: rozkladové cvičenie vo štvrťovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat, jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).
Xylofón:
Základy hry na xylofóne - hra spamäti:
- jedna durová stupnica (ľubovoľná do štyroch predznamenaní);
- paralelná molová; - T5;
- prednesová skladba (sa nevyžaduje, ak bola odohraná verejne v priebehu šk. roku).

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:
Bohumil Řepka: Základná škola hry na malý bubon
Paul Schenzer: Rock Drums
Joseph Bartz: Modern Drums

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov; ovláda zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov; ovláda základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú, - ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, - ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: hru zápästím aprstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením p-mf-f, - ovládajú jednoduchý príraz a základy hry akcentov, - ovládajú základnú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8 a 6/8 takte, - ovládajú striedanie osminových nôt, triol a šestnástinových nôt, - ovládajú hru polovej a štvrťovej a osminovej noty s bodkou, - poznajú zvukovo –farebné možnosti hry na elementárne perkusie, - ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, základné varianty beatového sprievodu, slow-rocku a poznajú základné znaky širšej palety rytmov.	Hra na malom bubne: Postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk. Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Prstová technika. Hra zdvojených úderov. Technika tlakového vírenia. Hra jednoduchého prírazu. Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8 a 6/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenia doby (osminové noty, trioly, šestnástinové noty). Hra polovej a štvrťovej noty sbodkou. Dynamické rozlíšenie p, mf, f. Hra na bicej súprave: Jednoduchá a základná kombinovaná koordinácie celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hihat). Variácie beatového sprievodu a slow-rocku, základné znaky širšej palety štandardných rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu a prízvukov. Artikulácia –otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované a zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, tempo,

	dynamika, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte tón, pieseň.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu, - ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením pmp-mf-f, - poznajú zvukovo-farebné možnosti hry na malý bubon a princípy jeho ladenia, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda –decrescenda, - ovládajú jednoduchý a dvojitý príraz a hru akcentov v párnom i nepárnom delení, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 4/8 takte; - s istotou ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami, - ovládajú hru polovej a štvrťovej a osminovej noty s bodkou, - ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry,	Základy hry na malom bubne: Hra striedavých a zdvojených úderov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f. Prstová technika a zdvojené údery – “dvojky“. Hra tlakového vírenia vo štvrťovej a osminovej note s legátom. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 4/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminky, trioly a šestnástiny). Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty. Hra osminovej noty s bodkou, osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia – kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hi-hat. Zdvojený úder na veľký bubon. Hra beatových sprievodov, slow-rocku a jednoduchých latino-rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára predmetu. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie,

- poznajú zvukovo –farebné možnosti hry na elementárne perkusie,	celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za
- ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku a základy iných štandardných rytmov.	notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, pieseň, skladba.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

- ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené a melodické bicie nástroje, - ovládajú zvukovo–farebné možnosti hry na malom bubne, bicej súprave, perkusiách a princípy ich ladenia, - ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pmp-mf-f-ff, - ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom, strednom aj rýchlom tempe, - ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom a strednom tempe, - ovládajú jednoduchý, dvojitý a trojitý príraz, - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/84/8 a celom (alla breve) takte,	Hra na malom bubne: Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov, virblov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery –“dvojky“. Vírenie v celej, polovej, štvrťovej a osminovej note s legátom, s odsadením a aplikácia crescenda –decrescenda. Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení, v pomalom a strednom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly. Rytmická stupnica: noty štvrťové, osminové, trioly, šestnástinové a sextoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia –kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna,dvoch tomov a hi-hat na druhú osminku doby. Zdvojené údery veľkého bubna. Hra osminových a šestnástinových variácii
- ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami, - ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, - ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly,	beatového sprievodu a slow-rocku, základné latino a funky rytmy. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia –otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hudobno-

- ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, - ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu a základy hry s metličkami - vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu aslow-rocku, swing, shuffle, latino afunky rytmy.	teoretické poznatky: Názvoslovie adelenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells, cajon ... . Princípy ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, veľká triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické hry. Analýza metra a prízvukov. Orientácia v hudobných formách.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- ovládajú názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov, - ovládajú zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov,	Hra na malom bubne: Hranie vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery –“dvojky“.

- ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff, - ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov, - ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení –pomalé, stredné aj rýchle tempá, - ovládajú jednoduchý, dvojitý, trojitý a štvoritý príraz, - ovládajú vírenie slegátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda (pp-p-mpmf-f-ff), - ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových,šestnástinových, dvaatricatinových nôt apomlčiek v7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8,6/8,9/8, 12/8,4/8 a celom (alla breve) takte, - ovládajú hru polovej, štvrťovej,osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. ovládajú hru osminovej, šestnástinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry, - ovládajú hru šestnástinovej trioly a sextoly, veľkej trioly, duoly, kvintoly a septoly, - ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrťové, osminové, triolové, kvintolové, šestnástinové, sextolové, septolové advaatricatinové,	Vírenie s legátom, s odsadením, crescendo – decrescendo. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení, v pomalom, strednom a rýchlom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4,3/8, 6/8,9/8, 12/8, 4/8 takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly, septoly, veľkej trioly a duoly. Hra polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, kvintola, sextola, septola, dvaatricatinové noty. Ladenie, nadstavenie strunníka a údržba nástroja. Hra na bicej súprave: Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s ostinátnou hrou hi-hat na druhú časť doby. Hra vo štvrťových, osminových, párnych i nepárnych taktoch. Zdvojený úder na veľký bubon. Osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino a funky rytmy. Hra s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie, nadstavenie a údržba nástroja. Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanozvučné,

- ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu, hru s metličkami, správne štýlové variácie beatového sprievodu, slow-rocku,	

swingu, walsu, shufflu, latino rytmov,funky rytmov a použitie breakov.	melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells, cajon ... . Teória ladenia samozvučných a blanozvučných nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky rytmy, groove,tempo, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most –bridge, predohra, medzihra, dohra, coda.

Záverečná skúška:

Hra na malom bubne:

- dve kontrastné etudy s využitím paradiddlov, prírazov, akcentov a vírenia.

Hra na bicej súprave:

- rozkladové cvičenie -etuda vo štvrťovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hihat,
- jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy: Bohumil Řepka: Základná škola hry na malý bubon
Paul Schenzer: Rock Drums
Joseph Bartz: Modern Drums

ZBOROVÝ SPEV

Charakteristika študijného zamerania

Spev oddávna považujeme za najprirodzenejší hudobný prejav človeka. Súčasťou vokálnej hudby a jej všetkých štýlových období a žánrov je kultivovaný hlasový prejav. Práca v speváckom zbore plní predovšetkým edukačno-relaxačnú funkciu, pričom žiakom poskytuje možnosť zmysluplne sa odreagovať. Prináša radosť zo spoločnej tvorby hudobného diela, prehlbuje emocionálny svet jedinca, rozširuje jeho hudobnú gramotnosť a tak napomáha k utváraniu harmonicky rozvinutej osobnosti. V speváckom zbore sa uplatňujú medzipredmetové vzťahy (architektúra, literatúra, výtvarné umenie, dejiny, etika), rozvíjajú jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku.

Práca sa orientuje na interpretáciu úprav ľudových piesní, diel z obdobia renesancie, baroka, klasicizmu, spirituálu či gospelu. Súčasťou repertoáru zborov sú skladby súčasných domácich či svetových skladateľov, taktiež upravované piesne, alebo skladby populárnej hudby. Spolupráca s komorným orchestrom, alebo hudobnými nástrojmi poskytuje možnosť naštudovať aj diela vokálno-inštrumentálne (nielen a capella).

Žiaci systematicky nadobúdajú správne spevácke návyky, techniky ovládania hlasu vo všetkých polohách hlasového registra, rozvíjajú zmysel pre kultivovaný spev, primeraný výraz, prejav, vkus. Žiaci prezentujú výsledky svojej práce na rôznych verejných vystúpeniach a podujatiach školy. Udržiavanie a rozvíjanie speváckej tradície národa prostredníctvom skladieb sólových, komorných, či zborových je hlavnou úlohou vyučovacieho predmetu zborový spev na pôde ZUŠ.

Ciele študijného zamerania

- orientovať sa v druhoch umenia a vedieť prijímať umenie,
- aplikovať nadobudnuté umelecké kompetencie a kompetencie v študijnom zameraní zborový spev v praxi,
- preukázať schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- získavať a správne pracovať s informáciami v oblasti zborovej umeleckej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzovať a tvorivo riešiť problémy vo vyučovacom procese.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania zborový spev po preukázaní vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené:

- základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti,
- základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí,
- základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby a umenia,
- váži si seba aj druhých ľudí,
- je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať,

- má nadobudnuté kompetencie pre zapájanie sa do rôznych hudobných zoskupení, speváckych zborov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám,
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B), nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ študijného zamerania Zborový spev má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na štúdium na stredných školách pedagogického zamerania. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania. Zborový spev má kompetencie: zapájať sa do rôznych hudobných zoskupení, speváckych zborov, predpoklady pre rozvíjanie kompetencií sólistu, dokáže sa vyjadrovať na úrovni nadobudnutej kultúrnej gramotnosti, schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené:

- interpretuje zborovú tvorbu rozmanitých období, žánrov a kompozičných techník, vrátane skladieb populárnej hudby v úprave pre zbor,
- venuje pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby pomocou hudobnovýrazových prostriedkov,
- venuje pozornosť rozvíjaniu metro - rytmického cítenia, harmonického sluchu,
- venuje pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu- nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B), nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)

Absolvent II. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvent II. stupňa základného štúdia má odborné kompetencie na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako sólista a člen hudobného zoskupenia. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Po ukončení II. stupňa a štúdia pre dospelých (ŠPD) má žiak osvojené:

- systematizuje poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch,
- reaguje správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie,

- zdokonaľuje vokálne návyky a hlasový prejav,
- dokáže ovládať dynamiku, spevácku artikuláciu,
- interpretuje správnym spôsobom: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby,
- chápu význam interpretácie viachlasných skladieb.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu II. stupňa a štúdia pre dospelých, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium

Cieľom prípravnej hlasovej výchovy je overiť schopnosti potrebné pre ďalší hudobný a hlasový vývoja žiaka. Prehĺbiť záujem o spev, sprostredkovať zásady hlasovej hygieny, prípadne v spolupráci s logopédom pracovať na odstránení drobných chýb vo výslovnosti. Všetky dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia sa konajú hravou formou v súlade s preberaným hudobným materiálom a postupne sa vytvárajú predpoklady na získavanie systematických pracovných návykov žiaka.

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• používajú bráničné dýchanie, • dokážu jemne nasadiť tón, správne artikulovať, • reprodukujú jednoduché intonačné cvičenia, riekanky, detské hry, hádanky, • interpretujú jednoduché krátke vokálne melodické fragmenty, • reprodukujú základné vokálne cvičenia: artikulačné, rytmické, • zaspievajú spamäti jednoduché melodické frázy zo známych ľudových piesní, • dokážu reagovať na základné dirigentské gestá,	• Základné spevácke návyky: postoj, dýchanie, spoločný nástup. • Hudobná terminológia: zvuk, tón. • Základy hudobných foriem v elementárnej forme –malá piesňová, forma jednoduchá dvojdielna (sloha - refrén, pomalá časť –rýchla časť, veselá časť - smutná časť). • Základné tempá: rýchlo - pomaly. • Základy hudobno-výrazových prostriedkov: veselo - smutne, slabo -silno. • Spev úryvkov jednoduchých ľudových piesní, riekaniek. • Použitie základných speváckych návykov pri speve. • Základy interpretácie jednoduchých ľudových a umelých detských piesní spamäti. • Vyjadrenie charakteru piesne, rytmizácia riekaniek. • Rozpoznanie výšky, dĺžky a sily tónu, určovanie nálady, tempa, dynamiky skladieb.

• rozpoznajú sluchovo výšku, dĺžku, silu tónu, náladu, tempo a dynamiku skladieb.	

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia: Záverečná skúška

1 ľudová pieseň, 1 umelá pieseň z literatúry pre PŠ.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:

J. Klocháň: Spevom k šťastiu detí
B. Felix: Spievame v rytme I.
M. Lysáková, Ľ. Kopinová, A. Podhorná: Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku
A. Trokanová: Detský rok
A. Takáčová, V. Železňák: Zlatá brána
A. Kříž: Pesničky na texty zo Zorničky a iné spievateľnosti
K. Lapšanská: Do, Re, Mi, Fa,
V. Wick: Detské tanečné piesne
P. Janíček: Tip, Top – Pesničková knižka
E. Zacharová: Deti poďte si zaspievať
Výber najobľúbenejších ľudových piesní 1, 2, 3, 4, 5

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

Viesť žiakov k speváckym návykom, ktoré mu umožnia naštudovať s vkusom a primeraným výrazom jednoduchšie piesne (ľudové a umelé) s inštrumentálnym sprievodom, jednoduchšie komorné skladby i zborové party. Repertoár je zostavovaný tak, aby žiaci spoznávali sólové, komorné, zborové skladby autorov rozličných štýlových období a smerov a ľudové piesne z rozličných regiónov. Žiaci si upevňujú základné spevácke návyky. Vyrovnane ovládajú hlas v polohách svojho hlasového rozsahu s rozvinutým zmyslom pre kultivovaný hlasový prejav, krásu hudobnej frázy či kantilény. Sú im známe zásady správnej speváckej výslovnosti. Pri reprodukcii piesní vychádzajú z precítenia a pochopenia hudobného a slovného obsahu skladieb. Žiaci sa učia zásady viachlasného komorného alebo zborového spevu.

HLASOVÁ PRÍPRAVA

1. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• rozoznajú základné tóny hudobnej abecedy v notovom texte, • pomenujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovaných skladbách, na elementárnej úrovni, • rozoznajú označenia hudobnovýrazových prostriedkov v notovom texte, • vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v súlade s obsahovými štandardmi študijného zamerania Hudobnej náuky, • rozlišujú časti jednoduchých dvojdielnych hudobných foriem: sloha -refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, • aplikujú základy speváckeho dýchania, • zvládnu základy správneho nasadenia tónu, • zvládnu základy čistého intonovania v prirodzenom diapazóne, správne artikulovať text v skladbe, • aplikujú základnú dynamiku pri interpretácii skladieb,	• Základné spevácke návyky. • Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. • Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo frázovanie. • Formovanie tónu. • Organizácia speváckeho dýchania. • Rozvíjanie čistého intonovania. • Rozširovanie zvukového a dynamického diapazónu. • Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. • Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. • Interpretácia ľudových piesní v jednoduchej úprave. • Správne frázovanie jednoduchých melodických útvarov. • Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky. • Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia.
interpretujú ľudové piesne s dôrazom na prirodzený prejav.	Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov.

PRÍPRAVNÝ ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• rozoznajú základné označenia hudobnovýrazových prostriedkov v texte zborovej partitúry, • rozlišujú časti jednoduchých dvojdielnych hudobných foriem: sloha refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, • zvládnu základy čistého intonovania a interpretovať skladbu veku primeranom zvuku a dynamike, dokážu správne artikulovať text v skladbe a správne nasadiť tón, • aplikujú základy zborového speváckeho dýchania, • reagujú správne na základné dirigentské gestá, • vyjadrujú prostredníctvom základných hudobno-výrazových prostriedkov umelecký obsah skladby, • dokážu interpretovať skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, • počúvajú sa pri vlastnej zborovej interpretácii, • aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu.	• Poznatky o histórii umenia zborového spevu. • Základné poznatky o hudobných formách. • Základné dirigentské gestá. • Vokálna technika: a)Rozvíjanie čistého intonovania a artikulácie. b) Rozširovanie zvukového diapazónu. • Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. • Interpretácia pomalých melodických skladieb. Správne frázovanie jednoduchých melodických útvarov. • Organizácia zborového speváckeho dýchania. • Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. • Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. • Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. • Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb.

HLASOVÁ PRÍPRAVA

2. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• rozoznajú základné tóny hudobnej abecedy v notovom texte, • pomenujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovaných skladbách, • rozoznajú označenia hudobnovýrazových prostriedkov v notovom texte, • rozlišujú časti jednoduchých dvojdielnych hudobných foriem: sloha -refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, • aplikujú základy speváckeho dýchania, • zvládnu základy správneho nasadenia tónu, čistého intonovania a správnej artikulácie, • interpretujú skladby v primeranom zvukovom diapazóne, • aplikujú základnú dynamiku, • interpretujú správne pomalé melodické skladby a ľudové piesne s dôrazom na prirodzený prejav, • aplikujú poznatky z frázovania, • vyjadrujú prostredníctvom základných hudobno-výrazových prostriedkov umelecký obsah skladby, • používajú pri interpretácii rôznu dynamiku, rôzne tempá, základné rytmické útvary.	• Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. • Spevácke návyky: postoj, dýchanie, tvorba tónu. Hlasová hygiena: hlasová indispozícia, regulácia sily hlasu pri spievaní a hovorení, hlasová poloha. • Formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie. • Organizácia speváckeho dýchania: po frázach. • Rozvíjanie čistého intonovania. • Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. • Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. • Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. • Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia: dvojdobý, trojdobý metrum, pravidelný, bodkovaný rytmus. • Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou hudobno-didaktických hier: ozvena, doplňovačka, hra na hudobného skladateľa.

PRÍPRAVNÝ ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• definujú umenie zborového spevu, • rozlišujú v zborovej partitúre hudobno-výrazové prostriedky, • rozoznajú základné dirigentské gestá, • aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb, • interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby, • aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, • rozlišujú a aplikujú základnú dynamiku a tempové označenia, realizujú základnými hudobno-výrazovými prostriedkami umelecký obraz skladieb, • orientujú sa v zborovej partitúre, • kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii zborových skladieb.	• Poznatky o umení zborového spevu. • Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. • Vokálna technika - formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie. • Organizácia speváckeho a zborového dýchania: po frázach. • Rozvíjanie čistého intonovania a zvukového, dynamického diapazónu podľa veku žiaka. • Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro, základy agogiky. • Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo. • Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia: dvojdobé, trojdobé metrum. Pravidelný, bodkovaný rytmus. • Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii skladieb pre zbor.

ZBOROVÝ SPEV

3. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• definujú umenie zborového spevu, • zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, • reagujú správne na dirigentské gestá, • preukážu spevácke návyky,	• Poznatky o umení zborového spevu. • Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. • Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre.
aplikujú zásady rozospievania, venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, zdokonaľujú návyky intonácie, definujú metrum, rytmus a aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii, analyzujú elementárnym spôsobom študované skladby, venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, používajú zborové spevácke návyky, interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností. 	Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. Vokálna technika. Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. Cvičenia na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu. Dodržiavanie hlasovej hygieny. Hudobno-výrazové prostriedky: rytmus, tempo, dynamika. Rozvíjanie a používanie zborových speváckych návykov: zborové dýchanie, zborové unisono, spev po partoch, tutti, spoločná dynamika a pod. Ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti. Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia.

4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• definujú umenie zborového spevu, • zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, • reagujú správne na dirigentské gestá, základy taktovania, • aplikujú zásady rozospievania, • venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, • zdokonaľujú návyky intonácie,	• Poznatky o umení zborového spevu. • Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. Vokálna technika. • Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. • Zásady rozospievania: brumendo - zvolený vokál (v rozsahu do 5 tónov), viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky, pokiaľ žiaci spievajú bez námahy, terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonickomelodických problémov: intervaly, akordy. • Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom a modálnom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny. • Dodržiavanie hlasovej hygieny.
definujú metrum, rytmus a aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii, navrhujú riešenia technických, vokálnych problémov na úrovní cvičení, alebo pri analýze študovaných skladieb, venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých žánrov primeranej náročnosti, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Nácvik a interpretácia: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, podľa vyspelosti zboru zaraďovať i skladby dvoj- a viac- hlasné, napr. Jednoduché canony, ozveny, delenie hlavnej melódie po partoch a pod. Ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti. Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. Hudobno-tvorivé schopností žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:

- intonačné cvičenia v dur a mol
- ovládanie svojho partu, podľa výberu skúšajúceho
- zaspievanie základnej melódie zborovej piesne

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výber najobľúbenejších ľudových piesní 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Výber piesní z televíznej inscenácie: Zlatá brána

A. Takáčová, V. Železňák: Zlatá brána
B. Felix: Spievame v rytme I. B. Felix: Voláme vás!

A. Trokanová: Detský rok
O. Suchý: Pesničky z pohádek a dětských filmú 1. díl, 2. díl.
A. Kříž: Pesničky na texty zo Zorničky a iné spievateľnosti
K. Lapšanská: Do, Re, Mi, Fa
V. Wick: Detské tanečné piesne
P. Janíček: Tip, Top – Pesničková knižka
P. Janíček: Verše odomknuté husľovým kľúčom
E. Zacharová: Deti poďte si zaspievať
Já písnička č.1, č.2, č.3, č.4, č.5

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci majú dosahovať také schopnosti, ktoré im umožnia realizovať vlastnú hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. Ďalej rozvíjať primeranú technickú vyspelosť a kultivovanosť hudobného prejavu. Postupne sa učiť rozlišovať hlavné zásady pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov, štýlov v komornom a zborovom speve. Majú byť motivovaní k samostatnému štúdiu. Uvedomene používať reberno-bránicové dýchanie a dychovú oporu. Vyrovnávať hlas vo svojom ambite. Hlasové cvičenia v rozsahu oktávy, rozložený kvintakord. Rozvíjať plynulú kantilénu s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fáz. Rozvíjať hudobnú predstavivosť.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• rozširujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, • aplikujú poznatky z hudobnej náuky v študovaných skladbách, • zdokonaľujú návyky	• Poznatky o umení zborového spevu. Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. Vokálna technika. • Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. • Zásady rozospievania: viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky, terciové

teoretickej orientácie v zborovej partitúre, napr. čítanie z listu, • reagujú správne na dirigentské gestá, definujú umenie zborového spevu, • aplikujú zásady rozospievania, • zdokonaľujú návyky intonácie, definujú metrum, rytmus a aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii, • venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby, • realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, • počúvajú sa pri zborovej interpretácii, • počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovanej skladby, • interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých	cvičenia, precvičovanie harmonickomelodických problémov: intervaly, akordy. • Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom a modálnom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny. • Dodržiavanie hlasovej hygieny. • Nácvik a interpretácia: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, podľa vyspelosti zboru zaraďovať i skladby dvoj- a viac-hlasné. • Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. Koncertná prax speváckeho zboru. • Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. • Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia.
období, žánrov primeranej náročnosti, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Hudobno-tvorivé schopnosti žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobnodidaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach, návrhy na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• rozširujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, • zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre,	• Poznatky o umení zborového spevu. • Zásady rozospievania: viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky. • Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom a modálnom

• reagujú správne na dirigentské gestá, • aplikujú zásady rozospievania, • venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, • zdokonaľujú návyky intonácie, definujú metrum, rytmus a aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii, • použijú základy hlasovej hygieny, aplikujú hudobnovýrazové prostriedky, • venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, • interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti, • preukážu návyky koncertných vystúpení, • počúvajú sa pri zborovej interpretácii.	systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny. • Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. • Správne spevácke návyky, pokojné a hlboké dýchanie bránicou (bráničné dýchanie), uvoľňovanie brady, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe (používať intonačné cvičenia smerom hore a nadol). Výsledkom je mäkký, ľahký, čistý, zvonivý tón. • Dodržiavanie hlasovej hygieny. • Cvičenia na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, výberom správnych intonačných cvičení predchádzať mutačnému šelestu a hlasovému zlomu – prechodné tóny spievať s nasadením zhora – v p a mf. • Nácvik a interpretácia: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, podľa vyspelosti zboru zaraďovať i skladby dvoj- a viac- hlasné. • Koncertná prax speváckeho zboru. • Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. • Rozvíjanie harmonického sluchu, nakoľko interpretácia viachlasných skladieb vyžaduje harmonický spôsob intonácie.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• definujú umenie zborového spevu, • zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, • reprodukujú terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonickomelodických problémov, dynamické cvičenia,	• Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. • Vokálna technika. • Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. Zásady rozospievania. Rozlišovanie a

• venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu • reagujú správne na dirigentské gestá, základy taktovania • aplikujú zásady rozospievania, • venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, • zdokonaľujú návyky intonácie, definujú metrum, rytmus a aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii, • použijú základy hlasovej hygieny, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, interpretujú zborové skladby v úprave: melodicko-harmonická, viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a ´capella, • realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, • počúvajú sa pri zborovej interpretácii, • počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovaných skladieb, • venujú pozornosť rozvoju hudobnotvorivých schopností.	aplikácia dynamiky, tempa, agogiky. • Základy spevu z listu: orientácia v zborovej partitúre. • Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia: dvojdobé, trojdobé metrum. Pravidelný, bodkovaný rytmus. • Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. • Koncertná prax speváckeho zboru. • Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. • Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. • Hudobno-tvorivé schopností žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• definujú jednoduché hudobné formy: piesňová dvojdielna forma, • rozoznajú dirigentské gestá, • aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb,	• Poznatky o umení zborového spevu. • Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. • Interpretácia kontrastných prednesových zborových skladieb primeranej náročnosti: pomalá – rýchla, nežná – razantná, tichá – hlasná a pod. Interpretácia ľudových piesní pre zbor v jednoduchej úprave

• interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby primeranej náročnosti, • aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, • rozlišujú a aplikujú základnú dynamiku v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, • interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, • reagujú správne na dirigentské gestá, základy taktovania • aplikujú zásady rozospievania, • realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, • počúvajú sa pri zborovej interpretácii, • venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	skladateľa: canon, ozveny, pedálový tón, melodický viachlas, základy harmonického viachlasu. • Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro, základy agogiky. • Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. • Rozvíjanie správneho frázovania. • Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach. • Vokálna technika. • Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. • Dramaturgia repertoáru: do repertoáru zaraďovať zborovú tvorbu rozmanitých období, žánrov a kompozičných techník, vrátane skladieb populárnej hudby v úprave pre zbor. • Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. • Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. • Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. • Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. • Hudobno-tvorivé schopností žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach, návrhy na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch.

Záverečná skúška:

- intonačné cvičenia v dur a mol
- z naštudovaného repertoáru - ovládanie svojho partu
- zaspievanie základnej melódie zborovej piesne a zvládnutie elementárneho dvojhlasu

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

A. Tučapský: Ej rano, rano
J. Farkaš: Adoremus
V. Sainsky: Veselá fuga
V. ptaček: Tota Heľpa

P. Jantošiak: Deti a dúha J.
Klocháň: Ja som tenká, vysoká
Celtic Woman: Songbook
K. Konvalinka: Tancuj, tancuj
Traditional: Amazing Grace
X: Sarasola: Pater noster
J. Pinter: I will follow him
C. Franck: Panis Angelicus
M. Shaiman: Hail holy Queen
P. F. Simms, A. Beck: Afrika Kyrie na Sanctus
G. MacDermot: Let the sunshine in Vianočné koledy v úprave pre trojhlas
A. Dvořák: Der Ring, Die Gefangene
V. C. Johnson: Dobrú noc
J. Leavitt: Festival Sanctus
M. Raichl: Milá moja
B. Dewagtere: Jushua fit the battle of Jericho
J. Lennon: Imagine
B. Felix: Deti, poďte si zaspievať Oh happy day
E. Strašek: Domove líbezný Escondido
Deep river

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Žiaci majú dosahovať také schopnosti, ktoré im umožnia realizovať vlastnú hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. Ďalej rozvíjať primeranú technickú vyspelosť a kultivovanosť hudobného prejavu. Postupne sa učiť rozlišovať hlavné zásady pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov, štýlov v komornom a zborovom speve. Cieľom je naučiť, zafixovať a dodržovať zásady hlasovej hygieny, správnych speváckych návykov v oblasti dychu, nasadenia a samotného spevu, speváckej výslovnosti, intonačnej čistoty a timbrovej vyrovnanosti v rôznych hlasových registroch. Výučbou v hudobno-teoretickej a speváckej oblasti sa pripravujú adepti na zvládnutie viachlasných úprav ľudových piesní aj na zvládnutie viachlasných skladieb rôznych štýlových období.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

HLASOVÁ PRÍPRAVA

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• zvládnu základy dychovej techniky, • zvládnu správnu a funkčnú artikuláciu, • preukážu mäkké a opreté nasadenie tónu, • aplikujú pri speve hudobno-výrazové prostriedky, • rozpoznajú pedagógom zámerne demonštrované chyby, • spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom, • ovládajú spevácke kompetencie na elementárnej úrovni, • zvládnu prednes kantilény, dodržiavajú hlasovú hygienu, • majú intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť.	• Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádych - zadržanie - výdych). • Správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst. • Tvorba tónu. • Hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu. • Hlasové cvičenia. • Základy prevencie hlasových porúch. • Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, navodenie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom hore. • Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény. • Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. • Systematická práca pri nácviku vokálnych partov. • Nácvik dynamiky a agogiky.

ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• rozoznajú dirigentské gestá, • aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb,	• Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. • Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb.

interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby systematizujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, systematizujú vedomosti v rozsahu študijného zamerania Hudobnej náuky a študovaných skladieb, zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, napr. čítanie z listu, reagujú správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie, aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, rozlišujú a aplikujú dynamiku v interpretovaných skladbách interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, aplikujú zásady rozospievania, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, interpretujú zborové skladby v úprave: melodicko-harmonická, viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a ´capella, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. Rozvíjanie vokálnych návykov a hlasového prejavu. Dodržiavanie hlasovej hygieny: nespievať v hlasovej indispozícii, neprepínať hlas. Reberno-bránicové dýchanie (je najúspornejšie, najvýdatnejšie - fyziologicky najsprávnejšie), zborové dýchanie a dychová opora. Tvorba ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe (pre ušľachtilý vývoj hlasu má veľký význam hlavová rezonancia, ktorá v celom hlasovom rozsahu napomáha ľahšiemu tvoreniu spevného tónu). Rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch, rozširovanie hlasového rozsahu. Intonácia, harmonické, tonálne cítenie, intonačné cvičenia v durových a molových tóninách s použitím všetkých intervalov. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. Realizácia umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Správne frázovanie. Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach. Vokálna technika. Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

HLASOVÁ PRÍPRAVA

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• zvládnu techniku dychovej opory, správnu a funkčnú artikuláciu, • preukážu mäkké a opreté nasadenie tónu, • aplikujú pri speve hudobno-výrazové prostriedky, • disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, spájajú teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou, • rozvíjajú hudobnú predstavivosť prepojením so zvukovou predstavou, • ovládajú zásady hlasovej hygieny, • zrozumiteľne reprodukujú text aj v cudzom jazyku, • spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom.	• Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania(nádych - zadržanie - výdych). • Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. • Rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata). Odstraňovanie hlasových zlomov. • Štúdium zborových skladieb rôzneho štýlu a žánru. Štúdium zborových piesní v cudzom jazyku. • Správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst. • Hlasové cvičenia. • Základy prevencie hlasových porúch. • Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, zdokonaľovanie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor, aj nadol. Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény. Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. • Systematická práca pri nácviku vokálnych partov.

ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

• rozoznajú dirigentské gestá, • aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb, • interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby,	• Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. • Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. • Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. • Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie.
systematizujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, systematizujú vedomosti v rozsahu študijného zamerania Hudobnej náuky a študovaných skladieb, zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, napr. čítanie z listu, reagujú správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie, aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, rozlišujú a aplikujú dynamiku v interpretovaných skladbách interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, aplikujú zásady rozospievania, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Rozvíjanie vokálnych návykov a hlasového prejavu. Dynamika, spevácka artikulácia. Nácvik novej skladby: - je dôležité podrobne sa oboznámiť s textom, - správne ho deklamovať, - vystihnúť charakter obsahu piesne - vytvoriť takú formu prednesu aby v plnej miere vystihovala skladateľov umelecký zámer. Repertoár: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby (v súčasnosti v zboroch obľúbená), populárna hudba so sprievodom inštrumentálnych podkladov, CD nosičov, MP 3 živej hudby - školskej, alebo iných hudobných skupín pop. hudby) alebo klavíra. Reberno-bránicové dýchanie (je najúspornejšie, najvýdatnejšie - fyziologicky najsprávnejšie), zborové dýchanie a dychová opora. Tvorba ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe (pre ušľachtilý vývoj hlasu má veľký význam hlavová rezonancia, ktorá v celom hlasovom rozsahu napomáha ľahšiemu tvoreniu spevného tónu). Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. Realizácia umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Správne frázovanie. Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach. Rozvíjanie harmonického sluchu, nakoľko interpretácia viachlasných skladieb vyžaduje harmonický spôsob intonácie.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

HLASOVÁ PRÍPRAVA

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania,	Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, zdokonaľovanie rebernobránicového dýchania a dychovej opory.
využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu, zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu, sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby, aplikujú pri speve hudobnovýrazové prostriedky, disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, rozvíjajú hudobnú predstavivosť prepojením so zvukovou predstavou, ovládajú zásady hlasovej hygieny, majú schopnosť využívať technické možnosti IKT, zaujímajú vlastný postoj k hodnote umeleckého diela, zrozumiteľné reprodukujú text aj v cudzom jazyku, spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom, ovládajú spevácke kompetencie na vyššej úrovni.	Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixte, Zdokonaľovanie plynulej kantilény, navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach. Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka. Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. Štúdium zborových skladieb rôzneho štýlu a žánru. Štúdium zborových piesní v cudzom jazyku. Tvorba tónu. Hlasové cvičenia. Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, zdokonaľovanie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor, aj nadol. Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény. Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Systematická práca pri nácviku vokálnych partov. Nácvik dynamiky a agogiky. Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových zborových skladieb a piesní. Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach.

ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
reagujú správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup,	• Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. • Rozvíjanie vokálnych návykov a hlasového prejavu.
agogika, dynamika, fermáta, ukončenie, zdokonaľujú vokálne návyky a hlasový prejav, venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, zdokonaľujú - rebernobránicové dýchanie, zborové dýchanie a budujú dychovú oporu, venujú pozornosť tvoreniu ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe, zdokonaľujú - intonáciu , harmóniu, tonálne cítenie, reprodukujú správnym spôsobom cvičenia zamerané na riešenie rôznych interpretačných problémov, venujú pozornosť dynamickej škále interpretovaných skladieb, aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb, interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, aplikujú zásady rozospievania, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, počúvajú sa pri zborovej interpretácii,	Dodržiavanie hlasovej hygieny: nespievať v hlasovej indispozícii, neprepínať hlas. Reberno-bránicové dýchanie (je najúspornejšie, najvýdatnejšie fyziologicky najsprávnejšie), zborové dýchanie a dychová opora. Tvorba ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe (pre ušľachtilý vývoj hlasu má veľký význam hlavová rezonancia, ktorá v celom hlasovom rozsahu napomáha ľahšiemu tvoreniu spevného tónu). Rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch, rozširovanie hlasového rozsahu. Intonácia, harmonické, tonálne cítenie, intonačné cvičenia v durových a molových tóninách s použitím všetkých intervalov. Dynamika, spevácka artikulácia. Nácvik novej skladby: je dôležité podrobne sa oboznámiť s textom, správne ho deklamovať, vystihnúť charakter obsahu piesne a vytvoriť takú formu prednesu aby v plnej miere vystihovala skladateľov umelecký zámer. Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. Repertoár: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby (v súčasnosti v zboroch obľúbená), populárna hudba so sprievodom inštrumentálnych podkladov, CD nosičov, MP 3 živej hudby - školskej, alebo iných hudobných skupín pop. hudby) alebo klavíra. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. Realizácia umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

HLASOVÁ PRÍPRAVA

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania, • aplikujú získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii, • preukážu schopnosť správneho aplikovania speváckej techniky v prednese zborových piesní, • využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu, • zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu, • sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby, • aplikujú pri speve hudobnovýrazové prostriedky, • disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, • interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu, • aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii, • výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby, • pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť, • aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii	• Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, • Zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory. • Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixte, Zdokonaľovanie plynulej kantilény, navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach. • Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka. • Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce). • Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb. • Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných zborových skladbách a piesňach. • Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu. • Príprava textovej stránky vokálnej skladby. • Aplikovanie s prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku. • Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. • Štúdium zborových skladieb rôzneho štýlu a žánru.

tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní, • spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom, • ovládajú spevácke kompetencie.	• Štúdium zborových piesní v cudzom jazyku. • Tvorba tónu. • Hlasové cvičenia. • Technické cvičenia. • Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény.
	Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Systematická práca pri nácviku vokálnych partov. Nácvik dynamiky a agogiky. Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových zborových skladieb a piesní. Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti.

ZBOROVÝ SPEV

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

• reagujú správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie, • zdokonaľujú vokálne návyky a hlasový prejav, • venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, • zdokonaľujú - rebernobránicové dýchanie, zborové dýchanie a budujú dychovú oporu, • venujú pozornosť tvoreniu ľahkého, mäkkého tónu v strednej • hlasovej polohe, • zdokonaľujú - intonáciu , harmóniu, tonálne cítenie, • reprodukujú správnym spôsobom cvičenia zamerané na riešenie rôznych interpretačných problémov, • venujú pozornosť dynamickej škále interpretovaných skladieb, • dokážu ovládať dynamiku, spevácku artikuláciu,	• Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. • Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. • Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. • Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. • Rozvíjanie vokálnych návykov a hlasového prejavu. • Dodržiavanie hlasovej hygieny: nespievať v hlasovej indispozícii, neprepínať hlas. • Reberno-bránicové dýchanie a dychová opora. Tvorba ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe (pre ušľachtilý vývoj hlasu má veľký význam hlavová rezonancia, ktorá v celom hlasovom rozsahu napomáha ľahšiemu tvoreniu spevného tónu). • Intonácia, harmonické, tonálne cítenie, intonačné cvičenia v durových a molových tóninách s použitím všetkých intervalov. Dynamika, spevácka artikulácia. • Nácvik novej skladby: je dôležité podrobne sa oboznámiť s textom, správne ho deklamovať, vystihnúť charakter obsahu piesne a vytvoriť takú formu prednesu aby v plnej miere vystihovala skladateľov umelecký zámer. • Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch.
interpretujú správnym spôsobom: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby, aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovaných skladieb, venujú pozornosť rozvíjaniu metro - rytmického cítenia, harmonického sluchu, chápu význam interpretácie viachlasných skladieb, interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, aplikujú zásady rozospievania, realizujú	Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. Repertoár: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby (v súčasnosti v zboroch obľúbená), populárna hudba so sprievodom inštrumentálnych podkladov, CD nosičov, MP 3 živej hudby - školskej, alebo iných hudobných skupín pop. hudby) alebo klavíra. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. Realizácia umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Správne frázovanie. Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach.

koncertnú prax speváckeho zboru.	Rozvíjanie harmonického sluchu, nakoľko interpretácia viachlasných skladieb vyžaduje harmonický spôsob intonácie. Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou primeraných metód a foriem: tvorivé úlohy, cvičenia, diskusie o skladbách, obdobiach, návrhoch na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.

Záverečná skúška:

- intonačné cvičenia v dur a mol
- z naštudovaného repertoáru –ovládanie svojho partu
- zaspievanie základnej melódie zborovej piesne a zvládnutie dvojhlasu

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Celtic Woman: Songbook
K. Konvalinka: Tancuj, tancuj
P. Janczak: Kyrie
A. Moyzes: Trávnice
O. Gjeilo: Ubi Caritas
Traditional: Amazing Grace
X: Sarasola: Pater noster
J. Pinter: I will follow him
C. Franck: Panis Angelicus
E. Crocker: Benedictus and Hosanna
M. Shaiman: Hail holy Queen
G. B. Pergolesi: Stabat mater
I. Hrušovský: Zahučali chladné vetry
P. F. Simms, A. Beck: Afrika Kyrie na Sanctus
G. MacDermot: Let the sunshine in
Vianočné koledy v úprave pre dvohlas a trojhlas
A. Dvořák: Der Ring, Die Gefangene
V. C. Johnson: Dobrú noc J.
Leavitt: Festival Sanctus
G. Young: Alleluia!
M. Raichl: Milá moja
B. Dewagtere: Jushua fit the battle of Jericho
J. Lennon: Imagine
K. Shaw: A pawnee prayer
A. Mozart: Agnus Dei
Oh happy day
J. Lennon, P. McCartney: And i love her

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium

Žiaci na konci 1. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 1. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ využívajú pri speve správne základy speváckych návykov, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu, ✓ zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine,	Jednoduché piesne v rozsahu c^1 – a^1. Hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry. Hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú zvuky a tóny a ich farby, ✓ rozlišujú kontrastné výrazové polohy, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ rozoznávajú sluchom párny a nepárny takt, ✓ reagujú na elementárny harmonický pohyb.	Zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy. Kontrasty v hudbe. Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, krok, skok). Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, farba, dynamika. Párne a nepárne metrum. Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

Žiaci na konci 2. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 2. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ reprodukujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/ alebo hrou na tele (ostinátne sprievody).	Jednoduché piesne v rozsahu oktávy $c^1 – c^2$. Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry. Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú diferencované výrazové polohy, ✓ rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy, ✓ orientujú sa v časopriestore hudby, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom, ✓ rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom.	Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.). Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský). Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre. Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Párny a nepárny takt. Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby, ✓ ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrťová, pomlčky, husľový a basový kľúč), ✓ reagujú na zmeny tempa a metra, ✓ rozlišujú základné výrazové polohy hudby.	Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c^1 - c^2), basový kľúč (informatívne). Nota celá, polová, štvrťová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko. Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať. Pochod, tanec, uspávanka.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:

Skúšobná látka

Spev piesne s ostinátnym sprievodom na ľahkoovládateľnom hudobnom nástroji samostatne alebo v skupine, verbalizácia hudobného zážitku z krátkej vokálnej alebo inštrumentálnej skladby, orientácia v dvoj- a

trojdobom takte (pochod, valčík), ovládanie základných hudobno-náukových pojmov (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, hodnoty nôt, základné dynamické označenia, opakovacie znamienko).

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:

Badinová, G.: Krajina Hudba a jej obyvatelia II. Hronka, Bratislava 2017
Badinová, G.: Krajina Hudba a jej obyvatelia. Hronka, Bratislava 2013
Beilová, V.: Barevné cinkání. Music Cheb 1997
Belková, J.: Hudobná krajina, Daliprint, Banská Bystrica, 2018
Blatná, R.: Noty z hudebna, J. V. Print, Havířov
Fetteriková, Ľ.: Hravé notičky Rytmus. Equilibria, s.r.o., Košice 2018
Fetteriková, Ľ.: Hravé notičky. Equilibria, s.r.o., Košice 2013
Havelková, K.: Domeček plný notiček. Lynx
Hricová, O., Ganzer, L.: Hudobný zošitok. SHF Bratislava 1970
Lysáková, M., Kopinová, Ľ., Podhorná, A.: Piesne, hry a riekanky, SPN, Bratislava, 1989
Podstavková, O.: Hudobná prípravka I., II. H plus Bratislava 1995
Podstavková, O.: Hudobná prípravka pre deti od 4 rokov. H plus Bratislava 2018
Pospíšilová, V., Vozár, M.: Notovníček. Kleinwächter holding, s.r.o 2017
Pospíšilová, V., Vozár, M.: Pojďme si hrát. Talacko editions 2008
Pospíšilová, V., Vozár, M.: Učíme sa noty psát. Talacko Music, s.r.o 2010
Pospíšilová, V., Vozár, M.: Učíme sa noty znát. Talacko Music, s.r.o 2011
Suchoň, E.: Varila myšička kašičku
Velická, H.: Planeta Hudba. Pracovní sešit pro deti. Bärenreiter, Praha 2020 Velická, H.: Planeta Hudba. Výukové listy pro učitele. Bärenreiter, Praha 2020

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

1. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ intonujú jednoduché durové a molové melódie, ✓ interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvučnej doby, ✓ vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch, ✓ vytvárajú rytmické a rytmickomelodické útvary s použitím páru šestnástinových, osminových nôt, štvrťovej, štvrťovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrťových a osminových taktoch a s udávaním základného metra.	Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov. Rytmické a rytmicko-melodické hry. Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu. Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozlišujú charakter dur a mol,	Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady. Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie,
✓ zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty, ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne).	dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina). Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovej podoby. Transpozícia.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú notopis husľového kľúča (c^1 -g^2), ✓ ovládajú notopis basového kľúča (c -c^1), ✓ rozpoznajú stupnicu dur a mol, ✓ poznajú trojzvuk, ✓ ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu.	Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko. Noty c -$g^{2.}$, posuvky. Durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. 2/4, 3/4, 4/4, 3/8,4/8 takt. Stupnica, legato, staccato. Dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo. Tempové značenie - moderato, allegro. Abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.

2. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev, ✓ intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktávou, ✓ vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou, ✓ ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy, ✓ identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti,	Interpretácia jenohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon. Intonácia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby).
✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne), ✓ rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, ✓ rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín.	Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov. Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia. Transpozícia. Intervaly, kvintakord a obraty - identifikácia. Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 2b, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu.	Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2b. Dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.

3. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ reprodukujú jednoduchý rytmickomelodický útvar, ✓ ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone, analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom, ✓ transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy, ✓ rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky, ✓ vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizačného charakteru, ✓ aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a	Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom. Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, istá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu. Transpozícia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia. Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu.
hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach.	Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, istá kvinta a kvarta.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia, ✓ ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu, ✓ rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra.	Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktáva a ich kvalita. Durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné. Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma. stupnice. Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.

4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov, ✓ aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní, ✓ sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií, ✓ ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu, ✓ demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia, ✓ orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia, rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu.	Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov. Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov). Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia. Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukľudnenia v hudbe. Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec. Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený, ✓ ovládajú stupnice dur, mol, lydická, určujú základné melodické ozdoby, ✓ rozlišujú základný harmonický priestor.	Intervaly, kvintakordy a ich obraty. Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu. Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica. Melodické ozdoby. Hlavné harmonické funkcie.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:

Skúšobná látka
Zápis stupníc, tvorba intervalov a kvintakordov dur a mol, dopĺňanie rytmických hodnôt, intonačný diktát, prehľad v základných hudobných obdobiach a hudobných nástrojoch, hudobných značkách.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Backová, E.: Hudobníček 1 a 2, Písanka pre malých hudobníkov. Taktik
Britten B.: Sprievodca mladého človeka orchestrom
Čajkovskij, P. I.: Album pre mládež
Derevjaníková, A.: Hudobná výchova, Hráme sa s hudbou. Pro Solutions, s.r.o., 2013

Dibák, I.: Hudobná cvičebnica. Hudobný fond, Bratislava, 1994
Hurník, I.: Umění poslouchat hudbu
Kubiš, C., Drgáčová, R.: Hudební hry 2, Receptář nápadů pre hudební nauku, metodická kniha 1. díl. via2art s.r.o., 2017
Kubiš, C., Drgáčová, R.: Receptář nápadů pre hudební nauku 1. - 5. ročník. via2art s.r.o., 2017
Musorgskij M. P.: Obrázky z výstavy
Prokofiev, S.: Peter a vlk
Saint-Saëns, C.: Karneval zvierat
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 1. ročník základných umeleckých škôl. SPN Bratislava, 1997
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 2. ročník základných umeleckých škôl. SPN Bratislava, 1998
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 3. ročník základných umeleckých škôl. SPN Bratislava, 1999
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 4. ročník základných umeleckých škôl. SPN Bratislava, 2000
Suchoň, E.: Keď sa vlci zišli
Suchoň, E.: Maličká som
Vozár, M.: Hudobná výchova 1 - 4. Kleinwächter, Frýdek-Místek
Vozár, M.: Hudobná výchova 1-2. Kleinwächter, Frýdek-Místek
Vozár, M.: Příklady z hudební teorie. Talacko editions, Praha, 2007

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ verbalizujú zážitok z hudby, ✓ identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tváre a dráma hudby), ✓ rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb, ✓ rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba, ✓ rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné mody (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórska, ? vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov.	Tematické okruhy: Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom). Od baroka ku klasicizmu (romantizmus informatívne), slovenskí skladatelia Gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe. Vývoj populárnej hudby. Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie). Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený, ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu,	Kvintakord zväčšený, zmenšený modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická (informatívne). Pieseň, opera, opereta, pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša. Hudobné nástroje: rozdelenie, strunové nástroje

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus), verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah), ✓ analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku, ✓ rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V (+ II, VI).	Tematický okruh Vzťah obsahu a formy: 1. Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela. 2. Hudba a obraz vo filme. Percepčná analýza programovej hudby. Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname). Skladatelia hudobného romantizmu. Analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II., VI.). Rozdelenie stupníc.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	Cyklická skladba, interpretácia, opus, tónorod. Sonáta, sonatína, suita. Concerto grosso, koncert, kadencia, symfónia, symfonická báseň. Piesňová forma, fúga, variácie, rondo, sonátová forma. Formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov. Dychové nástroje

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby), ✓ rozpoznávajú typické znaky štýlových období, ✓ usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky, ✓ poznajú sociálnu funkciu hudby, ✓ identifikujú významné osobnosti hudobného života, ✓ ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia, ✓ vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo vskupine.	Tematické okruhy: 1. Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti. 2. Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby. Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb. Harmonické cítenie nadväzne na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie. Komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu. Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia. Prieniky medzi hudobnými druhmi a žánrami.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	Motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe. Periodizácia dejín hudby. Doplnenie o: renesancia, neofolklorizmus. Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia. Muzikál, pantomíma, melodráma, balet. Bicie nástroje.

Záverečná skúška:
Skúšobná látka
Základné vedomosti a orientáciu v hudobných obdobiach, poznatky o významných hudobných skladateľoch, hudobných formách, rozdelenie hudobných nástrojov a v hudobnej náuke (stupnice, intervaly, kvintakordy, rytmus, intonácia) žiaci preukážu v písomnom teste. Žiaci spracujú záverečnú prácu s ľubovoľnou tematikou v oblasti hudby.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Cavendish, M. (preložili Barániková, Š., Contrerasová, H., Jančovičová J., Vehnerová, M.):
Great Composers (Velikáni hudby). Perfekt, a.s., Bratislava, 1995
Kolektív autorov: 100 slovenských skladateľov. Národné hudobné centrum, Bratislava,, 1998 Kuhn, T.: Stručné dějiny populární hudby a jazzu. Západočeská univerzita, Plzeň, 2019
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 5. ročník základných umeleckých škôl.
SPN Bratislava, 2004
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 6. ročník základných umeleckých škôl.
SPN Bratislava, 2006
Slujková, V., Fisla, R., Korcová, E.: Hudobná náuka pre 7. ročník základných umeleckých škôl.
SPN Bratislava, 2007
Vozár, M.: Hudobná výchova 5 – 7. Kleinwächter, Frýdek-Místek
Vozár, M.: Praktické cvičenia z hudobnej náuky. Klenwächter holding s.r.o., Frýdek-Místek, 2019

VÝTVARNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA VÝTVARNÉHO ODBORU

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakom, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarného sebavyjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.
Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov, ktorí preukazujú určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony, v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania), ktorú vyučujúci posúdia na základe výtvarných prác. Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek alebo rozvinutosť schopností.

Štúdium vo výtvarnom odbore ZUŠ sa člení na:

Prípravné štúdium – jedno alebo dvojročné štúdium detí predškolského veku, ktoré vekovo zodpovedá žiakom predprimárneho vzdelávania. Prípravné štúdium trvá jeden alebo dva roky.
Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom primárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium prvej časti prvého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia trvá päť rokov.
Druhý stupeň základného štúdia, ktorý vekovo zodpovedá žiakom sekundárneho vzdelávania na SŠ.
Štúdium druhého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
Štúdium pre dospelých, ktoré je určené pre záujemcov, ktorí už presiahli stredoškolský vek a prejavujú záujem zdokonaľovať sa v niektorej z oblastí výtvarnej tvorby. Štúdium trvá štyri roky.

CIELE ODBORU

- rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, - viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE VÝTVARNÉHO ODBORU

Výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy. Uvádza dieťa do operačného priestoru výtvarnej tvorby, ktorá predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta, na ktorom sa v harmonickom vzťahu podieľajú všetky zložky osobnosti: senzibilita i racionalita, intuícia aj intelekt, fantázia, temperament, vedomé aj nevedomé duševné aktivity...
Keďže komponenty tvorivosti sú pre rôzne ľudské činnosti rovnaké, má výchova umením (aktívnymi participáciami na procesoch autentickej tvorby) priamy význam pre formovanie tvorivej osobnosti - tvorivosti aj v iných oblastiach ľudskej činnosti.

Najvyšším a z hľadiska špecifík výtvarnej výchovy jej vlastným cieľom je výchova ku kreativite.

Charakteristika študijného zamerania

Ciele študijného zamerania

Najvyšším a z hľadiska špecifík výtvarnej výchovy jej vlastným cieľom je výchova ku kreativite. Cieľom takéhoto poznávania je rozvoj jedinečnosti osobnosti dieťaťa, ktorý smeruje k celistvému, nadpragmatickému vzťahu k svetu a k svojmu miestu v ňom. Je to smerovanie k budovaniu si vlastných predstáv, k vytváraniu vlastných, tvorivých riešení a k vyjadrovaniu svojho názoru.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

- výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu, - pracujú s líniou, farbou, tvarom,
- pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišujú organické a geometrické tvary,
- pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu,
- stručne charakterizujú vytvorený artefakt,
- zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník, - zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez
- vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia,
- výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov, - slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh,
- charakterizujú výraz výtvarného diela,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr.
- prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...), - výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia:

- cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému,

- ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslia videný predmet,
- proporčne správne vymodelujú videný predmet,
- poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,
- opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo,
- rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)
Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,- dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty, - dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení Žiaci po absolvovaní štúdia pre dospelých:
- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci.

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium

Rozvíjať spontánny záujem dieťaťa o výtvarné sebavyjadrenie. Úmerne, podľa vývinového štádia zapájať do poznávacieho procesu aj rozumovú zložku. Prechádzať od čo najširšej škály hravého laborovania s technikami, spôsobmi a témami prechádzať k vedomej a autentickej výtvarnej výpovedi. Výtvarnou tvorbou rozvíjať tvorivý potenciál žiakov. Vychádzať prevažne zo spontánnych výtvarných činností, z automotivačnej hravosti a z detskej naratívnosti.

Výkonové štandardy	**Obsahové štandardy**
-vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní, -spontánne pracujú s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom, -pomenujú svoje práce, -opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel, -vyjadria svoje predstavy o vypočutom texte v kresbe a/alebo v maľbe, -výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia, -dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti, -dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ...) v náväznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie, -nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tv., písmená ...), -obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie, -vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...), -využijú grafické a materiálové stopy svojich gest, -využijú prírodniny ako súčasť kompozície, -zvládnu techniku jednoduchej frotáže, -zvládnu techniku monotypie, -dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkší kartón.	*Pozn.: Východiskom sú spontánne detské výtvarné činnosti a sklon dieťaťa k poznávaniu nových činností, materiálov a techník.* ***Hravé laborovanie je prepojené s tematickými zadaniami.*** -hravé činnosti slinkou, farbou a materiálom; uvedomenie si výrazu, základných rozdielnych vlastností rôznych nástrojov a materiálov, -jednoduché šrafovanie častí kresby, -akčné maľovanie v ktorom jednotlivé činnosti, gestá, pohyby a nástroje zanechávajú na papieri charakteristické stopy, -variačné a porovnávanie rôznych spôsobov kreslenia tej istej veci (jednoduchého motívu), -uplatňovanie predstavivosti a fantázie pri spracovávaní (dopĺňaní alebo vyhľadávaní tvarov) nepresných, nezreteľných textúr (pokrčený papier, čarbanica, krajčírske strihy, škvrny, dekalky ...), -hra hravé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s nezobrazujúcimi textúrami materiálov; asambláže alebo koláž, fantazijné dopĺňanie zobrazení (konfigurácií, významových tvarov),vé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s -obkresľovanie (obmaľovávanie) obrysov predmetov, tieňov; kombinované so šrafovaním, kolážovaním apod. – rozlišovanie vonkajšieho a vnútorného tvaru, -porovnávanie tvarov rôzneho charakteru (geometriké-presné, prírodné-nepresné, veľké a malé, vysoké a nízke, hranaté a okrúhle, plošné a priestorové ...), -vytváranie objektov z kartónu, ich dotváranie kresbou, maľbou alebo kolážou, -frotáž z rôznych povrchov, vytváranie vzorkovníčka alebo kompozície, -rastliny a prírodniny ako výtvarné materiály využité v rôznych technikách,

	-monotypické otláčanie prírodnín alebo pripravených matríc, -kreslenie (maľovanie) svojich predstáv o vypočutom príbehu (rozprávke) alebo o príbehu vymyslenom dieťaťom, príp. o vlastnej transformácii rozprávky, -výtvarné spracovanie postavičiek z filmu a ich domýšľanie, variovanie a transformovanie, -vytváranie masiek zjednoduchých materiálov (ich dopĺňanie časťami kostýmu, pokrývkou hlavy ...) –rozhovor o výraze masky, vymýšľanie „rituálov“, -diskusia o rozmanitosti umeleckých diel a o ich výraze, pri návšteve galérie, výstavy alebo pri výtvarných dielach sprostredkovaných iným spôsobom.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška
Skúšobná látka – ilustrácia písaného textu

Odporúčaná literatúra pre prípravný ročník:
Věra Roeselová – Techniky ve výtvarné výchově
M.C. Prette , A.Capaldo – Tvar, tvorivosť, farba

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

1. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Do spontánneho detského výtvarného prejavu zapájajú poznávací proces. Sú oboznámení so základnými vyjadrovacími prostriedkami, výtvarnou rečou.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
-výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu, -pracujú s líniou, farbou, tvarom, -pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný), -slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,	*Pozn.: Vo všetkých témach a obsahoch učiteľ podporuje a uprednostňuje vlastné a samostatné myslenie žiakov, ich nápaditosť a originalitu riešení (i v prípade, že dôjde k svoj bytnému odklonu žiaka od riešenej úlohy). Rešpektuje ich individualitu a špecifické schopnosti.* *K motivácii sa využíva prevažne rozprávková (príbehová) alebo zážitková forma uvedenia žiakov do problematiky, príp. aj učiteľom*

-rozlišujú organické a geometrické tvary, -pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, -stručne charakterizujú vytvorený artefakt, -zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou, -zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník, -zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu, -zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), -vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov, -iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia, -výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov, -slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh, -charakterizujú výraz výtvarného diela, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia –hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...), -výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne asociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).	*moderovaný proces –ako príbeh, ktorý žiaci postupne vytvárajú.* **Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -hravé činnosti s obrysmi predmetov (vyjadrovanie pohybu, nárastu a zmenšovania, kumulovania a spontánnych prienikov tvarov prostredníctvom radenia obrysov), -hravé činnosti s rytmom (vizualizácia zvuku, pohybu, fyziologických rytmov, striedajúcich sa prírodných javov a cyklov ...); pochopenie a vyjadrenie pravidelnosti a nepravidelnosti, zrýchľovania a spomaľovania v rôznych prejavoch sveta a života, -priestorové útvary z hotových prvkov (špajle, škatule, špagáty apod.), -tepelný farebný kontrast a jeho analógie (kontrasty suchý-vlhký, blízky-vzdialený) v maľbe, -hry s jednoduchou kinetikou: napr. obrázok s pohyblivými časťami, jednoduchá kinetická hračka apod., -reliéf, koláž, alebo kombinácia –rôzne kvality (textúry) povrchov; frotáž vytvoreného reliéfu, príp. kresba (maľba) podľa reliéfu, -výtvarné činnosti zamerané na prácu s geometrickými prvkami v tvaroch predmetov.
	Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov: -inšpiratívne témy a námety (svojské riešenia, domýšľanie a fantazijné pre štrukturovanie podnetov), -ozvláštnená krajinomaľba (napr. mimoriadny meteorologický jav v konkrétnej, známej krajine), -ozvláštnené zátišie (napr. prostredníctvom druhu, množstva, tvarov a rozmerov predmetov), -zobrazenie tej istej veci v rôznych prostrediach, -ozvláštnená maľba (kresba, modelovanie) postavy človeka alebo zvieraťa, -spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.
	Podnety z výtvarného umenia: -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.
	Podnety z iných umení a oblastí poznania:

	-rozdielnosť nálady v dvoch hudobných skladbách (vyjadrenie prostredníctvom maľby alebo kresby, koláže ...), -ilustrácia žiakom známej rozprávky pozmenenej žiakom.

2. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Prechádzajú k uvedomelej práci založenej na zapojení poznávacích a tvorivých procesov. Zvládajú základy jednotlivých výtvarných disciplín a ich kombinácie. Vedia komponovať zo škvŕn, uvádzať do vzájomných súvislostí bod, líniu, plochu, operovať s pojmami symetria – asymetria, teplé a studené farby

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia: -výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu, -pracujú s líniou, farbou, tvarom, -pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný), - slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu, - rozlišujú organické a geometrické tvary, - pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, -stručne charakterizujú vytvorený artefakt, -zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou, -zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník, -zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu, -zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), -vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov, -iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia, -výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -hravé činnosti slinkou, jej rôznymi kvalitami (z hľadiska výrazu, nástroja, techniky, prítlaku, proporcie ...), následne aplikácia čiar rôzneho charakteru v naratívnej téme, -šrafovanie tvaru kresliacim nástrojom, -odlíšenie rôznych tvarov šrafovaním, -premeny tvarov: postupné (krokové) zmeny vybraného tvaru na iný tvar, -výtvarné hry s osovou symetriou a asymetriou (napr. dotváranie dekalku, odtlačku materiálovej matrice, obkresľovanie šablóny a pod.), -kreslenie tvarov umiestnených vo formáte (vpredu –vzadu, hore –dole, vedľa seba – za sebou ...), -približovanie –vzďaľovanie, zväčšovanie – zmenšovanie. **Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** -pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa), -témy anámety provokujúce fantáziu žiaka, -naratívne témy a príbehy, -objekty z rozmanitých polotovarov v nezvyčajných vzťahoch, -hybridácia tvarov (zvierat, vecí ...), -pomenovanie hybridných tvarov, -spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

-výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov, -slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh, -charakterizujú výraz výtvarného diela, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia –hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...), -výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne asociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).	**Podnety z výtvarného umenia:** -land-artové hry s prírodnými materiálmi v prírode, -body-art (maľba na ruku, tvár), -akcie (performančné aktivity) v mimoškolskom priestore, -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** -jednoduchá scéna pre bábkové divadlo, -jednoduché(napr. prstové) bábky, -komiks ako „scenár“ bábkového divadla.

3. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Tvorivými činnosťami vedia reagovať na podnety vyučujúceho. Majú schopnosť prežívať a hodnotiť okolitý svet. Konštruktívnu fantáziu si prehlbujú asociačnými predstavami. Experimentujú s novým médiami, učia sa pracovať s novými tvorivými postupmi. Sú okrajovo oboznámení s výtvarnou kultúrou.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
-výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu, -pracujú s líniou, farbou, tvarom, -pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný), -slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu, -rozlišujú organické a geometrické tvary, -pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, -stručne charakterizujú vytvorený artefakt, -zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou, -zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp.	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -voľné kresliarske cvičenia zamerané na líniu a tvar, -kresba predmetu linkou (bez nároku na presné zachytenie proporcie a tvaru), -figúry v pohybe (kresba podľa predstavy, vytvorenie a využitie šablóny), -kresba figúry, predmetu podľa videnej skutočnosti (zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie), -dotváranie kresby figúry, -modelovanie postavy (človek alebo zviera; zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie), -fotokoláž (alt. motívy: figúra, portrét, predmet, krajina ...), -mimikri (artefakt vo vzťahu k prírodnému pozadiu).

olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník, -zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu, -zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), -vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov, -iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia, -výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov, -slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh, -charakterizujú výraz výtvarného diela, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia –hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...), -výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne asociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).	**Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** -pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa), -témy anámety provokujúce fantáziu žiaka, -naratívne témy apríbehy, -fantastické bytosti (stvárnené novými technikami, napr., rolážou, frotážou, kombinovaním techník), -fantastická krajina, -zostava prostredia a postáv v priestorovom prevedení (historická udalosť, šport, Betlehem, práce na poli, trh v meste apod.), -návrhy úžitkových predmetov (predmety dennej potreby, šperky ...), -spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Podnety z výtvarného umenia:** -vybrané diela surrealizmu, -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** -výtvarné reakcie na zvuk rôznych hudobných nástrojov, -výtvarné stvárnenie hudobných tónov a ruchov (synestetické vnímanie).

4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Žiaci sú schopní využívať svoje záujmy a poznatky v obsahu výtvarnej tvorby. Prvky výtvarnej reči vedia používať vo vzájomných vzťahoch. Primerane veku zobrazujú pozorovanú skutočnosť, vedia do nej zasahovať a pretvárať ju. Sú oboznámení so základmi historického vývinu výtvarného umenia.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
-výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu, -pracujú s líniou, farbou, tvarom,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -kreslenie tvarov stromov podľa videnej skutočnosti, -rôzne stvárnenie toho istého motívu (prekonávanie grafických schém),

-pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný), -slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu, -rozlišujú organické a geometrické tvary, -pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, -stručne charakterizujú vytvorený artefakt, -zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou, -zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník, -zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu, -zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), -vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov, -iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia, -výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov, -slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh, -charakterizujú výraz výtvarného diela, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia –hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca, -výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...), -výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne asociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).	-cvičenia na spoznávanie proporcií, -symetria a asymetria v obraze (portrét, zátišie, krajina ...), -maľba krajiny podľa videnej skutočnosti,-variácie maľby konkrétnej krajiny (svetelné zmeny, denné obdobia, zmeny počasia ...), -výrazové štylizovanie (tváre, zvieratá, predmety s výrazom rôznych emócií), -kompozícia z geometrických tvarov, -zátišie z geometrických tvarov, -zachytenie zmien farieb osvetlením, -pozitív a negatív (linorez), -modelovanie postáv v pohybe/akcii podľa predstavy žiaka. **Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** -kresebné pamäťové cvičenia (kreslenie rôznych vecí, zvierat, profesií, situácií podľa slovného „diktátu“ učiteľa), -témy anámety provokujúce fantáziu žiaka ,-naratívne témy a príbehy, -zmeny v hotovom obraze –výmeny/premeny častí kompozície, zmeny farieb a/alebo premeny motívov v kompozícii, -zobrazenie skutočného zážitku kombinované s fantáziou žiaka, -jedno-(príp. viac-) farebná tlač (monotypia, linorez), -spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Podnety z výtvarného umenia:** -vybrané diela impresionizmu, -maľba impresionistickým spôsobom(škvrny, ťahy štetca, pointilizmus), -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** -zobrazenie ticha a hluku, -komiksové stvárnenie filmu, -výtvarné stvárnenie chutí (synestetické vnímanie).

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška
Skúšobná látka – Výtvarné vyjadrovacie prvky Odporúčaná výtvarná literatúra pre všetky ročníky: Věra Roeselová – Techniky ve výtvarné výchově Věra Roeselová - Metodické rady ve výtvarné výchově

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Vedia vytvárať vlastné hodnotové kritéria ku skutočnosti, k umeniu a vyjadriťsa výtvarnou formou. Tvorivými procesmi spracovávať študijnú kresbu. Pracujú s rôznymi formami interpretácie umeleckého diela.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia: -cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií, -cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami, -cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou, -tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom, -dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému, -ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru), -ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb, -proporčne správne nakreslia videný predmet, -proporčne správne vymodelujú videný predmet, -poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, -poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -kompozícia –tvarová a farebná rovnováha/nerovnováha, -symetria a asymetria v obraze (napr. zátišia), v grafike (využitie tlačovej matrice), -výtvarné vyjadrenie kontrastov (polarít), -geometrická štylizácia zátišia (alt. portrétu, figurálnej kompozície).
	Zobrazovanie reality: -kresliarske pamäťové cvičenia, -kresba jednoduchej perspektívy, -autoportrét (fotografia), -autoportrét (kresba podľa zrkadla, dôraz na výraz, nie proporcie), -autoportrét (farebná grafika).
	Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov: -výtvarné vyjadrenie tepla a zimy, -premena prírodniny (napr. strom počas 12 mesiacov), -vtipné zátišie (alt. portrét, krajina), -vtipný dizajn (návrh, model), -šperk vyjadrujúci rôzne spoločenské postavenie (charaktery, povahy), -architektúra z prírodných tvarov (návrh, model), -výtvarné vyjadrenie vymysleného (nejestvujúceho) športu (príp. inej činnosti) – od zobrazenia až po návrhy odevu, náčinia, hracej plochy, pravidiel ...,

-zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia, -dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela, -dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu), -orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení, -poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia, -slovne vyjadria svoj výtvarný zámer, -opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz), -vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo, -rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru), -dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.	-spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Podnety z výtvarného umenia:** -kubizmus (maľba ľubovoľného námetu kubistickým spôsobom); ukážky kubistického umenia, -jednoduchý kinetický objekt (napr. využitie ľahkých materiálov a vánku ...), -použitie vybraných techník tradičných remesiel, -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** -ilustrácia vlastnej rozprávky, -zobrazenie farby hudby (vyjadrená geometrickými a organickými tvarmi), -zobrazenie dynamiky hudby.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:
Vedia laborovať s výtvarným jazykom na základe skúseností s riešeniami výtvarných etúd.
Uvedomuje si typológiu a individualitu svojho výtvarného prejavu.
Vedia používať analytické a syntetické rozumové operácie pri riešení výtvarných úloh.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia: -cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií, -cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami, -cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika), -kompozícia –farebná a tvarová harmónia/disharmónia, -približovanie a vzďaľovanie/ mikroštruktúra a makroštruktúra, -jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail), -postprodukcia fotografie (základy). **Zobrazovanie reality:** -kresliarske pamäťové cvičenia, -kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,

-tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom, -dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému, -ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru), -ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb, -proporčne správne nakreslia videný predmet, -proporčne správne vymodelujú videný predmet, -poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, -poznajú tendencie moderného umenia a architektúry, -zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia, -dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela, -dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu), -orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení, -poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia, -slovne vyjadria svoj výtvarný zámer, -opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz), -vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo, -rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru), -dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.	-kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle, -portrét spolužiaka, -štúdia postavy v pohybe (2D,3D). **Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** -fantastická architektúra (návrh, príp. model), -vymýšľanie alegorických postáv, -návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie, -návrhy futurologického dopravného prostriedku -spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** -štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika), -kompozícia –farebná a tvarová harmónia/disharmónia, -približovanie a vzďaľovanie/ mikroštruktúra a makroštruktúra, -jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail), -postprodukcia fotografie (základy). **Podnety z výtvarného umenia:** -optické klamy –ukážky, -op-art –ukážky, realizácia, -svetelné umenie –ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno-kinetického) objektu, -použitie vybraných techník tradičných remesiel, -animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), -výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** -kontrast v hudbe prevedený do maľby, -výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Vedia výtvarnou rečou vyjadriť emócie, procesy, javy. Majú svoj výtvarný názor a spôsob vyjadrovania sa prostredníctvom výtvarnej tvorby a spoločenského postoja. Tvorivo využívajú netradičné a moderné média a postupy.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia: -cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií, -cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami, -cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou, -tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom, -dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému, -ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru), -ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb, -proporčne správne nakreslia videný predmet, -proporčne správne vymodelujú videný predmet, -poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, -poznajú tendencie moderného umenia a architektúry, -zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia, -dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela, -dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu), -orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení, -poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia, -slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** - kresba alebo maľba (príp. návrh dizajnu, architektúry) a ich transformácie v počítačovom programe, - postprodukcia fotografie (možnosti rozvinutej manipulácie), - postprodukcia videa (základy), - počítačová animácia (základy), - sútlač farebnej grafiky, - základy tvorby skulptúrnej sochy, - výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu. **Zobrazovanie reality:** - kresliarske pamäťové cvičenia, - kresebná štúdia interiéru, - štúdie postavy podľa modelu, - fotografická reportáž, - rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov - rekonštrukcia neúplného obrazu, - výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu organické/anorganické, - antropomorfné inšpirácie v dizajne a v architektúre, - výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos, - výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov, výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií), - spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Podnety z výtvarného umenia:** - umenie inštalácie – priestorovo limitovaná inštalácia, - happening, event alebo performancia – reakcia na spoločenskú udalosť, - použitie vybraných techník tradičných remesiel, - animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom), - výtvarné

-opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz), -vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo, -rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru), -dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.	reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel. Podnety z iných umení a oblastí poznania: - výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie a fyziky - výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Vie samostatne a zmysluplne využívať operácie s výtvarným jazykom ako sú : zväčšovane a zmenšovanie, preraďovanie častí, transformácia, rytmus , symetria – asymetria, kontrast, proporcie.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia: -cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií, -cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami, -cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou, -tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom, -dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému, -ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru), -ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb, -proporčne správne nakreslia videný predmet, -proporčne správne vymodelujú videný predmet, -poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** - štúdia pozitívnych a negatívnych tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...), - počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby. **Zobrazovanie reality:** - kresliarske pamäťové cvičenia, - štúdie predmetov a prírodnín, - štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz), - štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie), - fotografický portrét (osvetlenie, nastavenie, výraz, postprodukčná manipulácia), - videoreportáž. **Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** - výtvarná transpozícia prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...), - inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku ...), - návrh vlastného písma, - spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník. **Podnety z výtvarného umenia:** - procesuálne umenie – ukážky, realizácia objektu alebo obrazu (biologické, chemické alebo fyzikálne procesy),

-poznajú tendencie moderného umenia a architektúry, -zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia, -dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela, -dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu), -orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení, -poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia, -slovne vyjadria svoj výtvarný zámer, -opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz), -vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo, -rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru), -dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.	- performancia dokumentovaná fotografickým alebo fotografickým záznamom, - použitie vybraných techník tradičných remesiel, - spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou, - výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel, - výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** - výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie. - výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...), - spracovanie vybraných podnetov

5. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 5. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy: Samostatne používajú výtvarné vyjadrovacie prostriedky na základe vlastnej výtvarnej profilácie. Na analytickom princípe pristupujú k stvárneniu skutočnosti, a to pri študijných kresbách a voľných kompozičných zadaniach

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia: -cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií, -cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami, -cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,	**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:** - výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality, - zväčšovanie detailu, - posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou), - vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce. **Zobrazovanie reality:** - kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odliatok plastiky,

-tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom, -dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému, -ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru), -ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb, -proporčne správne nakreslia videný predmet, -proporčne správne vymodelujú videný predmet, -poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, -poznajú tendencie moderného umenia a architektúry, -zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia, -dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela, -dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu), -orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení, -poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia, -slovne vyjadria svoj výtvarný zámer, -opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz), -vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo, -rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru), -dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.	- štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru), - štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť), - fotografia portrétu a kresba podľa fotografie. **Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:** - vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom, - návrh architektúry (exteriér, interiér), model, - grafika – transformácie grafického štočku (sútlač, tlač do podkladu, reprodukcie ...), - fotografia – autorská séria fotografií, - dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...) podľa orientácie žiaka. **Podnety z výtvarného umenia:** - spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou, - výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov. **Podnety z iných umení a oblastí poznania:** - ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy, - výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

Záverečná skúška
Absolventská práca vytvorená formou metodického radu. Absolventská výstava.

Odporúčaný výtvarný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:
Monografie slovenských a svetových výtvarných umelcov. Rudolf Fila - Načo nám je umenie.

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Cieľom štúdia II. stupňa a štúdia pre dospelých je rozvíjať a podporovať voľnú tvorbu študentov a zapájať ich do amatérskej alebo profesionálnej výtvarnej scény.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:
Vedia si samostatne voliť výtvarné postupy a média pri riešení výtvarných zadaní. Na analytickom princípe pracujú s kompozičnými princípmi. Vedia analyzovať a zaradiť do vývojovej osi výtvarné dielo a následne naň reagovať, parafrázovať ho.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média, - dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty, - dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby, - verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela, - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení.	*Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.* - sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy, - kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti, - posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti, - štylizačné variácie, - kombinácie techník, - operácie s motívom (námetom), - vyjadrovanie vlastných konceptov v rôznych médiách, - konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách, - individuálne tvorivé úlohy, - štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát), - diskusie o umení.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy: Obdobie strednej školy ,u nás II. stupeň, je obdobím kryštalizácie a osobnostného dozrievania. Vedia individuálne prejaviť svoj postoj k umeniu a spoločenskému a kultúrnemu dianiu. So záujmom sledujú súčasnú výtvarnú scénu u nás i v zahraničí a reagujú na ňu.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média, - dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,	*Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.* - zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,

- dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby, - verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela, - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení.	- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu, - štylizačné variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu, - vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu, - individuálne tvorivé úlohy, - štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy: Sú profilovaní na základe osobných cieľov a daností. Mnohí z nich chcú študovať na VŠ s výtvarným zameraním, preto ich programe dominujú úlohy smerujúce k príprave na talentové skúšky. Iní sú už vyprofilovaní na určitý výtvarný typ a našli svoju osobitú výpoveď.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média, - dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty, - dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby, - verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela, - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení.	- technicky rozmanité štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu, - kópia umeleckého diela v zvolenom médiu (totožné s médiom originálu), - kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál, - tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému, - tvorba na voľnú tému, - individuálne tvorivé úlohy, - inštalácia výstavy, - diskusie o tvorbe spolužiakov, - štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení (zaostrené na oblasť zvoleného média).

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy: Vedia koncepčne myslieť, pracujú na svojom tvorivom programe na základe svojej individuálnej typológie. Pokračujú v ďalšom štúdiu na výtvarných VŠ, alebo sa zúčastňujú na kultúrnom živote nášho mesta.

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média, - dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty, - dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby, - verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela, - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení.	*Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.* - individuálne tvorivé úlohy, - kópia detskej výtvarnej práce (podľa možnosti vlastnej), - konceptuálne dielo (resp. konceptuálny dizajn, architektúra), - záverečná práca, - prezentácia záverečnej práce (forma podľa zvoleného média), - diskusia o záverečnej práci.

Záverečná skúška

Absolventská práca, absolventská výstava. Obhajoba absolventskej práce.

Odporúčaný výtvarný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Ondrej Bartko, Rudolf Fila , Zlatica Reištetterová – Výtvarná príprava. Monografie našich a svetových výtvarných umelcov.

LITERÁRNO - DRAMATICKÝ ODBOR

Charakteristika odboru

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život, práca. Učí ich vytvoriť si vlastný názor, rozvíja schopnosť myslieť empaticky a tiež prostredníctvom hry posilňuje schopnosť dieťaťa čeliť rôznym životným situáciám a správne jednať. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného rečového a pohybového prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.
Dôležitou úlohou odboru je tiež včasné spozorovanie, podchytenie a rozvíjanie talentu u žiaka, ktoré vedie postupne až k príprave na strednú, či vysokú školu umeleckého alebo humanitného smeru. Dramatický odbor vychováva u detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, vzdelaných a náročných čitateľov a divákov. Vzdelávanie rozdeľujeme do častí a na študijné zameranie:
Študijné zameranie – Dramatické oddelenie, záujmovo umelecká činnosť

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia - primárne umelecké vzdelávania (ISCED 1B), dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ).

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia - nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED

2B), dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B). **Študijné zameranie –**

Dramatické oddelenie, príprava na vysoké školy

Druhý stupeň základného štúdia príprava na umelecké školy - dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 19 rokov, ktorí neabsolvovali predchádzajúce stupne vzdelávania.

Ciele odboru

Cieľom vyučovania LDO je rozvoj osobnosti žiaka. Odhaľovanie jeho špecifických schopností na daný umelecký odbor, ako aj celkovo zahŕňa komplex ľudských predpokladov, v oblasti citov, rozumových a morálnych kvalít, najmä rozvoj schopnosti kolektívnej spolupráce, osobitého a kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii a nadobudnutie takej úrovne odborných schopností, aby žiak mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni a aktívne sa uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti. Ďalej je to cieľ pripraviť žiakov s predpokladmi na profesiu herectva, réžie, dramaturgie, divadelnej a filmovej vedy, scenáristiky, bábkoherectva, organizácie divadiel, učiteľstva dramatickej výchovy na vysokých umeleckých školách, pedagogických a filozofických fakultách.

1. časť a 2. časť I. stupňa základného štúdia

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE

DRAMATICKÉ ODDELENIE ZÁUJMOVO UMELECKÁ ČINNOSŤ

Charakteristika študijného zamerania

Dramatická príprava – je skupinové vyučovanie určené pre prvý a druhý ročník 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B. V týchto dvoch rokoch sa na dramatickej príprave žiaci komplexne zoznámia s cvičeniami a témami súvisiacimi s dramatickou hrou.

Prednes - je individuálne vyučovanie zamerané na celkový rozvoj rečových schopností dieťaťa. Cvičenia zamerané na rozvoj správneho dýchania, artikulácie schopnosti správne chápať prečítaný text.

Dramatika a slovesnosť- je skupinové vyučovanie určené pre žiakom od tretieho ročníka 1. časť, I. stupeň a základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B. Rozvíjanie schopnosti žiaka vo verbálnej, aj neverbálnej komunikácii, rozvíjať schopnosti fungovať v hre improvizácii, či vymýšľaní hier, viezť dieťa ku lepšiemu slovnému vyjadreniu myšlienok ústne aj písomne. Pohyb - je skupinové vyučovanie určené pre žiakom od tretieho ročníka 1. časť, I. stupeňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B. Cvičenia zamerané na rozvoj a schopnosť vnímať svoj pohyb na javisku ako aj v živote. Vnímať pohyb ako gesto spojenie citu a fyzického prejavu. Rozvoj správneho držania tela a aktivizácie.

Práca v súbore - je skupinové vyučovanie určené pre žiakom od tretieho ročníka 1. časť, I. stupeňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B. Rozvýja schopnosť spolupracovať v kolektíve. Vytvára možnosť kreatívnej práce na spoločnom projekte, ako je naštudovanie divadelnej inscenácie.

Ciele študijného zamerania

Žiaci získavajú všeobecnú orientáciu v oblasti dramatického umenia. Rozvíjajú kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v tejto oblasti. Aplikujú vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej javiskovej dramatickej interpretácii a v pochopení obsahu literárneho a dramatického umenia. Dosiahnu úroveň požadovaných schopností a zručností pre možnosť vystupovania pred divákom, ako aj uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách.

Cieľom primárneho umeleckého vzdelávania v LDO odbore ZUŠ je všestranná základná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v oblasti dramatického umenia. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu na ZUŠ a zúčastňovať sa súťaží v prednese, ale aj v detskom divadle, organizovaných na celoslovenskej úrovni.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: skupinové hry, cvičenia na zlepšenie artikulácie a pohyblivosti, či uvedomovania si vlastného tela v priestore pomocou hry; pomocou dramatického textu naučiť žiaka vnímať text a pochopiť ho. Naučiť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štýlovosť.

Odporúčaný materiál:

výber textov z literatúry pre deti

ľahko ovládateľné nástroje, jednoduché rekvizity zásobník dramatických hier a iná dostupná literatúra **Cieľom nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania** v odbore je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť, alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia ZUŠ. Podmienkou úspešného absolutória I. stupňa je zvládnuť základy dramatických cvičení a celkový umelecko spoločenský prejav na javisku. To buď individuálne alebo ako súčasť divadelnej inscenácii na verejnom vystúpení.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pomocou hier viesť žiaka k uvedomeniu si vlastných i kolektívnych tvorivých impulzov. Prijímať podnety pre fantáziu z vonkajšieho sveta a vyjadriť k nim svoje stanovisko v hre. Pomocou krátkej dramatickej hry si vyskúšať rôzne role (úloha rodiča, dieťaťa, učiteľa, starého človeka) a charaktery (dobrý spravodlivý človek, človek prefíkaný, človek hanblivý,...) Deti sa formou krátkych scénok na danú tému s určením charakteru postáv „hrajú“ na rôzne životné úlohy, čo rozširuje nie len ich fantáziu, ale i pochopenie druhého človeka. V scénke sa rozprávajú fiktívne postavy s rôznym charakterom, čo u detí posilňuje schopnosť komunikácie a flexibility v komunikácii v reálnom živote. Využívajú sa rôzne formy dialógu (slovného, pohybového, zvukového). Deti sa učia zvládnuť jednoduchú dramatickú hru, kde sa písané slovo prenesie s pomocou pedagóga na javisko a napokon aj pred diváka. Učia sa vytvoriť jednoduchú, ale charakteristickú postavu, ktorá postupne počas práce na divadelnej hre ožíva.

Odporúčaný materiál: rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali detskú fantáziu

časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,

- výber z textov detskej literatúry , a hier – aj autorských textov

II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE

PRÍPRAVA NA UMELECKÉ ŠKOLY

Charakteristika študijného zamerania

Základy dramatickej tvorby - Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu

Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.
Individuálna príprava na štúdium sa vyučuje individuálne na základe individuálneho učebného plánu.

Pohyb - je skupinové vyučovanie Cvičenia zamerané na rozvoj a schopnosť vnímať svoj pohyb na javisku ako aj v živote. Vnímať a tvoriť pohyb ako gesto spojenie citu a fyzického prejavu. Rozvoj správneho držania tela a aktivizácie. Vyjadrovanie sa umelecky pohybom a zvládnutie základov tanca.

Dejiny dramatickej tvorby – teoretické vzdelávanie. Náuka o histórii divadla, o autoroch rôznych historických obdobiach a hereckých technikách.

Štúdium rolí a umelecký prednes – individuálne vyučovanie zamerané na celkový rozvoj rečových schopností dieťaťa. Cvičenia zamerané na rozvoj správneho dýchania, artikulácie schopnosti správne chápať prečítaný text.

Práca v súbore - . Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu.

Individuálna príprava na štúdium – predmet zameraný na individuálnu prípravu na rozvíjanie konkrétnych schopností a zručností individuálne, ako aj odhaľovanie a odstraňovanie nedostatkov.

Hudobná a hlasová príprava (môžu byť oslobodení) – v kompetencii Hudobného odboru, vyučuje sa individuálne vyučuje pedagóg zameraný na spev.

Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

Profil absolventa prvej časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B) dokáže vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov LDO odboru,

- je schopný tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania, -úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Profil absolventa druhej časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore,

- získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,

- je schopný umelecky pôsobiť v rôznych divadelných súboroch, umeleckých formáciách a je schopný naštudovať divadelnú inscenáciu

Profil absolventa II. stupňa a štúdia pre dospelých (ŠPD)

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,

- je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela,
- má rozvinuté prirodzené pohybové, dramatické a rečové, danosti. dokáže svoje danosti aplikovať v umeleckom vyjadrovaní v rámci javiskového prejavu , ako aj v interpretácii v civilnom živote,
- má rozvinuté vnútorné improvizačné cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných dramatický projektoch, ako aj využiť v civilnom živote a inom, ako umeleckom povolaní - dokáže orientovať sa v základnej terminológii dramatickej teórie a ovláda odbornú terminológiu v rozsahu obsahu štúdia,
- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

1.ročník 1. časť I. stupeň

Ciele Rozvíjať schopnosť spolupracovať v skupine , ale aj samostatné slovné vyjadrovanie, obohatiť slovnú zásobu, zvládnuť správne dýchanie, držanie tela, reč tela, artikuláciu, zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku, zvládnuť jednoduchý dialóg s partnerom.

- artikulačné scvičenia, dýchanie, čítanie s porozumením a rozdelením textu na významy logické aj emocionálne
- pohybové skupinové cvičenia v priestore

- jednoduché dramatické cvičenia a etudy čítanie a memorovanie dramatického textu.

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

viesť žiakov k reakcii na partnerov v jednoduchej dramatickej hre v priestore, zvládnutie jednoduchej partnerskej hry so zástupnou rekvizitou, zvládnutie jednoduchej partnerskej hry so zástupným textom, využiť možnosti hry s predmetmi, s jednoduchými výtvarnými znakmi, improvizovať s bábkami a v cvičeniach zvládnuť základné princípy ich oživovania. zvládnutie správneho držanie tela, zapájanie jednotlivých svalových skupín v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, poznanie jednoduchých cvičení na rozvoj svojich fyzických dispozícií, vedomé prenášanie váhy tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, získavať návyky pri akrobatických cvičeniach. uvedomovanie si procesu správneho dýchania, zvládnutie vyslovovania všetkých hlások v jednoduchých artikulačných cvičeniach, uvedomovanie si rytmu a melódie reči v riekankách, zvládnutie mäkkého hlasového začiatku, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese. vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,	Kontaktná dramatická hra Dramatické činnosti so zástupnou rekvizitou. Partnerská hra bez slov aj so zástupným textom. Hra s predmetmi Hra s bábkou. Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“. Ľah vpred: sedacie svaly a dolné končatiny, bedrové kĺby, chrbtové svaly. Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a dolné končatiny. Váhy, lastovička. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu. Dychové cvičenia. Básničky: a) riekanky, b) vyčítanky, c) Mám básničku na jazýčku. Ľudová slovesnosť. Uvoľňovacie hlasové cvičenia. Vyčítanky, riekanky, vinše, próza Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.

spoznanie a pochopenie vhodných literárnych diel prostredníctvom aktívnej hry. Rozvíjať predstavivosť a fantáziu. Prežiť radosť z vlastnej tvorivej činnosti. Získať prvé pódiové skúsenosti prostredníctvom verejného vystúpenia	Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok. Verejné vystúpenia, besiedky Návšteva divadelného predstavenia

2.ročník 1. časť I. stupeň

Ciele

Pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z prvého ročníka. - prehlbovať sociálne vzťahy v skupine upevňovať vzťahy jednotlivcov ku kolektívu pri plnom vzájomnom rešpektovaní sa, dbať o kultúru správania sa),

- voliť témy podnecujúce tvorivú dramatickú činnosť, vychádzať zo záujmu detí, podnecovať fantáziu, vnímavosť, predstavivosť v objavovaní sveta, - rozvíjať zmysel pre krásu, spravodlivosť, vzťah k zemi,
- pestovať kladný vzťah ku knihe a detskej literatúre.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy :

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
reakcie na partnerov v etude, zvládnutie jednoduchej charakterizácie v hre, realizovanie jednoduchého dramatického príbehu a následné konanie, zvládnutie tvorby jednoduchej improvizovanej bábky, improvizácia s bábkami, ich oživovanie vrátane zvuku, vytvoriť jednoduchý dramatizovaný príbeh s bábkou.	Etuda podľa témy. Hra a charakter postavy. Ukážka základných nálad a emócií (smiech, hnev, smútok, hanblivosť, radosť,...) a ich zmena (z hnevu do smiechu,...) Etuda na základe príbehu. Tvorba bábky. Oživovanie improvizovanej bábky. Hra s bábkou.

zvládnutie základov správneho držanie tela, svalového napätia a uvoľnenia, cvičení prízemnej obratnosti, jednoduchých koordinačných dynamicko-tempo-rytmických cvičení, základných priestorových tvarov v jednoduchých pohybových hrách, uplatnenie zvládnutých pohybových schopností v malej dramatickej akcii zapájať jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, zvládnutie jednoduchých cvičení na rozvoj svojich fyzických dispozícií, vedomé prenášanie váhy tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, zvládnutie návykov pri akrobatických cvičeniach. Zvládnutie predĺženého výdychu a dychovej opory, uvedomiť si v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu rezonancie, uvedomiť si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, zvládnuť mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese. vedome sa pokúšať o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, spoznať a pochopiť vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Držanie tela, svalové napätie a uvoľnenie. Jednoduché koordinačno-dynamické cvičenia. Priestorové tvary (zástup, kruh, voľný rozostup, atď.) Jednoduchá dramatická akcia Akrobatické cvičenia: kolíska na bruchu, na chrbte kotrmelec vzad do stoja. Dychové cvičenia. Hlasové cvičenia. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Poetické texty. Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.

3.ročník 1. časť I. stupeň

Ciele

Nadviazať na prácu z druhého ročníka. Rozvíjať cit pre krásu a vzťah k literatúre,

- rozvíjať u detí správnu výslovnosť, schopnosť sebareflexie, schopnosť fungovať kolektíve,
- zlepšiť prejav reči celkovo,
- zdokonaliť dieťa vo verbálnej, aj neverbálnej komunikácii,
- rozvíjať schopnosti fungovať v hre improvizácii, či vymýšľaní hier,
- viezť dieťa ku lepšiemu slovnému vyjadreniu myšlienok ústne aj písomne.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy :

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
konanie v jednoduchých daných okolnostiach, vedieť zvládnuť jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu a vedieť zachovať jej formu pri zámene postáv, realizovať jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konať, predviesť v cvičeniach hru s predmetom, dokázať vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku. Získať správne držania tela zapájať jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb(zbalenie a rozbalenie), uvoľnenie chrbtice a priestorového cítenia ako jednotlivec, vo dvojiciach aj skupinovo zvládnuť jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy vedome prenášať váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú získavať návyky v prízemnej obratnosti.	Etuda podľa témy. Improvizácia a zámena postáv. Etuda na základe vymysleného príbehu. Hra s predmetom. Autorská tvorba slovom i písomne. Pocit osi. Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice. Priestorové tvary – dvojice, trojice, skupiny. Pred, za, nad, pod a hore, dolu. Koordinačné cvičenia z miesta. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny. Dychové cvičenia. Práca s hovoreným slovom.

zvládnuť správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach, v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomovať funkciu rezonancie, uvedomovať si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, zvládnuť mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, aplikovať správnu výslovnosť vokálov, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese zvládnuť prácu s textom pripravenom dramatickou hrou, uplatňovať texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, venovať pozornosť myšlienke a gradácií textu, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese vedome sa pokúšať o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, spoznať vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry aplikovať vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimo	Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Hlasové cvičenia. Poetické, prozaické texty Text podľa výberu. Práca s hovoreným slovom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické , prozaické texty. Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry. Vlastná tvorivá činnosť

umeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci, v súbore rozvíjať schopnosť improvizácie a spolupracovať ako kolektív.	Súborová práca. Detská dramatická tvorba

4.ročník 1. časť I. stupeň

Ciele

Prehĺbiť prácu a kompetencie z predošlých ročníkov, - pracovať ľahkou formou, pomocou hier, alebo cvičení na charaktere dieťaťa,

- práca s emóciami, schopnosť vcítiť sa do jednoduchých postáv a charakterov a pomocou vytvárania fiktívnych situácií oboznamovanie sa s rôznymi životnými situáciami, následne schopnosť zaujať vlastné stanovisko,
- prehlbovanie kolektívu a práce v skupinke,
- schopnosť sebareflexie a schopnosť suverénnejšie a sebavedomejšie vystupovať.
- pripraviť na záverečnú skúšku pri postupe do druhej časti prvého stupňa

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy :

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

dokázať v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu, zvládnuť v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, vedieť nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, predviesť v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, práca s jednotlivými emóciami (smiech, plač, radosť, hnev, smútok, pokoj,...) - práca s jednoduchými charaktermi (veselý, zlostný, pokojný, dobrosrdečný, suverénny) dokázať v písanom texte vyjadriť vzťah.	Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.

zvládnuť základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ovládať náročnejšie cviky obratnosti, zvládnuť ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta, vedome uplatňovať jednoduchú tanečnú hru so spevom, zdokonaľovať návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny
zvládnuť správne technické návyky rečového prejavu, v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomovať funkciu rezonancie, uvedomovať si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, zvládnuť mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,	Dychová opora, rezonancia v maske. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu
aplikovať správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti,	Logopedické cvičenia.
uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Poetické, prozaické texty.
zvládnuť nielen dobrú výslovnosť, ale aj správne modulovať hlas tak, aby prejav pôsobil reálnejšie, úprimnejšie zvládnuť v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,	
uplatňovať texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania,	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s dialógom.
uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,	Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.

venovať pozornosť myšlienke a gradácií textu, uplatňovať základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza). vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, spoznať vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, dokázať citlivo vnímať význam použitých slov, aplikovať hru so slovami a obohacovať si tak slovnú zásobu, aplikovať vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimo umeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť. Súborová práca. Prezentácia divadelného predstavenia.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška:

1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy
autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami divadelné predstavenie podľa literárnej predlohy, alebo autorské divadlo spoločná tvorba

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

1.ročník 2. časť I. stupeň Ciele Prehlbovať prácu z predošlých ročníkov. Učiť žiaka väčšej samostatnosti a sebavedomiu. Učiť deti vlastnému názoru pomocou jednoduchých cvičení na zamyslenie – pomáhať formovať ich charakter

- práca s emóciami, schopnosť vcítiť sa do jednoduchých postáv a charakterov a pomocou vytvárania fiktívnych situácií oboznamovanie sa s rôznymi životnými situáciami, následne schopnosť zaujať vlastné stanovisko,

- prehlbovanie kolektívu a práce v skupinke,- schopnosť sebareflexie a schopnosť suverénnejšie a sebavedomejšie vystupovať.

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnuť v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu a rozhodnúť o svojom konaní, zvládnuť v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, vedieť nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, zvládnuť v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, zvládnuť jednotlivé improvizácie tak, aby im postupne dokázali vtlačiť svoj vlastný rukopis, čoraz viac si uvedomovať svoj vlastný potenciál a vedieť ťažiť zo svojej originality dokázať v písanom texte vyjadriť vzťah - dialóg. zvládnuť základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ovládať náročnejšie cviky obratnosti, zvládnuť ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu, vedome uplatniť jednoduchú tanečnú hru so spevom, zdokonaliť návyky v prízemnej obratnosti.	Improvizácia - dramatická situácia. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre. Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.

zvládnuť správne technické návyky rečového prejavu, ovládať v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, zvládnuť rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, aplikovať mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,	Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia.
aplikovať správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Prednes literárneho textu.
aplikovať v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, uplatňovať texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania,	Práca s textom podľa výberu. Poetické, prozaické texty.
uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, venovať pozornosť myšlienke a gradácií textu,	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s monológom.
uplatňovať základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus). vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, spoznať vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, dokázať citlivo vnímať význam použitých slov,	Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom. Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry.

aplikovať hru so slovami a obohacovať si tak slovnú zásobu, aplikovať vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi. zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť Súborová práca. Tvorba divadelného predstavenia.

2.ročník 2. časť I. stupeň

Ciele

Učiť deti väčšej samostatnosti, sebavedomiu a práci v kolektíve. Pripravovať deti k väčšej zodpovednosti.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnuť v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu, fixovať tvar etudy - pravdivým konaním vyjadrovať cieľ postavy, zvládnuť daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, aplikovať jednoduchú slovnú improvizáciu, dokázať písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy. práca s náročnejšími charaktermi ako v predošlom ročníku(skromný, prefíkaný, premúdrelý, dobrosrdečný, nervózny, sebavedomý) zvládnuť požadovaný pohybový tréning, ovládať náročnejšie cviky obratnosti,	Dramatická etuda. Pravdivé konanie postavy v etude. Improvizácia na daný hudobný námet. Konferovanie, reportáž. Autorská tvorba – jednoduchý scenár. Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom.

zvládnuť ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom, vedome uplatňovať jednoduchý ľudový tanec, zdokonaľovať návyky v prízemnej obratnosti. upevňovať správne technické návyky rečového prejavu, ovládať v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, zvládnuť rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, aplikovať mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, aplikovať výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. zvládnuť v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení, analyzovať logicky myšlienku autorovho textu, uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, uplatňovať základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza). zvládnuť tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), spoznať vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,	Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka. Akrobatické cvičenia: premety bokom. Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov, bránice. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu. Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom a pauzou. Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

dokázať citlivo vnímať význam použitých slov, aplikovať hru so slovami a obohacovať si tak slovnú zásobu, zvládnuť techniku písania scenárov z etudy. zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

3. ročník 2. časť I. stupeň

- pomáhať dieťaťu formovať jeho charakter a viesť ho k spolunažívaniu a spolupráci v skupine
- prehlbovanie kolektívu a práce v skupine
- rozvoj vzájomného rešpektu a pomoci pri práci
- schopnosť sebareflexie z podaného výkonu a reflexie z prežitého umeleckého zážitku
- väčšia suverenita na javisku a posilňovanie sebavedomia
- prehlbovať schopnosť vyjadrovania svojho vlastného názoru a schopnosti viesť debatu
- povzbudzovať v cítení k medziľudským vzťahom, ekológii
- celková kultivovanosť v artikulácii a vystupovaní, rozvoj umeleckého cítenia pri prednese
- rozvoj metaforického cítenia pomocou symbolov - viesť k samostatnej príprave na zadanej úlohe a na príprave pri spoločnom projekte

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnuť v dramatickej etude využitie humoru, fixovať tvar etudy – využiť výmenu rolí, zvládnuť vystavanie príbehu ako reťaze príčin a následkov, aplikovať náznakové scénické prvky, zvládnuť písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy zoznámiť sa s dramatickým oblúkom a dodržiavať dramatický oblúk postavy a diela zdokonaľovať požadovaný pohybový tréning, zvládnuť náročnejšie cviky obratnosti, ovládať koordinačné cvičenia s predmetom, vedome uplatňovať jednoduchý ľudový tanec so spevom, zdokonaľovať návyky v prízemnej obratnosti. ovládať technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, zvládnuť v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, zvládnuť rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, aplikovať správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, zvládnuť výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dramatická etuda s vtipnou pointou. Etuda s výmenou rolí. Etuda na základe príbehu. Etuda – konečný tvar. Autorská tvorba – jednoduchý scenár Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec so spevom. Akrobatické cvičenia: stoj na rukách. Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások.

zvládnuť rôzne výrazové varianty rečových cvičení, zvládnuť gradáciu v umeleckom prednese, analyzovať logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, uplatňovať základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza). zvládnuť tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), spoznať vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, dokázať citlivo vnímať význam použitých slov, aplikovať hru so slovami a obohacovať si tak slovnú zásobu, zvládnuť techniku písania scenárov z etudy. zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Práca s textom podľa výberu. Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Technika umeleckého prednesu. Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Ciele

Prehlbovať prácu z predošlých ročníkov**,** rozvíjať u detí pocit sebavedomia, samostatnosti a spolupráce v kolektíve.

-pomáhať dieťaťu formovať jeho charakter a viesť ho k spolunažívaniu a spolupráci v skupine

-väčšia spolupráca a komunikácia v skupine, prehlbovanie kolektívu, väčšia zodpovednosť v zadaných úlohách

- rozvoj vzájomného rešpektu a pomoci pri práci

- rozvoj priestorového cítenia a pohotovej reakcie v danej situácii
- rozvoj metaforického cítenia pomocou symbolov, poetika - schopnosť sebareflexie z podaného výkonu a reflexie z prežitého umeleckého zážitku
- väčšia suverenita na javisku a posilňovanie sebavedomia - prehlbovať schopnosť vyjadrovania svojho vlastného názoru a schopnosti viesť debatu
- povzbudzovať v cítení k medziľudským vzťahom, ekológii
- celková kultivovanosť v artikulácii a vystupovaní, rozvoj umeleckého cítenia pri prednese - viesť k samostatnej príprave na zadanej úlohe a na príprave pri spoločnom projekte
- Príprava na záverečnú postupovú skúšku do druhého stupňa štúdia

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnuť prípravu a realizáciu absolventského predstavenia, zvládnuť divadelné techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti, uplatňovať v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie, aplikovať náznakové scénické prvky, zvládnuť písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou. zdokonaľovať požadovaný pohybový tréning, zvládnuť ďalšie cviky obratnosti, ovládať koordinačné cvičenia s predmetom, zvládnuť súčasný tanec so spevom, zvládnuť pohyb v súlade s absolventským predstavením. ovládať vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav, zvládnuť viesť jednoduchú jazykovú rozcvičku, zvládnuť rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,	Absolventské predstavenie. Úloha v absolventskom predstavení. Pohybová improvizácia na daný hudobný námet. Absolventské predstavenie. Autorská tvorba – jednoduchý scenár. Pohybový tréning. Spojovanie cvikov obratnosti. Koordinačné cvičenia s predmetom. Súčasný tanec so spevom. Pohyb v absolventskom predstavení. Kultivovaný rečový prejav. Jazyková rozcvička.

aplikovať správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, zvládnuť výrazný javiskový rečový prejav, uplatňovať zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. zvládnuť rôzne výrazové varianty rečových cvičení, zvládnuť gradáciu v umeleckom prednese, analyzovať logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, uvedomovať si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, zvládnuť prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, zvládnuť samostatný výber a interpretáciu vhodného textu. zvládnuť tvorbu príbehov (osobné zážitky), zvládnuť teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby, dokázať citlivo vnímať význam použitých slov, aplikovať hru so slovami a obohacovať si tak slovnú zásobu, zvládnuť techniku písania scenárov. zvládnuť úlohy zadané v súborovej práci, uplatňovať svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Javisková reč. Práca s textom podľa výberu. Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov . Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Absolventský umelecký prednes. Autorská tvorba - príbeh. Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby. Tvorivé písanie. Samostatná absolventská práca. Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom predstavení. Vytváranie súborových programov. Tvorba absolventského divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:

absolventské divadelné predstavenie etuda podľa vylosovanej témy umelecký prednes podľa samostatného výberu pohyb v súlade s absolventským predstavením

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA A ŠTÚDIA PRE DOSPELÝCH ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE PRÍPRAVA NA VYSOKÉ ŠKOLY UMELECKÉHO ZAMERANIA

Charakteristika študijného zamerania

Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu. Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby. Individuálna príprava na štúdium sa vyučuje individuálne na základe individuálneho učebného plánu.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Ciele

Pripravovať žiakov na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,

- dodržiavať princípy správneho držania tela, - má rozvíjať pohybové, dramatické a rečové, danosti. dokáže svoje danosti aplikovať v umeleckom vyjadrovaní v rámci javiskového prejavu , ako aj v interpretácii v civilnom živote,

- improvizačné schopnosti a cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných dramatický projektoch, ako aj využiť v civilnom živote a inom, ako umeleckom povolaní

- dokáže orientovať sa v základnej terminológii dramatickej teórie a ovláda odbornú terminológiu v rozsahu obsahu štúdia,

- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky, definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo), zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky, vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát, interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému, zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar, preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela, zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie, interpretujú na konkrétnych ukážkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou, využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav, analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela,	Základy dramatickej tvorby. Herecká postava. Hlasové cvičenia – javisková reč. Prirodzená interpretácia textu. Improvizácia na ľubovoľnú tému. Tvorba divadelnej inscenácie. Recenzia divadelného predstavenia. Artikulácia v javiskovej reči. Práca s vecnou a umeleckou literatúrou. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Monológ.

zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek, preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie, zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti, aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce.	Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov. Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu. Cvičenia rovnováhy a rotácie. Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Ciele

Pripravovať žiakov na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,

- dodržiavať princípy správneho držania tela, - má rozvíjať pohybové, dramatické a rečové, danosti. dokáže svoje danosti aplikovať v umeleckom vyjadrovaní v rámci javiskového prejavu , ako aj v interpretácii v civilnom živote,

- improvizačné schopnosti a cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných dramatický projektoch, ako aj využiť v civilnom živote a inom, ako umeleckom povolaní

- dokáže orientovať sa v základnej terminológii dramatickej teórie a ovláda odbornú terminológiu v rozsahu obsahu štúdia,

- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania, definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda – mimoslovné prostriedky. Herecké výrazové prostriedky a situácia.

vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety, interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, zvládnu výstavbové postupy prednesu, interpretujú samostatne umelecký prednes, využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach, zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce.	Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – postoj. Tvorba dramatického tvaru. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Dialóg. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Akrobatické cvičenia s partnerom. Koordinačné cvičenia horných končatín. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Ciele

Pripravovať žiakov na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,

- dodržiavať princípy správneho držania tela, - má rozvíjať pohybové, dramatické a rečové, danosti. dokáže svoje danosti aplikovať v umeleckom vyjadrovaní v rámci javiskového prejavu , ako aj v interpretácii v civilnom živote,

- improvizačné schopnosti a cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných dramatický projektoch, ako aj využiť v civilnom živote a inom, ako umeleckom povolaní

- dokáže orientovať sa v základnej terminológii dramatickej teórie a ovláda odbornú terminológiu v rozsahu obsahu štúdia,

- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda - mimoslovné prostriedky. Charakter postavy.
definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi,	Herecké výrazové prostriedky a situácia.
zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,	Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.
vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu,	Dramatická činnosť – herecký výraz.
zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,	Námet na etudu. Fixácia vnútorného postoja.

zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, zvládnu výstavbové postupy prednesu, interpretujú samostatne umelecký prednes, interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia, analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov, zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou, ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.	Dramatický tvar. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Dialóg. Detský a umelecký prednes – kritéria. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Slovenské ľudové tance. Choreografia na tému ľudových tancov. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – inscenácia

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Ciele

Pripraviť na prijímacie skúšky na vysokú školu a absolventské skúšky ZUŠ.

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Autorské divadlo.
definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi,	Charakter postavy.
zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu,	Herecké výrazové prostriedky a situácia. Absolventské predstavenie. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.
zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla,	Dramatická činnosť – herecký výraz. Fixácia inscenačného tvaru.
preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela,	Inscenačný zámer.
zvládnu svoju úlohu v absolventskom predstavení, zvládnu výstavbové postupy prednesu, interpretujú samostatne umelecký prednes,	Text, réžia, scéna. Absolventské predstavenie. Výstavba umeleckého prednesu.

interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu, definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia, analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov, zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou – moderná pieseň, ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, zvládnu štylizáciu a umenie podriadiť sa rôznym pedagogickorežijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení, zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických druhov a žánrov. aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.	Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička Rétorika. Hodnotenie umeleckého prednesu. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Choreografia moderného tanca. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie. Princípy a zákonitosti divadla. Absolventské predstavenie.

Záverečná skúška:

samostatný umelecký prednes absolventské divadelné predstavenie improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety recenzia na divadelný alebo filmový titul

TANEČNÝ ODBOR

Názov predmetu	Hudobno – pohybová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Prípravné štúdium A
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Pomocou predmetu hudobno pohybová výchova sa hravým a presne cieleným spôsobom motivácie zameriavame na prípravu detí predškolského veku.

Predmet obsahuje:

1. Pohybová príprava- v základných polohách na mieste vedieme žiakov k uvedomovaniu si a upevňovaniu svalstva, získavaniu pružnosti a pevnosti celého tela formou elementárnych cvičení na zemi.
2. Pohyb v priestore – rozvoj cítenia a orientácie dieťaťa v priestore, vzájomná harmónia pohybu v dvojiciach, trojiciach, v skupine, využitím elementárnych druhov chôdze, behu, poskokov, preskokov a výskokov .
3. Pohybové hry so spevom – tanečné motívy a jednoduché rytmické cvičenia – ich prelínaním dosiahneme elementárne cítenie hudby ako celku. Prostriedky – ľudové piesne, riekanky, vyčítanky, podupy, potlesky.

Ciele vyučovacieho predmetu

- Formovať správne návyky držania tela - Osvojiť si základy rytmiky, intonácie dynamiky
- Rozvoj orientácie v priestore
- Schopnosť reagovať pohybom na zmeny tempa

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

- formujú prvé náznaky návykov správneho držania tela - ovládajú základy rytmiky, intonácie	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste.
- reagujú pohybom na zmeny hudobného tempa, - ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály - zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie - poznajú ľudové aj neľudové piesne	Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankach

Názov predmetu	Tanečná príprava
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Prípravné štúdium B
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná príprava je predmetom orientovaným na prípravu žiaka elementárnymi prípravnými cvičeniami na nasledovné štúdium v ďalších tanečných technikách povinných predmetov štúdia ako sú klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec a džezový tanec. Predmet obsahuje rovnaké tématické okruhy ako predmet hudobno-pohybová príprava, len s tým rozdielom, že na žiakov sú kladené postupne vyššie nároky v čistote prevedenia a uvedomovania si jednotlivých technických a tanečných prvkov, čo je nesmierne dôležité pri vypracovávaní istých pohybových stereotypov, potrebných pre ďalší rozvoj v ostatných tanečných technikách. Tým sa dosiahne u žiaka počiatok tanečnej disciplíny, vytrvalosti a precíznosti.

Ciele vyučovacieho predmetu

- získať návyk správneho držania tela
- v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície

-v priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie

- vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú
- hudobné vzdelávanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie - teoreticky aj prakticky

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- získajú prvé náznaky návykov správneho držania tela - ovládajú základy rytmiky, intonácie, dynamiky - predvedú jednoduché cviky obratnosti - reagujú pohybom na zmeny taktu - ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály - zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie - poznajú ľudové aj neľudové piesne.	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste a cviky obratnosti. Pohyb v priestore- elementárne tanečné kroky v rozmanitých priestorových formáciách. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankach, podupoch, potleskoch.

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 1. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobno - pohybové ľudové detské hry – prvé oboznámenie sa žiakov so základnými prvkami a motívmi slovenského ľudového tanca.

Ciele vyučovacieho predmetu

Tanečnými motívmi získavajú žiaci znalosti z pohybových princípov ľudového tanca, ľudovej slovesnosti, spevu a ľudových detských hier.

Obsah vyučovacieho predmetu

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Tanečnými motívmi získavajú žiaci znalosti z pohybových princípov ľudového tanca, ľudovej slovesnosti, spevu a ľudových detských hier	Perovanie váhou v stoji, v chôdzi, v jednokročke a dvojkročke bočne Perovanie ťahom v stoji, chôdzi, v jednokročke, dvojkročke bočne Premenný krok dvojdobý a trojdobý vpred, vzad a bočne Drobné premenné krôčky na mieste a z miesta rôznymi smermi v kombinácii s podupmi, potleskami, s l, 2kročkou

Názov predmetu	TANEČNÁ PRÍPRAVA 1. ročník
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná príprava:

a) Pohybová príprava – je zameraná na všestranný harmonický telesný rozvoj, rozvoj jednotlivých svalových oblastí, pevnosti chrbtových svalov a pružnosti chrbtice, pohyblivosti kĺbov, elastickosti šliach DK. Je to technická príprava v polohách na mieste.

b) Priestorové cvičenia – pohyb v priestore je dôležitým činiteľom pre rozvoj priestorového cítenia, orientácie, výrazového pohybu, tanečnosti a fantázie.

c) Rytmické cvičenia – pomáhajú rozvíjať hudobné cítenie.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Formovať návyk správneho držania tela, v polohách na mieste, pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície.
2. V priestore získavať estetický pohyb a hudobno - pohybové cítenie.
3. Hudobné vzdelanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak má fixované návyky správneho držania tela, pripravuje si jednotlivé svalové skupiny na ďalšie cvičenia, rozvíja dispozície.	<u>Pohybová príprava</u> **Základné polohy na mieste** Ľah vzad, ľah vpred, sed znožný, sed roznožený, roznožený skrčmo, na pätách, skrížmo, kľak spojný, podpor kľačmo, stoj v I. poz. paralelne aj prirodzene vytočene, akrobatické cvičenia.
Zvládnutie jednotlivých prvkov v priestore a rôznych priestorových formáciách-kruh, osmička, rad, diagonála,dvojice,voľné skupiny, zástup.Žiak sa vie orientovať v priestore	<u>Pohyb v priestore a tanečné motívy</u> **Chôdza** S postupom vpred, vzad, vytočená, na polo špičkách, v podrepe, so zapojením horných končatín. **Beh** S postupom vpred a vzad prirodzený, s prednožovaním, zanožovaním, skrčmo, paralelne vpred, kombinovanie chôdze a behu. **Poskočný krok** S postupom vpred, vzad s nízkym prednožovaním skrčmo, bočne, v kombinácii s podupmi, potleskami, poskokmi a cvalom bočne. **Polkový krok** S postupom vpred, vzad **Valčíkový krok** S postupom vpred a bočne **Otáčanie** o 90,180,360 stupňov v pomalom tempe vpravo aj vľavo, orientácia priestoru podľa klasického tanca 1- 8 **Skoky** v prvej a druhej paralelnej a prirodzene vytočenej pozícii vo všetkých piatich skupinách. **Cvičenia s náradím** švihadlá, lopty
Žiaci majú podľa svojich možností a schopností zvládnuť elementárne hudobné prostriedky pre potrebu pohybového prejavu s hudobným cítením.	<u>Rozvoj hudobného cítenia</u>

	Tempo rovnomerné, zrýchľované, spomaľované **Tón – Nota – Pomlčka Takt-2/4,3/4,4/4** celá, polová, štvrťová, osminová **Rytmické cvičenia v 4/4, 2/4, 3/4 takte** zápis, improvizácia na zadanú hudobnú skladbu **Dynamické cvičenia** improvizácia s použitím rytmických nástrojov **Výrazové cvičenia** forte a piano v hudbe aj v pohybe legato a staccato v hudbe aj pohybe

Ciele vyučovacieho predmetu: 2 ročník

1. V pohybovej príprave trénovať DK pre potreby klasického tanca. Zväčšovať rozsah pohybu, vytočenosť DK, pevnosť svalstva, elastickosť. Fixovať správne držanie tela a pozície HK z klasického tanca.
2. Pri pohybe v priestore sa naďalej zamerať na estetický pohyb. Vypracovať skok.
3. Rytmické cvičenia obohatiť o nové náročnejšie poznatky.
4. V ľudových tanečných motívoch rozvíjať tanečnosť a spev.

Obsah vyučovacieho predmetu: 2 ročník

1. Cvičenia v polohách na mieste s dvojnásobnou dĺžkou a rozsahom pohybu a pohybových väzieb. Začíname spájať viac polôh počas jedného cvičenia.

Akrobatické cvičenia začíname s prípravou na stoj na rukách a premet bočne.

2. Systematické zapájanie práce HK do kombinácií, švihové pohyby, získavanie prvej koordinácie pohybu celého tele. Skoková kombinácia poskok, preskok, zoskok, výskok.

3. Predtaktie, triola, bodkovaný rytmus. Stupeň rozvinutia hudobno - pohybového cítenia sa zisťuje v rozmanitých improvizačných cvičeniach, žiaci reagujú na zmeny tempa, taktu, dynamiky a výrazu

4. Zapojenie hlavy v rotácii, nové tanečné motívy ľudového tanca.

Profil absolventa I. stupňa tanečného odboru

Výsledkom štúdia absolventov I. stupňa tanečného odboru ZUŠ má byť dosiahnutá taká umelecká úroveň, aby dokázal samostatne a tvorivo umelecky pracovať, rozvíjať svoje nadobudnuté praktické aj teoretické vedomosti.

Absolvent I. stupňa ZUŠ vo svojich základoch ovláda tri základné techniky scénického tanca- klasický tanec, ľudový tanec, moderný tanec s rozšírením o formovanie tanečného a

hudobného vkusu. Výsledným produktom štúdia je žiak s kultivovaným pohybovým prejavom a vypestovaným estetickým cítením. Absolvent má predpoklady pracovať v rozličných amatérskych súboroch, alebo pri dispozičných predpokladoch môže pokračovať v štúdiu na stredných umeleckých školách.

Výsledkom výučby je výkonový štandard, na základe ktorého absolvent spĺňa tieto požiadavky:

1.) Klasický tanec- absolvent je orientovaný v systéme a princípoch skladby klasického tréningu- cvičenie a la barre, au milieu, allegro. V základných formách zvláda všetky hlavné skupiny techniky klasického tanca- plié, battements, rond de jambe, port de bras, temps- lié, pózy, spojovacie a pomocné pohyby a skoky. Absolvent ovláda základnú francúzsku terminológiu klasického tanca.

2.) Ľudový tanec- absolvent rozoznáva jednotlivé tanečné oblasti podľa regiónov. Ovláda tanečné motívy s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii, piesne v nárečí, charakter ľudovej hudby, zvyky a kroje.

3.) Moderný a džezový tanec- absolvent dosahuje technický a výrazový stupeň zodpovedajúci amatérskym súborom moderného scénického tanca. Ovláda základné technické cvičenia, izolácie, švihy, točenia, elevácie, walks a ich kombinácie; vývoj džezového tanca, špecifické rytmické a hudobné znaky.

4.) Tanečná prax - absolvent ovláda tanečný prejav v scénickej podobe s výrazovými a technickými prostriedkami prispôsobenými jednotlivým tanečným technikám.

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 2. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobno-pohybové ľudové detské hry. Tanečné motívy.

Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci sa naďalej oboznamujú s novými tanečnými motívmi slovenského ľudového tanca, ako aj ich väzbami. Uplatňujú ich nielen v ľudových hrách, ale aj v ľudových choreograficky upravených tanečných kompozíciách.

Obsah vyučovacieho predmetu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
... uplatňujú všetky vedomosti získané v tanečnej príprave a pohybovo sú schopní ich spojiť do väčších choreografických celkov na ľudovú , alebo umelú hudbu, formou ľudových hier a ľudových choreograficky upravených tanečných kompozíciách	<u>Tanečné motívy</u> prenášania váhy tela prenášania váhy tela v stoji, v chôdzi, v jednokročke a dvojkročke bočne v karičke Pérovanie ťahom a váhou striedavov stoji a chôdzi Jednokročka a dvojkročka v zadnom oblúku pérovanie ťahom, pérovanie váhou Cval bočný vo dvojici párové držanie Chôdza cez pätu striedavo perovaná ťahom Polkový krok ľudové prevedenie Valčíkový krok ľudové prevedenie Valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný Valaský vo dvojku na mieste, bočne vpred, vzad Rotácia na mieste hladko, poskokmi o 180° Nahadzovaný na pološpičku, na pätu

Názov predmetu	TANEČNÁ PRÍPRAVA 2. ročník
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

1. Pohybová príprava- cvičenia v polohách na mieste sú náročnejšie na výdrž aj pamäť. Zamerané sú na maximálny a všestranný rozvoj jednotlivých častí tela.
2. Priestorové cvičenia- systematické zapájanie HK do kombinácií, vychádzajúc z princípov KT. Získava sa prvá koordinácia pohybu celého tela.
3. Rytmické cvičenia- ťažšie rytmické cvičenia troj-, dvoj- a štvordobom takte, učí sa predtaktie, triola a bodkovaný rytmus.

Ciele vyučovacieho predmetu

- V pohybovej príprave trénovať DK pre potreby klasického tanca. Zväčšovať rozsah pohybu, vytočenosť DK, pevnosť svalstva, elastickosť. Fixovať správne držanie tela a pozície HK z klasického tanca.
- Pri pohybe v priestore sa naďalej zamerať na estetický pohyb. Vypracovať skok.
- Rytmické cvičenia obohatiť o nové náročnejšie poznatky.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... trénuje DK pre potreby klasického tanca ....Zväčšuje rozsah pohybu, vytočenosť DK, pevnosť svalstva, elastickosť. ...Má fixované správne držanie tela a pozície HK z KT.	<u>Pohybová príprava</u> **základné polohy na mieste** ľah vzad- priehlavky, sedacie svaly, panva bedrové kĺby, svaly väzivá DK brušné svaly ľah vpred-sedacie svaly, bedrové kĺby, chrbto- vé svaly ľah na boku-svaly a väzivá DK

	sed znožný-DK, chrbtica, sedacie svaly sed roznožný-DK, chrbtica sed roznožný skrčmo-bedrové kĺby, chrbtica, panva sed na pätách-sedacie svaly, stehenné svaly,HK sed skrížmo-hlava, ramená, trup , HK kľak spojný- stehenné svaly, chrbtica, sedacie svaly podpor kľačmo- chrbtové svaly stoj v I.a II.poz. prirodzene vytočene aj paralelne- DK, trup, hlava, ramená, HK Akrobatické cvičenia-príprava na stoj na R a premet stranou <u>Pohyb v priestore</u> **Chôdza** S postupom vpred a vzad vytočená, kombinovaná s pohybom HK Výpadová chôdza vpred

Získanie prvej koordinácie pohybu celého tela, so zapojením HK, vypracovanie techniky skoku. Priestorové cítenie rozšírené o zmenu smeru a delenie kruhu Stupeň rozvoja sa zisťuje v rozmanitých improvizačných cvičeniach, schopnosť reagovať na zmenu tempa, taktu, dynamiky a výrazu	**Beh** prirodzený po okrúhlych dráhach vytočený s postupom vpred a vzad po rovných a vytočených dráhach s vysokým prednožovaním pokrčmo, paralelne a vytočene strihaný-vytočene, zanožovaný, so skŕčaním DK pod seba s preperovaním kolien aj priehlavkov plynulý beh do diaľky **Poskočný krok** nízky s prepnutím priehlavku s postupom vpred, vzad a bočne paralelne vysoký s prepínaním priehlavku s prednožovaním vytočene s napnutým kolenom a priehlavkom s prednožovaním pokrčmo s napnutým priehlavkom attitude **Polkový krok** s väčším odrazom, s postupom vzad, vpred, bočne s natáčaním a otáčaním v kombináciách s inými tanečnými krokmi „päta-špica-krok sun krok“ **Valčíkový krok** vytočene z VP III. poz. s postupom vpred, vzad a bočne **Skoky** 1.skupiny na mieste – výskoky 2.skupiny z miesta-zoskoky 3.skupiny z miesta-preskoky skoky do diaľky s akcentovaným odrazom z jednej DK-preskoky Kombinácia poskok-preskok-zoskok-skok <u>Rozvoj hudobného cítenia</u> **Rytmické cvičenia** 2/4,3/4,4/4 T so zapojením osmín a pomlčiek Predtaktie v rôznych pohybových kombináciách Legato, staccato v pohybových kombináciách-vedený pohyb švihový pohyb Triola notový zápis, pohyb, rytmické nástroje Bodkovaný rytmus notový zápis, pohyb, rytmické nástroje Zmena taktu

	improvizácia v priestore Dynamické cvičenia chápanie pohybu odstupňovaním sily zvuku, sily emócií a svalového napätia

Názov predmetu	TANEČNÁ PRX 3. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou , schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	KREATÍVNY TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie

Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Kreatívny tanec vnáša do vyučovacieho procesu niekoľko nových prístupov a rozmerov. Popri rozvíjaní prirodzeného tanečného pohybu a tvorivosti samotných detí, predstavuje úvod do novej línie tanečného vzdelania. Veľký dôraz sa kladie na vysvetľovanie, analýzu a rozmýšľanie o téme, vedenie žiakov k slobodnému - individuálnemu prejavu. Vedomosti systematicky nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch o základných telesných pravidlách potrebných v tanci, či už klasickom alebo ľudovom, sa aplikujú a utvrdzujú prostredníctvom vlastnej fantázie a tvorivosti.
Na zvládnutie tanca ako vnútorne veľmi zložitého fenoména, no navonok pôsobiaceho veľmi ľahko a jednoducho je treba zvládnuť množstvo faktorov a tém , ktoré sú spojené do 3 celkov:

- pohyb, resp. telo tanečníka
- priestor
- hudba

Ciele vyučovacieho predmetu

Pohyb, priestor a hudba spolu veľmi úzko súvisia, prebiehajú v tanci súčasne, preto musíme pri výučbe zvoliť takú postupnosť, ktorá je pre dieťa najprijateľnejšia. Tým je jeho telo – telo tanečníka. Práve od tohto výrazového prostriedku začíname otvárať cestu za novým pohľadom na pohyb v tanci – pohyb, resp. telo tanečníka – je nosná téma 3. ročníka. Zároveň prienik hlavnej témy s čiastkovými podkapitolami celkov priestor, hudba. Napr. horizontálne a vertikálne línie v súvislosti so „ skladaním a rozkladaním „ tela, emocionalita tónin dur a mol vo väzbe napätia a uvoľňovania svalov. Kumulácia vnemov rozvíja tanečnú inteligenciu žiakov, ale musí zostať v miere mentálnych schopností ich veku.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- žiaci chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela - ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva - uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už	Telo ako nástroj tanečníka: -stavba ľudského tela -dýchanie -srdcová činnosť -chrbtica (stavba, význam, oblé polohy) -pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii -napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb- tanec -dynamika pohybu -väzba s hudbou a výrazom telo tanečníka v práci základných pohybov: rozvíjanie pohybu (v ľahu, v stoji, chôdzi), civilný a umelecký

v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe.	pohyb, primárny a sekundárny pohyb -rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere, impulzy, tvary pohybov(rovné, oblé) -ťažisko -chôdza, beh.
	hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka): emocionálna väzba hudby a pohybu(dur, mol)

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Zvládnuť základné princípy elementárnych cvičení v exercices á la barre a základné port de bras.

Fyzické dispozície, ktoré sú nevyhnutné pre zvládnutie tejto náročnej techniky sa u žiakov ZUŠ vyskytujú výnimočne, preto sa náročné požiadavky tejto techniky modifikujú a prispôsobujú individuálne, podľa dispozícií žiaka.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
… aplikujú základné držanie tela v technike klasického tanca v postavení tvárou a bokom k tyči,	**Exercices à la barre:** - postavenie čelom k tyči, poloha HK na tyči, - I., II., V. poz. DK v postavení čelom k tyči, v postavení bokom k tyči - Battement dégagé do II. poz.,

...ovládajú postavenie DK en dehors v rámci svojich anatomických dispozícií v základných cvičeniach techniky klasického tanca, ... realizujú základné cvičenia techniky klasického tanca v cvičení à la barre a au milieu, ...predvedú prípravné port de bras s dodržaním správneho držania tela, ... poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom.	- Demi-plié v I., II., V. poz. v postavení čelom k tyči, - Battement tendu simple z I. a V. poz. v postavení čelom k tyči, - postavenie bokom k tyči, poloha HK na tyči, - prípravné port de bras v postavení bokom k tyči – préparation, - Révérence - v priestore - Demi - plié v I., II., III., V. poz. v postavení bokom k tyči, - Battement tendu simple z I. poz. v postavení bokom k tyči, - Passé par terre - v postavení čelom, bokom k tyči, - prípravné cvičenie na rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči - en dehors, en dedans, - Battement tendu demi-plié v postavení čelom k tyči, - Rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči, - Battement tendu soutenu v postavení čelom k tyči, - Battement tendu soutenu v postavení bokom k tyči, - prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení čelom k tyči z I.poz. – 30° - prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení bokom k tyči z I. poz. 30°, - polohy sur le cou de pied v postavení čelom k tyči- základná poloha, - Battement frappé v postavení čelom k tyči par terre, - Relevé-abaissé v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči, - Battement relevé lent do všetkých smerov na 45°, - záklon a úklon tela v postavení čelom k tyči, predklon tela bokom alebo chrbtom k tyči, - Temps-levé sauté v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči. **Exercices au milieu:**

	- Demi - plié v I., II. poz. en face, - Battement dégagé do II. poz., - Battement tendu simple z I. poz. en face, - prípravné cvičenie na rond de jambe par terre, - Battement tendu demi-plié z I. a V. poz. en face, - Battement tendu soutenu z I. a V. poz en face,

	- Relevé - abaissé v I. a II. poz., - 1. port de bras s DK v I. poz. en face, - prípravné port de bras en face, **Allegro:** - Temps - levé sauté v I. a II. poz., - Pas échappé z I. do II. poz. (prípravná fáza).

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.
Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie

Ciele vyučovacieho predmetu

Priblížením tanečného , spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska. Viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii, s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmi a charakteristickými krojmi.
Rozlišovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať výrazový register, formovať estetické cítenie, podporovať pocit príslušnosti k slovenskému národu spoznávaním folklórnych tradícií.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

Jednotlivé motívy žiaci realizujú samostatne na mieste, s postupom z miesta, v páre alebo v skupine a v danom priestorovom útvare. Po osvojení dostatočného počtu motívov a zaužívaných motivických väzieb žiaci zvládajú samostatnú improvizáciu, ktorá je však podmienená určitou fyzickou a mentálnou vyspelosťou toho-ktorého žiaka.	**1.Perovanie ťahom** V stoji, v chôdzi, v jedno a dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku, jednotlivo i vo dvojici), v karičke a v párovom krútení **2.Perovanie váhou** V stoji, chôdzi, v jedno a dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku, jednotlivo i vo dvojici), v kolese, v párovom krútení **3.Valaské** Jednoduchý valaský valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste a bočne) valaský vo dvojku na pološpičku (vpred a vzad) valaský vo dvojku na pätu (vpred) **4.Chôdza ťahom cez pätu** krok s ukľaknutím **5.Premenný krok** dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový) **6.Nahadzovaný** na pološpičku (ťahom a váhou) na pätu (ťahom a váhou) **7.Zrážaný** súčasne **8.Záver s predložením** na pološpičku, na pätu **9.Myjavský hravý vpred** vytočene-vtočený, vtočene-vytočený **10.Myjavské kyvadlo** vpredu, vzadu **11.Myjavský dvojkladený vpredu** na pološpičku, na pätu **12.Myjavské ukľakované** Rovno, stáčaný diagonálne **13.Hustý dupák** na celé chodidlo, na pätu **14.Hustý dupák** bočne, v zadnom oblúku **15.Chôdza s potleskom** **16.Malé skoky v drepe** bez potlesku a s potleskom **17.Liptovský kladený** na pološpičku, na pätu **18.Liptovský dvojkladený vpredu 19.Karičkový krok** pre dievčatá – hladký, s pérovaním ťahom koníčkami (pod seba) **20.Karičkové podupy**

	v rôznom rytme, Karičkové podupy, pre chlapcov Karičkové podupy, pod rukou **21.Hajduch** pre chlapcov – predložný na pätu, prednožný **22.Rotácia** hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta s perovaním váhou z miesta **23.Tanečné motívy** ľudovej mazurky, ľudovej polky

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 4. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	KREATÍVNY TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Kreatívny tanec vnáša do vyučovacieho procesu niekoľko nových prístupov a rozmerov. Popri rozvíjaní prirodzeného tanečného pohybu a tvorivosti samotných detí, predstavuje úvod do novej línie tanečného vzdelania. Veľký dôraz sa kladie na vysvetľovanie, analýzu a rozmýšľanie o téme, vedenie žiakov k slobodnému - individuálnemu prejavu. Vedomosti systematicky nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch o základných telesných pravidlách potrebných v tanci, či už klasickom alebo ľudovom, sa aplikujú a utvrdzujú prostredníctvom vlastnej fantázie a tvorivosti.
Na zvládnutie tanca ako vnútorne veľmi zložitého fenoména, no navonok pôsobiaceho veľmi ľahko a jednoducho je treba zvládnuť množstvo faktorov a tém , ktoré sú spojené do 3 celkov:

- pohyb, resp. telo tanečníka
- priestor
- hudba

Ciele vyučovacieho predmetu

Pohyb, priestor a hudba spolu veľmi úzko súvisia, prebiehajú v tanci súčasne, preto musíme pri výučbe zvoliť takú postupnosť, ktorá je pre dieťa najprijateľnejšia. Tým je jeho telo – telo tanečníka. Práve od tohto výrazového prostriedku začíname otvárať cestu za novým pohľadom na pohyb v tanci – pohyb, resp. telo tanečníka – je nosná téma 3. ročníka. Zároveň prienik hlavnej témy s čiastkovými podkapitolami celkov priestor, hudba. Napr. horizontálne a vertikálne línie v súvislosti so „ skladaním a rozkladaním „ tela, emocionalita tónin dur a mol vo väzbe napätia a uvoľňovania svalov. Kumulácia vnemov rozvíja tanečnú inteligenciu žiakov, ale musí zostať v miere mentálnych schopností ich veku.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

-žiak si uvedomuje potrebu priestoru a hudby v tanci -využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3.ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4.ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia)	-tanec- priestor- jeho technické aj psychologické vlastnosti -pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo, vlna (špecifický tok pohybu), smery pohybov, pohyb vedený ťahom, švihom -fókus, periférne videnie -priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka), diagonála smerová (uhlopriečka), diagonály priestorové, horizontálne delenie priestoru, vertikála -symetria a asymetria -psychologické, respektíve výrazové -vlastnosti priestoru: miesta v priestore, na javisku, emočný význam bodov, cítenie stredu- centra priestoru -tvorba vlastného, fantazijného priestoru -hudba: rytmus, melódia- vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	1hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Charakteristika a ciele predmetu klasický tanec nadväzujú na 3.ročník. S postupným cvičením získajú žiaci lepšiu vytočenosť DK, pevnejší priehlavok ako aj rozsah pohybu a držanie tela. Elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy. Dôležitou prácou je port de bras, jeho forma a výraz, čím sa rozvíja tanečnosť a muzikalita. Dôraz sa kladie na prípravné fázy skokov 1.skupiny. Kontrolovať treba správny odraz a dopad. Všetky cviky treba jednoducho kombinovať a rytmizovať. Tempo cvičenia je pomalé, využívajú sa rozkladové formy a výdrže.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
...aplikujú elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy v základných cvičeniach techniky klasického tanca (préparation k rond de jambe par terre),	a) **Exercices á la barre** - Battement tendu double do II. poz. - Battement tendu simple z V. poz. - Battement tendu pour le pied - Battement tendu jeté z I. a V. poz. v postavení čelom a bokom k tyči - 30° - Battement tendu jeté en cloche, v postavení čelom a bokom k tyči - 30°

...zvládnu princípy vytočenosti a princíp realizácie pohybu v jednotlivých základných cvičeniach techniky klasického tanca s efektívnym použitím prislúchajúcich svalov tela, ... použijú silu priehlavku k uspokojivému zvládnutiu jednotlivých cvičení techniky klasického tanca, ... poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom	- Battement tendu pour le pied do II. poz. - IV. poz. - battement dégagé do IV. poz. - záklon a úklon tela bokom k tyči - Rélevé - abaissé v V. poz. - Demi - plié v IV. a V. poz. - Demi rond de jambe par terre - scénická poloha cou-de-pied - Battement soutenu par terre (cez cou- de-pied) - Demi - plié a relevé v I., II., V. poz. - préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) - Battement fondu par terre - Battement frappé en l'air- 30° - prípravné cvičenie pre 3. port de bras - 3. port de bras - Battement relevé lent na 90° - Grand battement jeté z I. poz. - Battement fondu en l´ air - 45° - Battement rétiré (passé na 45° a 90°) - Grand plié v I., II., V. poz. - prípravné cvičenie pre pas coupé b) **Exercices au milieu** - Battement tendu simple z V. poz. - Battement tendu jeté z I. a V. poz. - 30° - Épaulement (croisé, éffacé) - obraty par terre na dvoch DK - Battement frappé par terre - Rélevé - abaissé v I., II., V. poz. - Rond de jambe par terre - Demi - rond de jambe par terre - Battement soutenu par terre - Demi - plié V. poz. - préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) - Battement fondu par terre - Battement relevé lent na 90° à la seconde z I. a V. poz. - 2. port de bras v épaulement croisé c) **Allegro:** - Temps - levé sauté v V. poz. - prípravné cvičenie pre pas échappé sauté do II. poz.

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Myjava, Liptov

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková, odzemková technika, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiaci ovládajú vybrané piesne danej oblasti.	**Myjavská tanečná oblasť** Základné informácie o tanečnej oblasti **Tance:** Starobabská - párový tanec pomalého tempa Verbunk sólový - mužský tanec mierne rýchleho tempa Verbunk párový - párový tanec mierne rýchleho tempa Čardáš - hustý - párový tanec rýchleho tempa Novodobé ľudové tance (strofické tance) - „V širém poli...“, Šotyš, Hrozená, Židovka - párové tance s ustálenými motivickými väzbami.

	Motívy: chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní podupy na záver hudobnej frázy poskok so sklzom a potleskami rotácia váhou na mieste a z miesta, podvrtka Starobabská vyperovaná dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov dvojkročka so zanožením párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní zmena v párovom krútení Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny Valaský jednoduchý preskakovaný Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo záver na polochodidlo – kľúč zrazenie z II. do I. pozície nahadzovaný a jeho obmeny nahadzovaný so zrazením nahadzovaný so zrazením a úderom na DK nahadzovaný v rôznych postaveniach a držaniach partnerov, prechody z jednotlivých postavení a držaní partnerov nahadzovaný v podvrtke partnerky rotácia nahadzovaným o 180° rotácia nahadzovaným so zrazením o 360° ukľakované motívy výskoky v stoji spojnom s otočením o 180° a 360° párové krútenie v čardáši párové krútenie polkovým premenným krokom párové krútenie polkovým premenným krokom po obvode kruhu **Liptovská tanečná oblasť** Základné informácie o tanečnej oblasti **Tance:** Horný Liptov - Čuchom - ženský tanec Cindruška Do krutu - pomalý tanec 1 muža a 2 žien Do skoku - rýchle pokračovanie tanca Do krutu Dolný Liptov - Odzemok - mužský tanec Koleso - ženský tanec O sebe, resp. Šikovná - párový tanec rýchleho tempa. Motívy: perovanie váhou a rovnomerne váhou v stoji, chôdzi, jednokročke hladká chôdza po kruhu s potleskami

	poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po priestore, viď tanec O sebe kladený na polochodidlo a na pätu dvojkladený a jeho obmeny hravý jednoduchý hravý s prekrížením hravý so zdvihom (Vojtova cifra) valaský jednoduchý sunutý valaský jednoduchý preskakovaný valaský vo dvojku na polochodidlo a na pätu poskok s oblúkom rotácia poskokom rotácia valaským vo dvojku odzemkové oddychové motívy - hajduchový krok drobný, hajduchový krok premenný odzemkové drepové motívy - hajduch predložný, hajduch jednoduchý prednožný, hajduch prednožný dvojitý, hajduch široký čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK valaský vo dvojku vzad s úderom na DK Hajduch do výpadu bočne kolesová chôdza vyperovaná váhou na vnútornú DK párové krútenie akcentovaným preskokom z tanca O sebe drepové motívy z tanca Cindruška párové krútenie z tanca Do krutu párové krútenie z tanca Do skok.

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 1. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, džezový tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	DŽEZOVÝ TANEC 1.ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Po začatí výučby predmetu Džezový tanec sa žiak oboznamuje s úplne novou, špecifickou tanečnou technikou. Od elementárnych prvkov sa adekvátnym tempom presúva celým tréningom džezového tanca.
Prostredníctvom vystavaného džezového tréningu (warm up - zahrievacie cvičenie), technické cvičenia, izolácie, švihy, točenia, elevácia, walks, kombinácie, warm down) žiaci dôkladne preniknú do daného učiva.
Okrem dôrazu, ktorý sa kladie na zvládnutie techniky džezového tanca, sústreďuje sa aj na individuálny prejav, znalosť terminológie a oboznámenie sa s históriou tohto predmetu, pre lepšie pochopenie vzniknutého žánru.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom 1.ročníka v predmete Džezový tanec je oboznámiť žiakov s novou tanečnou technikou, ktorá má veľmi špecifické pohybové princípy (základne postavenie, zníženia poloha ťažiska, váha tela, opozície tela, pozície HK, DK, izolácie, polohy mimo os, točenie, elevácia...). Dbáme o to aby prenikla táto technika do tela žiakov ale zároveň smerujeme žiakov tak aby si vybudovali vzťah k danému predmetu vďaka ponechaniu individuálneho formovania tanečného prejavu.
Na zvládnutie džezovej techniky je dôležitou súčasťou vedomostí žiaka poznať teoreticky a prakticky základné špecifické znaky tejto techniky, ktoré budú následne aplikované v tréningu, väzbách a tanci.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- žiaci aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci - aplikujú posun prízvuku na 2.dobu v pohybe - majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme - poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín - poznajú špecifické podoby technických cvičení - využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci - poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu	-zahrievacie cvičenia: perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu, široká II. prir. vyt. poz., vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie -Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°) -Table top. -technické cvičenia: -Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícií., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top) -Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK, zaraďovanie do kombinácií aj flexované chodidlo, knee bend, výpon) -Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne) -Torso twist -Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne) izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií izolácii na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícii long jazz arm) polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom) - chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy) -chôdza cez passé -chôdza bočne džezové chassé -točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz. -švihy do štvorca -realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm -švihy po diagonále -švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm. -skoky: Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 1. ročník
Časový rozsah výučby	1hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Charakteristika a ciele predmetu klasický tanec nadväzujú na 4.ročník. V 1.ročníku II.časti I.stupňa základného štúdia sa pokračuje vo vypracovávaní vytočenia a sily DK, zväčšovaní rozsahu ich pohybu a zvyšovaní technickej a výrazovej presnosti každého cvičenia.

Popri tom je neustále dôležité rozvíjať tanečnosť, rytmus a harmóniu pohybu.

Naďalej sa pracuje na získavaní vyššieho skoku, precvičovaním správneho odrazu a dopadu prostredníctvom elastického demi-plié.

Základnou charakteristickou črtou 1. ročníka je náročnejšia rytmizácia. Začína sa používať ¾ takt. Tempo naučených cvikov sa zrýchľuje, nové cviky sa ale naďalej učia pomaly, v rozloženej forme.

Od druhého polroka sa strieda práca DK počas jednej kombinácie, pričom je dôležité presné a pohotové prenášanie váhy tela z jednej DK na druhú.

Skoky sa naďalej precvičujú samostatne, s medzivyperovaním, a až po uspokojivom zvládnutí sa spájajú do jednoduchých kombinácií. Nové skoky sa učia tvárou k tyči. Najskôr sa cvičí v pomalom tempe, v rozloženej forme a s výdržami, postupne sa tempo zrýchľuje, jednotlivé fázy cviku sa skracujú a cvičí sa bez výdrží.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... predvedú presnosť jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v rozsahu svojich anatomických dispozícií, ... predvedú základné malé adagio v priestore s využitím jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v épaulement s dôrazom na tanečnosť a koordináciu práce DK, HK a hlavy, ... predvedú presné a pohotové prenášanie váhy tela na DK v jednotlivých cvičeniach techniky v náročnejších technických a rytmických kombináciách, ... realizujú základné skoky 1.skupiny skokov techniky klasického tanca s dôrazom na výšku skoku, ... ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	a) **Exercices à la barre:** - Grand battement jeté z V. poz. - Battement tendu pour le pied do IV. poz. - Battement relevé lent na 90° do všetkých smerov z V. poz. - Relevé - abaissé v IV. poz. - Battement tendu jeté piqué z I. a V. poz. - 30° - Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) - Grand plié v IV. poz. - Petit battement sur le cou de pied - Grand battement jeté piqué z I. a V. poz. - Battement développé do všetkých smerov - Pas coupé cez cou-de-pied (par terre) - Pas de bourrée simple en dehors úklon s vysunutou DK na piqué bočne - Battement double frappé par terre - Pas balancé. b) **Exercices au milieu**: - Grand plié v I., II. poz. en face - Battement tendu jeté en cloche z I. a V. poz. do všetkých smerov - Battement fondu na 45° do všetkých smerov - Battement soutenu na 45°do všetkých smerov - Battement rétiré - Grand battement jeté z I. poz. - Pas coupé en face - Demi - plié v IV. a V. poz. v épaulement croisée aj éffacée - Battement dégagé do IV. poz. - pózy: croisées, éffacées, á la seconde - par terre

	- Battement tendu jeté piqué z I. aj V. poz. en face - 30° - Grand plié v V. poz. v épaulement - Battement tendu simple do všetkých smerov v épaulement croisé a éffacé - Battement relevé lent na 90° z I. poz. en face - 3. port de bras v épaulement croisée - Pas de bourée simple en dehors - en face - úklon s vysunutou DK na piqué bočne - Pas balancé en face - 1., 2., 3. arabesques par terre - Battement double frappé par terre - Temps lié par terre en dehors, en dedans.
	c) **Allegro:** - trampolínové skoky v I., II. poz. aj na jednej DK - Pas échappé sauté (petit) en face - Changement de pieds - Pas assemblé en face bočne.

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 1. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné

motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Horehronie, Podpoľanie

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková, odzemková technika, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
	Horehronská tanečná oblasť: Tance: Šorový - tanec mužov, alebo mužov a žien Horehronský dupák (čardáš) - párový tanec

...zatancujú tanečné motívy z Horehronskej a Podpolianskej tanečnej oblasti, ...zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania, ...poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ...poznajú názvoslovie tanečných motívov z Horehronskej a Podpolianskej oblasti, ...poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ...poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Koleso - ženský tanec Vo trojo z Telgártu - ženský tanec. **Motívy:** perovanie oblasti v chôdzi a v jednokročke potlesky valaský jednoduchý preskakovaný valaský jednoduchý sunutý valaský vo dvojku na polochodidlo dupák jednoduchý stáčaný trojdup striedavý trojdup bez striedania poskočný dupák poskočný dupák stáčaný poskočný dupák a jednoduchý dupák stáčane hustý dupák hustý dupák stáčaný špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny zakladaný hybký poskok kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom rotácia poskokom o180° a 360° rotácia akcentovanými preskokmi zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK motív párového krútenia zmena smeru párového krútenia. **Podpolianska tanečná oblasť: Tance:** mužské a ženské cifrovanie Koleso - ženský tanec Do vysoka - párový tanec Tanierový - párový tanec Váľaný - párový tanec. **Motívy:** perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke a dvojkročke sunutie súbežné sunutie vtočene - vytočené poskok s oblúkom dnu poskok drgom (pumpovaný) detviansky kladený vpred valaský jednoduchý (šuchaný) valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred na polochodidlo – detviansky valaský vo dvojku s natočením hravý na polochodidlo hravý na pätu a polochodidlo a jeho obmeny hravý vo vzduchu hravý bočný

	motív ženského sólového cifrovania a jeho obmeny mäkký zraz pätáč nízky pätáč vysoký valaské cifrovanie („štrikovaný“) a jeho obmeny zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievčat párové krútenie v tanci „Do vysoka“ (zoskokom) zmena smeru párového krútenia v tanci “Do vysoka” párové krútenie „tanierové“ poskokom a vyperované váhou párové krútenie „váľaný“ rotácia poskokmi kolesový beh vyperovaný váhou na vnútornú DK.

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 2. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, džezový tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	DŽEZOVÝ TANEC 2.ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Po absolvovaní predchádzajúceho ročníka, zaoberajúceho sa základnými princípmi džezového tanca, má žiak možnosť rozšíriť a zdokonaliť svoje poznatky v danej tanečnej technike.

Výstavba tréningu sa nemení, graduje len náročnosť tréningu a jednotlivých prvkov. Na samotného žiaka sa kladie väčšia náročnosť pri prevádzaní pohybu (nestačí len samotné poznanie prvku ale učí sa i prevedenia a hlavne precítenie pohybov).

Pri výstavbe tréningu sa zvyšuje technická náročnosť, priestorová orientácia a koordinácia celého tela. Žiaka pedagóg vedie k rozvoju individuálneho prejavu a tanečnosti.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom 2.ročníka II.časti I.stupňa v predmete Džezový tanec je zdokonaliť formu a cítenie jednotlivých cvičení a postupne rozvíjať ich technickú náročnosť. Práca DK sa zvyšuje na 45°, HK pracujú postupne, nie naraz ako v 1.ročníku. Do jednotlivých cvičení sa zapájajú viaceré technicky náročné prvky(kontrakcia, ripple, hinch) Rytmické členenie je bohatšie a priestorová kresba je pestrejšia a komplikovanejšia. Žiakovi je daná možnosť samostatne prispieť do tréningu alebo tanečných variácií, pretože pozná jednotlivý princípy a prvky tejto techniky.

Obsah vyučovacieho predmetu

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
-žiaci ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách -využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon -zahrievacie cvičenia: -vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k	-zahrievacie cvičenia: vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu, ripple, table top, bouncé a návrat vo VP -spájajú dve centrá v tom istom pohybe, -realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine -realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny

stropu, ripple, table top, bouncé a návrat vo VP -spájajú dve centrá v tom istom pohybe, -realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine -realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny -poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu	-poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu -Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad) -technické cvičenia: -Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge) -Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon) -jednoduchý džezový flick (krížom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK -Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi) -Extension (na 90°) -Body roll (plynulá vlna telom) -kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stoji na mieste, v chôdzi) -pád sklzom -džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami) -džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy) -točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors -poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé) obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK pätou pod sedacie svaly) -polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch pohybových centier v jednoduchej kombinácii s rôznym rytmom). -kombinácie: -kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 2.ročník

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Charakteristika a ciele predmetu klasický tanec nadväzujú na 1.ročník nižšieho sekundárneho stupňa vzdelania. V 2. ročníku nižšieho sekundárneho stupňa vzdelania sa pokračuje vo vypracovávaní vytočenia a sily DK, zväčšovaní rozsahu ich pohybu a zvyšovaní technickej a výrazovej presnosti každého cvičenia.

Zdokonaľuje sa sila, rozsah pohybu, výška skoku, tanečnosť, stabilita. Vyžaduje sa presné cítenie hudby po rytmickej stránke, čistota póz KT. Zvládnuté cvičenia pri tyči sa postupne prenášajú do priestoru.

Cieľom predmetu KT je dôraz na tanečnosť, koordináciu a stabilitu tela, harmóniu pohybu a čistotu póz. Dôsledne dodržiavať formu port de bras. V skokoch sa snažiť získať výšku skoku precvičovaním správneho elastického demi-plié, pri dopade aj pri odraze. Dávať pozor na vertikálu a prepnutie DK v skoku ako aj na eleváciu a ballon.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
	a) **Exercises à la barre:** - Rond de jambe par terre v demi- plié en dehors, en dedans

… interpretujú základné tanečné pózy en l´air, spojovacie kroky a port de bras v kombinácii malého adagia s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby, … realizujú uspokojivo niektoré cvičenia na relevé, … využívajú silu DK pri odraze skokov, … pri skokoch si uvedomujú začiatky princípu „ballon“, … poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, … ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	- Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) - Plié a relevé s DK na 45° - polobraty v V. poz. na pološpičkách smerom k tyči a od tyče - Battement double frappé en l´ air - 30° - Rond de jambe en l´air na 45°, prípravná fáza - Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o 1/4 kruhu) - Temps-relevé (préparation k rond de jambe en l’air) - Battement développé passé - Attitudes - predklon a záklon s DK vysunutou na piqué, s prepnutou stojnou DK aj v demi-plié - Pas de bourrée bez výmeny DK čelom k tyči - Pas de bourrée simple en dedans - pózy croisées, éffacées par terre zaraďovať na záver kombinácií, so stojnou DK vystretou v kolene aj v demi – plié - Battement fondu na relevé. b) **Exercices au milieu**: - Grand plié v IV. poz. v épaulement croisée aj éffacée - 4. port de bras - Pas balancé z épaulement croisée do épaulement croisée - Rond de jambe par terre v plié en dehors, en dedans en face póza écartée par terre - Battement tendu jeté - 30° v épaulement croisée aj éffacée - polobraty v V. poz. na pološpičkách z croisée do croisée - Grand battement jeté z V. poz. en face - Battement frappé en l’air -30° v épaulement croisé aj éffacée - Tempslié par terre s náklonmi tela en dehors, en dedans - Battement tendu double do IV. poz. en face - Relevé-abaissé v IV. poz. en face - Plié a relevé s DK na 45° en face - Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) en face - Petit battement sur le cou de pied en face - Pas de bourrée bez výmeny DK en face

	- Battement double frappé en l´air na 30° en face - Battement développé en face - 1., 2., 3. arabesques s DK en l'air na 45° - pózy: croisées, éffacées s DK na l'air na 45° - 4. arabesque par terre.

	c) **Allegro:** - Changement de pieds v épaulement croisée - Sissonne simple en face, počiatočná fáza - Pas échappé z épaulement croisée do épaulement croisée - Pas assemblé vpred, vzad - Pas jeté bočne en face - Pas glissade en face, s výmenou aj bez výmeny DK

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 2. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a tanečnom výraze. Územie, na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými a tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí Slovenska. Tanečné oblasti: Zemplín, Goral

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako rotačnú, skokovú, odzemkovú techniku, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny – ženský, mužský a párový tanec.

Obsah vyučovacieho predmetu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
...žiaci zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti, ... žiaci zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti, ... žiaci poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ... poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ... poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	**Zemplínska tanečná oblasť: Tance:** jarné chorovody - ženské tance Karička z Parchovian - ženský tanec „Sarku raz!“ - mužský tanec Čardáš z Parchovian - párový tanec **Motívy:** perovanie ťahom v stoji perovanie ťahom v stoji s natáčaním piet, perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi chôdza vyperovaná ťahom v karičke podvrtka partnerky počas dvojkročky krok s prídupom na pätu až celým chodidlom a na polochodidlo poskok vyperovaný ťahom do zanoženia trojdup vyperovaný ťahom poskok s podupmi (karičkový záver s podupmi) záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný ťahom poskok zakladaný vyperovaný ťahom zrážaný základný zrážaný základný s čapášom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom a s čapášom čapáš v prednožení a zanožení hladká chôdza v karičke karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní skrížmo vzad ob jednu preborenie karičky smerom do stredu kruhu otvorenie karičky a jej vodenie po priestore „plochá“ karička pretáčania dievčat v karičke motív párového krútenia z čardáša zmena smeru párového krútenia podvrtka partnerky v čardáši základný motív z tanca Sarku raz povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz. **Goralská tanečná oblasť: Tance:** Goralský „skríža“ - párový tanec Košiček z Hladovky - párový tanec Polka zo Zuberca - párový tanec Prostá zo Zuberca - párový tanec Zajačí zo Zuberca - tanec 1 muža a 2 žien **Motívy:** jednokročka v prednom oblúku pri predspeve

	valaský vo dvojku v pohybe po priestore valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej línii podupy poskok so zanožením poskok s kresnutím päty do prednoženia párové krútenie v polke zo Zuberca párové krútenie v tanci Prostá zmena párového krútenia v tanci Prostá drobný valaský vo dvojku prinožovaný rotácia drobným valaským vo dvojku prinožovaným rotácia zoskokom zakladaný dvojitý (ozvodný vzad dvojitý) a jeho obmeny podupy a ich rytmické obmeny párové krútenie (zvíjaný a zielona) ozvodný a jeho obmeny ozvodný vpred (s dupom) zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad jednoduchý) ovíjaný vyrážaný kresané motívy zrážané goralské v rôznych obmenách povely a príslušné motívy z tanca Košiček

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 3. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, džezový tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	DŽEZOVÝ TANEC 3.ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Džezový tanec je špecifická tanečná technika, rozvíjajúca tanečnosť, nezvyčajné rytmické cítenie (polyrytmika), práca tela (polycentrika) a izolované tanečné pohyby. Tanečný tréning (warm up, prances, deep knee bend, brush, skupina klickov, izolácie, točenie, elevácia, walks, kombinácie, warm down a tanec) je vystavaný na podporu a rozvoj hore spomenutých princípov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom 3.ročníka nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávanie v predmete Džezový tanec je rozvíjať tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych džezových princípov. Veľký dôraz sa kladie na improvizáciu, skupinovú i individuálnu prácu žiakov. Žiaci majú čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach a v záverečnom tanci.

Obsah vyučovacieho predmetu: 3.ročník

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

-žiaci používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz -aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách	-zahrievacie cvičenia: -cvičenie v stoji na mieste alebo v chôdzi rolovanie trupu, aj s knee bend, úklony, predklony, záklony, ripple, vyťahovanie HK, table top, podťahovanie panvy, prehnutie prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením) -technické cvičenia: -Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz.
-poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu -poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu	-Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným priehlavkom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...) -Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru),pózy aj z techniky klasického tanca attitudes, arabesques, z džezového tanca hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ... -džezový flick (dvojitý (double)s izoláciami hlavy, točeniami) -Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmi, závesmi) – -polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych rytmických rovinách) -izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch) -Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...) -točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en dehors, - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK -švihy (na mieste, s postupom) -skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat). -kombinácie: Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby. Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 3.ročník

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Charakteristika a ciele predmetu klasický tanec nadväzujú na 2.ročník nižšieho sekundárneho stupňa vzdelania. Charakteristickým znakom tohto ročníka je rozvíjať tanečnosť, aplomb, realizovať viaceré cvičenia na rélevé, tvoriť malé skokové variácie, pri ktorých sa treba sústrediť na zdokonaľovanie skokovej techniky. Cvičenia pri tyči sú pružnejšie, využívajú sa plynulé prechody pri cvičeniach na pravú a ľavú DK. Zapájajú sa épaulements, výdrže na rélevé (passé, sur le cou de pied), pózy, púšťanie tyče... Je to dôležité na posilňovanie členkov, ale aj stability. Oba faktory sú nevyhnutné pre techniku skokov.

Do exercices v priestore sa častejšie zapájajú spojovacie kroky v prospech tanečných kombinácií. Pedagóg v spolupráci s korepetítorom môže vyberať náročnejšie a zaujímavejšie hudobné motívy.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

...ovládajú prácu DK vo výške 90° v rozsahu svojich anatomických dispozícii (vytočenie en dehors), ... realizujú kombinácie z PDK aj z ĽDK à la barre v jednom celku s využitím spojovacích krokov spojených s obratom, ... realizujú niektoré cvičenia klasického tanca na relevé, ... poznajú všetky pózy klasického tanca,	a) **Exercices à la barre:** - Battement double fondu bez relevé, s relevé (fakultatívne) - Battement soutenu na 90° - Pas coupé s relevé - Detourné o 360° en dehors, en dedans na relevé - Battement développé passé na 90° do všetkých smerov polobrat en dehors, en dedans s výmenou DK na pološpičke (otvorenie cez cou de pied) - Tombé s polobratom sur le cou de pied en dehors, en dedans na pološpičke - 3. port de bras so sklzom DK vpred i vzad - Attitude bokom k tyči ako súčasť adagia - Rond de jambe s DK na 45° en dehors, en dedans - Temps relevé na 45° - Battement frappé na relevé

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Šariš

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková, odzemková technika, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
žiaci zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	**Šarišská tanečná oblasť: Tance:** Krucená z Raslavíc - párový tanec Raslavická polka - párový tanec Bašistovská - mužský tanec Koľesko z Fintíc - ženský tanec Mojše, Kurikrik s vaľcerom, Čerjaná - párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou. **Motívy:** jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou

	hladká chôdza chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena) prenášanie váhy pomalé krútenie páru v čardášovom držaní chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne, podvrtka chôdzou párové krútenie váhou na vnútornú DK (motív párového krútenia ztanca Krucena) zmena smeru krútenia páru podvrtka motívom párového krútenia z tanca Krucena prísunný krok vpred na polochodidlo vyperovaný váhou rovnomerne kolesový beh váhou na vnútornú DK kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK párové krútenie preskokom na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Raslavicka polka) poskoky, poskoky s čapášom a jeho obmeny nahadzované váhou a jeho obmeny čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia a zanoženia dnu výrazné prešľapovanie podupy ukončovacie a ich obmeny podvrtka poskokom podvrtka motívom párového krútenia z tanca Raslavicka polka zrážaný jednoduchý váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou so stáčaním behy bočne so zrazom "Kľúč" nahadzovaný premenný krok dvojdobý (základný oddychovací motív) v postupe po kruhu valaský vzad vo dvojku základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o otáčanie na mieste základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o zrážanie pätami (ostrohami) zrážanie pätami v rôznych rytmoch krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým krokom krútenie párov po kruhu hladkým polkovým krokom jednokročky bočne s úklonom tela od smeru postupu jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu valaský vo dvojku prinožovaný rotácia valaským vo dvojku prinožovaným drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše).

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 4. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom (klasický tanec, ľudový tanec, džezový tanec) – viac prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoj tanečný prejav.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom), ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je získať scénické skúsenosti z tanečného umenia a nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná. Vychováva u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný a hudobný vkus. Je to špecifická príprava a rozvoj jednotlivých techník s tvorivým uplatnením v praxi.

Názov predmetu	DŽEZOVÝ TANEC 4.ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Džezový tanec je špecifická tanečná technika, rozvíjajúca tanečnosť, nezvyčajné rytmické cítenie (polyrytmika), práca tela (polycentrika), izolované tanečné pohyby, interpretáciu a

improvizáciu žiakov. Tanečný tréning (warm up, prances, deep knee bend, brush, extension, rondy, flick, skupina klickov, izolácie, švihy, točenie, elevácia, walks, kombinácie, warm down a tanec) je vystavaný na podporu a rozvoj hore spomenutých princípov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom 4.abs.ročníka nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v predmete Džezový tanec je v rámci možností a schopností zvládnuť tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych džezových princípov. Veľký dôraz sa kladie na improvizáciu, skupinovú i individuálnu prácu žiakov. Žiaci majú čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach, ktoré v rámci rozvoja svojho kreatívneho myslenia a pohybového slovníka pripravujú aj sami. Výsledkom nadobudnutých schopností a informácií je absolventská skúška v podobe záverečného koncertu tanečného odboru, kde žiaci predvedú svoju interpretáciu v danej technike.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
-žiaci využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov -aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov -poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu	-zahrievacie cvičenia, technické cvičenia: - Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohriatie tela žiaka, zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia. -Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického cítenia hudby a pohybu. -Kombinácie: dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov, - Improvizácia ako jedna z charakteristických čŕt džezového tanca. -Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 4.ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – Nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom 4.abs.ročníka nižšieho sekundárneho vzdelávania v predmete Klasický tanec je v rámci možností a schopností zvládnuť tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych princípov. Žiaci majú čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach, ktoré v rámci rozvoja svojho kreatívneho myslenia a pohybového slovníka pripravujú aj sami. Výsledkom nadobudnutých schopností a informácií je absolventská skúška v podobe záverečného koncertu tanečného odboru, kde žiaci predvedú svoju interpretáciu v danej technike.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

… realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca s maximálnym ovládaním prislúchajúcich svalových skupín v rámci svojich anatomických možností,	a) **Exercices à la barre**: - Grand battement jeté v épaulement croisé a épaulement effacé - pózy à terre ako závery cvikov s prepnutou stojnou DK aj v demi – plié.
… poznajú jednotlivé cvičenia na rozvoj svojich anatomických dispozícií, … realizujú jednotlivé cvičenia techniky klasického tanca s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby v spojitosti, … poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, … ovládajú slovom a písmom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	b) **Exercices au milieu**: - Rond de jambe en l'air s préparation tempsrelevé - Battement développé passé en face - Attitude - croisée, éffacée - 4. arabesque na 90° - póza écartée na 90° - Battement fondu na relevé en face - Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) v épaulement croisée aj éffacée - Battement développé passé vo veľkých pózach, bez zmeny polohy chodidla SK - Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy bez pohybu chodidla SK - 6. port de bras - Grand battement jeté piqué vo veľkých pózach - Battement frappé v malých pózach - bez relevé - préparation pre pirrouettes z V. poz. en face. c) **Allegro**: - Sissonne fermée vpred a vzad v malých pózach - Double assemblé en face - Double assemblé (z épaulement croisée cez en face do épaulement croisée) - Pas assemblé bočne z épaulement croisée do épaulement croisée - Pas assemblé vpred a vzad v pózach croissées a éffacées - Pas jeté vpred a vzad en face - scénický sissonne v 1. Arabesque - Pas de basque – scénická forma - Petit pas de chat (ruský) so švihom dolných končatín vzad a vpred

	- Sissonne ouverte stranou s otváraním DK na 45° en face - Sissonne fermé stranou s (z épaulement croisée do épaulement croisée aj éffacée - Pas échappé do IV. poz. croisée aj éffacée - Temps - levé sauté na jednu DK.

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2 B – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Podpoľanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková, odzemková technika, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové.

Cieľom ročníka v predmete Ľudový tanec je v rámci možností a schopností zvládnuť tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych princípov. Veľký dôraz sa kladie na improvizáciu, skupinovú i individuálnu prácu žiakov. Žiaci majú

čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach, ktoré v rámci rozvoja svojho kreatívneho myslenia a pohybového slovníka pripravujú aj sami. Výsledkom nadobudnutých schopností a informácií je absolventská skúška v podobe záverečného koncertu tanečného odboru, kde žiaci predvedú svoju interpretáciu v danej technike.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
...zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance ...poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I.stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec	

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 1. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom – prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje práca na choreografiám na verejné vystúpenia. Choreografie sú komponované na základe preberaných tanečných techník.

Dôležitú úlohu hrá výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografii, aby bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagóg možnosť priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva. Pedagóg- choreograf musí myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov. Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

...získať scénické skúsenosti z tanečného umenia
...nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná
...vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie
... formovať tanečný a hudobný vkus žiaka

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie vo viacerých technikách	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, charakterový tanec, moderný a súčasný tanec

Názov predmetu	MODERNÝ TANEC 1. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne

Stupeň vzdelania	Druhý stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ. Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane. Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela. Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore.

Ciele vyučovacieho predmetu

-poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely
-dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka
-dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca
-vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

II. stupeň vzdelávania

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
-ovládajú základný princíp techniky J. Limóna (fall - recovery) v základných cvičeniach -uvedomujú si postupný pohyb chrbtice -uplatňujú základný princíp techniky v jednoduchých kombináciách v priestore -poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu	-stručná informácia o osobnosti a diele J. Limóna -prípravné cvičenia na podlahe: spinal succession (cvičenie na postupnosť v odvíjaní chrbtice) -bounces-hmity bounces with twist (hmity s natočením tela v horizontálnej torzii) -cvičenia v stoji a priestore: standing bounces (hmity v stoji) -tendu series (zahriatie chodidla) -plié series(zahriatie bedrových, kolenných a členkových kĺbov) -swings in second (izolácia hlavy, ramien hrudníka a pásu v zhupoch v dráhe poloblúka a celého kruhu) -rebound in threes (odraz s návratom po dráhe pádu v ¾ takte slow twos, fast threes (zosúladenie pádu a podchytenia DK,HK a trupu) -foot isolation- izolácia chodidla, príprava na eleváciu) -passé series -développé series -lunge series (prenášanie ťažiska) -spiral turns (špirálové točenia) 12-count phrase (väzba na 12 dôb) -drops in threes (príprava na eleváciu) -body as an orchestra (izolácia a vzájomná súhra práce DK, HK a trupu s postupom v priestore -hop series (skoky) piqué series.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 1. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom prvého ročníka II. stupňa v predmete Klasický tanec je v rámci možností a schopností zvládnuť tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych princípov. Žiaci majú čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach, ktoré v rámci rozvoja svojho kreatívneho myslenia a pohybového slovníka pripravujú aj sami. Výsledkom nadobudnutých schopností a informácií je skúška v podobe záverečného koncertu tanečného odboru, kde žiaci predvedú svoju interpretáciu v danej technike.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

... ovládajú a vyžívajú silu DK počas realizácie cvičení na 90°, ... realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca v správnom prevedení, s prihliadnutím na anatomické dispozície,	a) **Exercices a la barre** - Battement fondu na 90° - Grand rond de jambe en dehors na 90° - Grand rond de jambe en dedans na 90° - prípravné cvičenie k pirouettes z V. poz. en dehors, en dedans.
... využívajú pri realizácii kombinácií v priestore výrazne tanečnosť a výraz (koordinácia hlavy, HK a DK), ... realizujú v čistej forme prevedenie jednotlivých spojovacích krokov a póz (orientácia v priestore, épaulement), ... poznajú terminológiu techniky klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu techniky klasického tanca, ... interpretujú danú kombináciu v tréningu podľa pokynov pedagóga v rozsahu terminológie klasického tanca	b) **Exercices au milieu**: - Battement développé passé en face - Battement fondu na relevé en face - Battement développé passé vo veľkých pózach, so zmenou polohy chodidla SK - Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy s par - terrným posunom chodidla - Battement soutenu na 90° en face - prípravné cvičenie k pirouettes en dehors aj en dedans z II. poz. - bez rotácie - prípravné cvičenia k pirouettes en dehors aj en dedans zo IV. poz. - bez rotácie - Battement fondu na relevé v malých pózach. c) **Allegro**: - Sissonne ouverte vpred a vzad v malých pózach - Pas de basque vpred a vzad.

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC 1. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes

zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Podpoľanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Spoznať a naučiť sa rozoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková, odzemková technika, či tanečný výraz. Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové.

Cieľom ročníka v predmete Ľudový tanec je v rámci možností a schopností zvládnuť tanečnú techniku, ktorú už majú žiaci v pohybovom slovníku a vedia používať vo svojom prejave. Vyučovacia hodina je sústredená na prehĺbenie znalosti a hľadanie nových individuálnych princípov. Veľký dôraz sa kladie na improvizáciu, skupinovú i individuálnu prácu žiakov. Žiaci majú čas spracovať poskytnuté informácie a aplikovať ich v tréningu, kombináciach, ktoré v rámci rozvoja svojho kreatívneho myslenia a pohybového slovníka pripravujú aj sami. Výsledkom nadobudnutých schopností a informácií je absolventská skúška v podobe záverečného koncertu tanečného odboru, kde žiaci predvedú svoju interpretáciu v danej technike.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... dosiahnu charakter tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, ... zatancujú tanečné motívy a tance z oblastí Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie.	náročnejšie motivické väzby jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, motívy a tance z ďalších regiónov Slovenska podľa špecializácie pedagóga na základe výskumu jednotlivých regiónov ako sú Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie.

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 2. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom – prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje práca na choreografiám na verejné vystúpenia. Choreografie sú komponované na základe preberaných tanečných techník.

Dôležitú úlohu hrá výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografii, aby bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagóg možnosť priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva. Pedagóg- choreograf musí myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov. Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

...získať scénické skúsenosti z tanečného umenia
...nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná
...vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie
... formovať tanečný a hudobný vkus žiaka

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

... zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie vo viacerých technikách	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, charakterový tanec, moderný a súčasný tanec

Názov predmetu	MODERNÝ TANEC 2. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Druhý stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ. Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane.

Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela. Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp

špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore.

Ciele vyučovacieho predmetu

-poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely
-dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka
-dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca
-vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania **VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**

II. stupeň vzdelávania

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
ovládajú základné princípy techniky J. Limóna vo všetkých typoch cvičení, aplikujú základný princíp techniky v náročnejších rozvinutých cvičeniach, vedome používajú princíp techniky v tanečných kombináciách, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Náročnejšia podoba a väzby všetkých skupín cvičení s dôrazom na technickú zručnosť, rozvíjanie tanečnosti, plynulosti a dynamiky pohybu. Intenzívna podpora rozvoja expanzie pohybu do priestoru. Individualita prejavu v tanečných variáciách. Zapájanie rôznych improvizačných cvičení v technike J. Limóna so zreteľom na rozvoj kreativity a individuálneho prejavu.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 2. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom druhého ročníka II. stupňa v predmete je

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

- využívajú obraty (dve DK) aj polobraty pri spájaní jednotlivých kombinácií v postavení pri tyči (à la barre - pravá a ľavá strana), - zapíšu jednoduchú kombináciu cvičení pri tyči (à la barre), - využívajú orientáciu v priestore (body 1- 8, épaulement) v kombináciách Allegra, - poznajú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu prebratého obsahu slovom a písmom.	Exercices á la barre: polobraty en dehors aj en dedans s KK na 45° vpredu alebo vzadu Battement développé ballotté (fakultatívne) Grand battement jeté s rýchlym développé. Exercices au milieu: Battement tendu simple en tournant o 1/8, 1/4 obratu Battement tendu jeté en tournant o 1/8, ¼ obratu Batt. fondu na 90° en face (fakultatívne) Pirouettes z II., IV. a V. poz. en dehors (fakultatívne) Pas de bourée dessus – dessous. Allegro: Pas assemblé s postupom do priestoru Pas jeté s postupom do priestoru Sissonne tombé en face Pas ballonné en face na mieste všetkými smermi (fakultatívne) Pas coupé (skokom) Sissonne tombé v malých pózach (fakultatívne)

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	2.ročn.II.st.
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Špiš

Ciele vyučovacieho predmetu

V štyroch ročníkoch II. stupňa by sa mala i naďalej zdokonaľovať a precizovať tanečná technika, vypracúvať tanečná charakterová čistota realizácie motívov podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať a upresňovať partnerská práca, zdokonaľovať zmysel pre kolektívny prejav, rozvíjať individuálna tanečnosť a schopnosť sólovej improvizácie. Žiakov treba podnecovať k vlastnej tvorivosti, snažiť sa podchytiť a pomôcť rozvoju osobitosti každého jednotlivca.

Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková a odzemková technika. Dôležitou zložkou je aj výrazová stránka – prirodzenosť, radosť a spontánnosť v prejave.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
...žiaci zatancujú tanečné motívy zo Spišskej tanečnej oblasti ...poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov ...poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov	**Spišská tanečná oblasť: Tance:** Krucena z Kojšova – párový tanec Do šaflika z Bystrian – párový tanec Hajdúsky tanec z Batizoviec – mužský tanec Do kola z Jakubian – ženský tanec Kalamajka, Tancovana, Cupkana, Skakana z Kamienky – párové tance **Motívy:** jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou do jedného smeru (prenášanie váhy s pohybom do strany) jednokročka vyperovaná váhou s dvojitým zapérovaním dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka vyperovaná váhou s dvojitým zapérovaním v rôznych rytmických hodnotách hladká chôdza vyperovaná váhou v osminkových hodnotách

	hladká chôdza v osminkových hodnotách s akcentom na vonkajšiu DK hladká chôdza v čardášovom držaní s prenášaním váhy a vodením po priestore zmena smeru krútenia vytočenie partnerky pred tancom motívom krútenia mužské zmena smeru krútenia s podvrtkou hladké kolesové krútenie váhou na vnútornú DK kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK so zrazom a dopadom na dve DK

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 3. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom – prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje práca na choreografiám na verejné vystúpenia. Choreografie sú komponované na základe preberaných tanečných techník.

Dôležitú úlohu hrá výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografii, aby bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagóg možnosť priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva. Pedagóg- choreograf musí myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov. Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

... získať scénické skúsenosti z tanečného umenia
... nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná
... vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie
... formovať tanečný a hudobný vkus žiaka

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie vo viacerých technikách	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, charakterový tanec, moderný a súčasný tanec

Názov predmetu	MODERNÝ TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Druhý stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ. Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane. Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý

súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela. Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore.

Ciele vyučovacieho predmetu

-poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely
-dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka
-dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca
-vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

II. stupeň vzdelávania

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

ovládajú základné princípy techniky M. Graham v cvičeniach na podlahe, v stoji a v pohybe v priestore, predvedú základnú formu s jednoduchým rozvinutím jednotlivých cvičení na podlahe, v stoji, v základnej chôdzi a skokoch v priestore, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	stručná informácia o osobnosti a diele M. Graham prípravné cvičenia na podlahe: prepojenie dychu s centrom pohybu práca panvy príprava contraction (C)(kontrakcie) a release (R) (uvoľnenia) prepojenie centra s perifériami, prepojenie HK na prácu chrbtice nácvik základných sedov nácvik „shift of the weight“ nácvik špirály nácvik opozície nácvik hrudného záklonu prípravné cvičenia v stoji: základné postavenie tela vzťah k podlahe práca chodidla (odtláčanie sa) princíp C-R, kontrakcia ako hybná sila pohybu opozícia hornej a dolnej polovice tela,

	princíp špirály. cvičenia na podlahe (Floor work): 16 hmitov v troch základných pozíciách (16 bounces) dýchanie (breathing) na 2, 4, 3, 6 otvorenie DK po špirále (spiral leg opening) špirála do sedu na jednom boku, špirála do profilu kontrakcia v poloľahu (seated back contraction) kontrakcia do predklonu (contraction over) séria hlbokých kontrakcií (deep contraction series) cvičenia na chodidlo (feet coming forward, pointig, flexing) vytiahnutia (long leans) špirála v 4. pozícii (arms around the back) vytiahnutie DK vzad (back leg extention) pleadings. cvičenia v stoji (Center work): práca chodidiel a natiahnutie zadnej strany DK (feet work a heel stretch) kontrakcia so zatvorením DK do paralelnej pozície, kontrakcia do predklonu kontrakcia s prenesením váhy bočne, kontrakcia s grand plié a relevé vysúvanie DK (brushes) na podlahe, na 45˚ a do vyšších polôh presúvanie váhy (shift of the weight) séria rond de jambe ostré pohyby DK (beats serie) bočné vytiahnutie trupu (high side lift - side body stretch) bočné náklony (battements développés a body tilt) príprava chodidla na skok (changes around ancle serie) točenia v špirále (spiral turn) prances, elevácia na mieste cvičenia s postupom do priestoru (Travelling): chôdze (jednoduchá cez prvú pozíciu do rôznych smerov, s rondom) trojkročky chôdze s kontrakciou chôdze s opozíciou (low walk, step draw) traveling prances skoky (s kontrakciou, s opozíciou).

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 3. ročník
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)
c) Allegro (skoky)
d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom tretieho ročníka II. stupňa v predmete je

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- transponujú podľa zadania pedagóga kombináciu z prevedenia en dehors na kombináciu en dedans, - vykonajú jeden obrat en dehors, en dedans z II. a V. poz., - realizujú kombinácie podľa zápisu, - poznajú terminológiu klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu.	Exercices á la barre: Battement développé plié relevé Battement développés s pomalými obratmi en dehors a en dedans s KK na 45° (fakultatívne). Exercices au milieu: Battement développé passé z pózy so zmenou polohy chodidla SK Pirouettes z II. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat) Pirouettes zo IV. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat) Demi rond de jambe s KK na 90° en face z pózy do pózy (fakultatívne) Rond de jambe par terre en tournant Tour lent vo veľkých pózach (fakultatívne) Temps lié na 90° (fakultatívne) en dehors, en dedans Pas glissade en tournant (fakultatívne). Allegro: Pas chassé Pas ballonné z miesta - s KK na 45° (fakultatívne) Pas jeté en tournant s polobratom Pas emboité (fakultatívne) Grand sissonne ouverte na mieste Grand sissonne ouverte z miesta do póz (fakultatívne) Pas échappé sauté en tournant Temps lié sauté en dehors, en dedans.

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	3.ročník II.stupňa

Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali , rozvíjali sa , menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie , na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska. Tanečné oblasti : Gemer

Ciele vyučovacieho predmetu

V štyroch ročníkoch II. stupňa by sa mala i naďalej zdokonaľovať a precizovať tanečná technika, vypracúvať tanečná charakterová čistota realizácie motívov podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať a upresňovať partnerská práca, zdokonaľovať zmysel pre kolektívny prejav, rozvíjať individuálna tanečnosť a schopnosť sólovej improvizácie. Žiakov treba podnecovať k vlastnej tvorivosti, snažiť sa podchytiť a pomôcť rozvoju osobitosti každého jednotlivca.

Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková a odzemková technika. Dôležitou zložkou je aj výrazová stránka – prirodzenosť, radosť a spontánnosť v prejave.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
...žiaci zatancujú tanečné motívy z Gemerskej tanečnej oblasti ...poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov	**Gemerská tanečná oblasť: Tance:** Drgon z Kokavy nad Rimavicou – párový tanec Šuchon z Kokavy nad Rimavicou – párový tanec Čardáš z Gemerskej Polomy – párový tanec Redikanie z Kokavy nad Rimavicou – mužský tanec Do kolesa z Rejdovej – ženský tanec Káčor a Popod ruku z Rejdovej – ženský tanec **Motívy:** jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou jednokročka a dvojkročka vyperovaná váhou v čardášovom držaní s vodením po

	priestore hladká chôdza hladká chôdza po priestore v držaní za vystreté HK v rôznej priestorovej kresbe (kruh, hadík, popod ruku,...) kolesový beh váhou rovnomerný
	kolesový beh váhou rovnomerný v páre v držaní za jednu HK s výmenou miesta s iným párom kolesový beh váhou rovnomerný v páre v držaní za lakte so zmenou smeru krútenia kolesový beh váhou rovnomerný v čardášovom držaní so zmenou smeru valaský prinožený kombinácie jednotlivých krútení a priestorových zmien z tanca Káčor a Popod ruku z Rejdovej odzemkové motívy a ich varianty valaský motív a jeho varianty pomalé kráčanie na kolenách z tanca Redikanie z Kokavy nad Rimavicou dupavé motívy z tanca Čardáš z Gemerskej Polomy mužské potlesky popod nohu a na sáry čižiem (z tanca Čardáš z Gemerskej Polomy) trojdobý motív v čardášovom držaní s pohybom po priestore (z tanca Čardáš z Gemerskej Polomy) nahadzovaný váhou nahadzovaný váhou s ozdobou nahadzovaný váhou so zdupom kolesový beh váhou s dopadom na dve DK v čardášovom držaní trojdobý motív s akcentom do boku (z tanca Drgon z Kokavy nad Rimavicou) mužské a ženské cifrovanie v postavení protistojnom z tanca Drgon z Kokavy nad Rimavicou

Názov predmetu	TANEČNÁ PRAX 4. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia

Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v 1. polroku školského roku priradená k jednotlivým predmetom – prevažuje technická príprava. V 2. polroku prevažuje práca na choreografiám na verejné vystúpenia. Choreografie sú komponované na základe preberaných tanečných techník.

Dôležitú úlohu hrá výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografii, aby bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagóg možnosť priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva. Pedagóg- choreograf musí myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov. Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti. Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

... získať scénické skúsenosti z tanečného umenia
... nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná
... vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie
... formovať tanečný a hudobný vkus žiaka

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
... zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie vo viacerých technikách	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, charakterový tanec, moderný a súčasný tanec

Názov predmetu	MODERNÝ TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Druhý stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ. Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane. Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela. Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore. Technika súčasného tanca. Jej princípy vychádzajú z princípov release work (z angl. release – uvoľnenie), čiže princípov uvoľnenia nepotrebného svalového napätia pri vykonávaní pohybu. Cieľom je dosiahnutie maximálneho pohybu s minimálnym množstvom vynaloženej energie. Zároveň sa pracuje na rozvoji žiakovej individuality a osobnostnom vklade. Podnecuje sa k vlastnej tvorivosti

prostredníctvom improvizácie. Ďalej sa obohacuje aj o partnerskú prácu v súčasnom tanci cez kontaktnú improvizáciu.

Ciele vyučovacieho predmetu

-poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely
-dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka
-dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca
-vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania **VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**

II. stupeň vzdelávania

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
ovládajú základné princípy techniky Súčasného tanca: release work vychádza z filozofie uvoľnenia, dosiahnutie maximálneho pohybu s minimálnym množstvom vynaloženej energie. Pri využívaní release je nevyhnutná znalosť anatómie ľudského tela. Pomocou nej integruje tanečník do pohybu obrazy.	1. Vyvážené postavenie tela: - (napr. v stoji to znamená vyvážiť váhové celky DK, panvy, hrudného koša a hlavy nájsť vertikálnu os, ktorá spája centrá týchto celkov) 2. Práca s váhovými celkami a plynutím váhy: - dynamická charakteristika pohybu: pohyb je chápaný ako plynulý tok z polohy do polohy, nie radenie póz. 3. Kinestetické vnímanie pohybu:- základom je vedomé používanie anatomickej stavby a funkcií kostrového a nervovo - svalového aparátu. Výsledkom je presná a jasná artikulácia a uvoľnenie napätia v práci svalov. 4. Využívanie podlahy: (grounding) - tu je dôležité pochopenie princípu práce s centrom podlaha funguje ako partner. Prechody z podlahy do vertikály a späť sú preto hladké a plynulé. S tým súvisí i centering - i práca s ťažiskom, ktorá sa pri pohybe vo vertikále odráža v citlivej práci s chodidlom. 5. Pohyb vedený mimo vertikálnej osi - (ako základný rozdiel oproti technike klasického tanca, kde sa kladie na vertikálnosť osi veľký dôraz) - pohyb je vedený v horizontále, pričom sa využíva princíp špirály.

	6. Plynutie: - odráža inšpiráciu holistickou filozofiou východných pohybových disciplín (tai – chi, aikido), kde je telo chápané ako celok a zmena vyvolaná v jednej jeho časti nevyhnutne vyvolá reakciu v ostatných častiach. Postupnosť vedenia impulzu pohybu, prípadne jeho zastavenie v niektorej časti tela. 7. Počúvanie: - ako spôsob zamerania pozornosti mysle na to, čo sa práve odohráva v tele okolo neho ako kontrast k silovému
	tvarovaniu tela do predurčených polôh a póz. Súčasná technika chce využívať maximálny rozsah pohybu, obsiahnuť čo možno najviac priestoru, využívať pohyb mimo rovnováhy (princíp off balance), nájsť ľahkosť a silu v pohybe zároveň. Zároveň pracuje s rôznymi pohybovými princípmi, či kvalitami.

Názov predmetu	KLASICKÝ TANEC 4. ročník
Časový rozsah výučby	2 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	II.stupeň základného štúdia
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klasický tanec je jedným zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. Kladie veľké nároky na sústredenosť, precíznosť a disciplínu pohybu. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Pre štúdium predmetu sú dôležité predpoklady – fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá , atď.), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína), talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby).

Súčasťou štruktúry vyučovacej hodiny KT sú aj cvičenia v základných polohách na mieste, priestorové a rytmické cvičenia.

Stavba vyučovacej hodiny sa delí na : a) Exercices á la barre (cvičenie pri tyči)

b) Exercices au milieu (cvičenie v priestore)

c) Allegro (skoky)

d) Priestorové a rytmické cvičenia

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom tretieho ročníka II. stupňa v predmete je

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
- Realizuje jednotlivé cvičenia v rozsahu svojich anatomických dispozícií, správnym využitím prislúchajúcej práce svalov - Vykonajú jeden obrat- pirouette en dehors, en dedans z II.,IV. V.p. v kombináciách - Dodržiavajú správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení, s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.) - Realizujú tréning klas. tanca podľa zadania pedagóga (terminológia) - Zostavia jednoduché kombinácie cvičení pri tyči a v priestore - Zapíšu (terminológia) jednotlivé kombinácie tréningu KT - Orientujú sa v zápise pri realizácii podľa písomného zadania v rozsahu prebratého obsahu	Zdokonaľovanie prebratého obsahu doposiaľ prebratých jednotlivých cvičení Realizovanie náročnejších kombinácií na priestor, koordináciu a silu s dôrazom na výraz a tanečnosť V prípade fyzických dispozícií potrebných na realizáciu prvkov battu je možné doplnenie vedomostí o fakultatívne cvičenia Fakultatívne : Pas echappé battu Entrechat qautre Entrechat – royal Petit pas assemblé battu

Záverečná skúška

- Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 5.min.
- Žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti

Názov predmetu	ĽUDOVÝ TANEC
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	4.ročník II.stupňa
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Ľudový tanec je vo svojej technike najpríbuznejší k prirodzenému tanečnému prejavu žiakov. Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na určitých územných celkoch vznikli niektoré spoločné znaky v hudobnej a tanečnej tvorbe. Prejavujú sa napr. v melodike a rytmike tanečných piesní, v hudobnom prednese, v pohybovej štruktúre a v tanečnom výraze. Územie, na ktorom sa tancujú tance s podobnými až rovnakými hudobnými až tanečnými znakmi, nazývame tanečná oblasť. Jednotlivé tanečné motívy sú zamerané na tanečné kroky z určitých oblastí (regiónov) Slovenska.

Ciele vyučovacieho predmetu

V štyroch ročníkoch II. stupňa by sa mala i naďalej zdokonaľovať a precizovať tanečná technika, vypracúvať tanečná charakterová čistota realizácie motívov podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať a upresňovať partnerská práca, zdokonaľovať zmysel pre kolektívny prejav, rozvíjať individuálna tanečnosť a schopnosť sólovej improvizácie. Žiakov treba podnecovať k vlastnej tvorivosti, snažiť sa podchytiť a pomôcť rozvoju osobitosti každého jednotlivca.

Z uvedených tanečných oblastí by si mali žiaci osvojiť aspoň jeden tanec z každej základnej skupiny- ženské, mužské a párové. Rovnako získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Rozvíjať technické schopnosti žiakov ako je rotačná, skoková a odzemková technika. Dôležitou zložkou je aj výrazová stránka – prirodzenosť, radosť a spontánnosť v prejave.

V poslednom ročníku by sa mali oboznámiť s prácou známych choreografov, históriou a repertoárom profesionálnych telies, pokúsiť sa niektoré interpretovať a následne vedieť rozoznávať medzi štylizovaným a autentickým folklórom.

Obsah vyučovacieho predmetu:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
...žiaci poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov ...žiaci poznajú stručnú históriu a repertoár profesionálnych telies, známych choreografov a ich tvorbu, poznajú rozdiel medzi autentickým a štylizovaným folklórom ...zatancujú niektoré vybrané tanečné motivické väzby z choreografií profesionálnych telies	Tance: zoznamovanie sa s repertoárom profesionálnych telies a interpretácia vybraných pasáží z tancov. SĽUK: Podpolianska mladť Horehron Tatranská trojka Pošudrák Lúčnica: Čirčianka Šarišská polka Mak História: História a osobnosti SĽUK-u História a osobnosti Lúčnice História a osobnosti PUĽS-u

ODBOR ADUDIOVIZUÁLNEJ A MULTIMEDIÁLNEJ TVORBY

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program základnej umeleckej školy v SR	
Názov ŠkVP	OAMT	
Stupeň vzdelania	ISCED 2B – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ)	2. stupeň základného štúdia ZUŠ
Dĺžka štúdia	4 roky	4 roky
Forma štúdia	denná	
Vyučovací jazyk	slovenský	
Druh školy	štátna	
Dátum schválenia	23.6.2026	
Miesto vydania	ZUŠ Karola Pádivého Trenčín, Nám. SNP 2, Trenčín	

B) VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele umeleckého vzdelávania v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby:

- upevňovať kreatívne myslenie v oblasti audiovízie a multimédií,
- rozvíjať emočnú inteligenciu prostredníctvom audiovizuálnej a multimediálnej tvorby,
- budovať hodnotový systém žiaka v masmediálnej sfére,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji audiovízie a multimédií,
- primerane veku rozvinúť mediálne kompetencie a kľúčové spôsobilosti v audiovizuálnej a multimediálnej tvorbe,
- vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie v masmediálnej sfére,
- viesť žiakov k vytvoreniu základnej dramaturgickej koncepcie spracovania témy pri rešpektovaní potrieb a možností prijímateľa,
- vybudovať základné zručnosti, nevyhnutné ku kvalitnému spracovaniu audiovizuálneho diela,
- naučiť žiakov analyzovať a reflektovať produkované audiovizuálne diela,
  naučiť žiakov komunikovať s rôznymi účastníkmi produkčného procesu (štábom, respondentmi, divákom).

Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby v základnom umeleckom vzdelávaní umožňuje žiakovi lepšie poznať a chápať pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať a selektovane využívať médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie. Audiovizuálna a multimediálna tvorba v základnom umeleckom vzdelávaní je tak chápaná jednak ako prostriedok (nástroj) umeleckej tvorby, ktorý je možné využívať v rôznych umeleckých odboroch, jednak ako výsledok umeleckého procesu - hotový tvar umeleckého vyjadrenia. Cieľom výučby odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby je podnietiť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov, naučiť žiakov vytvoriť audiovizuálny a multimediálny produkt.

Poslaním odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby je zamerať sa na výchovu k médiám, ich hodnotám a obsahom. Umožniť žiakom aktívne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť. Aktívne zapojiť žiakov do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho vlastného kreatívneho potenciálu pomocou tvorby vlastných produktov a praktickej tvorivej mediálnej práce.

Základné umelecké vzdelávanie v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií - súhrn principiálnych vedomosti a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby, ako aj pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

C) STUPEŇ VZDELANIA, KTORÝ SA DOSIAHNE ABSOLVOVANÍM ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ALEBO JEHO UCELENEJ ČASTI

- Prípravné štúdium
- Druhá časť I. stupňa základného štúdia
- II. stupeň základného štúdia
- Štúdium pre dospelých

E) DĹŽKA ŠTÚDIA A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Kritériá pre prijatie do druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy (nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie) Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby

Podmienkou pre prijatie žiaka do druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby je úspešné absolvovanie prijímacej skúšky. Obsahom komisionálnej skúšky je preukázanie motivácie o tento typ vzdelávania, kultivovanosť prejavu a primerané intelektové a tvorivé kvality uchádzača.

F) UČEBNÉ OSNOVY

Prípravné štúdium

Žiak bude prijatý do prípravného štúdia ak neabsolvoval výtvarný odbor ISCED 1B základnej umeleckej školy Žiak ktorý je absolventom výtvarného odboru ISCED 1B základnej umeleckej školy môže byť prijatý do 1. ročníka ISCED 2B základnej umeleckej školy odboru audiovizuálna a multimediálna tvorba bez talentových skúšok a nemusí absolvovať prípravné štúdium.
Žiak bude do prípravného štúdia odboru audiovizuálna a multimediálna tvorba prijatý na základe talentových skúšok, kde absolvuje kresebnú úlohu a prejaví dostatočné výtvarné zručnosti a vôľu odbor navštevovať.

Žiaci po ukončení prípravného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
▯ poznajú základné princípy masmediálnej tvorby, ▯ poznajú základy práce s digitálnymi zariadeniami a softvérom, ▯ demonštrujú svoju kreativitu v audiovizuálnej a multimediálnej oblasti, ▯ používajú priestor, perspektívu, kompozíciu, účinky svetla a tieňa pre kvalitnú prípravu záznamu a dotvorenie vizuálneho zážitku, vnemu, ▯ poznajú zásady práce s komentárom, moderovaním a interpretáciou textu v prepojení na vizuálnu zložku diela.	Práca s témou, tvorba scenára: orientácia pri práci s informáciami, základné spracovanie témy. Práca s kamerou: základná orientácia technológie v oblasti obrazovej tvorby – v rozsahu stanovenom učebnými osnovami. Práca so zvukom: základná orientácia technológie v oblasti zvukovej tvorby – v rozsahu stanovenom učebnými osnovami. Práca so strihom: základná orientácia technológie v oblasti strihovej tvorby – v rozsahu stanovenom učebnými osnovami.

	Interpretácia, moderovanie: základná orientácia pri interpretácii textu, základy moderovania – v rozsahu stanovenom učebnými osnovami.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:
- Storyboard, fotopríbeh.
- Interpretácia moderátorského vstupu, jednoduchý komentár na zadanú tému.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník

Cieľ

Naučiť žiakov vnímať situácie a objaviť v nich tému pre audiovizuálne spracovanie.
Viesť k vytvoreniu si základnej dramaturgickej koncepcie spracovania témy pri rešpektovaní potrieb a možností prijímateľa.
Vybudovať základné zručnosti, nevyhnutné ku kvalitnému spracovaniu audiovizuálneho diela.
Naučiť analyzovať a reflektovať produkované audiovizuálne diela.
Naučiť komunikovať s rôznymi účastníkmi produkčného procesu (štábom, respondentmi, divákom).
Rozvinúť primerané mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Základné pravidlá práce s informáciou pri tvorbe audiovizuálneho diela Tvorba základných žurnalistických žánrov spravodajského charakteru Dramaturgická výstavba audiovizuálneho príspevku Základné zásady vedenia rozhovoru s respondentom Základy snímania a práce s kamerou Základné pravidlá práce so zvukom Základné zásady strihovej skladby Základné pravidlá interpretácie textov	Schopnosť zvoliť si tému na spracovanie, získať si k nej potrebné informácie podľa zásad etiky žurnalistickej práce Schopnosť pripraviť si tému na audiovizuálne spracovanie (rozpracovať ju dramaturgicky, napísať si bodový scenár, pripraviť si ju koncepčne z obsahovej i obrazovo-zvukovej stránky, vybrať a osloviť kompetentných respondentov, pripraviť si pre nich otázky) Schopnosť vytvoriť audiovizuálny produkt – nakrútiť reportáž Schopnosť postprodukčne spracovať nakrútený	Snímanie a audiovizuálne spracovanie rôznych udalostí a tém Diskusie o vyrobených šotoch, ale aj o iných audiovizuálnych dielach

	materiál (postrihať, načítať text mimo obrazu, doplniť titulky)	
Záverečná práca		
Základná schopnosť zachytiť udalosť alebo spracovať tému prostredníctvom jednoduchého audiovizuálneho príspevku	Šot v rozsahu 1 a pol minúty	

Metodicko-didaktické postupy:
Postupné budovanie jednotlivých zručností cez základné cvičenia a ich fixovanie cez opakovanú tvorbu jednoduchých šotov.

2. ročník
Cieľ

- Naučiť žiakov na kratšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť viesť rozhovory s 1 respondentom.
- Rozvinúť zručnosť práce so zvukom, ruchmi a hudobnou zložkou. Rozvinúť zručnosť strihu a používania požívania trikov.
- Rozvinúť mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Dramaturgická výstavba audiovizuálneho diela, písanie scenára Vedenie rozhovoru na dlhšej časovej ploche s 1 respondentom Svietenie a snímanie kamerou v interiéri a v exteriéri Základné pravidlá práce so zvukom (zostrih synchrónnych výpovedí, práca s reálnymi ruchmi (využitie, vypustenie) Strihová skladba – organizácia nakrúteného materiálu s ohľadom na jednoduchý tvorivý zámer, skladba na základe kompozičných hľadísk, svetelných pomerov, vnútroobrazový pohyb a pohyb kamery)	Schopnosť spracovať tému do jednoduchého scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára Schopnosť urobiť dlhší rozhovor s jedným respondentom Schopnosť postrihať nakrútený materiál a spracovať ho do kompaktného celku Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska trikov, hudobnej zložky a načítania textov	Snímanie a spracovanie jednoduchého audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, prípadne s rozhovormi Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov

Interpretácia textov rôznych žánrov a nálad		
Záverečná práca		
Schopnosť vytvoriť krátke audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu žiaka)	audiovizuálne dielo v rozsahu 5 minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

3. ročník

Cieľ

- Naučiť žiakov na dlhšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť viesť rozhovory s viacerými respondentmi súčasne. Naučiť tvorivo spracovať rôznymi spôsobmi tú istú tému.
- Budovať spôsobilosť tvorivo využívať zvuky, ruchy a hudobnú zložku. Rozvinúť zručnosť strihu a animácie.
- Budovať a upevňovať mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Scenár audiovizuálneho diela s dlhším časovým rozsahom Vedenie rozhovoru s viacerými respondentmi súčasne na dlhšej časovej ploche Skladobné myslenie pri snímaní záberov. Práca s hudobnou zložkou audiovizuálneho diela Strihová skladba – tvorivé možnosti a obmedzenia, sekvenčný zostrih, možnosti nelineárneho strihu. Moderovanie jednouchých tvorivých celkov	Schopnosť spracovať náročnejšiu tému do scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára s akceptáciou rôznych výrazových zložiek a rôznych obsahových komponentov Schopnosť viesť rozhovor s viacerými respondentmi súčasne Schopnosť pracovať v postprodukcii s rôznym typom materiálu Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska trikov, hudobnej zložky a načítania textov	Snímanie a spracovanie audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, v prípade potreby témy aj s rozhovorom s viacerými respondentmi súčasne Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov
Záverečná práca		

Schopnosť vytvoriť krátke audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu žiaka)	1 audiovizuálne diela v rozsahu 10 až 15 minút

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

4. ročník

Cieľ

- Naučiť žiakov na dlhšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť viesť rozhovory s viacerými respondentmi súčasne.
- Naučiť tvorivo spracovať rôznymi spôsobmi tú istú tému vo väčšom rozsahu
- Budovať spôsobilosť tvorivo využívať zvuky, ruchy a hudobnú zložku vo väčšom rozsahu.
- Rozvinúť zručnosť strihu a animácie.
- Budovať a fixovať mediálne kompetencie. Viesť žiakov k samostatnejšej práci.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Scenár audiovizuálneho diela s dlhším časovým rozsahom Vedenie diskusie Skladobné myslenie pri snímaní záberov. Tvorivá práca so všetkými zvukovými zložkami audiovizuálneho diela Animácia audiovizuálneho diela. Moderovanie besied a väčších kontaktných programov	Schopnosť spracovať náročnú, alebo viackomponentovú tému do scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára s akceptáciou rôznorodosti výrazových zložiek a obsahových komponentov Schopnosť viesť diskusiu Schopnosť tvorivo pracovať v postprodukcii s rôznym typom materiálu Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska animácií, využitia hudobnej zložky a načítania textov	Snímanie a spracovanie audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, v prípade potreby témy aj s rozhovorom s viacerými respondentmi súčasne Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov
Záverečná práca		
Schopnosť vytvoriť audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu absolventa)	Audiovizuálne dielo v rozsahu 20 až 30 minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy a štúdium pre dospelých

1. ročník

Cieľ
Naučiť žiakov vnímať situácie a objaviť v nich tému pre audiovizuálne spracovanie.
Viesť k tvorbe základnej dramaturgickej koncepcie spracovania témy pri rešpektovaní potrieb a možností prijímateľa.
Vybudovať základné zručnosti, nevyhnutné ku kvalitnému spracovaniu audiovizuálneho diela.
Naučiť analyzovať a reflektovať produkované audiovizuálne diela.
Naučiť komunikovať s rôznymi účastníkmi produkčného procesu (štábom, respondentmi, divákom).
Rozvinúť primerané mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Základné pravidlá práce s informáciou pri tvorbe audiovizuálneho diela Tvorba základných žurnalistických žánrov spravodajského charakteru Dramaturgická výstavba audiovizuálneho príspevku Základné zásady vedenia rozhovoru s respondentom Základy snímania a práce s kamerou Základné pravidlá práce so zvukom Základné zásady strihovej skladby	Schopnosť zvoliť si tému na spracovanie, získať si k nej potrebné informácie podľa zásad etiky žurnalistickej práce Schopnosť pripraviť si tému na audiovizuálne spracovanie (rozpracovať ju dramaturgicky, napísať si bodový scenár, pripraviť si ju koncepčne z obsahovej i obrazovo-zvukovej stránky, vybrať a osloviť kompetentných respondentov, pripraviť si pre nich otázky) Schopnosť vytvoriť audiovizuálny produkt – nakrútiť reportáž Schopnosť	Snímanie a audiovizuálne spracovanie rôznych udalostí a tém Diskusie o vyrobených šotoch, ale aj o iných audiovizuálnych dielach

Základné pravidlá interpretácie textov	postprodukčne spracovať nakrútený materiál (postrihať, načítať text mimo obrazu, doplniť titulky)	
Záverečná práca		
Základná schopnosť zachytiť udalosť alebo spracovať tému prostredníctvom jednoduchého audiovizuálneho príspevku	Šot v rozsahu 1 a pol minúty a reportáž v rozsahu do 3 – 5minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Postupné budovanie jednotlivých zručností cez základné cvičenia a ich fixovanie cez opakovanú tvorbu jednoduchých šotov

2. ročník
Cieľ

- Naučiť absolventov na kratšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť absolventov viesť rozhovory s respondentmi.
- Rozvinúť u absolventov zručnosť práce so zvukom, ruchmi a hudobnou zložkou. Rozvinúť u absolventov zručnosť strihu a používania trikov.
- Rozvinúť u absolventov mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Dramaturgická výstavba audiovizuálneho diela, písanie scenára Vedenie rozhovoru na dlhšej časovej ploche, vedenie rozhovoru s viacerými respondentmi súčasne Svietenie a snímanie kamerou v interiéri a v exteriéri Pravidlá práce so zvukom (zostrih synchrónnych výpovedí, práca s reálnymi ruchmi (využitie, vypustenie), práca s hudbou Strihová skladba –	Schopnosť spracovať tému do jednoduchého scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára Schopnosť urobiť dlhší rozhovor s rôznymi respondentmi Schopnosť postrihať nakrútený materiál a spracovať ho do kompaktného celku Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska trikov, hudobnej zložky a načítania textov	Snímanie a spracovanie jednoduchého audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, prípadne s rozhovormi Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov

organizácia nakrúteného materiálu s ohľadom na tvorivý zámer, skladba na základe kompozičných hľadísk, svetelných pomerov, vnútro obrazový pohyb a pohyb kamery), čas a dĺžka záberov, triky, jednoduchá animácia Interpretácia textov rôznych žánrov a nálad, krátke moderátorské vstupy		
Záverečná práca		
Schopnosť vytvoriť krátke audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu žiaka)	2 audiovizuálne diela v rozsahu 15 minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže) a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

3. ročník
Cieľ

- Naučiť žiakov na dlhšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť viesť rozhovory s viacerými respondentmi súčasne. Naučiť tvorivo spracovať rôznymi spôsobmi tú istú tému.
- Budovať spôsobilosť tvorivo využívať zvuky, ruchy a hudobnú zložku. Rozvinúť zručnosť strihu a animácie.
- Budovať mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Scenár audiovizuálneho diela s dlhším časovým rozsahom Vedenie diskusie Skladobné myslenie pri snímaní záberov. Práca s hudobnou zložkou	Schopnosť spracovať náročnejšiu tému do scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára s akceptáciou rôznych výrazových zložiek a rôznych obsahových komponentov	Snímanie a spracovanie audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, v prípade potreby témy aj s rozhovorom s viacerými respondentmi súčasne Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov

audiovizuálneho diela Strihová skladba – tvorivé možnosti a obmedzenia, sekvenčný zostrih, možnosti nelineárneho strihu. Moderovanie jednouchých tvorivých celkov	Schopnosť viesť diskusiu Schopnosť pracovať v post produkcii s rôznym typom materiálu Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska trikov, hudobnej zložky, moderovania a načítania textov rôznych nálad	
Záverečná práca		
Schopnosť vytvoriť krátke audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu žiaka)	Audiovizuálne dielo v rozsahu 30 minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

4. ročník
Cieľ

- Naučiť žiakov na dlhšej časovej ploche rozpracovať tému do rôznych audiovizuálnych žánrov.
- Naučiť viesť rozhovory s viacerými respondentmi súčasne. Naučiť tvorivo spracovať rôznymi spôsobmi tú istú tému.
- Budovať spôsobilosť tvorivo využívať zvuky, ruchy a hudobnú zložku. Rozvinúť zručnosť strihu a animácie.
- Budovať mediálne kompetencie.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Scenár audiovizuálneho diela s dlhším časovým rozsahom Vedenie diskusie Skladobné myslenie pri snímaní záberov. Tvorivá práca so všetkými zvukovými zložkami audiovizuálneho diela Animácia audiovizuálneho diela. Moderovanie besied	Schopnosť spracovať náročnú, alebo viackomponentovú tému do scenára Schopnosť nakrútiť program podľa pripraveného scenára s akceptáciou rôznorodosti výrazových zložiek a obsahových komponentov Schopnosť viesť diskusiu Schopnosť tvorivo pracovať v post produkcii s rôznym typom materiálu	Snímanie a spracovanie audiovizuálneho diela kratšieho rozsahu, v prípade potreby témy aj s rozhovorom s viacerými respondentmi súčasne Analýzy audiovizuálnych diel rôznych žánrov

a väčších kontaktných programov	Schopnosť dotvoriť materiál z hľadiska animácií, využitia hudobnej zložky a načítania textov	
Záverečná práca		
Schopnosť vytvoriť audiovizuálne dielo (obsah a žáner závisí od záujmu absolventa)	Audiovizuálne dielo v rozsahu 45 minút	

Metodicko-didaktické postupy:
Budovanie jednotlivých zručností na rôznych typoch audiovizuálnych výstupov (rôzne žánre postupne predlžujúcej sa minutáže a ich fixovanie cez cvičenia na rôzne témy

G) UČEBNÉ PLÁNY

Učebný plán číslo	**58a**			
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium			
Študijné zameranie	**Audiovizuálna a multimediálna tvorba**			
Vek	od 8 rokov			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Počet žiakov v skupine	2 – 6			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.		
	(počet hodín týždenne)			
Úvod do práce s témou a so zvukom	1,0			
Úvod do práce s obrazom a strihom	1,5			
Práca s témou a zvukom		1,0		
Práca s obrazom a strihom		1,5		
Spolu	2,5	2,5		

Učebné výstupy absolventa prípravného štúdia:
Ročník: 1 / Prvý školský polrok

- Rozpoznáva základné formy multimediálneho obsahu (obraz, zvuk, video).
- Dokáže zaznamenať jednoduchý obraz alebo zvuk pomocou základných zariadení (mobil, tablet).
- Vytvorí jednoduchý príbeh alebo opis vlastnej tvorby slovne alebo kresbou.
- Uvedomuje si základné pravidlá používania techniky a pracovného prostredia.

Ročník: 1 / Druhý školský polrok

- Dokáže vytvoriť krátke video alebo zvukový záznam na zadanú tému.
- Používa aplikácie na strih videa alebo úpravu zvuku s pomocou pedagóga.
- Rozumie základným princípom kompozície obrazu a zvuku (pozícia kamery, hlasitosť).
- Dokáže spolupracovať s ostatnými pri tvorbe spoločného projektu.

Ročník: 2 / Prvý školský polrok

- Samostatne plánuje jednoduchý multimediálny projekt vrátane scenára.
- Ovláda základné techniky úpravy obrazu a zvuku.
- Prezentuje hotový multimediálny produkt a reflektuje vlastnú i cudziu tvorbu.
- Vníma a rešpektuje pravidlá digitálnej bezpečnosti a autorských práv.

Ročník: 2 / Druhý školský polrok

- Vytvára komplexnejšie multimediálne projekty so zreteľom na obsah, obraz aj zvuk.
- Používa rozšírené nástroje na strih, úpravu a efektovanie multimediálneho materiálu.
- Rozumie rozdielom a účelom jednotlivých progamov spolu s ich zameraním - dokáže ich adekvátne využívať.
- Kriticky hodnotí multimediálne diela a navrhuje možné vylepšenia.
- Aplikuje poznatky o digitálnej gramotnosti vo svojom digitálnom správaní a tvorbe.

Tematická mapa na dva školské roky:

- Úvod do multimédií a audiovizuálnej tvorby
- Vnímanie a výber témy
- Tvorba jednoduchých príbehov a scénarov
- Základy práce s kamerou - snímanie statických záberov
- Pohybové zábery a plánovanie scén
- Pozorovanie a tvorba kompozície obrazu
- Základy nahrávania zvuku a práce s hlasom
- Práca so zvukovými efektmi
- Strih videa a spájanie záberov
- Praktické cvičenia v strihu a tvorbe krátkych videí
- Práca v tíme - spolupráca na projekte
- Prezentácia vlastných multimediálnych prác
- Zodpovedné správanie v digitálnom prostredí
- Opakovanie a rozšírenie naučených zručností
- Záverečný projekt - tvorba vlastného multimediálneho diela
- Zhodnotenie a reflexia výučby a individuálnych pokrokov

Učebný plán číslo	**59**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Audiovizuálna a multimediálna tvorba**
Vek	od 10 rokov

Dĺžka štúdia	4 roky					
Počet žiakov v skupine	2 – 6					
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**					
Predmet:	Ročník:					
	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					
Práca s témou, tvorba scenára	1,25	1,0	1,0	1,0		
Práca s kamerou	0,75	1,0	0,5	0,5		
Práca so zvukom	0,5	0,5	0,5	0,5		
Práca so strihom	1,0	1,0	1,25	1,0		
Interpretácia, moderovanie	0,5	0,5	0,75	1,0		
Spolu	4	4	4	4		

Profil absolventa druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- má vybudované základné zručnosti tak, aby vedel vytvoriť jednoduché audiovizuálne dielo, spĺňajúce základné požiadavky na kvalitu diela z oblasti dramaturgickej, obrazovej, strihovej a zvukovej,
- je schopný vystupovať pred kamerou t.j. má vedieť prezentovať text mimo obrazu, uviesť príspevok, či voľne rozprávať pred kamerou,
- primerane veku chápe pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať a selektovane využíva médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie,
- má upevnené základy pri práci s jednoduchou témou, selekciou informácií a ovláda tvorbu jednoduchého scenára a komentára,
- ovláda základy práce s digitálnym audiovizuálnymi zariadeniami, prácu s počítačom, strihovými, zvukovými softvérmi a softvérmi pre tvorbu grafiky a animácie,
- je schopný logicky uvažovať, ovláda terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, je schopný, primerane veku, analyzovať a interpretovať informácie sprostredkované médiami a prehodnotiť ich účinok na seba, na diváka, poslucháča,
- ovláda technológiu umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami,
- je schopný tvoriť jednoduché diela pre tlačové, internetové, rozhlasové a televízne médiá upevnenú prácu so zložitejšou témou, selekciou informácií a ovláda tvorbu náročnejšieho scenára a komentára,
- ovláda prácu s digitálnym audiovizuálnymi zariadeniami, prácu s počítačom, strihovými, zvukovými softvérmi a softvérmi pre tvorbu grafiky a animácie,

- vie používať odborný jazyk, má základné teoretické poznatky z dejín filmu, tlače, rozhlasu a televízie, prostredníctvom ktorého komunikuje,
- je schopný logicky uvažovať, ovláda terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, je schopný analyzovať a interpretovať informácie sprostredkované médiami a prehodnotiť ich účinok na seba, na diváka, poslucháča,
- má prehľad o historickom vývoji médií, je schopný samostatne získavať, spracovať a vyhodnotiť informácie,
- ovláda techniku umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami,
- dokáže tvoriť pre tlačové, internetové, rozhlasové a televízne médiá,
- absolvent je dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení tvorivých problémov, cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať,
- je schopný pracovať v tíme, vie sa aktívne podieľať na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, trvalo sa zaujímať o vývoj v oblasti masmédií, ovládať dôležité manuálne zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Je schopný v práci uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a tvorivú iniciatívu,
- pozná technologické princípy činnosti a obsluhu audiovizuálnych zariadení a systémov a problematiku technického spracovania programového materiálu,
- v oblasti programovej tvorby pozná súčasné umelecké smery v kinematografii i televízii a pozná hlavné zásady umelecko-tvorivej činnosti;
- je pripravený na ďalšie štúdium, najmä v študovanom a v príbuzných študijných odboroch

Učebný plán číslo	**60**					
Stupeň:	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých					
Študijné zameranie	**Audiovizuálna a multimediálna tvorba**					
Vek	od 15 rokov					
Dĺžka štúdia	4 roky					
Počet žiakov v skupine	4 – 6					
Predmet:	Ročník					
	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					
Práca s témou, tvorba scenára	1,25	1,0	1,0	1,0		
Práca s kamerou	0,75	0,75	0,5	0,5		
Práca so zvukom	0,5	0,5	0,5	0,5		
Práca so strihom	1,0	1,0	1,25	1,0		
Interpretácia, moderovanie	0,5	0,75	0,75	1,0		

Spolu	4	4	4	4		

Profil absolventa II. stupňa základného štúdia:

- má vybudované základné zručnosti tak, aby vedel vytvoriť zložitejšie audiovizuálne dielo, spĺňajúce kritériá kladené na kvalitu tvorivého diela,
- má nadobudnuté zručnosti z oblasti dramaturgickej, obrazovej, strihovej a zvukovej, redaktorskej či moderátorskej,
- je schopný vystupovať pred kamerou,
- vie prezentovať text mimo obrazu i pred kamerou, kratšieho i väčšieho rozsahu,
- chápe pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať, využívať médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie
- je schopný analýzy a kritického postoja k mediálnym produktom.

Charakteristika študijného zamerania

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) a NOH (náuka o hudbe) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV, HN a NOH sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobnodramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahko ovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehlbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

Ciele študijného zamerania

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu, poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,

- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Po absolvovaní prípravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.

Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

Rámcové učebné plány (ďalej len „učebné plány“) pre základnú umeleckú školu sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre základnú umeleckú školu pre primárne umelecké vzdelávanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie. Obsahujú tiež učebné plány prípravného štúdia, II. stupňa základného štúdia, rozšíreného štúdia a štúdia pre dospelých. Sú rozčlenené podľa jednotlivých umeleckých odborov základnej umeleckej školy, jednotlivých druhov štúdia a príslušných študijných zameraní. Jednotlivé učebné plány sú označené číslom, obsahujú informácie o stupni poskytovaného umeleckého vzdelania, o študijnom zameraní, o odporúčanom veku na prijatie žiaka na príslušné štúdium a o dĺžke štúdia. Zároveň sú tu uvedené povinné vyučovacie predmety a týždenná hodinová dotácia pre ne. Samostatné učebné plány určujú voliteľné vyučovacie predmety, ktoré sa vyučujú výberom v rozsahu hodinovej dotácie určenej pre výučbu voliteľných vyučovacích predmetov. Riaditeľ školy po prerokovaní s umeleckou radou môže upraviť učebné plány niektorým žiakom podľa ich schopností a záujmu a podľa regionálnych podmienok a potrieb školy v rozsahu **30%** vo všetkých povinných vyučovacích predmetoch okrem hlavného predmetu, t. j. v celkovom objeme ich časovej dotácie (okrem časovej dotácie hlavných predmetov) pre študijné zamerania v jednotlivých učebných plánoch využívaných školou a určiť využitie voliteľných vyučovacích predmetov.

1. Vyučovacia hodina trvá 45 minút.

2. Vyučovacie hodiny možno spájať alebo deliť. Najviac možno spojiť tri vyučovacie hodiny v týždni. V literárno-dramatickom odbore (ďalej len „LDO“) možno do jedného bloku spojiť najviac 3,5 hodiny.

3. V jednotlivých umeleckých odboroch sa vyučuje formou individuálneho a skupinového vyučovania podľa príslušných učebných plánov. Vek je uvádzaný ako odporúčaná optimálna hranica na zaradenie žiaka do štúdia a ročníka.

4. Vyučovanie voliteľných vyučovacích predmetov vo všetkých umeleckých odboroch a stupňoch zriaďuje riaditeľ školy.

5. Mieru vyučovacej povinnosti pedagogických zamestnancov upravuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 422/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 433/2012 Z. z.

HUDOBNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Predmet:	Počet žiakov
Hra na hudobnom nástroji - hlavný predmet	1
Spev - hlavný predmet	1
Ostatné hlavné predmety	1
Improvizácia (0,5 hodiny)	1
Príprava k hre na nástroji v PŠ - individuálne štúdium	1
Základy hudobnej kompozície - hlavný predmet	1
Príprava k hre na nástroji v PŠ	2
Hlasová výchova (aj prípravná)	2
Štvorručná hra	2
Inštrumentálny sprievod	2
Duo (inštrumentálne, spevácke)	2
Taktovacia technika	2
Základy dirigovania	2
Komorná hra, komorný spev	2 - 9
Tanečná alebo džezová skupina – hlavný predmet	od 4
Prípravná hudobná výchova	5 - 8
Hudobná náuka (I. stupeň základného štúdia 1. - 4. roč. a 1. - 3. roč.	8 - 15
Hudobná náuka (4. roč. druhá časť I. st. zákl. štúdia)	od 1
Hudobná náuka (II. stupeň základného štúdia a ŠPD)	od 4
Hudobná náuka pre žiakov s rozšíreným štúdiom	5 - 8
Náuka o hudbe	od 4
Hra v súbore, komorný spevácky zbor	10 - 15
Zborový spev (hlavný predmet) – spevácky zbor, hra v orchestri	nad 15
Hlasová príprava a prípravný zborový spev	8 - 10

1. Štúdium na I. stupni základného štúdia trvá spolu 8 rokov, hudobná náuka končí v 3. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia. Vo 4. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia sa vyučuje hudobná náuka ako príprava na prijímacie skúšky pre žiakov pripravujúcich sa na stredné školy s umeleckým zameraním a konzervatóriá.

2. Hra v orchestri, súbore, komorná hra, zborový spev, hlasová príprava, prípravný zborový spev a štvorručná hra sa môžu vyučovať spoločne v skupine žiakov I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých podľa individuálnych podmienok školy. O zaradení žiaka do príslušného predmetu rozhodne riaditeľ školy.

3. Hru v orchestri alebo zborový spev väčšieho obsadenia od 30 žiakov vyučuje učiteľ aj v skupinách podľa nástrojového obsadenia alebo hlasov. Hodinová dotácia sa zvyšuje o jednu vyučovaciu hodinu.

4. Korepetíciu prideľuje riaditeľ školy podľa potreby triedy, najviac však:

- do 8 žiakov – 1 hodina
- do 12 žiakov – 1,5 hod. - do 16 žiakov – 2 hod.
- od 17 žiakov – 2,5 hod.
- žiak v rozšírenom štúdiu – 0,5 hod.

Korepetícia je v úväzku učiteľa hlavného predmetu aj korepetítora.
V študijnom zameraní hlasová výchova, spev sa korepetícia prideľuje od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.

4a. Klavírny sprievod alebo inštrumentálny sprievod (korepetíciu) môže riaditeľ školy prideliť v predmete zborový spev a prípravný zborový spev v rozsahu 1 – 2 hodiny týždenne podľa príslušného učebného plánu.

5. Voliteľný vyučovací predmet hra na bicích nástrojoch a iných nástrojoch sa vyučuje od 3. ročníka 1. časti I. stupňa základného štúdia.

6. Hra na organe a hra na čembale sa vyučuje na II. stupni základného štúdia.

7. Individuálne vyučovanie v 1. - 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne sa uskutočňuje 2-krát do týždňa.

8. Žiaci hudobného odboru II. stupňa základného štúdia pripravujúci sa na odborné štúdium môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Pre týchto žiakov sa rozširuje hodinová dotácia v hlavnom predmete o 1 hodinu týždenne.

9. Vyučovací predmet hudobná náuka sa vyučuje:
v 1. - 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania - 1 hod. týždenne, v 1. - 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania - 1 hod. týždenne, **v 4. ročníku sa vyučuje hudobná náuka pre žiakov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na školy s umeleckým zameraním - 1 hod. týždenne.**

10. Ak v škole nie je možné vytvoriť pre žiakov študujúcich podľa UP č. 10 (2-ročné štúdium prvej časti I. stupňa základného štúdia) a následne podľa UP č. 11 - 15 (druhá časť I. stupňa základného štúdia) na vyučovaní hudobnej náuky samostatnú skupinu, vyučuje sa hudobná náuka v rozsahu učiva 1. – 7. ročníka kontrahovaním ročníkov.

11. Pre žiakov II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia, je štúdium hudobnej náuky povinné v rozsahu 1 hodina týždenne v skupinovom vyučovaní.

12. Ak nie je možné pre žiakov dochádzajúcich na vyučovanie na elokované pracoviská z organizačných dôvodov zabezpečiť vyučovanie hudobnej náuky v skupinách podľa jednotlivých ročníkov, možno v tomto vyučovacom predmete zaradiť do skupiny žiakov rôznych ročníkov v rámci 1. časti I. stupňa základného štúdia, v rámci 2. časti I. stupňa základného štúdia alebo II. stupňa základného štúdia.

13. V odôvodnených prípadoch, najmä z dôvodu sťaženej dochádzky do školy, môže riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka oslobodiť žiaka od dochádzky (žiak nenavštevuje príslušný vyučovací predmet) na povinné vyučovacie predmety komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, zborový spev, obligátny nástroj, sprievod a štvorručná hra.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	Prípravné štúdium	Dĺžka štúdia počet rokov	PREDMET	1. rok	2. rok
				Počet hodín týždenne	
1a	A	2	1. Prípravná hudobná výchova *) 2. a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo b) Príprava ku hre na nástroji - individuálne štúdium	2 - 0,5	1 1 1 - 1,5
1b	B	1	1. Prípravná hudobná výchova 2. a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova **alebo** b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium**)	1. pol-rok 2 - 0,5 1	2. pol-rok 1 1 1 1

**) V prípade záujmu je možné v 2. polroku individuálne štúdium do 1,5 h týždenne so súhlasom riaditeľa.

Prípravné štúdium „A“

- deti predškolského veku alebo žiaci 1. ročníka základnej školy

*) V 1. roku možno spojiť s hudobno-pohybovou výchovou (pozri UP TO č. 36); na 1. stupni sa môže prideliť klavírny sprievod – 1 hodina týždenne.

- Po absolvovaní 1. roku žiaci pokračujú v PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a alebo sa zaraďujú do PŠ TO (ak sa spojila výučba v 1. roku do hudobno-pohybovej výchovy).
- Žiaci, ktorí absolvovali celý učebný plán HO č. 1a, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru ZUŠ - primárneho umeleckého vzdelávania.

- O zaradení žiaka do predmetu „príprava ku hre na nástroji“ alebo „prípravná hlasová výchova“ v 1. roku rozhoduje riaditeľ školy na základe odporúčania triedneho učiteľa.

Prípravné štúdium „B“

- pre žiakov od 6 alebo 7 rokov, ktorí neabsolvovali PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a „A“
- Žiaci, ktorí absolvovali prípravné štúdium podľa učebného plánu HO č. 1b, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru základnej umeleckej školy – primárneho umeleckého vzdelávania.
- Individuálne štúdium v 1. polroku je možné na základe žiadosti rodiča so súhlasom riaditeľa.

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán voliteľných vyučovacích predmetov pre všetky študijné zamerania

Učebný plán číslo	**2**							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania**							
Vek	neuvádza sa							
Dĺžka štúdia	najviac 8 rokov							
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
A variant – Sprievod, komorná hra, hra v orchestri,	-	1	1	1	1	1	1	1
- Hra na čembale *	-	-	-	-	1	1	1	1
	1	1	1	1				
- Zborový spev, komorný spev, hra na bicích nástrojoch, príp. na inom nástroji,					1	1	1	1
- Improvizácia, spev*		-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
		0,5						
- Projekty (hudobná náuka), IKT v hudbe – HN - Sibelius, Audioprojekty a pod.)		-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
		0,5						
Spolu:	**1**	**2**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**	**4**
B variant– Podľa Školského vzdelávacieho programu a špecifikácie školy **								
Spolu:	**1**	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**

* Hru na čembale môžu navštevovať žiaci po 4 rokoch hry na klavíri za predpokladu dobrej technickej pripravenosti. Spev môžu navštevovať žiaci už od 1. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. ** Variant B je možné doplniť výberom z predmetov variantu A tak, aby bol súčet hodín maximálne v rozsahu variantu A.

Učebný plán číslo	**3**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na klavíri, hra na keyboarde**	
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5 1,5 1,5 1,5	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Štvorručná hra **alebo** sprievod **alebo** komorná hra	- - 1 1	1 1 1 1
3. Hudobná náuka	1 1 1 1	1 1 1
Spolu:	**2,5 2,5 3,5 3,5**	**3,5 3,5 3,5 2,5**

Poznámka k UP č. 3: Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť štvorručnú hru aj žiakom 2. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. V 3. a 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná hra riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy. V rámci povolenej úpravy je možné tieto predmety uvedené v bode 2 UP č. 3 nahradiť iným vyučovacím predmetom HO so skupinovou formou vyučovania podľa ŠkVP.

Učebný plán číslo	**4**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, gitare, cimbale, akordeóne**	
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)

1. Hra na nástroji, hra z listu 2. Komorná hra alebo 3. hra v súbore, alebo hra v orchestri 4. Hudobná náuka	1,5 1,5 1,5 1,5 - - 1 1 - - 2 2 1 1 1 1	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 1,5* 1,5* 1,5* 2 2 2 2 1 1 1
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**2,5 2,5 3,5 3,5** **4,5 4,5**	**3,5-4* 3,5-4* 3,5-4* 2,5-3*** **4,5 4,5 4,5 3,5**

Poznámka: V študijnom zameraní Hra na akordeóne je komorná hra a hra v súbore od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.
*) V študijnom zameraní Hra na gitare sa komorná hra v 3. a 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia a v 1. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia vyučuje v rozsahu 1 hodina týždenne, v 2. - 4. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia sa komorná hra vyučuje v rozsahu 1,5 hodiny týždenne.

Učebný plán číslo	**5**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na sopránovej zobcovej flaute**	
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu 2. Komorná hra alebo sprievod, alebo hra v súbore 3. Hudobná náuka	1,5 1,5 1,5 1,5 - - 1 1 1 1 1 1	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 1 1 1
Spolu:	**2,5 2,5 3,5 3,5**	**3, 3,5 3,5 2,5**

Poznámka: Po získaní primárneho umeleckého vzdelania môže žiak pokračovať v štúdiu na nižšom sekundárnom stupni umeleckého vzdelávania zvoleným dychovým nástrojom podľa UP č. 13.

Učebný plán číslo	**6**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na keltskej (detskej) harfe**	
Vek	od 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5 1,5 1,5 1,5	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Komorná hra alebo sprievod alebo hra v súbore	- - 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1
3. Hudobná náuka		
Spolu:	**2,5 2,5 3,5 3,5**	**3,5 3,5 3,5 2,5**

Učebný plán číslo	**7**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na bicích nástrojoch**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)

1. Hra na nástroji, hra z listu 2. Sprievod 3. Komorná hra alebo 4. hra v súbore, alebo hra v orchestri 5. Hudobná náuka	1,5 1,5 1,5 1,5 0,5 0,5 - - 1 1 - - - - 1 1 1 1	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 2 2 2 2 1 1 1
Spolu: 1. 2. 5. 1. 3. 5. 1. 4. 5	**3 3** **3,5 3,5**	**3,5 3,5 3,5 2,5** **4,5 4,5 4,5 3,5**

Učebný plán číslo	**8**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hlasová výchova, spev**	
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1a. Hlasová výchova (v skupine 2 žiakov) 1b. Spev (individuálne štúdium) 2. Obligátny nástroj (klávesové nástroje príp. iný nástroj) 3. Komorný spev . **alebo** 4. zborový spev 5. Hudobná náuka	1,5 1,5 1,5 - 1,5 1,5 1,5 1,5 0,5 0,5 0,5 0,5 - - 1 1 - - 2 2 1 1 1 1	- - - 1,5 1,5 1,5 1,5 0,5 0,5 0,5 0,5 1 1 1 1 2 2 2 2 1 1 1

Spolu: 1a. 2. 5. 1b, 2. 5. 1a, 2. 3. 5. 1b, 2. 4. 5 1b. 2. 3. 5. 1b. 2. 4. 5.	**3 3** **3 3** **4** **5** **4** **5**	**4 4 4 3** **5 5 5** **4**

Učebný plán číslo	**9**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Zborový spev**	
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hlasová príprava*	1 1 - -	- - -
2. Prípravný zborový spev *)	1 1 - -	- - -
3. Zborový spev	- - 2 2	2 2 2 2
4. Obligátny nástroj (klávesový, príp. iný)	0,5 0,5 0,5 0,5	0,5 0,5 0,5 0,5
5. Hudobná náuka	1 1 1 1	1 1 1
Spolu:	**3,5 3,5 3,5 3,5**	**3,5 3,5 3,5 2,5**

*) 8 – 10 žiakov tvorí jednu skupinu.

Učebný plán číslo	**10**
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Hra na kontrabase, viole, harfe, pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóne, heligóne, tube, fagote, ľudových nástrojoch, cirkevná a chrámová hudba, základy hudobnej kompozície**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	2 roky

Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie 2 roky**
Predmet:	Ročník:
	1. 2.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5 1,5
2. Sprievod	0,5 0,5
3. Hudobná náuka	1 1
Spolu:	**3 3**

Poznámky k UP č. 11 – 15 a 17:
Podľa UP č. 11, 12, 13, 14, 15, 17 pokračuje žiak v štúdiu po získaní primárneho umeleckého vzdelania hrou na zvolenom hudobnom nástroji alebo štúdiom v príslušnom študijnom zameraní. Hudobnú náuku ukončí v 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.

Učebný plán číslo	**11**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Hra na kontrabase, hra na viole**
Vek	od 12 rokov, príp. 11 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1
2. Komorná hra alebo	2 2 2 2
3. hra v súbore alebo hra v orchestri	1 1 1
4. Hudobná náuka	
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**3,5 3,5 3,5 2,5** **4,5 4,5 4,5 3,5**

Učebný plán číslo	**12**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Hra na harfe**
Vek	od 11 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu 5. Hra na nástroji – klavír 3. Komorná hra alebo 4. hra v súbore, alebo sprievod 5. Hudobná náuka	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 - 1 1 1 - 2 2 2 1 1 1
Spolu: 1. 2. 3. 5. 1. 2. 4. 5.	**3,5 4,5 4,5 3,5** **5,5 5,5 4,5**

Učebný plán číslo	**13**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Hra na pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóne, heligóne, tube, ľudových nástrojoch, * zobcových flautách, fagote**
Vek	od 11 rokov, príp. 10 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:

	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Komorná hra alebo	- - 1 1
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	- - 2 2
4. Hudobná náuka	1 1 1 1
Spolu: 1. 2. 4.	**2,5 2,5 3,5 2,5**
1. 3. 4.	**4,5 3,5**

* Okrem sopránovej (táto je v UP č. 5)

Poznámka: Komornú hru alebo hru v súbore alebo v orchestri je možné zaradiť v 1. a 2. ročníku v rámci voliteľných vyučovacích predmetov.

Učebný plán číslo	**14**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	**Cirkevnej a chrámovej hudby**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	4 roky
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie -4 roky**
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na organe, improvizácia	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Liturgika	0,5 0,5 0,5 0,5
3. Liturgický spev, hlasová výchova	0,5 0,5 0,5 0,5
4. *Hudobná náuka, náuka o harmónii	0,5 0,5 0,5 0,5
5. Dirigovanie speváckeho zboru	1 1 1 1
6. Hra na klavíri	
Spolu:	**4,5 4,5 4,5 4,5**

*individuálne vyučovanie

Učebný plán číslo	**15**			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Základy hudobnej kompozície**			
Vek	neurčuje sa			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hudobná teória (výrazové prostriedky, ich vzťahy)	1	1	1	1
2. Sluchová analýza a improvizácia	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Náuka o nástrojoch (základy inštrumentácie)	1	1	1	1
4. Voľná kompozícia (prekompozícia, kreatívne činnosti, spoločné projekty)	1	1	1	1
5. Hra na klavíri a ostatných nástrojoch	1	1	1	1
Spolu:	**4,5**	**4,5**	**4, 5**	**4,5**

Poznámka: Štúdium v študijnom zameraní Základy hudobnej kompozície predpokladá dispozície pre hudobno-tvorivú činnosť, na základe ktorej sa určuje zaradenie do ročníka.
Problematiku jednotlivých vyučovacích predmetov možno prelínať a združovať v rámci hodinovej dotácie.
Vyučovanie je individuálne.
Ak žiak navštevuje súbežne aj hru na nástroji ako hlavný predmet, je možné individuálne upraviť UP.

Učebný plán číslo:	**16**	**17**	**18**
Študijné zameranie:	**Hudba a počítač I.**	**Hudba a počítač II.**	**Hudba a počítač III.**
Vek:	od 14 rokov	od 14 rokov	od 10 rokov
Stupeň vzdelania:		**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Základné štúdium:	II. stupeň	I. stupeň	I. stupeň
Dĺžka štúdia:	4 roky	4 roky	4 roky

Ročník:	1.*	2.	3.	4.
Časová dotácia:	1	1,5	1,5	1,5
Počet žiakov:	1	1	1	1

1.*	2.	3.	4.
1+0,5**	1,5	1,5	1,5
1	1	1	1

1.*	2.	3.	4.
1+0,5**	1,5	1,5	1,5
1	1	1	1

* *úvodné hodiny teoretického charakteru je možné uskutočniť formou skupinového vyučovania.*

** *žiak študujúci podľa učebného plánu II. a III. navštevuje povinné základy hry na keyboarde v časovej dotácii 0,5 hodiny týždenne.*

Hudba a počítač I.

Podmienkou začatia štúdia študijného zamerania Hudba a počítač I. je získanie nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania v študijnom zameraní hry na keyboarde (veková hranica 14 rokov).* Prijatý žiak má požadované vedomosti z hudobnej teórie a zvláda techniku hry na klávesovom nástroji.
Zároveň je v dostatočnej miere oboznámený s technickou obsluhou elektronických klávesových nástrojov.
Učebný plán je zároveň určený pre absolventov nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania študijného zamerania Hry na klavíri.**

Štúdium sa zameriava na získanie vedomostí a zručností v práci s hudobným softvérom v prepojení s elektronickým klávesovým nástrojom. * *V prípade nadaných žiakov môže ZUŠ umožniť štúdium i s nižšou vekovou hranicou.*

** *Štúdium absolventa hry na klavíri je v prvom ročníku doplnené o osvojenie si nevyhnutných vedomostí a zručností v hre na keyboarde. Štúdium prebieha v rámci stanovenej časovej dotácie formou doplňujúcich informácií.*

Hudba a počítač II.

Podmienkou začatia štúdia študijného zamerania Hudba a počítač II. je získanie primárneho umeleckého vzdelania v študijnom zameraní hry na hudobnom nástroji (veková hranica 14 rokov).* Prijatý žiak má požadované vedomosti z hudobnej teórie, ako aj požadované zručnosti v hre na hudobnom nástroji. Štúdium sa zameriava na získanie základných zručností v hre na elektronickom klávesovom nástroji, ako aj na získavanie vedomostí v práci s hudobným softvérom v prepojení s elektronickým klávesovým nástrojom.**

* *V prípade nadaných žiakov môže ZUŠ umožniť štúdium i s nižšou vekovou hranicou.*

** *Štúdium absolventa hudobného odboru (iného ako hra na klavíri) je v prvom ročníku doplnené o osvojenie si nevyhnutných vedomostí a zručností v hre na keyboarde. Štúdium sa realizuje v časovej dotácii 0,5 hodiny týždenne.*

Hudba a počítač III. (štúdium pre začiatočníkov)**:**

Podmienkou začatia štúdia študijného zamerania Hudba a počítač III. je veková hranica 10 rokov, ako aj preukázanie základných hudobných schopností uchádzača (hudobný sluch, zmysel pre rytmus, intonačné schopnosti a pod.). Štúdium sa zameriava na zvládnutie základných vedomostí z hudobnej teórie, získanie základných zručností v hre na elektronickom klávesovom nástroji, ako aj získavanie vedomostí v práci s hudobným softvérom v prepojení s elektronickým klávesovým nástrojom.

Poznámka: Vzhľadom na rozdielnu úroveň uchádzačov o študijné zameranie je rozsah požadovaného učiva, ako aj úroveň dosiahnutých študijných výsledkov odstupňovaná jednotlivými učebnými plánmi.

II. STUPEŇ A ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	**19**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	**Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania II. stupňa a ŠPD**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	Najviac 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Náuka o hudbe alebo základy hudobnej skladby, alebo hra na bicích nástrojoch, alebo na inom nástroji, náuka o harmónii,	1	1	1	1
2. Hra v súbore alebo v orchestri, alebo komorná hra, alebo komorný a zborový spev	2	2	2	2
3. Improvizácia, dirigovanie speváckeho zboru (základy), spev	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Organová improvizácia	-	0,5	0,5	0,5
Spolu	**3,5**	**4**	**4**	**4**

Učebný plán číslo	**20**
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch**
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre 2a Štvorručná hra alebo sprievod *) 2b. Komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri 3. Hudobná náuka **)	1,5 1,5 1,5 1,5 0,5 0,5 0,5 0,5 1-2 1- 2 1-2 1-2 1 1 1 1
Spolu: 1. 2a. 3. 1. 2b. 3.	**3 3 3 3 4–5** **4-5 4-5 4–5**

*) Nezahŕňa korepetíciu.
**) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.
Poznámka: V študijnom zameraní Hra na klávesových nástrojoch rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorručná hra alebo sprievod riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy.

Učebný plán číslo	**21**
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Hra na organe**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)
1. Hra na organe 2. Hra na klavíri, hra z listu 3. Komorná hra alebo sprievod, alebo hra v súbore 4. Náuka o organe	1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 - - 1 1 - - 0,5 0,5
Spolu:	**2,5 2,5 4 4**

Vyučovanie je určené pre absolventov I. stupňa základného štúdia - hra na klávesových nástrojoch.

Učebný plán číslo	**22**
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Spev**
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Sólový spev	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Korepetícia spevu	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5
3. Hra na nástroji (klavír a iné)	1 1 1 1
4. Hudobná náuka *)	
Spolu pre začiatoč. Spolu pre pokroč.	**3,5 3,5 3,5 3,5** **2,5 2,5 2,5 2,5**

*) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru.

Učebný plán číslo	**23**
Stupeň štúdia:	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Zborový spev**
Vek	od 15 rokov (chlapci po mutácii)
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hlasová príprava *)	1 1 1 1
2. Zborový spev	3 3 3 3

3. Hudobná náuka **)	1	1	1	1
Spolu pre začiatoč. Spolu pre pokroč.	**5** **4**	**5** **4**	**5** **4**	**5** **4**

*) Skupinu tvorí 8 – 10 žiakov.
**) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru.

Učebný plán číslo	**24**			
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	**Tanečná a džezová skupina**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra v tanečnej alebo džezovej skupine	1	1	2	2
2. Základy hudobnej skladby (hudobná teória)	1	1	1	1
3. Náuka o hudbe (dejiny džezu a modernej populárnej hudby)	1	1	-	-
4. Improvizácia *)	-	1	1	1
Spolu:	**3**	**4**	**4**	**4**

*) Vyučovať v skupine 2 žiakov.

Učebný plán číslo	**25**
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Cirkevnej a chrámovej hudby**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	2 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na organe, improvizácia	1,5 1,5
2. Liturgika	0,5 0,5
3. Liturgický spev, hlasová výchova	0,5 0,5
4. Hudobná náuka, náuka o harmónii	1 - 0,5 0,5
5. Dirigovanie speváckeho zboru	0,5 0,5
6. Stavba organu, literatúra nástroja	1 1
7. Praktiká z duchovných piesní	
Spolu:	**5,5 4,5**

Učebný plán číslo	**26**
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Hudobná kompozícia**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:

	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hudobná teória, výrazové prostriedky hudby a ich vzťahy	1 1 1 1
2. Sluchová analýza a improvizácia	0,5 0,5 0,5 0,5
3. Inštrumentácia	1,5 1,5 1,5 1,5
4. Voľná kompozícia	1 1 1 1
5. Hra na klavíri	1 1 1 1
Spolu:	**5 5 5 5**

Učebný plán číslo	**27**
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Hra na čembale**
Vek	od 15 rokov, príp. od 14 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Komorná hra alebo sprievod, alebo hra v súbore	- - 1 1 1 1 1 1
3. Hudobná náuka *)	1 1 1 1
4. Hra na klavíri	
Spolu:	3,5 3,5 4,5 4,5

*) HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru.

I. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

* Štúdium v predchádzajúcich ročníkoch prebieha podľa UP pre základné štúdium, primárne umelecké vzdelávanie absolvuje žiak podľa učebných plánov a učebných osnov pre rozšírené štúdium, ak študijné zameranie takto končí. Dĺžka štúdia je súčtom oboch druhov štúdia.

Učebný plán číslo	**28**	
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium	
Študijné zameranie	**Hra na klavíri**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 2 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5 2,5	2,5 2,5 2,5 2,5
2. Štvorručná hra, sprievod, **alebo** 3. komorná hra	1 1	1 1 1 1
4. Hudobná náuka	1 1	1 1 1 1
	1 1	1 1 1
Spolu: 1. 2. 4. alebo 1. 3. 4.	**4,5 4,5**	**4,5 4,5 4,5 3,5**

Učebný plán číslo	**29**	
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium	
Študijné zameranie	**Hra na husliach, violončele, viole, kontrabase**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 2 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)

1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5 2,5	2,5 2,5 2,5 2,5
2. Klavírny sprievod	0,5 0,5	0,5 0,5 0,5 0,5
3. Komorná hra **alebo** 4. hra v súbore, alebo hra v orchestri	1 1 2 2	1 1 1 1 2 2 2 2
5. Hudobná náuka	1 1	1 1 1
6. Hra na klavíri	- -	- 0,5 0,5 0,5
Spolu: 1. 2. 3. 5. 6. 1. 2. 4. 5. 6.	5 **5** 6 **6**	**5 5,5 5,5 4,5** **6 6,5 6,5 5,5**

Poznámka: Pre rozšírené štúdium hry na viole a kontrabase platí iba časť UP pre nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie.

Učebný plán číslo	**30**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa – rozšírené štúdium
Študijné zameranie	**Hra na dychových nástrojoch, bicích nástrojoch**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	3 roky
	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 3 roky
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5 2,5 2,5
2. Klavírny sprievod	0,5 0,5 0,5
3. Komorná hra **alebo** 4. hra v súbore, alebo hra v orchestri	1 1 1 2 2 2
5. Hudobná náuka	1 1 0,5 0,5 0,5
6. Hra na klavíri	
Spolu: 1. 3. 5. 6. 1. 4. 5. 6.	**5,5 5,5 4,5** **6,5 6,5 5,5**

Učebný plán číslo	**31**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa – rozšírené štúdium
Študijné zameranie	**Hra na harfe**
Vek	neurčuje sa
Dĺžka štúdia	3 roky
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 3 roky**
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu 2. Komorná hra alebo 3. hra v súbore, alebo hra v orchestri 4. Hudobná náuka 5. Hra na klavíri	2,5 2,5 2,5 1 1 1 2 2 2 1 1 0,5 0,5 0,5
Spolu: 1. 2. 4. 5. 1. 3. 4. 5.	5 **5** **4** 6 **6** **5**

Učebný plán číslo	**32**	
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium	
Študijné zameranie	**Hra na gitare, keltskej harfe**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	6 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 2 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)	Ročník: 1. 2. 3. 4. (počet hodín týždenne)

1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5 2,5	2,5 2,5 2,5 2,5
2. Komorná hra alebo	1 1	1 1 1 1 1
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	2 2	1,5* 1,5* 1,5* 2 2 2 2
4. Hudobná náuka	1 1	1 1 1
5. Hra na klavíri	- -	0,5 0,5 0,5 0,5
Spolu: 1. 2. 4. 5. 1. 3. 4. 5.	**4,5 4,5** **5,5 5,5**	**5-5,5 5-5,5 5-5,5 4-4,5** **6 6 6 5**

*) V študijnom zameraní Hra na gitare sa komorná hra v 3. a 4. ročníku prvej časti I. stupňa rozšíreného štúdia a v 1. ročníku druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia vyučuje v rozsahu 1 hodina týždenne, v 2. - 4. ročníku druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia sa komorná hra vyučuje v rozsahu 1,5 hodiny týždenne.

Učebný plán číslo	**33**						
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium						
Študijné zameranie	**Hra na akordeóne**						
Vek	neurčuje sa						
Dĺžka štúdia	5 rokov						
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 1 rok**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**		
Predmet:	Ročník:				Ročník:		
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3. 4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)		
1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5				2,5	2,5	2,5 2,5
2. Komorná hra **alebo**	1				1	1	1 1
3. sprievod, alebo hra v súbore	2				2	2	2 2
4. Hudobná náuka	1				1	1	1
5. Hra na klavíri	-				0,5	0,5	0,5 0,5
Spolu: 1. 2. 4. 5. 1. 3. 4. 5.	**4,5** **5,5**				**5** **6**	**5** **6**	**5 4** **6 5**

Učebný plán číslo	**34**	
Stupeň štúdia	I. stupeň – rozšírené štúdium	
Študijné zameranie	**Spev**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	5 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 1 rok**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Spev		2 2 2 2
2. Komorný spev		1 1 1 1
3. Hudobná náuka		1 1 1
4. Klavírny sprievod		0,5 0,5 0,5 0,5
5. Hra na klavíri		0,5 0,5 0,5 0,5
Spolu:		**5 5 5 4**

Učebný plán číslo	**35**	
Stupeň štúdia	I. stupeň – rozšírené štúdium	
Študijné zameranie	**Hra na cimbale**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	4 roky	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 0 rokov**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Hra na nástroji, hra z listu		2 2 2 2
2. Klavírny sprievod		0,5 0,5 0,5 0,5 1-2 1-2 1-2 1-2
3. Komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri		1 1 1
4. Hudobná náuka		0,5 0,5 0,5 0,5
5. Hra na klavíri		
Spolu:		**5-6 5-6 5-6 4-5**

Poznámka k UP č. 35: Ak je hodinová dotácia uvedená v intervale, o skutočnej výške hodinovej dotácie v rámci stanoveného intervalu rozhodne riaditeľ školy.

TANEČNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

- Vyučovanie v prípravných ročníkoch je možné minimálne jedenkrát do týždňa v spojených hodinách alebo maximálne dvakrát do týždňa v delených hodinách. Počet hodín v učebnom pláne je na jeden týždeň.
- Vyučovanie na I. aj II. stupni základného štúdia je možné minimálne dva razy do týždňa v delených vyučovacích hodinách. Počet hodín v učebnom pláne je na jeden týždeň.
- Predmet tanečná prax sa vyučuje dvoma spôsobmi:

– rozdelenie a pridanie alikvotnej čiastky hodiny k jednotlivým tanečným technikám, – vyučovanie samostatne ako predmet s možnosťou vyučovania dva razy do mesiaca.

● Korepetícia sa využíva v plnom rozsahu učebného plánu s dôrazom na predmety: tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec a hudobno-pohybová výchova.

● Organizácia vyučovania:

– V skupine 5 až 15 žiakov v prípravnom štúdiu a v prvej časti I. stupňa základného štúdia (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 20 žiakov).

– V skupine 5 až 15 žiakov v druhej časti I. stupňa základného štúdia.

– V skupine 5 až 10 žiakov na II. stupni základného štúdia (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 15 žiakov).

– V skupine 5 až 20 žiakov pri využívaní voliteľných vyučovacích predmetov – rozšírené vyučovanie.

- Využitie voliteľných vyučovacích predmetov v školskom vzdelávacom programe uskutočnia pedagogickí zamestnanci podľa svojej kvalifikácie, špecializácie a podľa záujmu žiakov.

- Zoradenie vyučovaných predmetov a ich časová dotácia je v kompetencii pedagogického zamestnanca, riadiac sa platnými učebnými plánmi tanečného odboru, pričom vyučovanie navštevujú žiaci v delených vyučovacích hodinách minimálne dva razy do týždňa. (PŠ 1, PŠ 2 minimálne jedenkrát do týždňa).
- V predmete kreatívny tanec v štúdiu v prvej časti I. stupňa základného štúdia je možné zamerať obsah tohto predmetu na prípravu na džezový tanec a pod. v prípade, že škola nedisponuje pedagogickým zamestnancom spôsobilým vyučovať tento predmet.
- Voliteľné vyučovacie predmety sa môžu zamerať na prehĺbenie vedomostí základných tanečných techník či poznania iných druhov tanca v rozsahu do 2 vyučovacích hodín týždenne.
- Voliteľné vyučovacie predmety umožňujú škole zamerať sa i na rozvoj iných tanečných techník ako napr. step, írske tance, spoločenský tanec, gymnastika, hip-hop, disco tanec, show dance a pod., t.j. tanečné techniky, ktoré sú už dnes vhodným doplnkom pohybovej spôsobilosti tanečníka. Zároveň tento predmet ponúka rozvoj i povinných tanečných techník, ako je moderný tanec, klasický tanec a ľudový tanec i formou rozšíreného vyučovania repertoáru daných techník prostredníctvom školského súboru.

– Cieľ: Umožniť žiakom rozšíriť si svoju spôsobilosť o techniky, o ktoré je eminentný záujem v posledných rokoch, a to bez ohrozenia zníženia kvality vyučovania techník povinných vyučovacích predmetov v ZUŠ.

● V tanečnom súbore, resp. v rozšírenom vyučovaní s využitím voliteľných vyučovacích predmetov, sa môžu žiaci I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých zúčastniť aj spoločne v skupine 5 – 15 žiakov (vo výnimočných prípadoch a vhodných priestorových podmienkach až 20 žiakov).

- V 1. a 2. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia je hlavným predmetom vyučovací predmet Tanečná príprava. Skupinou hlavných predmetov v 3. a 4. ročníku sú vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Kreatívny tanec.
- V druhej časti I. stupňa základného štúdia sú hlavnými predmetmi vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Kreatívny tanec.
- Skupinou hlavných predmetov na II. stupni základného štúdia a štúdia pre dospelých sú vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Moderný tanec.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

- deti predškolského veku,
- dĺžka štúdia: najviac 2 roky,
- prípravné štúdium má dva ročníky,
- do PŠ 1 zaraďujeme uchádzačov predškolského veku, do PŠ 2 zaraďujeme uchádzačov, ktorí absolvovali PŠ 1 alebo uchádzačov – žiakov 1. ročníka ZŠ,
- do PŠ1 možno zaradiť do skupiny spoločne žiakov tanečného odboru aj prípravného štúdia hudobného odboru,
- vo výnimočných prípadoch pri mimoriadnom talente žiaka zaraďujeme do PŠ 2 žiaka, ktorý ešte nenastúpil do 1. ročníka ZŠ, ale absolvoval PŠ 1.

Učebný plán číslo	**36**
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium - variant 1
Študijné zameranie	**Hudobno-pohybová výchova**
Vek	deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1 rok
Počet hodín	2
Spolu	**2**
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium - variant 2
Študijné zameranie	**Tanečná príprava**
Vek	od 6 rokov
Dĺžka štúdia	1. rok
Počet hodín	2
Spolu	**2**

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**37**

Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	od 7 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Tanečná príprava	2	2		
2. Klasický tanec			1	1
3.Ľudový tanec			1	1
4. Kreatívny tanec			1	1
5. Tanečná prax	1	1	1	1,5
/* 6.Voliteľné vyuč. predmety	2	2	2	2
Spolu:	**3-5**	**3-5**	**4-6**	**4,5- 6,5**

/* voliteľné vyučovacie predmety môže učiteľ využiť na zdokonaľovanie základných techník, rozšírenie o nové tanečné techniky alebo v rámci repertoáru - tanečnej praxe - nácvik choreografií.

Učebný plán číslo	**38**			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	neurčuje sa			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový tanec	1	1	1	1
3.Džezový tanec	1	1	1	1
/* 4. Historický tanec				1
5. Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5

/** 6. Voliteľné vyuč. predmety	2	2	2	2
Spolu:	**4,5-6,5**	**4,5-6,5**	**4,5-6,5**	**5,5-7,5**

/* v prípade, že škola nedisponuje pedagogickým zamestnancom spôsobilým vyučovať tento predmet, časovú dotáciu je možné prideliť niektorému z ostatných vyučovacích predmetov.
/** - voliteľné vyučovacie predmety je možné zamerať na zdokonaľovanie základných techník, rozšírenie o nové tanečné techniky alebo v rámci repertoáru - tanečnej praxe - nácvik choreografií.

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Variant A - určený absolventom I. stupňa TO ZUŠ alebo uchádzačom, ktorí na základe prijímacích skúšok splnili podmienky variantu A.
Variant B - určený ostatným záujemcom, ktorí na základe prijímacích skúšok splnili podmienky prijatia na štúdium.

Učebný plán číslo: **39**	**variant A**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých - absolventi I. stupňa			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	od 15 rokov a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový, moderný, klasický, historický tanec, tance iných národov, kreatívny, džezový tanec (podľa zamerania)	2,5	2,5	2,5	2,5
3.Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
4. /* Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu:	**5 - 7**	**5 - 7**	**5 - 7**	**5 - 7**

Učebný plán číslo: **40**	**variant B**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých - záujmové			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	od 15 rokov a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový, moderný, klasický, historický tanec, tance iných národov, kreatívny, džezový tanec (podľa zamerania)	3	3	3	3
3. Tanečná prax	2	2	2	2
Spolu:	**6**	**6**	**6**	**6**

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. Do prípravného štúdia LDO sa prijímajú žiaci 1. ročníka základnej školy, v mimoriadnych prípadoch žiaci posledného roka predškolského veku. V tom prípade navštevujú prípravné štúdium 2 roky. V prípravnom štúdiu sa vyučuje v skupine 5 až 15 žiakov.
2. V základnom štúdiu I. a II. stupňa sa vyučuje v skupine 5 až 10 žiakov, pokiaľ nie je uvedené inak.
3. Vyučovací predmet prednes v 1. a 2. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia (prvé dva roky primárneho umeleckého vzdelávania) sa vyučuje v skupine 5 – 10 žiakov, prípadne týždenne sa striedajú skupiny žiakov po 2 až 3 podľa potreby.
4. Vo vyučovacom predmete prednes od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v dramatickom a slovesnom oddelení sa vyučuje v skupine 2 až 3 žiakov.
5. Vyučovací predmet vodenie bábok a prednes na I. stupni základného štúdia v bábkarskom oddelení (od 3. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania) sa vyučuje v skupine 2 až 4 žiakov.
6. Práca v súbore sa vyučuje v skupine od 5 žiakov.
7. V rozšírenom štúdiu na I. stupni sa vyučovací predmet individuálna príprava vyučuje individuálne.
8. V základnom štúdiu na II. stupni sa vyučovací predmet štúdium rolí a umelecký prednes (0,5 vyučovacej hodiny týždenne) vyučuje individuálne, prípadne 1 vyučovacia hodina týždenne sa vyučuje v skupine 2 žiakov.
9. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa vyučovací predmet individuálna príprava na štúdium vyučuje individuálne.
10. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie záujmová umelecká činnosť – sa vyučovací predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine do 10 žiakov.
11. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa vyučovací predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine 2 žiakov. Predmet môžu navštevovať aj iní záujemcovia z príslušného ročníka.
12. V štúdiu pre dospelých sa vyučuje v skupine 4 až 8 žiakov.
13. Do vyučovacieho bloku možno spojiť najviac 3,5 hodiny.
14. Na vyučovaní predmetu pohyb sa využíva sprievod v rozsahu 1 hodiny týždenne.
15. Vo vyučovacom predmete hudobná a hlasová príprava sa využíva sprievod 0,5 hodiny týždenne podľa potrieb a podmienok školy.
16. Hodiny práce v súbore, ak ročník nepripravuje inscenáciu, je možné využívať na tvorivé písanie, na prednesové činnosti, prácu s Orffovými nástrojmi, v rozšírenom štúdiu na hlasovú výchovu – podľa potrieb skupiny a podľa podmienok školy.
17. V prvých dvoch ročníkoch primárneho umeleckého vzdelávania je hlavným vyučovacím predmetom dramatická príprava, v treťom a štvrtom ročníku dramatika a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).
18. Hlavným vyučovacím predmetom nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania je vo všetkých štyroch ročníkoch dramatika a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**41**
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium
Študijné zameranie	**Prípravná dramatická výchova**
Vek	6 rokov
Dĺžka štúdia	1 rok
Predmet:	
1. Prípravná dramatická výchova	1
Spolu:	**1**

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**42**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Dramatické a slovesné oddelenie**	
Vek	od 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Dramatická príprava	2 2 - -	- - - -
2. Dramatika a slovesnosť	- - 1,5 1,5	1,5 1,5 1,5 2
3. Pohyb 14)	- - 1 1	1 1 1 1
4. Prednes	1 1 1 1	1 1 1 1
5. Práca v súbore	- - 1 1	1 1 1 1
Spolu:	**3 3 4,5 4,5**	**4,5 4,5 4,5 5**

Učebný plán číslo	**43**	
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia	
Študijné zameranie	**Bábkarské oddelenie**	
Vek	od 7 rokov	
Dĺžka štúdia	8 rokov	
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**
Predmet:	Ročník:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)	(počet hodín týždenne)
1. Dramatická príprava	2 2 - -	- - - -
2. Dramatika s bábkou a slovesnosť	- - 1,5 1,5	1,5 1,5 1,5 2
3. Pohyb 14)	- - 1 1	1 1 1 1
4. Technika vodenia bábok a prednes	1 1 1 1	1 1 1 1
5. Práca v súbore	- - 1 1	1 1 1 1
Spolu:	**3 3 4,5 4,5**	**4,5 4,5 4,5 5**

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**44**
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia
Študijné zameranie	**Dramatické oddelenie – záujmová umelecká činnosť**
Vek	od 15. roku a pre dospelých
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník: PŠ *1) 1. 2. 3. 4.
1. Dramatika a slovesnosť	2,5 - - - -
2. Základy dramatickej tvorby	- 1,5 1,5 1,5 1,5 1 1 1 1 1
3. Pohyb 14)	- 0,5 0,5 0,5 0,5 - 0,5 0,5 0,5 0,5
4. Dejiny dramatickej tvorby **)	- 1 1 1 1 - 1 1 1 1
5. Štúdium rolí a umelecký prednes	1 - - - -
6. Práca v súbore	
7. Hudobná a hlasová príprava 10) 15)	
8. Prednes	

Spolu:	**4,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**

*) Pre žiakov, ktorí nenavštevovali I. stupeň literárno-dramatického odboru. **) Možno vyučovať po 2 hodinách raz za mesiac.

Učebný plán číslo	**45**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Dramatické oddelenie – príprava na vysoké školy umeleckého smeru**			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník: 1.	2.	3.	4.
1. Základy dramatickej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
	1	1	1	1
3. Pohyb 14)	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Dejiny dramatickej tvorby *)	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Štúdium rolí a umelecký prednes a sólový dramatický prejav	1	1	1	1
6. Práca v súbore	1	1	1	1
7. Hudobná a hlasová príprava 10) 15)	1	1	1	1
8. Individuálna príprava na štúdium **)				
Spolu:	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**

*) Možno vyučovať po dvoch hodinách za mesiac. **) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny plán.

Učebný plán číslo	**46**				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	**Slovesné oddelenie – záujmová umelecká činnosť**				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník: PŠ *)	1.	2.	3.	4.

1. Dramatika a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
		1,5	1,5	1,5	1,5
2. Základy slovesnej tvorby		-	1	1	1	1
3. Poetika		-	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Dejiny slovesnej tvorby **)	1	-	-	-	-	
5. Prednes	-	0,5	0,5	0,5	0,5	
6. Umelecký prednes	1	-	-	-	-	
7. Pohyb 14)	-	1	1	1	1	
8. Práca v súbore						
Spolu:	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	

*) Zriaďuje sa pre žiakov, ktorí nenavštevovali I. stupeň základného štúdia. **) Určený počet hodín možno spojiť do celkov dva razy do mesiaca.

Učebný plán číslo	**47**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Slovesné oddelenie – príprava na vysoké školy**			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník: 1.	2.	3.	4.
1. Základy slovesnej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
	1	1	1	1
2. Poetika	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Dejiny slovesnej tvorby *)	0,5	0,5	0,5	0,5
	1	1	1	1
4. Umelecký prednes				
5. Pohyb alebo hudobná a hlasová príprava 14) 15)	1	1	1	1
6. Individuálna príprava na štúdium **)				
Spolu:	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**

*) Určený počet hodín možno spojiť do celkov dva razy do mesiaca. **) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny študijný plán.

Učebný plán číslo	**48**				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	**Bábkarské oddelenie – záujmová umelecká činnosť**				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník: PŠ *)	1.	2.	3.	4.
1. Dramatika s bábkou a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
	-	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Základy dramatickej tvorby s bábkou	1	1	1	1	1
3. Pohyb alebo bábkarská technológia 14)	-	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Dejiny dramatickej tvorby **)	1	-	-	-	-
		-	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Prednes					
6. Štúdium úloh pre bábky a umelecký prednes **)		-	1	1	1	1
7. Práca v súbore					
Spolu:	**4,5**		**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**

*) Pre žiakov, ktorí nenavštevovali I. stupeň základného štúdia.
**) Určený počet hodín možno spojiť do celkov dva razy do mesiaca.

Učebný plán číslo	**49**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Bábkarské oddelenie – príprava na vysoké školy**			
Vek	Od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník: 1.	2.	3.	4.

1. Základy dramatickej tvorby s bábkou	1,5 1 0,5	1,5 1 0,5	1,5 1 0,5	1,5 1 0,5
2. Pohyb alebo bábkarská technológia 14)	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Dejiny dramatickej tvorby s bábkou	1	1	1	1
4. Štúdium bábkových úloh a umelecký prednes	1	1	1	1
5. Práca v súbore	1	1	1	1
6. Hudobná a hlasová príprava				
7. Individuálna príprava na štúdium *)				
Spolu:	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**

*) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny učebný plán.

I. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

* Štúdium v predchádzajúcich ročníkoch prebieha podľa UP pre základné štúdium, primárne umelecké vzdelávanie absolvuje žiak podľa učebných plánov a vzdelávacích štandardov pre rozšírené štúdium, ak študijné zameranie takto končí. Dĺžka štúdia je súčtom oboch druhov štúdia.

Učebný plán číslo	**50**
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa – rozšírené štúdium
Študijné zameranie	**Oddelenie dramatické a slovesné – príprava na stredné školy a konzervatóriá**
Vek	neurčuje sa
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 2 roky**
Dĺžka štúdia	2 roky
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4.

1. Dramatika a slovesnosť	1,5	2
2. Pohyb 14)	1	1
3. Prednes	1	1
4. Práca v súbore	1	1
5. Individuálna príprava na štúdium *)	1	1
Spolu:	**5,5**	**6**

*) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny učebný plán.

Učebný plán číslo	**51**
Stupeň štúdia	I. stupeň – rozšírené štúdium
Študijné zameranie	**Oddelenie dramatické a bábkarské – príprava na stredné školy a konzervatóriá**
Vek	neurčuje sa
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 2 roky**
Dĺžka štúdia	2 roky
Predmet:	Ročník: 1. 2. 3. 4.
1. Dramatika s bábkou a slovesnosť	1,5 2
2. Pohyb 14)	1 1
3. Technika vodenia jednoduchých bábok a prednes	1 1
4. Práca v súbore	1 1
5. Individuálna príprava na štúdium *	1 1
Spolu:	**5,5 6**

*) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny učebný plán.

VÝTVARNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Prípravné štúdium

Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ je určené pre nadané deti v predškolskom veku. Nečlení sa na predmety. Zahŕňa plošné i priestorové výtvarné činnosti s dôrazom na spontánny detský výtvarný prejav. Ukončené je výstavou prác žiakov. Skupinu je možné zriadiť podľa podmienok a záujmu už pri počte 5 žiakov; Dĺžka štúdia: 1 alebo 2 roky.

Základné štúdium I. stupeň

Prvá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá 1. až 4. ročníku ZŠ. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prípravného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky; zaraďovaní do ročníkov sú na základe veku – súbežne s ročníkmi ZŠ. Žiaci si osvojujú základné procesy, prostriedky a techniky výtvarných disciplín. Štúdium sa nečlení na predmety. Zahŕňa kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie i zoznamovanie s multimédiami; primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie.
Štúdium je ukončené záverečnou výstavou prác žiakov.
Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá 5. až 9. ročníku ZŠ. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prvej časti I. stupňa štúdia alebo na základe prijímacej skúšky; zaraďovaní do ročníkov sú na základe veku – súbežne s ročníkmi ZŠ. V prípade potreby si zručnosti a vedomosti dopĺňajú individuálnym štúdiom. Štúdium sa nečlení na predmety, ale obsahuje kreslenie, maľovanie, grafika, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animáciu – proporcionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov, v súlade so ŠVP. Žiaci sa oboznamujú s dejinami umenia, s novodobými i súčasnými tendenciami.
Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.

Rozšírené štúdium I.

Je štúdium, ktoré zodpovedá druhej časti I. stupňa základného štúdia, ale má väčšiu časovú dotáciu. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na strednú školu. Ukončené je vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.

Základné štúdium II. stupeň

Štúdium zodpovedá stredoškolskému veku (sekundárne vzdelávanie). Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania I. stupňa základného alebo rozšíreného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky; zaraďovaní do ročníkov sú na základe veku – súbežne s ročníkmi SŠ. V prípade potreby si žiak látku preberá individuálnym štúdiom. Štúdium sa nečlení na predmety, špecializuje sa na média alebo disciplíny podľa zamerania žiaka (dôraz je kladený na koncepčné myslenie, tvorivosť, zručnosti a informovanosť o aktuálnych tendenciách umenia.
Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.

Rozšírené štúdium II.

Zodpovedá štúdiu II. stupňa základného štúdia, ale má väčšiu časovú dotáciu. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na vysokú školu.
Rozšírené štúdium druhého stupňa základného štúdia je ukončené absolventskou prácou a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.

Štúdium pre dospelých

Individuálny študijný program zameraný na prehĺbené štúdium (s možnosťou špecializácie) alebo prípravy na ďalšie štúdium výtvarnej profesie;
alebo individuálny študijný program zameraný na ľudové umelecké remeslá a techniky s možnosťou špecializácie alebo prípravy na ďalšie štúdium výtvarnej profesie, resp. na samostatnú tvorbu v oblasti ľudových a umeleckých remesiel.
Štúdium pre dospelých sa ukončuje absolventskou prácou, alebo kolekciou prác na absolventskej výstave.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**52**	
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium - predprimárne výtvarné vzdelávanie	
Študijné zameranie	**výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova**	
Vek	nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky	
Dĺžka štúdia	1 až 2 roky	
Počet žiakov v skupine	5 – 8	
Ročník:	1.	2.
Počet hodín týždenne	2 x 45 minút (1x týždenne)	2 x 45 minút (1x týždenne)
Spolu vyučovacích hodín týždenne	2	2
Spolu vyučovacích hodín ročne	66	66
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; je organizované formou hravých výtvarných činností sprostredkujúcich poznávanie jednoduchých výrazových prostriedkov, technických postupov a materiálov v spojení so spontánnym sebavyjadrovaním.	
Absolvovanie štúdia	Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje výstavou prác.	

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**53**			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova**			
Vek	žiaci 1. až 4. ročníka ZŠ			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v skupine	6 - 10			
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie**			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie fantázie a predstavivosti žiaka, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podpore vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy; vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie); primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie			
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou .			

Učebný plán číslo	**54**				
Stupeň štúdia:	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie	**výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova**				
Vek	žiaci 5. až 9. ročníka ZŠ				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v sk.	6 - 10				
Stupeň vzdelávania:	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie**				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)				
Spolu vyučovacích hodín týždenne	3	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne	99	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom činností žiaka; je orientované na experimentovania s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami, témami v nižších ročníkoch cez štúdie (vecné, aspektové, analytickosyntetické) k samostatnej operatívnosti tvorby žiaka; vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov; žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre;				
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.				

I. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**55**				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa - rozšírené štúdium				
Študijné zameranie	**Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova**				
Vek	žiaci 5. až 9. ročníka ZŠ				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Stupeň vzdelávania:	**nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**				
Počet žiakov v sk.	3 - 5				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.

Počet hodín týždenne	6 x 45 minút (s možnosťou deliť' na 2x týždenne)				
Spolu vyučovacích hodín týždenne	6	6	6	6	6
Spolu vyučovacích hodín ročne	198	198	198	198	198
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; rozšírené vyučovanie umožňuje žiakom pracovať na vyučovacích obsahoch ISCED 2B s väčšou časovou dotáciou, rozšírenej a prehĺbenej forme; časť vyučovacích hodín je možné vymedziť na špecializovaný kurz venovaný niektorému médiu alebo technike; viac času je venovaného na spoznávanie moderného a súčasného umenia.				
Absolvovanie štúdia	Rozšírené štúdium I výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.				

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**56**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu**			
Vek	žiaci 1. až 4. ročníka stredných škôl			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v sk.	6 – 10			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; štúdium je zamerané na výtvarnú profiláciu žiaka na určitú oblasť vizuálnych umení, na médium alebo disciplínu; dôraz je kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich realizáciu; súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie umenia a jeho teoretickú a kritickú reflexiu.			
Absolvovanie štúdia	Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.			

II. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**57**			
Stupeň štúdia	II. stupeň - rozšírené štúdium			
Študijné zameranie	**Výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu a príprava na ďalšie štúdium výtvarnej profesie**			
Vek	žiaci 1. až 4. ročníka stredných škôl			
Dĺžka štúdia	5 rokov			
Počet žiakov v sk.	3 - 5			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	6 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne	6	6	6	6
Spolu vyučovacích hodín ročne	198	198	198	198
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; rozšírené vyučovanie umožňuje žiakom pracovať na vyučovacích obsahoch druhého stupňa s väčšou časovou dotáciou, v rozšírenej a v prehĺbenej forme; žiaci sa môžu špecializovať na vybrané médium alebo disciplínu; zvláštna pozornosť je venovaná individuálnej príprave na ďalšie štúdium – po výtvarnej i teoretickej stránke .			
Absolvovanie štúdia	Rozšírené štúdium druhého stupňa základného štúdia je ukončené absolventskou prácou a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.			

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	**58**
Stupeň štúdia	Štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	**Výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu a záujmovú činnosť, alebo na ľudovo-umeleckú činnosť**
Vek	dospelí žiaci po ukončení školskej dochádzky

Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v sk.	6 - 10			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	6 x 45 minút (s možnosťou deliť' na 2x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania	vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností klienta; vyučovanie umožňuje rozvíjať umelecké zámery, zdokonaľovať sa v technikách a vo výtvarnom vyjadrení; predpokladá sa špecializovaný záujem o vybrané médium, výtvarnú alebo remeselnú disciplínu; zvláštna pozornosť je venovaná spoločným diskusiám a reflexii diania na aktuálnej výtvarnej scéne.			
Absolvovanie štúdia	Štúdium pre dospelých sa ukončuje absolventskou prácou, alebo kolekciou prác na absolventskej výstave.			

ODBOR AUDIOVIZUÁLNEJ A MULTIMEDIÁLNEJTVORBY

Učebný plán číslo	**59**					
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdium					
Študijné zameranie	**Audiovizuálna a multimediálna tvorba**					
Vek	od 10 rokov					
Dĺžka štúdia	4 roky					
Počet žiakov v skupine	4 – 6					
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**					
Predmet:	Ročník:					
	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					
Práca s témou, tvorba scenára	1,25	1,0	1,0	1,0		
Práca s kamerou	0,75	1,0	0,5	0,5		
Práca so zvukom	0,5	0,5	0,5	0,5		
Práca so strihom	1,0	1,0	1,25	1,0		
Interpretácia, moderovanie	0,5	0,5	0,75	1,0		
Spolu	4	4	4	4		

Učebný plán číslo	**60**					
Stupeň:	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých					
Študijné zameranie	**Audiovizuálna a multimediálna tvorba**					
Vek	od 15 rokov					
Dĺžka štúdia	4 roky					
Počet žiakov v skupine	4 – 6					
Predmet:	Ročník					
	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					
Práca s témou, tvorba scenára	1,25	1,0	1,0	1,0		
Práca s kamerou	0,75	0,75	0,5	0,5		
Práca so zvukom	0,5	0,5	0,5	0,5		
Práca so strihom	1,0	1,0	1,25	1,0		
Interpretácia, moderovanie	0,5	0,75	0,75	1,0		
Spolu	4	4	4	4		